ΜΠΟΥΚΕΤΟ

Ετος 9ον

Αρ. 427

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ
σοῦ συνδιάζει μὲ τὴν ἀνωλερόλητα τῆς φοιότητός της καὶ τὴν μικρολέραν **ΤΙΜΗΝ..**
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Παρακαταθήκη ΣΠΥΡΟΥ καὶ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Κολοκοτρώνη 77, Πειραιεὺς
«ΔΕΟ»

Τὸ μυστικὸ τῶν μετάλλων ποὺ λαμπυρίζουν

Brasso
ΡΕΥΣΤΟ ΒΕΡΝΙΚΙ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
RECKITT AND SONS, LTD, HULL AND LONDON

Τὰ φρεσκότερα Παρισινὰ μοντέλλα
Τὰ ἐκλεκτότερα ἄνθη
Τὰ πλουσιώτερα ὑλικὰ
ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ, ΚΛΕΙΤΙΟΥ 8
ΠΑΡΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

ΤΟ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΟΝ ΒΟΥΝΤΕΡ (WUNDER) (Γερμανικὴ ἐφεύρεσις.) Καθιστᾶ τὴν ἐπιφάνειαν λευκήν, ἀνθηράν. Ἐξαλείφει πανάδες, ἠλιοκαύματα, λεχῆ, μελανίας, σπασίματα κ. λ. π.

Φρεσκάρετε καὶ καθαρίζετε τὸ πρόσωπόν σας τὸ πρωί, τὸ βράδυ, πρὸ τοῦ περιπάτου καὶ γενικῶς ὅταν τουαλετταρίζεσθε. Συνιστᾶται ἐλαφρὰ ἐντρίβη τοῦ προσώπου καὶ τοῦ σώματος μετὰ τὸ λουτρόν, τὴν ἡλιοθεραπείαν, τὸ μασσάζ. Πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικὰ Φαρμακεῖα, Μυροπωλεῖα Ἀθηνῶν—Πειραιῶς. Παρακαταθήκη «Βούντερ»: Αἰόλου 72β. Τηλ. 63-63. Τιμὴ δρχ. 60. Ἐπαρχίας ἀποστέλλεται ἀντὶ δρχ. 65.
ΔΙΤΣ

ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Φαρμακεῖα. Διαρκὴς παρακαταθήκη: Φαρμακεῖον Γ. ΑΛΕΞΙΟΥ 'Οδὸς 'Αθηνᾶς 100

Συνιστῶμεν τὴν Διπλωματοῦχον Μοδίστραν Γυναικείων Φορεμάτων
Δ)δα ΧΡΥΣΑΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
Βουλῆς 37α

Κιτρινισμένα ὀόντια Παραμορφώνουν καὶ τὸ ὡραιότερο πρόσωπο, διορθώνονται ὅμως ριζικῶς καὶ ἀμόρφαινουν μὲ τὴν τακτικὴ χρῆσι τῆς θαυμαστῆς βροσιστικῆς ὀδοντόπαστας Χλωροδοντ. Σᾶς εἰδοποιοῦμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ δοκιμάσετε ἀπὸ σήμερον. Ἀποστέλλατέ μας τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν ἐντὸς ἀνοικτοῦ φακέλλου ἐπικολλῶντες 4δρχ. ἔναντι γραμματοσήμων. Θὰ λάβετε δωρεὰν ἕνα δοκιμαστικὸν σωληνάριον τοῦ ἀποίον ἀρκεῖ δι' ἐπαναειλημμένας χρήσεις. Γεν. Ἀντιπ. Α. Π. Ζηρπουτζάκος, ὁδὸς Πραξιτέλους 42. Τὸ σωληνάριον δρ. 11, ἐπιπλοῦν δρ. 3. Σημειώσατε τὴν διεύθυνσί σας:

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΩΝΕΣ, ΣΤΑ ΣΚΟΤΕΙΝΑ...

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, εἶχε πιεῖ πολὺ κρασί. Καθὼς πῆγε νὰ βγεῖ ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ κατηλιοῦ, ἀφοῦ καλημύχτισε τὴν παρέα του, τρέκλιζε τόσο δυνατά, ποὺ παρὰ τρίχα νὰ σέξει δυὸ τραπέζια. Ἔτρεξαν τὰ γαρσόνια, κὰ τὸν βάσταξαν. Κ' ἀφοῦ βγῆκε στὸ δρόμο, στάθηκε λίγο σκιγμὴ καὶ κοίταξε μπροστά του. Τοῦ φαινόταν πὼς ὁ δρόμος μὰ σκιγμὴ καὶ πὼς τὰ φανάρια δὲν ἤτανε στὴ θέση τους, κὰ πὼς οἱ διαβάτες ποὺ περνοῦσαν, ἐρχόσαν ἐξεπίτηδες ἀπάνω του. Στάθηκε λίγο ἀκόμα, κὰ ν' ἀποφασίσει τί θὰ κάνει. Ἔπειτα γνώρισε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Ἦταν ὁ τελευταῖος δεξιά, ἀνάμεσα στὰ δυὸ καπετωλεῖα. Τράβηξε κατὰ κεῖ, μ' ἀβέβαιο περπάτημα. Ἔνιωθε πὼς ἔγραφε κομπύλες, κ' ἔπρεπε, κάθε τόσο, νὰ προσέχει, νὰ μὴ σκοντάφει στοὺς ἀνθρώπους ποὺ περνοῦσαν. Τοῦ φαινόταν, τώρα, πὼς δὲν ἦταν παρὰ μιὰ μηχανή, ποὺ τὰ φρένα της ἦταν παραλυμένα, κὰ πὼς ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ καταβάλλει δυνατὲς προσπάθειες, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὴ διευθύνει. Τὰ πόδια του δὲν τὸν ἀκολουθοῦσαν. Ἔκαν' φάσεα

πολύτιμες ντανέλλες. Ἕνας γκιώνης, μέσ' στὸ περιβόλι, ἔλεγε τὸ μονότονο σκοπό του...

Ἔκοψε μέσ' ἀπ' τὰ σοκάκια, σὰν τρελλός.

Κι' ἄκουσε πάλι τὴν πρώτη τὴ φωνή, ποὺ κοπανοῦσε πάντα τὸ χαβᾶ της :

— Πρέπει νὰ τὸν σκοτώσω, δὲν εἶνε προκοπή! Πρέπει νὰ πάρω πίσω τὴν προσβολή ποὺ μοῦκανε... Πρέπει νὰ πάω νὰ παραμονέψω σπίτι του, τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ γυρίζει μοναχός του, νὰ καταλάβει μὲ ποιὸν ἔχει νὰ κάνει... Μοῦκανε τὸ φίλο, μέχρι τώρα, ἀλλ' ἀπόψε μοῦ φανέρωσε τὸ μίσος του, τὴν πονηρά του καὶ τὴν προστυχιά του.... Πρέπει νὰ λείψει, νὰ λείψει, μιὰ γιὰ πάντα! Μοῦκανε τὸ φίλο, τόσα χρόνια, γιὰ νὰ μὲ ταπεινώσει πιὸ σκληρά! Διάλεξε τὴ χειρότερη στιγμή, γιὰ νὰ μοῦ πετάξει τὴ βρισιά του, νὰ μὲ πληγώσει, μπροστὰ σ' ὅλο τὸν κόσμο... Γιατί μὲ φθονεῖ καὶ μὲ ζηλεύει, γιατὶ δὲν ἔχει μάτια νὰ μὲ δεῖ! Γιατὶ προσμένει, θαρρεῖς, τὴν εὐκαιρία, γιὰ νὰ μὲ διαούρει, καὶ νὰ μ' ἐξευτελίσει... Πρέπει νὰ τὸν σκοτώσω, δίχως ἄλλο, νὰ γλυτώσω ἀπ' αὐτὸ τὸν ἐφιάλτη —κι' ἂς πάω χίλια χρόνια φυλακή!

Καὶ ξανάρχιζε ἡ δεύτερη φωνή :

— Εἶνε τὰ μάτια ποὺ τόσο λαχταροῦσα, μέσ' στὶς ἀγρύπνιες μου καὶ τὶς περιπλανήσεις μου, τὰ μάτια ποὺ διψοῦσα ν' ἀντικρύσω! Γι' αὐτὰ τὰ μάτια τυραννιόμουν τόσα χρόνια, καὶ πολεμοῦσα, καὶ καρδιοχτυποῦσα... Τᾶβλεπα ταχτικὰ μέσ' στ' ὄνειρό μου, κι' ἄπλωνα τὰ χέρια νὰ τὰ πιάσω! Κι' ὅμως ἐκεῖνα μοῦ γλιστροῦσαν πάντα, μέσ' ἀπ' τ' ἀνοιγμένα δάχτυλά μου, σὰν ἴσκιοι κάποιων ἄστρων στὰ νερά... Μπροστὰ σ' αὐτὰ τ' ἀγαπημένα μάτια, τίποτα πιὰ δὲν ἔχει σημασία : ὅλα σβύνουν καὶ χάνουνται μπροστά τους, σὰν τὰ σύννεφα τὴν ὥρα τῆς αὐγῆς! Ἡ ζωὴ κι' ὁ θάνατος ἑνώνουνται, σ' ἕνα ἀγκάλιασμα τρελλὸ καὶ δίχως τέλος... Εἶνε τὰ μάτια ποὺ σκοτώνουν τοὺς καϊμούς, γιατρεύουν ὅλες τὶς φιλοδοξίες, ἐξαφανίζουν ὅλες τὶς πληγές... Εἶνε τὰ μάτια ποὺ δὲ ζῶ παρὰ γι' αὐτὰ —καὶ ποὺ γι' αὐτά, μιὰ μέρα, θὰ πεθάνω...

Κ' ἡ τρίτη φωνὴ σκέπαζε τὶς ἄλλες :

— Θέλω νὰ κάνω κάτι ποὺ νὰ μείνει! Νὰ κλείσω, μέσα σὲ πεντ'—ἔξη στίχους, ὅλες τὶς ἀγωνίες τῶν ἀνθρώπων, ὅλες τὶς εὐτυχίες τῶν ἀνθρώπων —ὅλα τ' ἀνέκφραστα καὶ τ' ἀπραγματοποίητα, ποὺ τοὺς βαραίνουν, τόσα χρόνια, τὴν ψυχή.... Νὰ κάνω κάτι τοσο δυνατό, ποὺ τέτιο πρᾶμα, τόσο δυνατό, νὰ μὴν ἐχει ποτὲ ξαναζουστεί—κάτι ποὺ νὰ ζεῖ παντοτινά, κ' ὅταν ἀκόμα θἄχω ξεχαστεῖ, χαμένος πάλι στὸ Μεγάλο Τίποτα—τὸ τίποτα ποὺ μ' ἔπλασε μιὰ μέρα...

Κι' οἱ τρεῖς φωνές, καθεμιὰ μὲ τὴ σειρά της, ξανάρχιζαν τὸν ἴδιο τὸ σκοπό.

Τὸ φεγγάρι, στρογγυλὸ καὶ καθαρό, λαμπροκοποῦσε μέσ' στὴν ἡσυχία, σὰν ἕνα σῶμα μεθημένο καὶ γυμνό, ποὺ νοσταλγεῖ κάποια χαμένην εὐτυχία. Λίχος νὰ τὸ κατυλάβει, εἶχε περάσει τὴ δεντροστοιχία, κ' εἶχε φτάσει μπροστὰ στὴν προκυμαία. Τὰ νερὰ καθρέφτιζαν τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σὲ μιὰ χαμαιρεὴν ἀκαινησία. Ἕνα σωρὸ βαρκοῦλες ἀραγμένες, ἐμοιαζαν, κ' αὐτές, στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, σὰν ἀρνάκια ξαπλωτὰ ποὺ λιάζουνται, μέσ' στὸ μεσημεριάτικο λιοπύρι...

Στάθηκε στὴν ἄκρη τοῦ γιαλοῦ, καὶ κάρφωσε τὰ μάτια του στὴ θάλασσα, Μεγάλη νέκρα, γυρω καὶ παντοῦ. Κάποιο σκυλὶ γαύγιζε μονάχα στὸ λιμάνι, δεμένο σ' ἕνα μακρινὸ καΐκι. Κ' ἡ ἠχὼ ξανάφερνε τὸν ἦχο τῆς φωνῆς του, πιὸ ἀδυνατισμένον, ἀπὸ πέρα...

Ξαναπῆρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Πέρασε πάλι τὴ δεντροστοιχία, καὶ μπῆκε μέσ' στὰ σκοτεινὰ σοκάκια. Περπατοῦσε μὲ βῆμα κουρασμένο. Οἱ κατηνοὶ τοῦ κρασιοῦ εἶχαν σκορπίσει, κ' ἔνιωθε τὸ μυαλό του καθαρό. Ἔμενε μόνο κάποιο βάρος στὸ κορμί του, τὰ γόνατά του ἦταν μουδιασμένα, σὰ νὰ πάλευε προτύτερα μὲ κάποιον...

— Πρέπει νὰ τὸν σκοτώσω, δὲν εἶνε προκοπή! Ξαναεῖτε μέσα του καὶ πάλι μιὰ φωνή. Ἀλλὰ τὸ εἶπε, τώρα, τόσο κουρασμένα, σὰ νὰ μὴν εἶχαν ἔννοια τὰ λόγια της.

Ξαφνικά, μέσ' στὴ μεγάλην ἡσυχία, καθὼς ἔστριβε στὸν τελευταῖο δρόμο, ἄκουσ' ἕναν ἦχο μαντολίνου. Θυμήθηκε πὼς ἦταν Σαββατόβραδο. Μιὰ παρέα περνοῦσε. Ὁ γλυκὸς κ' ὁλότρεμος ἦχος τοῦ μαντολίνου, κέντησε σὰ βελόνα, τὴν καρδιά του...

Ξέχασε καὶ τὴ δεύτερη φωνή. Δὲν εἶχε μείνει, μέσ' στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του, παρὰ ἡ τρίτη, κ' ἡ βαθύτερη φωνή. Ἔλεγε, τώρα, ἐπιτακτικά :

— Πρέπει νὰ κάνω κάτι ποὺ νὰ μείνει....

Ἀνέβηκε τὰ σκαλοπάτια γρήγορα, καὶ στὸ φῶς τὸ κίτρινο τῆς λάμπας, χάραξε μὲ μολύβι κάποιους στίχους, ποὺ τοὺς εἶχε ταιριαγμένους ἀπ' τὸ δρόμο. Κ' αὐτοὶ οἱ στίχοι, εἴτε πρόκειται νὰ ζήσουν, εἴτε πρόκειται, μιὰ μέρα, νὰ χαθοῦν, τοῦδοσαν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν αἴσθηση πὼς εἶχε ξαλαφρώσει τὴν ψυχή του —κ' ἔτσε καὶ πλάγιασε χαρούμενος, ὅπως πλαγιάζει, μυστικὰ χαμογελῶντας, ἕνας εὐτυχισμένος ἐραστής....

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Τὸ ἀρχαιότερο ἔμμετρο ἔργο ποὺ βρίσκεται στὸν κόσμο, εἶνε ἕνα Αἰγυπτιακὸ κείμενο, σχετικὸ μὲ τὶς περιπέτειες καὶ τὴν κατάβασι στὸν Ἅδη τῆς θεᾶς Ἴσταρ.

— Τὰ ἀμύγδαλα, ἂν καὶ ἀποτελοῦν γιὰ τὸν ἄνθρωπο μιὰ ἀπ' τὶς θρεπτικώτερες τροφές, εἶνε συγχρόνως δηλητήριο ποὺ προκαλεῖ τὸ θάνατο στὴν ἀλεποῦ, στὴν κότα, στὸ σκύλο καὶ σὲ ἄλλα ζῶα, ὅταν φᾶνε πολλὰ ἐξ αὐτῶν.

— Ὁ φασιανός, ἀντιθέτως, τρώει μὲ ἰδιαίτερη μάλιστα προτίμησι καὶ χωρὶς φυσικὰ νὰ πάθῃ τίποτε, τὸ φυτὸ στραμώνιο, τὸ ἀπόιο δηλητηριάζει τὸν ἄνθρωπο.

— Ἐπίσης, ὁ λύκος μπορεῖ νὰ φάγῃ ἀκανόνιστο ποσότητα ἀρσενικοῦ, ποὺ θἀρριχνε ἀμέσως κατὰ γῆς νεκρὸ κ' ἕνα ἄλογο.

— Στὴν ἐποχὴ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Δημοσθένους οἱ νέοι τῶν Ἀθηνῶν ἀτέφευγαν τὰ θερμὰ λουτρά, γιατὶ πιστευόταν ὅτι αὐτὰ... χαλοῦν τὸν χαρακτῆρα καὶ ἀδυνατίζουν τὸ φρόνημα.

— Κατὰ τὸ ἔτος 1846, στὴν Ἀγγλία ψηφίστηκε ἕνας νόμος, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἱδρύοντο σ' ὅλη τὴ χώρα δημόσια λουτρά, στὰ ὁποῖα οἱ κάτοικοι μποροῦσαν νὰ πλέουν τὸ μπάνιο τους δωρεάν.

— Οἱ Οὐαχαβαῖοι τῆς Ἀφρικῆς θεωροῦν τὸ κάπνισμα... θανάσιμο ἁμάρτημα, μπορῶ στὸ ὁποῖο ἡ κλασσὴ καὶ ὁ φόνος εἶνε ἁπλὰ παραπτώματα.

— Κάποτε, ὁ πάμπλουτος βασιλεὺς τῆς Λυδίας Κροῖσος, θέλοντας νὰ... καλοπιάσῃ τὸν θεὸ Ἀπόλλωνα, ἔσφαξε πρὸς χάριν του στοὺς Δελφοὺς χιλιάδες ζῶα καὶ ἔλιωσε ὁλόκληρα φορτία χουσαφιοῦ.

— Κατόπιν ἔπῃρε τὸ λιωμένο αὐτὸ χρυσάφι καὶ κατεσκεύασε ἀγάλματα γυναικῶν καὶ ὁμοιώματα λιονταριῶν, τὰ ὁποῖα ἀφιέρωσε πάλι στὸν θεὸ τοῦ περιφήμου μαντείου.

— Λέγεται, ὅτι ὁ ὀνομαστὸς ζωγράφος Φρὰ Ἀντζέλλικο, κάθε φορὰ ποὺ ζωγράφιζε τὸ Χριστὸ ἐπάνω στὸ σταυρό, εἶχε τὰ μάτια του δακρυσμένα ἀπ' τὴ συγκίνησι.

— Κάποιος Ἄγγλος συγγραφεὺς συνιστᾶ στοὺς ἀναγνῶστες του νὰ διαβάζουν τὸν ποιητὴ Ἀριόστο —ἂν θέλουν νὰ τὸν νοιώσουν— τὰ βροχερὰ ἀπογεύματα καὶ τὸν Δάντη στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ!

— Μιὰ ἀπὸ τὶς κυριώτερες ὑποχρεώσεις ποὺ ἐπιβάλλει ἡ θρησκεία τῶν Ἰνδῶν στοὺς πιστούς της, εἶνε καὶ τὸ νὰ συναισθάνονται τὰ παθήματα τῶν ἄλλων, σὰν νὰ ἦσαν ἐντελῶς δικά τους.

— Ὑπάρχει ἕνα μέρος παράλιο τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου οἱ κάτοικοι λατρεύουν ὡς θεὸ τὸν... καρχαρία καὶ κάνουν μάλιστα πρὸς τιμήν του τρεῖς γιορτὲς κάθε χρόνο.

— Στὶς γιορτὲς αὐτὲς γεμίζουν τὶς βάρκες τους μὲ κόττες καὶ πουλερικά, τὰ ὁποῖα πηγαίνουν καὶ τὰ ρίχνουν στὰ μέρη ὅπου ὑπάρχουν καρχαρίες.

— Τὸ χειρότερο ὅμως εἶνε, ὅτι κάθε χρόνο διαλέγουν καὶ ἕνα βρέφος καὶ τὸ προσφέρουν, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ θὰ γεννηθῆ, γιὰ τὰ δόντια τῶν καρχαριῶν.

— Ὅταν ὁ μελλοθάνατος γίνῃ δέκα χρόνων, τὸν παίρνουν τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς τοῦ καρχαρία, τὸν δένουν σ' ἕνα κούτσουρο κοντὰ στὴν ἀμμουδιὰ καὶ τὸν ἀφίνουν ἐκεῖ μέχρις ὅτου τὸν ἀντιληφθοῦν οἱ καρχαρίαι καὶ τὸν καταβροχθίσουν.

— Στὶς νήσους Φίτζι, ἡ ὁποῖες κατοικοῦνται ἐνοειέται ἀπὸ καννιβάλους, ὅπιοις ἰθαγενῆς τρώει τὰς σιζιγους του καὶ τοὺς συγγενεῖς του, ὄχι μόνον δὲν καταδιώκεται, ἀλλ' ἀπολαύει τῆς... κοινῆς ἐκτιμήσεως, ἀρκεῖ νὰ μὴν παραμελῆ τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντά του.

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Ἐκεῖνος κ' ἐκείνη :

—Λοιπόν, σύμφωνοι ; Θἄρθω τὰ μεσάνυχτα καὶ θὰ σὲ ἀπαγάγω...

—Ναί, χρυσέ μου.

—Καὶ πιστεύεις, ὅτι θὰ κατορθώσῃς νὰ ἑτοιμάσῃς τὰ πράγματά σου ὥς ἐκείνη τὴν ὥρα ;

—Ὁ μπαμπᾶς κ' ἡ μαμά μοῦ ὑποσχέθηκαν κ' οἱ δυὸ ὅτι θὰ μὲ... βοηθήσουν !...

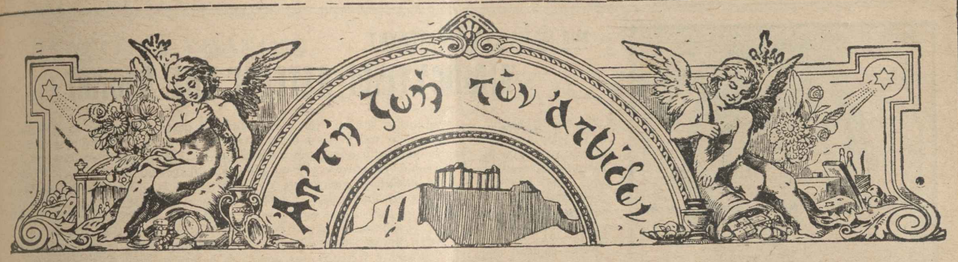

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Δ. Μ.

Φυσιογνωμία ἰδιαιτερῆς λεπτότητος, ἡ ὁποία φωτίζεται ἀπὸ τὴν λάμψη τῶν χρυσῶν μαλλιῶν της καὶ ἀπὸ ἕνα γέλιο θελκτικό. Τὴν χαρακτηρίζει «ντιστενξιὸν» σπανιωτάτη, ἡ ὁποία τῆς προσδίδει μιὰ ἰδιαιτέρη γοητεία καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ θαυμάζεται περισσότερον ἀπὸ τὶς θρυμτέρες Ἀθηναῖες, ἀπὸ τὶς ὁποίες λείπει ἡ λεγομένη φράτσα. Ντύνεται ἀπλούστατα καὶ μὲ ἐξαιρετικὴν χάριν. Πεσ' ὅ,τι ἂν πῆ ὁ λαός, ἡ ἐντύπωσι μιᾶς χαριτωμένης «ντεμυτάντ», εἶνε μόνον ὑπόλυτος. Παρουσιάζεται στὶς πλέον ἐκλεκτὲς δεξιώσεις, ἀλλὰ μὲ σχετικὴν ἐπιφύλαξιν, ἡ ὁποία ὀφείλεται καὶ σὲ διστακτικότητα ἐμφυτη καὶ σὲ δόσιν συνομιλιοῦ, ὁ ὁποῖος ὅμως, τοὐλάχιστον σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι, εἶνε δικαιολογημένος, ὡς ἐκ τῆς ἀπολύτου ἐκλεκτικότητος τῆς ὑπερκλεκτῆς Ἀθήδος.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα σειρὰ δεξιώσεων ἀπογειματινῶν καὶ βραδινῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ πλέον ἐπιτυχὴς ὑπὸ ἔποψιν ἐμφανίσεων καὶ τουαλεττῶν, ἡ δοθεῖσα εἰς τὴν Ἰταλικὴν Πρεσβείαν τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν.

—Ἡ οἰκοδέσποινα χαριτωμένη «Μινιατύρ», μελαχροινὴς εὐμορφιά, ἡ ὁποία ἀνεδεξενίστο μὲ μιὰ κομψὴ κίτρινη τουαλέττα ποὺ ἔφερε μὲ περισσὴν χάριν.

—Μιὰ ματιὰ στὰ ἀνθοστόλιστα σαλόνια : παρουσια ἀὶ πλέον σύκο Ἀθηναῖες μὲ τουαλέττες μοδέρνες. Ἡ κ. Δομνίκα Μαλαμίδη μὲ αἰθερία μουσελίνα ἄσπρη καὶ ἀσημένια σὲ γραμμὴ καλλιτεχνικὴ, ἡ κ. Νίντη Σεφπέρη χάμια γοητείας μὲ τουαλέττα καλλίγραμμη, ἡ κ. ντὶ Κοσσάτο χαρακτηριστικῆς «ντιστενξιὸν» φυσιογνωμία, μὲ τουαλέττα μπλὲ—παστέλ.

—Δαμόνων εἶκε διακρίνει τὴν κ. Ρεγγίνα Βλαστοῦ.

—Ἡ κ. Δ. Λοβέρδου πολὺ εὔμορφη.

—Ἐπίσης παρευρέθησαν Πρέσβεισα Ἀγγλίας κ. Ράμψαϋ διακοσμητικὴ μὲ διαντέλλα μαύρη, ἡ κ. Κάνβεντις Μπέντιγκ —παραστηρθείσα ἐμφάνισις—, ἡ Μαρκησία Τριόνφι.

—Πρεσβευτὴς Ἀγγλίας, κ. Γκερρὸ, ὁ κ. ντὲ Ἀμάτ, ὁ κ. Μπέντιγκ, ὁ Μαρκήσιος Τριόνφι.

—Ὁ κ. καὶ ἡ κ. Μανέττα, ὁ κ. καὶ δες Παπαρηγοπούλου, ἡ κ. Ἀντ. Μπενάκη μὲ ἰδιόρρυθμη τουαλέττα, κ. καὶ κ. Ἀλ. Γρίβα.

—Ἡ δις Μαίρη Σταβάτου φωτοβόλος εὐμορφιά.

—Ἡ κ. Π. Καλλιγᾶ, χαριτωμένη φυσιογνωμία, ἔφερε τουαλέττα ἀπὸ τὰς πλέον θαυμασθείσας, λευκὴ μὲ ἐξωτικὰ σκούτα.

—Δεξίωσις προχθὲς παρὰ τῷ Ναυτικῷ Ἀκολούθῳ τῆς Γαλλικῆς Πρεσβείας καὶ τῆς κ. Κορλινό.

—Ἡ δεξίωσις ἐδίδετο πρὸς τιμὴν τῆς παρεπδημούσης ἐνταῦθα κ. Ἐρριό.

—Κόσμος πολύς, ἀρκετὰ τραπέζια μπρίτζ. ράσιν ζωηρότατον.

—Ἡ κ. Ἐρριὸ συμπαθὴς καὶ ἐκφραστικὴ φυσιογνωμία, ἔφερε ἄσπρη κομψὴ τουαλέττα.

—Διακρίνομεν τὴν κ. Μιχαλακοπούλου, τὸν Ὑπουργὸν κ. Ἀλεξανδρῆν, τὴν κ. Ἀργυροπούλου, τὸν Πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας καὶ τὴν κ. Κλεμὰν Σιμόν, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Λοβέρδου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Γ. Παπᾶ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Λούη, τὸν κ. Μπονκούρ, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Τσεχοσλοβακίας κ. Μπαρατσέκ, τὸν κ. Βισσὲκ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Γ. Μακκᾶ.

—Πολὺ εὔμορφες καὶ ἐλεγκάντικες σιλουέττες, μὲ μαῦρα καὶ αἱ δύο, ἡ κ. Βισσὲκ καὶ ἡ κ. Ματζίνι.

—Διακρίνομεν ἐπίσης τὸν κ. καὶ τὴν κ. Φωστηροπούλου, τὴν κ. Γιαλίστρα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μεσαρκέ, τὸν κ. Γκερρό, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Λεπίν, τὸν Ναύαρχον κ. Δημούλην, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Τύρκ.

—Μεταξὺ τῶν δυν διακρίνομεν τὰς δας Λοβέρδου, Τύρκ, Φωστηροπούλου, Μπονκούρ, κλπ.

Η ΜΟΝΤΑΙΝ

ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Εἰς τῆς κυρίας Εἰρήνης Χ. Νικολάκη (Μανουέλας) ἀνεγνώσθησαν ἕνα βράδυ τῆς περασμένης ἑβδομάδος, ἐν μέσῳ κύκλου προσκεκλημένων, τὰ δύο μονόπρακτα δράματα ποὺ εἶχαν βραβευθεῖ εἰς τὸν τελευταῖον διαγωνισμὸν τοῦ Ἀτελιέ, τὸ «Ὅταν χτυποῦν ἡ καμπάνες» τῆς κ. Μανουέλας, καὶ τὸ «Μαγεμένο Βιολί» τοῦ κ. Δημήτρη Α. Φωτιάδη. Ὁ παρευρισκόμενος ποιητὴς κ. Γ. Ἀθάνας ἔκαμε ἐκ τοῦ προχείρου τὴν ἑξῆς ἔμμετρον... κριτικήν:

Καρτερικῶς ὑπέστημεν
καὶ δι' αὐτῶν ἀρράκτων
τὴν δίδυμον ἀνάγνωσιν
διδύμων μονοπράκτων
ποὺ στὸ κλεινὸν Ἀτελιέ,
ἂν κ' εἶχαν ἀτελείας,
ἀμφότερα βραβεύθηκαν
καθὼς μὲ δισχίλιας!
Κυρία Μανουέλα μου,
ὅταν χτυποῦν καμπάνες,
βάζεις καὶ ξεπαστρεύουνε
τὶς νύφες τους ἡ μάνες.
Τὸ μαγεμένο σου βιολί,
Δημήτρη Φωτιάδη,
κι' ἄλλη ψυχοῦλα τρυφερὴ
ἀπέστειλε στὸν Ἅδη.
Τὰ δύο σας μονόπρακτα
ἤτανε τυχερό μας
νὰ γίνουν δρᾶμα τραγικὸ
καὶ δίπρακτο δικό μας.
Στοὺς προσφιλεῖς μας συγγρα-
(φεῖς
εὔχομαι καὶ στοὺς δύο
νὰ μὴν ἀφήσουν ἄπαρτο
δραματικὸ βραβεῖο!

* * *

Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου κ. Λ. Σοφιανόπουλος ἐώρταζε πρὸ ἡμερῶν εἰς τὴν ἐν Παλαιῷ Φαλήρῳ οἰκίαν του τὰ γενέθλια τῆς συζύγου του καὶ τοῦ υἱοῦ του. Ὁ υἱός του ἔχει γεννηθεῖ τὴν 17 Ἀπριλίου καὶ ἡ σύζυγός του τὴν 18ην.

Ὁ κ. Ἀθάνας ἤγειρε τὴν ἑξῆς πρόπουσιν αὐτοσχεδίως:

Ὑπάρχει ἕνα πρόβλημα
τί ἐγεννήθη πρῶτα :
Ἀπὸ τὴν κόττα τὸ αὐγὸ
ἢ ἀπ' τὸ αὐγὸ ἡ κόττα.
Μὰ καὶ στοῦ Σοφιανόπουλου
τὸ ἴδιο ἐδῶ πέρα :
Σήμερα ἐγεννήθη ὁ γυιός
καὶ αὔριο ἡ μητέρα!
Καὶ εἰς τοὺς δύο εὔχομαι
νὰ ζοῦν εὐτυχισμένοι,
πάντα νὰ μεγαλώνῃ ὁ γυιὸς
κ' ἡ μάνα νὰ... μικραίνῃ!.

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξωφύλλου μας εἶνε ἔργον τοῦ Ἰταλοῦ ζωγράφου Πιολίνι, με τὸν τίτλο «Ἔπαθε».

ΔΙΑ ΜΙΑΝ ΠΤΩΧΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ

Τὸ «Μπουκέτο» ὁπότε πρὸ ὀλίγου ἐνόχλησε τοὺς ἀγαπητούς του ἀναγνώστας διὰ τὴν συλλογὴν ἐράνων πρὸς ὁποιονδήποτε σκοπόν. Κ' αὐτὸ, ὄχι ἀπὸ ἔλλειψιν πόνου καὶ εὐσπλαγχνίας, ἀλλὰ διότι κατὰ σύμπτωσιν δὲν μᾶς ἔτυχε σχετικὴ περίπτωσις.

Σήμερα, γιὰ πρώτη φορὰ ἀπευθυνόμεθα στοὺς ἀγαπητοὺς καὶ ἀμπαντικοὺς ἀναγνώστας καὶ ἀναγνώστριάς μας καὶ τοὺς ἱκετεύομεν τὸν ὁλοῦν τῶν γνωστῶν μας πτωχὴν καὶ ἀπροστάτευτον οἰκογένειαν, ἡ ὁποία στερεῖται τὸν πατέρα, καὶ αὐτοῦ ἀκόμα τοῦ τεμαχίου τοῦ ἑπουσίου ἄρτου.

Ἐπιστεύομεν βεβαίως πὼς ἡ καλὴ καὶ πρόθυμος ἀναγνώστριά μας θὰ συγκινηθοῦν καὶ θὰ σπεύσουν νὰ στείλουν στὸ «Μπουκέτο» ἑκάστο κάθε ἕνα χρηματοποσὸν δραχμῆς γιὰ τὴ πτωχὴ αὐτὴ οἰκογένεια.

Ἐκ προηγουμένων ἐισφορῶν	Δρ. 800
Ἀνώνυμος δεσπινὶς	50
Ε. Βαλαβάνης, καθηγητὴς	5
Γ. Κ.	50
Ἀνώνυμος	50
Ο. κ. Κ. Τ.	10
Ἀνδρ. Ρετινιώτης	100

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Τὸν ἀριστεύσαντα κατὰ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις ἐνώπιον τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς μαθητὴν τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς κ. Γεώργιον Ἀθ. Κολλατσίδαν συγχαίρομεν ἐγκαρδίως.

Δώροθυ ντὲ Μπαρμπά, μέλος τῆς «Συμμορίας».

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

ΛΙΛΙΠΟΥΤΕΙΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΟΘΟΝΗΣ

Τὸ Χόλλυγουντ!... Ἡ πόλις αὐτὴ τοῦ Κινηματογράφου, μὲ τοὺς 75.000 κατοίκους της, εἶνε ἕνα κράμα φυλῶν, γύων καὶ γλωσσῶν. Σωστή, δηλαδή, Βαβυλωνία!...

Ἡ 50.000 ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Χόλλυγουντ εἶνε ἄνθρωποι ποὺ ζοῦν ἀπ' τὸν Κινηματογράφο. Ἐκεῖ δουλεύουν μικροὶ καὶ μεγάλοι, διάσημοι καὶ ἄσημοι, νέες γεμᾶτες δροσιά, γρηές, γακάηδες ἀκόμα, μικροὶ καὶ μικροῦλες.

Γιὰ τὰ παιδάκια-ἠθοποιοὺς τῆς ὀθόνης, γιὰ τοὺς λιλιπουτείους καλλιτέχνας, τοὺς διαδόχους αὐτοὺς τοῦ Τζαίκυ Κοῦγκαν, θὰ μιλήσουμε σήμερα.

Στὸ Χόλλυγουντ λοιπὸν ὑπάρχει μιὰ Ἑταιρεία μικρῶν ἠθοποιῶν τοῦ Κινηματογράφου ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Our gang», δηλαδὴ «Ἡ Συμμορία μας». Ἀρχηγός της εἶνε ἕνας μικρὸς Νέγρος ἠθοποιός, ὁ Φαρίνα. Τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας αὐτῆς εἶνε δεκατέσσερα, καὶ ἄλλα μὲν ἀπὸ αὐτὰ παίζουν στὸν κινηματογράφο ρόλους κομπάρσων, ἄλλα δὲ ἀναδείχτηκαν πολὺ γρήγορα καὶ κατέκτησαν τὸν ζηλευτὸ τίτλο τοῦ «ἀστέρος».

Εἶνε πολὺ διασκεδαστικὸ νὰ βλέπῃ κανεὶς τοὺς λιλιπουτείους αὐτοὺς ἠθοποιοὺς μπροστὰ στὴν κινηματογραφικὴ μηχανή. Ἐκεῖ πειὰ βάζουν ὅλα τὰ δυνατά τους, ἐξυπνάδα, θέλησι, σφρίγος, μιὰ ἀσυγκράτητη προσπάθεια νὰ φτάσουν τοὺς μεγάλους συναδέλφους των!

Εἶνε ἀλήθεια πὼς μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδάκια τῆς «Συμμορίας» ἔχουν καλλιτεχνικὸ ταλέντο ἐξαιρετικῆς σημασίας. Μολαταῦτα, ὡς ποὺ νὰ ὑποταχθοῦν ἐντελῶς στὴ δουλειὰ καὶ στὶς ἀπαιτήσεις της, οἱ ρεζισὲρ τοῦ κινηματογράφου βασανίζονται καὶ ἱδρωκοποῦν.

"Ας ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς «Συμμορίας», τὸν συμπαθητικὸ Νέγρο Φαρίνα. Δὲν φαντάζεστε πόσος κωφὸς καὶ πόση ὑπομονὴ χρειάστηκε ὥς ὅτου νὰ «σαμαστῆ» τὸ παιδὶ αὐτό.

Στὸ πρῶτο φίλμ ποὺ λαβε μέρος, ἔπρεπε σὲ μιὰ σκηνὴ νὰ μπατοιστῆ ἀπὸ τὸν ἐπίσης λιλιπούτειο συνάδελφό του, τὸν Μπόμπ, ἕνα παιδάκι εὔρωστο καὶ παχουλό. Τὴ στιγμὴ ποὺ θάτρωγε τὸ χαστοῦκι, ὁ Φαρίνα ἄφειλε νὰ γελᾶσι ἡλίθια, δείχνοντας ἔτσι τὰ ὀφᾶια του δόντια!

Πόσο ὅμως ἀπατήθηκε ὁ ρεζισὲρ στὶς προβλέψεις του....

Ὅταν ὁ Φαρίνα δέχτηκε τὸν μπάτσο τοῦ Μπόμπ, δὲν ἐδίστασε νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ μ' ἕναν ἄλλο πιὸ ἠχητικό!

Μάταια ὁ ρεζισὲρ τοῦ ἔλεγε:

— Βλέπεις, Φαρίνα, ὅτι εἶσαι ἕνα πολὺ ἐκδικητικὸ παιδί; Εἰν' ἀλήθεια ὅτι ὁ Μπόμπ σοῦδοσε ἕνα μπάτσο, ἀλλὰ σ' ἀγαπᾶει καὶ τώκαμε ἔτσι γι' ἀστεῖο!...

Τὸ «γύρισμα» τῆς ταινίας ἐπαναλαμβανόταν, ἀλλὰ καὶ πάλιν γινόντουσαν τὰ ἴδια. Ὑπομονὴ χαμένη! Ἔπρεπε συνεπῶς, ὄν ἤθελαν νὰ «γυρίσουν» τὸ φίλμ, ν' ἀλλάξουν τοὺς ρόλους. Ὁ Φαρίνα νὰ δίνῃ τὸν μπάτσο κ' ὁ Μπόμπ νὰ γελᾶῃ. Ἔτσι κ' ἔγινε. Ὁ Μπόμπ, λιγώτερο θερμόαιμος ἀπὸ τὸν Φαρίνα, μόλις δέχτηκε τὸν μπάτσο, ἄρχισε νὰ γελᾶῃ, κάνοντας ν' ζωγραφιστῆ στὸ παχουλὸ προσωπάκι του μιὰ ἡλίθια γκριμάτσα. Καὶ τὸ φίλμ πέτυχε.

* * *

Ἐν' ἄλλο πολὺ ἔξυπνο παιδάκι τῆς «Συμμορίας» εἶνε ὁ ἀδελφὸς τοῦ Τζαίκυ Κοῦγκαν, ὁ Ρόμπερτ. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ἑλκόντυφ-Μετρὸ, στὴν ὁποία ἐργάζεται, λέει γιὰ τὸν μικρὸ Ρόμπερτ:

— Τὸ ταλέντο τοῦ ἠθοποιοῦ τοῦ Κινηματογράφου τόχει στὸ αἷμα του. Πολὺ γρήγορα θὰ γίνῃ μεγάλος ἠθοποιὸς καὶ θὰ κερδίζῃ πολλὰ ἑκατομμύρια!...

Ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἔπαιξε στὸν Κινηματογράφο, ὁ Τζαίκυ Κοῦγκαν ἦταν ἑφτὰ χρονῶν. Γύριζαν τότε μιὰ σκηνὴ δυὸ γονέων ποὺ ἔκλαιγαν πλάϊ στὸ νεκροκρέββατο τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ των. Ἔ, λοιπόν, ὁ μικρὸς Ρόμπερτ ἔπαιξε θαυμάσια τὸ ρόλο τοῦ «κοιμισμένου» στὴν ταινία αὐτή. Μὴ νομίσετε δὲ πὼς εἶνε μικρὸς ὁ ρόλος αὐτός. Κάθε ἄλλο! Συνήθως, ὅταν λένε στὰ μικρὰ παιδιὰ νὰ κάνουν τὸν «κοιμισμένο», ἢ ἀνοιγοκλείνουν τὰ μάτια τους ἢ τὰ κλείνουν ζαρώνοντας τὰ φρύδια τους!... Ὁ Ρόμπερτ δὲν εἶχε τέτοιες νευρικότητες. Ἔπαιξε φυσικὰ κ' ἐθριάμβευσε.

* * *

Ἀκοῦστε τώρα κι' ἕνα χαρακτηριστικὸ σχετικὸ ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη κάποτε στὸν Γκριφιθ, τὸν μεγάλο ἐπιχειρηματία τοῦ κινηματογράφου.

Σὲ μιὰ σκηνὴ ἑνὸς φίλμ εἶχε χρησιμοποιηθεῖ ἕνας ἠθοποιὸς ἡλικίας ὀλίγων... μηνῶν! Γιὰ νὰ δοθῆ μεγαλείτερη φυσικότης στὴ σκηνὴ αὐτή, ὁ μπεμπές, μόλις θὰ τὸν ἔπιαφνε ὁ κλέφτης ἀπὸ τὴν κούνια του, ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃ νὰ κλαίῃ, κι' ἔτσι, ἀκούγοντας τὸ κλάμμα του ἡ μητέρα του, θάτρεχε κοντά του καὶ θὰ τὸν ἐλευθέρωνε.

Ἄρχισε λοιπὸν τὸ «γύρισμα» τῆς ταινίας, ὁ κλέφτης πλησίασε στὴν κούνια, πῆρε τὸ μωρὸ στὴν ἀγκαλιά του κ' ἐτοιμαζόταν νὰ φύγῃ. Ἐκεῖνο ὅμως, ἀντὶ ν' ἀρχίσῃ τὰ κλάμματα, ἀντιθέτως ἄρχισε νὰ γελᾶῃ, κτυπώντας χαρούμενα τὰ χεράκια του!

Μάταια ὁ Γκριφιθ κ' οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ γούρλωναν τὰ μάτια τους γιὰ νὰ τρομάξῃ τὸ μωρὸ καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ κλαίῃ! Κόπος χαμένος! Μὲ τὶς γκριμάτσες τους αὐτές, ἡ εὐθυμία τοῦ μωροῦ μεγάλωνε πιὸ πολύ. Δὲν βάσταξε πειὰ τότε ὁ Γκρίφιθ καὶ φώναξε στὴ μητέρα τοῦ μωροῦ, ποὺ παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὰ παρασκήνια τὸ «γύρισμα» τῆς ταινίας:

— Μὰ κάμετε ἐπὶ τέλους νὰ κλάψῃ τὸ μωρό σας!...

Ἐκείνη ὅμως τὸν ἀγριοκύτταξε κατὰ τέτοιον τρόπο, ποὺ ὁ Γκρίφιθ δὲν τόλμησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴ σύστασί του. Πλησίασε ὅμως τὸ μωρό, ποὺ τὸ εἶχαν ξαναβάλει τώρα στὴν κούνια του, καὶ κάνοντας τάχα πὼς τὸ χαϊδεύει, τοῦδωσε μιὰ γερὴ τσιμπιὰ στὸ ποδαράκι του! Τὸ μωρὸ οὔρλιαξε ἀπὸ τὸν πόνο. Αὐτὸ ἤθελε καὶ ὁ Γκρίφιθ. Ἀποτραβήχτηκε ἀμέσως στὰ παρασκήνια καὶ φώναξε στὸν ὀπερατέρ:

— Ἐμπρός, γύριζε!...

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ τελειώσῃ τὴ φράσι του, καὶ τὸ ὀμπρέλλακι τῆς μητέρας, ποὺ εἶχε νοιώσει τὴ χειρονομία του, τοῦ ἤρθε κατακέφαλα!

Ἔτσι ἡ ταινία ἔμεινε στὴ μέση ὅσο νὰ βρεθῆ ἄλλος μπεμπές, πιὸ καλόβουλος, πιό... ταλαντούχος!

* * *

Μερικὲς φορὲς πάλιν οἱ λιλιπούτειοι ἠθοποιοὶ τοῦ Χόλλυγουντ γίνονται αἴτια ἐπεισοδίων μᾶλλον σοβαρῶν παρὰ γελοίων.

Ἰδοὺ ἕνα σχετικὸ ἐπεισόδιο ποὺ συνέβη πέρυσι στὸν Χάρολδ Λόϋδ, σ' ἕνα φίλμ στὸ ὁποῖο ἔπαιζε τὸ ρόλο τοῦ ἐρωτευμένου, κ' ἀστειευόταν μὲ τὰ δυὸ μικρὰ ἀδελφάκια τῆς φίλης του. Τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ μικρὰ τοῦ παίρνει τὸ καπέλλο καὶ τὸ ἄλλο θέλει μὲ κάθε τρόπο τὸ περίστροφό του, ποὺ κατὰ τύχην τὸ εἶχε ἠνεμονήσει πάνω στὸ τραπεζί.

Ὁ Λόϋδ τότε βγάζει τὶς σφαῖρες καὶ δίνει τὸ περίστροφο στὸ παιδάκι, τὸ ὁποῖο κρατῶντας το μὲ ὑτερηφάνεια στὸ χέρι του, μιμεῖται τοὺς «κάου-μπόϋ».

Μέχρις ἐδῶ ἡ σκηνὴ «γυρίζεται» καλά. Ἔξαφνα ὅμως, ἐνῶ τὸ παιδάκι σκοπεύει μὲ τὸ περίστροφο — ἔτσι γι' ἀστεῖο — τὸν Λόϋδ, κ' ἑτοιμάζεται νὰ τραβήξῃ τὴ σκανδάλη, ὁ Χάρολδ βλέπει μέσα στὸ μῦλο τοῦ πιστολιοῦ μιὰ σφαῖρα! Στὴ σκηνὴ αὐτή, σύμφωνα μὲ τὸ σενάριο, ὁ Χάρολδ ἔπρεπε νὰ χαμογελᾶῃ. Φανταστῆτε ὅμως ἂν μποροῦσε νὰ κάμῃ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα!... Εἶχε γίνει κατάχλωμος, ἔτρεμε συγκορμος, κ' ἕνας κόμπος τὸν ἔπνιγε στὸ λαιμό. Βλέποντας ὁ ρεζισὲρ ὅτι ὁ Λόϋδ δὲν εἶχε πάρει τὴν πόζα καὶ τὴν ἐκφραστικότητα ποὺ ἔπρεπε, ἀλλὰ μιὰ φοβισμένη καὶ ἐξαλλη ἔκφρασι, διέταξε τὸν ὀπερατὲρ νὰ σταματήσῃ. Ἡ ἐπέμβασις ὅμως τοῦ ρεζισὲρ ἔσωσε τὸν Λόϋδ. Γιατὶ ὁ μικρός, ἀκούγοντας ἔξαφνα τὴ φωνή του, γύρισε τὸ κεφάλι του νὰ δῆ τί συμβαίνει καὶ δὲν προσοβλήσε. Ἔτσι βρῆκε τὴν εὐκαιρία ὁ Λόϋδ νὰ τοῦ ἁρπάξῃ τὸ πιστόλι ἀπὸ τὰ χέρια καὶ νὰ τῆ γλυτώσῃ φτηνά.

Ἐννοεῖται ὅτι κατάπιν αὐτοῦ τὸ «γύρισμα» τῆς ταινίας ἀνεβλήθη.

Μίτσι Γκρίν, μέλος τῆς «Συμμορίας».

ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Ἀναβλάστησεν ἡ βρούβα, θέλει κ' ὁ σφογγὸς γυναῖκα.

— Ἀντὶ νὰ τῆς βάλουν φρύδια, τῆς ἔβγαλαν τὰ μάτια.

— Ἄντρα θέλω ἐγὼ τὸ βράδυ κ' ἂς μὴν ἔχει ὁ λύχνος λάδι.

— Κάτσε, κόρη, ἀνύπαντρη, νὰ κάμω γυιὸ νὰ πάρης.

— Χήρας παιδιά, γαϊδούρας πουλάρια.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΤΟΥ κ. Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΩΡΕΑΣ

(Στιχολογήματα ἀπὸ τὶς τελευταῖες βιογραφίες τοῦ Ποιητοῦ)

Μωρεὰς μισοῦσε τὴν ἐργασία ὅταν τοῦ ἦταν ὑποχρεωτική. Ἤτανε σωστὸς ποιητὴς καὶ ἤθελε νὰ ἐργάζεται μόνον ὅταν εἶχε ἔμπνευσι. Καὶ τὴν ἔμπνευσί του τὴν εὕρισκε ἢ τὸ πρωῒ ὅταν γύριζε στὸ σπίτι του ἔπειτα ἀπὸ ξενύχτι, ἢ πλανώμενος στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ. Ποτὲ δὲν πήγαινε περίπατο στὴν ἐξοχὴ ὁ Μωρεάς. Τοῦ ἄρεσε νὰ χαζεύῃ στὰ στενοσόκακα τοῦ παληοῦ Παρισιοῦ.

Ἔτσι ἔγραψε τὰ ἀθάνατα ποιήματά του καὶ μετέφρασε τὴν «Ἰφιγένεια».

Ἤταν ὡστόσο τεμπέλης στὸ γράψιμο. Πολλὲς φορὲς ἔμπαινε στὸ Καφὲ Βασέτ, φώναζε ἕνα φίλο του στὸ τραπέζι του, τοῦ ἔδινε χαρτὶ καὶ μελάνι καὶ τοῦ ὑπαγόρευε στίχους του ποὺ τοὺς εἶχε φτιάσει στὸ κρεβάτι καὶ τοὺς συγκρατοῦσε στὴ μνήμη του. Πολλὲς φορὲς ἔφτανε νὰ ὑπαγορεύσῃ ὡς τρακόσους νέους στίχους του, χωρὶς δισταγμὸ καὶ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ ἔπειτα τίποτε. Τόσο τέλειοι ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ μυαλό του.

Ὑστερα ἔφτανε πρῶτος στὸ καφενεῖο, πρὶν συγκεντρωθοῦν ἐκεῖ οἱ φίλοι του. Ζητοῦσε τότε ἀπὸ τὸ γκαρσόνι χαρτὶ καὶ καλαμάρι, τὰ ἔβαζε μπροστά του, ἀλλὰ δὲν ἄρχιζε νὰ γράφῃ.

Ὑστερόνταν τὸ γράψιμο. Περίμενε λοιπὸν νὰ ἐμφανιστῆ κανένας γνωστός του. Κι' ὁ πρῶτος φίλος του ποὺ πιάνταν σὰν καφενεῖο κ' ἔνιωθε τὸ καλαμάρι καὶ τὸ λευκὸ χαρτί, καταλάβαινε ὅτι οἱ στίχοι ἤσαν ἕτοιμοι νὰ βγοῦν ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ ποιητῆ. Ἀμέσως τότε, χωρὶς νὰ τοῦ πῆ τίποτε ὁ Μωρεάς, ἔπαιρνε τὴν πέννα καὶ περίμενε τὴν ὑπαγόρευσι. Κυριότερος ἀπὸ τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτοὺς γραμματεῖς τοῦ ποιητῆ ἦταν ὁ νέος Ντερουσσώ, ὁ ὁποῖος ἔγραψε τοὺς περισσοτέρους στίχους τοῦ Μωρεάς, καθ' ὑπαγόρευσιν φυσικά.

* * *

Κατηγοροῦσαν τὸν Μωρεὰς ὡς ἐγωπαθῆ. Ὁ Βερλαὶν τὸν ἔλεγε «παγῶνι». Ὁ φίλος του Ζὺλ Ὑρὲ γράφει γ' αὐτόν:

«Δυὸ πράγματα τὸν ἐνδιέφεραν στὸν κόσμο καὶ τίποτ' ἄλλο: οἱ στίχοι του καὶ ὁ ἑαυτός του. Αὐτὸ τὸ δὲν ἦταν πόζα, οὔτε ἀσθένεια, ἦταν κατάστασι φυσική».

Ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς καὶ φίλος τοῦ ποιητῆ Ρωσσὶ γράφει ἐπίσης γιὰ τὸν Μωρεάς:

«Πάν ὅ,τι ἔκανε, τοῦ φαινόταν τῆ στιγμὴ ἐκείνη ἐξωφαγμαστο. Μὰ ὅταν ἄλλαζε ἀρχές, περιφρονοῦσε ἀφιλέστατα ἐκεῖνο ποὺ προτήτερα ἐθαύμαζε.... Κανένας ποιητὴς τοῦ 19ου αἰῶνος δὲν εὕρισκε χαμὲ μπροστά του. Ἡ περιφρόνησί του ἔφτανε εἰς ὑβρη κτηνοδίας κάποτε».

Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι ὁ Ροσσὶ δὲν δειχνόταν καὶ πολὺ εὐνοϊκὸς στὸ Μωρεάς.

Πραγματικῶς ὅμως ὁ Μωρεὰς περιαυτολογοῦσε κάποτε μέχρι καταπληκτικοῦ σημείου. Ἔλεγε ἐπὶ παραδείγματι: «Εἶμαι μεγαλοφυής». Καὶ τὸ ἔλεγε αὐτὸ μὲ μιὰ ἁπλότητα ποὺ κατέπλησσε. Ἐπίσης ἔλεγε συχνὰ γιὰ τὸν Βερλαίν: — «Στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, εἶνε ὁ μόνος Γάλλος ποιητὴς τῶν τελευταίων χρόνων ποὺ μπορεῖ νὰ συγκριθῆ μαζύ μου»!...

Ὅταν τὸ 1904 ὁ Μωρεὰς βρισκόταν στὴν Ἀθήνα, εἶπε στὸν Καλιμάνο:

— Δὲν ὑπάρχουν παρὰ τρία πράγματα στὴν Ἀθήνα: Ὁ Ὑμηττός, ὁ Σοφοκλῆς κ' ἐγώ!

Μιὰ μέρα συζητοῦσε μὲ τὸν Μωρὶς Μαντρὸν γιὰ τοὺς στίχους του. Ξαφνικὰ τὸν διέκοψε καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν πιστεύω ν' ἀμφιβάλλης ὅτι δὲν ἔκαμα παρὰ ἀριστουργήματα!

Ἀλλὰ τὰ ἔλεγε αὐτὰ σοβαρά, ἢ ἤθελε νὰ εἰρωνευθῆ ὅλους ὅσοι μαζεύοντουσαν γύρω του; Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀπορία, τὴν ὁποίαν οἱ βιογράφοι του δὲν κατώρθωσαν νὰ ξεκαθαρίσουν.

* * *

Ἡ περιφρόνησις ὅμως μὲ τὴν ὁποία μιλοῦσε ὁ Μωρεὰς γιὰ τοὺς ἄλλους ποιητὰς καὶ ἡ ἀλήθειες ποὺ ἔλεγε σὲ πολλοὺς λογίους, τοῦ ἐπιφερνοῦσαν πολλοὺς ἐχθρούς, οἱ ὁποῖοι συχνὰ τὸν ἐξεδικοῦντο σκληρά.

Ἀλλ' ὅπως παρατηρεῖ ὁ Μωκλαίρ, οἱ ἐπικριταί του λησμονοῦσαν ὅτι ὁ Μωρεὰς ἦταν ἕνας Μεσημβρινὸς καὶ ἑπομένως τοῦ ἦσαν ἐπιτρεπομένες ἡ ὑπερβολὲς τοῦ χαρακτῆρος του.

Οἱ φίλοι του, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐδοκίμασαν συχνὰ τὰ τσουχτερὰ βέλη τῶν πειραγμάτων του, ὁμολογοῦσαν ὅτι δὲν εἶχε μέσα στὴν ψυχή του κακία καὶ μοχθηρία, ἀλλὰ εἶχε μιὰ ψυχὴ εὐγενικὴ καὶ μιὰ ἀρχοντικὴ καλωσύνη ποὺ τὸν ἔκαναν ἀγαπητό.

Ὅταν κανεὶς γνωστὸς ἢ φίλος τοῦ ποιητῆ ἔγραφε ἄρθρο ἐπαινετικὸ γι' αὐτόν, ὁ Μωρεὰς δὲν φαινόταν διαχυτικὸς μαζύ του, ἀλλὰ μὲ μιὰ κίνησι, μὲ μιὰ ματιά, τοῦ ἔδειχνε τὴν εὐχαρίστησί του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη του. Οἱ ἐκλεκτοὶ φίλοι του ἤξεραν νὰ ἐκτιμοῦν τὴν ἐπιφυλακτικὴ αὐτὴ στάσι τοῦ ἀληθινὰ εὐγενικοῦ αὐτοῦ ἀνδρώπου.

Ὅλοι γενικῶς οἱ βιογράφοι του ἐπαινοῦν τὴν ἀφιλοκέρδεια τοῦ Μωρεάς. Καμμιὰ ταπεινὴ ἐπιθυμία δὲν ὑπῆρχε στὸν ἐξαιρετικὸ αὐτὸ ποιητή, ὁ ὁποῖος ἤξερε τὴν πραγματικὴ ἀξία τῶν ἔργων του καὶ δὲν ἤθελε νὰ κάνῃ θόρυβο γύρω του μὲ μέσα συνηθισμένα στοὺς σημερινοὺς λογίους. Δὲν ζητοῦσε ποτὲ νὰ δείχνεται στὰ σαλόνια καὶ ἀπέκρουε κάθε πρόσκλησι, γιατί, ὅπως ἔλεγε, δὲν ἐπιθυμοῦσε νὰ γνωρίσῃ κι' ἄλλους ἀνθρώπους.

— Ὑπάρχει, ἔλεγε, ἡ γνώμη ὅτι ἡ δόξα ἐγκειται στὸ νὰ σχετίζεται κανεὶς μ' ὅσο τὸ δυνατὸν περισσοτέρους ἀνθρώπους. Ἀλλ' ἡ δόξα ἐγκειται ἀκριβῶς στὸ ἀντίθετο.

«Ὁ Μωρεὰς ἦταν ἕνας εὐγενικὸς ἄνθρωπος, γράφει ὁ Κ. Μωκλαίρ, *καλὸς καὶ εὐγενικὰ κυριευμένος ἀπὸ τὸ ἀποκλειστικὸ πάθος τῶν ὡραίων στίχων, ἀδιαφορῶν γιὰ τὸ κέρδος, καίτοι φτωχός, καὶ ἀφελῶς ἀδιάφορος πρὸς πᾶν ὅ,τι δὲν ἦταν ποίησι καὶ μετρική».*

Γιὰ τὸν Μωρεὰς ἡ εὕρεσις μιᾶς ὡραίας λέξεως καὶ ὁ σχηματισμὸς ἑνὸς ἁρμονικοῦ στίχου, ἦταν μεγαλείτερη εὐχαρίστησι ἀπὸ τὴν ἀπόκτησι ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων.

Παράδοξος καὶ γόης, ὅπως τὸν ζωγραφίζει ὁ φίλος του Λουΐ Τομᾶς, καπριτσιόζος καὶ ὑτέροχος, διατηρῶν πάντοτε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰπότου, ἔκρυβε συχνὰ τὸν ἀληθινὸ ἑαυτό του κάτω ἀπὸ ἕνα ψεύτικο πέπλο ἀπότομου καὶ βίαιου χαρακτῆρος, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν ὁ ἀληθινός.

Ὁ Ζὰν Μωρεάς.

Ἐκεῖνο ποὺ ἐξαιρετικὰ μισοῦσε ὁ Μωρεάς, ἦταν ἡ μετριότης καὶ συχνὰ ἐπεῖθετο ἐναντίον τῶν φιλολογικῶν μετριοτήτων, μὴ δυσκολευόμενος νὰ ἐκφρασθῆ ἐναντίον των μὲ φράσεις τσουχτερές, κ' ὅταν ἀκόμη ἦσαν κι' οἱ ἴδιοι παρόντες. Γιὰ ἕνα λόγιο ποὺ ἀνακατευόταν στὴν πολιτική, ἔλεγε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε ποτὲ καλὸς λόγιος, γιατί *«ἕνας τεχνίτης τοῦ λόγου δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε πολιτικός. Ἔξω ἀπὸ τὴν τέχνη, δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο».*

Οἱ σύντροφοι καὶ μαθηταί του τὸν ἄκουγαν μὲ προσοχὴ καὶ θαυμασμὸ κι' ὅταν ἀκόμα τοὺς ἐπέπληττε καὶ τοὺς κουτηρίαζε. Ὁ Ἀνατὸλ Φράνς μᾶς τὸν περιγράφει «περιφερόμενον στὸ Καρτιὲ Λατὲν καὶ ἀκολουθούμενον ἀπὸ πενῆντα ποιητάς, σὰν νὰ ἦταν νεωτερος Ὅμηρος, ὁδηγῶν τοὺς Ὀμηρίδας του! *«Μὲ τὸ δάχτυλο ὑψωμένο*, γράφει ὁ Μωρεάς, *τοὺς διδάσκει τὴν ἁπλότητα, τὴ χάρι, τὴν ἁρμονία».*

Ἡ δημοτικότης τοῦ Μωρεὰς στὸ Καρτιὲ Λατὲν ἦταν πρωτοφανής, τόσο ποὺ ὁ Βερλαὶν θύμωνε ἐναντίον του, γιατὶ ἔβλεπε ὅτι ἐξεφονίζετο ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς ποιήσεως, τὸ ὁποῖο κατείχε ὡς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Κάτου λοιπὸν ἐστίμοῦσε κ' ἀγαποῦσε τὸν Μωρεὰς, γάποτε τοῦ ἔρριχνε βέλη τσουχτερὰ εἰρωνίας, τὰ ὁποῖα ὁ Μωρεὰς ὑπέφερε μὲ ταπεινότητα μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ

— Γιὰ τὴν ἀνάγκη.

Ὁ ἄνδρωπος ποὺ τὸν σφίγγει ἡ ἀνάγκη, κατορθώνει περισσότερα ἀπ' ὅσα κατορθώνουν τρία ἀπὰ ἀνδρώποι μαζύ. (Ἰσπανικὴ παροιμία).

Ἡ ἀνάγκη κι' ἡ εὐκαιρία κάνουν καὶ τὸν δειλὸ ἄνδρειο. (Ἰταλική).

Ὅποιος δὲν γνωρίσε τὴν ἀνάγκη, δὲν μπορεῖ νὰ ξέρῃ τὴ δυνάμί της. (Μπὲν Τζόνσον).

Ἡ ἀνάγκη σπάει σίδερο. (Σκωτσέζικη)

Ἡ ἀνάγκη δὲν γνωρίζει νόμους. (Δανική).

Ἡ ἀνάγκη εἶνε πολὺ πικρὸ βοτάνι. (Γερμανική).

Ἡ ἀνάγκη εἶνε ἡ μητέρα τῶν ἐφευρέσεων.

Ὦ, ἀνάγκη, σὺ ποὺ εἶσαι μητέρα τοῦ κόσμου. (Σέλλεϋ).

Ἡ ἀνάγκη εἶνε τὸ τελευταῖο ὅπλο, μὰ καὶ τὸ πιὸ δυνατό. (Τίτος Λίβιος).

Ἡ ἀνάγκη κάνει τὸν πόλεμο δίκαιο. (Βίων).

Ἡ ἀνάγκη εἶνε ὁ καλύτερος δάσκαλος, μὰ κ' ὁ πιὸ σκληρὸς ἀπ' ὅλους. (Γερμανική).

Ἡ ἀνάγκη κάνει καὶ τοὺς κουτσοὺς ἀκόμη νὰ χορεύουν. (Γερμανική).

Τῆς ἀνάγκης τὸ χέρι εἶνε παρμπλὴν μακρύ. (Ἰσπανική).

Ἡ ἀνάγκη κάνει καὶ τὶς γοπούλες νὰ τρέχουν σὰν ἄλογα. (Ὀλλανδική).

Ἡ ἀνάγκη μᾶς διδάσκει τὰ πιὸ παράνομα πράγματα. (Σενέκας).

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μωρεβὲρ μτῆκε στὸ ἐγκαταλειμμένο αὐτὸ σπιτάκι ἀπὸ μιὰ πορτίτσα, ποὺ τοῦ ἀνοίχτηκε κατὰ τρόπο μυστηριώδη καὶ προχώρησε κατ' εὐθεῖαν στὴν τραπεζαρία ποὺ βρισκόταν στὸ ἰσόγειο.

— Ἔφτασε ἐπὶ τέλους ἡ στιγμὴ ποὺ περίμενα! εἶπε σ' αὐτὸν ποὺ τοῦ ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ ποὺ δὲν ἦταν ἄλλος ἀπὸ τὸν ἐφημέριο Βιλμούρ.

Κατόπιν ὁ Μωρεβὲρ ἀκολούθησε τὸν ἐφημέριο καὶ ἀφοῦ πέρασε τρία ἄλλα δωμάτια, ἔφτασε μαζύ του σὲ μιὰ μικρὴ αὐλή, πίσω ἀπ' τὴν κατοικία ποὺ τὴν ἐτριγύριζε ἕνας ψηλὸς τοῖχος. Ἐκεῖ ὑπῆρχε μιὰ δεύτερη πορτίτσα. Ὁ ἐφημέριος τὴν ἔδειξε στὸ Μωρεβὲρ καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀπὸ δῶ θὰ τὸ σκάσης!....

Ἐπίσης τοῦ ἔδειξε ἕνα ὡραῖο ἄλογο, δεμένο κοντὰ στὴν πόρτα τῆς αὐλῆς καὶ πρόσθεσε :

— Τὸ ἄλογο αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ σταῦλο τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος τοῦ δουκὸς Γκύζη. Θὰ τὸ πάρης, θ' ἀκολουθήσης τὸ μονοπάτι καὶ θὰ προχωρήσης κατὰ μῆκος τοῦ Σηκουάνα. Ἀπὸ κεῖ θὰ διευθυνθῆς στὸ Σωασσονὲς καὶ θὰ σταθῆς, περιμένοντας διαταγές...

— Πολὺ ὡραῖα! ἀποκρίθηκε ὁ Μωρεβὲρ, χαμογελώντας πονηρά. Νομίζετε ὅμως, ὅτι εἶνε ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ φύγω;

— Βεβαίως. Πρόκειται, φίλε μου, γιὰ τὴ ζωή σου!... τοῦ εἶπε μὲ εἰλικρίνεια ὁ ἱερωμένος.

— Ἂν εἶνε ἔτσι, θὰ φύγω, ἀπάντησε ὁ Μωρεβέρ, ἐνῶ κατὰ βάθος δὲν εἶχε καμμιὰ διάθεση νὰ τὸ κοινήσῃ ἀπ' τὸ Παρίσι.

Ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴ σύντομη συνομιλία, γύρισαν κ' οἱ δύο τους στὴν τραπεζαρία. Ὁ Βιλμοὺρ ξεκρέμασε ἕνα ὅπλο γεμάτο καὶ τὸ ἔδωσε στὸν Μωρεβέρ, ὁ ἀποῖος τὸ κύτταξε μὲ προσοχὴ καὶ εἶπε :

— Μὰ εἶνε ἔξοχο!....

— Προσοχή! Ἔρχεται! τοῦ εἶπε μὲ συγκίνηση ὁ ἐφημέριος, ἀποσυρόμενος ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἀμέσως τότε ὁ Μωρεβὲρ ἔτρεξε νὰ καταλάβῃ τὴ θέσι του καὶ ἔρριξε ἔξω ἕνα γρήγορο βλέμμα. Σὲ μικρὴ ἀπόσταση φάνηκαν νἄρχονται πεντέξη εὐγενεῖς, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Κολινύ, ὁ ὁποῖος κουβέντιαζε ἥσυχα μὲ τὸν Κλερμόν, τὸ νεαρὸ ἀκόλουθο τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρας.

Ὁ Κλερμὸν βάδιζε ἀπὸ τ' ἀριστερὸ μέρος τοῦ ναυάρχου καὶ ὁ Κολινὺ εἶχε γυρισμένο τὸ ἕνα του πλευρὸ πρὸς τὸ παράθυρο. Ὁ Μωρεβὲρ σκόπευσε τότε καὶ πυροβόλησε....

Μεγάλη ταραχὴ ἐπακολούθησε. Ὁ Κολινὺ χτυπήθηκε στὸ χέρι. Ὡστόσο, χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ, γύρισε κι' ἔδειξε τὸ παράθυρο ἀπ' ὅπου εἶχε πυροβοληθεῖ.

— Βοήθεια! Μᾶς δολοφονοῦν! φώναζαν οἱ εὐγενεῖς Οὐγενότοι.

Συγχρόνως ὅμως ἀντήχησε καὶ δεύτερος πυροβολισμός. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ Κολινὺ σωριάστηκε κάτω μὲ συντριμμένο τὸν ὦμο.

Μετὰ τὸν πρῶτο πυροβολισμό, ὁ Μωρεβὲρ πέταξε κάτω τὸ ὅπλο του, μουγκρίζοντας :

— Τί δυστυχισμένος ποὺ εἶμαι! Ἀπέτυχα!

— Πυροβόλησε ξανά! τὸν παρακίνησε τότε ἐρεθισμένος ὁ Βιλμούρ.

— Μὲ τί; ἀπαντήθηκε μορφάζοντας ὁ Μωρεβέρ.

Ὁ ἐφημέριος τοῦ παρουσίασε εὐθὺς καὶ δεύτερο ὅπλο. Ὁ Μωρεβὲρ τὸ ἄρπαξε καὶ ξαναπυροβόλησε τὸ ναύαρχο.

— Πέθανε; ρώτησε τότε ὁ ἐφημέριος.

— Νομίζω ναί! ἀπάντησε ὁ δολοφόνος.

— Φύγε τώρα!

— Κι' ἐσεῖς;

— Φύγε, σοῦ λέω!

Ὁ Μωρεβὲρ ἀναγκάστηκε νὰ ὑπακούσῃ. Τὴν ἴδια στιγμὴ, κάτω στὴν πόρτα, ἀκούστηκαν δυνατοὶ χτύποι. Μὰ μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα ὁ δολοφόνος καβαλλίκεψε τὸ ἄλογό του κι' ἔφυγε ἀπ' τὴν πίσω πόρτα καλπάζοντας.

Συγχρόνως ὁ ἐφημέριος κατέβηκε στὸ ὑπόγειο καὶ ἔγινε ἄφαντος

— *Προσοχή!... Ἔρχεται!... τοῦ εἶπε μὲ συγκίνησι ὁ ἐφημέριος.*

ἀπὸ μιὰ μυστικὴ σκάλα. Ἐντωμεταξὺ στὸ δρόμο ἐπικρατοῦσε ἀφάντη ταραχή. Οἱ φίλοι τοῦ ναυάρχου εἶχαν περικυκλώσει τὸν τραματία, ἀπὸ φόβο μήπως ξαναχτυπηθῆ.

— Εἰδοποιῆστε τὸν βασιλέα... ψιθύρισε ἥσυχα ὁ Κολινύ.

Ἕνας ἀκόλουθος ἔτρεξε ἀμέσως στὸ Λούβρο. Στὸ μεταξὺ ὁ ναύαρχος εἶχε στηριχτεῖ στοὺς φίλους του καὶ εἶχε ἀναπαυθεῖ. Δὲν ἀπορροῦσε ὅμως νὰ σταθῆ ὄρθιος καὶ κόντευε νὰ λιποθυμήσῃ.

— Ἕνα κάθισμα! φώναξε ὁ Κλερμόν. Γρήγορα, γιὰ τὸ Θεό! Ἕνα κάθισμα!

Κανένας ὅμως ἀπ' τοὺς γείτονας δὲν φαινόταν πρόθυμος νὰ τοῦ προμηθεύσῃ κάθισμα. Ἐπὶ τέλους δυὸ ἀκόλουθοι σήκωσαν τὸν πληγωμένο στὰ χέρια καὶ προχώρησαν.

Τὸ πλῆθος κύτταξε μὲ θυμὸ τοὺς Οὐγενότους. Κι' ὅταν ἀπομακρύνθηκαν, ἄρχισε νὰ κραυγάζῃ :

— Θάνατος στοὺς Οὐγενότους!...

Ὁ Κολινὺ διατηροῦσε ἀκόμα τὶς αἰσθήσεις του καὶ ἐπανελάμβανε :

— Ἡσυχάστε, παιδιά μου! Δὲν εἶνε τίποτε...

Ἀλλὰ οἱ φίλοι του δὲν τὸν ἄκουγαν. Ὁ Κλερμὸν ἔκλαιγε ἀπὸ θυμὸ κι' ἀπὸ θλῖψη. Οἱ ἄλλοι ἐφώναζαν :

— Σκότωσαν τὸ ναύαρχο!

— Πάει ὁ ναύαρχός μας!

— Ἐκδίκησι!

Ἡ εἴδησι τῆς δολοφονικῆς ἀποπείρας διαδόθηκε ἀστραπαία στὴν πρωτεύουσα. Οἱ Οὐγενότοι κίνησαν ἀπὸ παντοῦ γιὰ τὸ μέγαρο τοῦ Κολινύ, θέλοντας νὰ μάθουν περισσότερα νέα.

Κατὰ τὶς δυὸ μετὰ τὸ μεσημέρι, ἔφτασε ἐκεῖ καὶ ὁ βασιλεύς. Στὴν ἐμφάνισί του, μιὰ πολύστομη κραυγὴ ἀντήχησε :

— Ἐκδίκησι!...

Ὁ βασιλεύς, ὁ ἀποῖος συνοδευόταν ἀπὸ τὴν βασιλομήτορα καὶ τὸν δοῦκα ντ' Ἀνζιοῦ, κατέβηκε πρῶτος ἀπὸ τὸ φορεῖο του. Ἦταν κατάχλομος. Γύρισε ἀμέσως στοὺς συγκεντρωμένους εὐγενεῖς καὶ τοὺς εἶπε :

— Κύριοι! Καὶ ἐγώ, ὅπως καὶ σεῖς, ζητῶ καὶ ἐπιθυμῶ τὴν ἐκδίκησι. Νὰ εἶστε βέβαιοι, ὅτι ὁ δολοφόνος θὰ τιμωρηθῆ ὅπως τοῦ ἀξίζει...

— Ζήτω ὁ βασιλεύς! φώναξαν οἱ εὐγενεῖς Οὐγενότοι. Ζήτω ὁ Κάρολος ὁ ἔνατος!

Πρέπει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ βασιλεύς, πρωτοῦ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Λούβρο, κάλεσε τὸν φρούραρχο τοῦ Παρισιοῦ καὶ τοῦ εἶπε :

— Σᾶς δίνω προθεσμία τριῶν ἡμερῶν γιὰ ν' ἀνακαλύψετε τὸν δολοφόνο τοῦ σεβασταῦ καὶ ἀγαπητοῦ μου Κολινύ...

— Ἀλλά, Μεγαλειότατε... ψέλλισε ὁ φρούραρχος.

— Δὲν ἀκούω τίποτε, κύριε. Πηγαίνετε. Ἂν μέσα σὲ τρεῖς μέρες δὲν ἀνακαλύψετε τὸν δολοφόνο, θὰ πληρώσετε τὴν ἀμελειά σας μὲ τὸ κεφάλι σας...

Κατόπιν τῆς ἀπειλῆς αὐτῆς, ὁ φρούραρχος ἀπουσύθηκε γεμάτος ἀνησυχία καὶ φόβο.

Ὁ Κολινὺ ἦταν ἀξιολυπήτητος καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἡ κατάστασί του ἐπιδεινώνεται ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἐπιθέσεως. Ἡ ἐπιδείνωσις αὐτὴ ὀφείλεται κυρίως στὴν ἀνησυχία ἀπὸ τὴν ὁποία ἦταν κατεχόμενος ὁ ἄρρωστος. Ἡ ἀνησυχία αὐτὴ ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἀπειλῆς τοῦ βασιλέως. Ἡ ἀπειλὴ αὐτὴ ἔκανε τὸν ἄρρωστο νὰ ἀναρωτιέται ἀν θὰ ἔφτανε ἡ ἡμέρα ποὺ θὰ τὸν ἔκρεμαν ἀπὸ τὴν κρεμάστρα τῆς κρεμάστρας τῆς κρεμάστρας τῆς κρεμάστρας

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ο ΜΕΣΣΙΑΣ ΠΟΥ... ΔΕΝ ΕΓΕΝΝΗΘΗΚΕ

Ψευδομεσσίαι καὶ ψευτοπροφῆται. Ὁ πόθος τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ. Ὅπου ἐμφανίζεται ὁ ἔμπορος Ἀκρών. Ὁ χρεωκοπημένος ἔμπορος ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ γίνῃ παππεῦς τοῦ... Μεσσία. Στὴν Κέρκυρα. Ἡ πάθησις τῆς κόρης του. Οἱ Ἑβραῖοι ἐν ἀναστατώσει. Ἡ ἐπέμβασις τῆς Συναγωγῆς. Ὁ φιλοπερίεργος Κερκυραῖος εὐπατρίδης. Πῶς τρύπωσε στὰ Ἑβραϊκὰ καὶ εἶδε τὴν... ἁγίαν Κόρην. Ἡ μπλόφα ἀποκαλύπτεται. Ἡ φυγὴ τοῦ Ἀκρών. Ὁ Μεσσίας ποὺ τούρκεψε !..., κτλ. κτλ.

Γ' Ἑβραῖοι, ὡς γνωστόν, σύμφωνα μὲ τὶς ρήσεις τῶν προφητῶν των, ἐπερίμεναν ἀνέκαθεν καὶ περιμένουν τὸν περιώνυμο Μεσσία, ὁ ὁποῖος θὰ γίνῃ ὁ σωτῆρας τοῦ γένους των καὶ ὁ δημιουργὸς τῆς ἀποκαταστάσεώς των.

Μετὰ τὸν Χριστό, τὸν ἀποῖο οἱ συμπατριῶτες του δὲν παραδέχτηκαν ὡς τὸν ἀπεσταλμένο τοῦ Θεοῦ ποὺ προσδοκοῦσαν ἐπὶ τόσα χρόνια, παρουσιάστηκαν κατὰ καιροὺς πολλοὶ φρενοβλαβεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀνεκήρυσσαν τὸν ἑαυτό τους ὡς... Μεσσία! Τὸ εἶχε πεῖ ἄλλωστε καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς στοὺς μαθητάς του :

«Πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου λέγοντες ἐγὼ εἰμὶ ὁ Μεσσίας, καὶ πλανήσουσιν ὑμᾶς. Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται...».

Ἀπὸ τὸν μακρὸ κατάλογο τῶν Μεσσιῶν αὐτῶν, ἀναφέρομε τὸν Βαρκοχάμ, ὁ ὁποῖος ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ ἔτος 130 μ. Χ., τὸν Βαρκοστίβα ἀπὸ τὴν Κρήτη κατὰ τὸ 431, τὸν Αἰθίοπα Δουνὰμ κατὰ τὸ 522, τὸν Ἰσμαὴλ Σοφῆ κατὰ τὸ 1197 καὶ διαφόρους ἄλλους ψευτοπροφῆτες, ποὺ παρουσιάστηκαν κατὰ διαστήματα στὴ Γαλλία, στὴν Περσία, τὴν Ἱσπανία, στὴ Μοραβία, στὰς Ἰνδίες καὶ σὲ ἄλλες χῶρες.

Ὁ κυριώτερος ὅμως Μεσσίας φάνηκε, ἢ μᾶλλον περιμενόταν νὰ φανῇ, κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος στὴ νῆσο Κέρκυρα. Θὰ δυηγηθοῦμε παρακάτω τὶς περίεργες περιστάσεις, ὑπὸ τὶς ὁποῖες ἔλαβε χώραν τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ ἐπεισόδιο.

Ἐδῶ καὶ δυόμισι περίπου αἰῶνες κατοικοῦσε στὴ Βενετία ἕνας ἔμπορος Ἑβραῖος, ἀρκετὰ εὔπορος, ὀνομαζόμενος Χαΐμ Ἀαρών. Στὴν ἀρχὴ ὁ Ἀαρὼν πήγαινε καλὰ μὲ τὸ ἐμπόριό του, ἀλλ' ἀργότερα ἔπεσε ἔξω καὶ χρεωκόπησε.

Γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ λοιπὸν πέρα, ἀναγκαζόταν νὰ καταφεύγῃ σὲ διάφορες πανουργίες καὶ νὰ ξεγελᾶῃ τοὺς συμπατριῶτές του. Κάποτε ἐξαιτάτησε μερικοὺς ἐμπόρους ἀπὸ τὴ Βενετία καὶ τοὺς πῆρε κάμποσα ἐμπορεύματα, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὰ πουλήσῃ, νὰ κερδίσῃ ἀρκετὰ χρήματα καὶ νὰ τοὺς ἐξοφλήσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ ἐκπληρώσῃ τὶς ὑποχρεώσεις του, ἀποφάσισε νὰ φύγῃ κρυφὰ νὰ πάῃ στὴν Κέρκυρα.

Στὸ νησὶ τῶν Φαιάκων, ὅπου πῆγε, βρῆκε ἀρκετοὺς συμπατριῶτές του, γιατὶ ἦσαν ἐγκατεστημένες ἐκεῖ πενταπόσιες περίπου οἰκογένειες. Καὶ ὁ Ἀαρών, τετραπέρατος ὅπως ἦταν, δὲν ἄργησε νὰ τοὺς ἐπιβληθῇ.

Ὁ Ἑβραῖος αὐτὸς εἶχε μιὰ θυγατέρα προικισμένη ἀπ' τὴ φύσι μὲ ἐξαιρετικὴ καλλονὴ καὶ νοημοσύνη. Ἀλλὰ κοντὰ στὰ φυσικὰ αὐτὰ χαρίσματά της, ἡ ὡραία Ἑβραιοπούλα ἔπασχε ἀπὸ νευροασθένεια βαρειᾶς μορφῆς.

Ἡ ψυχικὴ αὐτὴ ἀρρώστεια τῆς προῆλθε ἀπὸ τὴ μεγάλη της εὐαισθησία καὶ συμπόνια ποὺ ἔνιωθε γιὰ τοὺς δυστυχισμένους ὁμογενεῖς της. Βλέποντάς τους δηλαδὴ νὰ ὑποφέρουν καὶ νὰ πάσχουν, διωγμένοι ἀπὸ παντοῦ καὶ μὴ μπορώντας νὰ βροῦν κάπου μιᾶς σταθερῆς γῆ νὰ κατοικήσουν, θέλησε νὰ τοὺς σώσῃ καὶ νόμισε πὼς αὐτὴ προορίζοταν νὰ φέρῃ στὸν κόσμο τὸν ἀναμενόμενο Μεσσία.

Ἡ κόρη αὐτὴ βρισκόταν διαρκῶς σὲ μιὰ κατάστασι ψευδαισθήσεως καὶ πάθαινε συχνότατα ἀπὸ σπασμούς. Τὸ στόμα της τότε γέμιζε ἀφρούς, τὰ μάτια της πετοῦσαν σπίθες, τὸ πρόσωπό της ἄλλαζε χρῶμα, ἡ ἔκφρασί της γινόταν παράξενη κ' ἀλλόκοτη.

Ἐπὶ πλέον, ἡ κόρη τοῦ Ἑβραίου ποὺ ἔπασχε προφανῶς ἀπὸ θρησκευτικὸ παραλήρημα, γνώριζε κάλλιστα τὴν Παλαιὰ Διαθήκη καὶ μιλοῦσε πάντοτε μὲ εἰκόνες καὶ μεταφορές, σὰν προφήτισσα. Ἡ ὁμιλίες της ἦσαν πάντα σχετικὲς μὲ τὸν Μεσσία, ὁ ὁποῖος θὰ ρχόταν πολὺ γρήγορα καὶ θὰ γλύτωνε τοὺς Ἑβραίους ἀπὸ τὰ δεινά τους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1666 ὁ πατέρας τῆς ψυχοπαθοῦς νέας, βρίσκοντας τὴ χρονολογία χαρακτηριστική, ἀποφάσισε νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν περίστασι. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ διαδίδῃ, ὅτι θὰ τελειώναν πειὰ ἡ περιπέτειες τῶν ὁμογενῶν του ἀπὸ ἕνα ἔκτακτο συμβάν, ποὺ θὰ λάβαινε χώραν ἐκείνη τὴ χρονιά. Πρόσθετε δὲ ἐπεξηγηματικά, ὅτι σὲ λίγον καιρὸ θὰ γεννιόταν ὁ Μεσσίας καὶ ὅτι γιὰ τὸν τιμητικὸ αὐτὸν προορισμὸ ὁ Θεὸς εἶχε διαλέξει τὴν... κόρη του!

Τὰ φουσκωμένα λόγια τοῦ περήφανου πατέρα διαδόθηκαν γρήγορα στὴν Ἑβραϊκὴ συνοικία τῆς Κερκύρας καὶ πιστεύτηκαν. Εἰκάζω ἀπὸ τοὺς περισσότερους, γιατὶ ἦταν γνωστὴ ἡ ἀγνότης καὶ ἡ εὐσέβεια τῆς ἀμωφῆς Ἑβραιοπούλας. Ὑπῆρχαν βέβαια καὶ μερικοὶ ποὺ δὲν ἔδιναν πίστι σ' αὐτὲς τὶς διαδόσεις, ἀλλὰ ἦσαν πολὺ λίγοι καὶ δὲν τολμοῦσαν ν' ἀντιταχθοῦν μπρὸς στὴν πλειονότητα τοῦ φανατισμένου ὄχλου.

Ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ δὲν ἄργησε νὰ περιλθῇ εἰς γνῶσιν τῆς Ἑβραϊκῆς Συναγωγῆς τῆς Κερκύρας. Ὁ ἀρχιραββῖνος τότε καὶ οἱ ἄλλοι ραββῖνοι ἐκάλεσαν τὴν κόρη σὲ ἀνάκρισι γιὰ νὰ ἐξακριβώσουν ἂν τὰ λεγόμενα γι' αὐτὴ ἦσαν ἀληθινὰ ἢ ἀπέβλεπαν σὲ ἰδιοτελεῖς σκοπούς.

Ὁ Ο Ο ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ Ο Ο Ο

Η ΤΙΤΙΚΑ ΤΩΝ «ΑΘΛΙΩΝ»
(Ἔργον τοῦ Μπουγιόν).

Ἀπὸ τὶς εὐτυχεῖς ὅμως ἀπαντήσεις, τὶς ὁποῖες τοὺς ἔδωσε ἡ Ἑβραιοπούλα, οἱ ραββῖνοι τῆς Συναγωγῆς ἐπείσθησαν, ὅτι ἡ θυγατέρα τοῦ Ἀαρὼν ἦταν μιὰ ἐξαιρετικὴ γυναῖκα καὶ ὅτι δὲν ἀποκλείσταν ν' ἀνταποκριθῇ πραγματικῶς σὰς προσδοκίες τοῦ πατέρα της καὶ ὅλων τῶν Ἑβραίων.

Μόλις ἐμαθεύτηκαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀνακρίσεος καὶ ἡ γνώμη τῶν ραββίνων, οἱ Ἑβραῖοι τρέξανε στὴν κατοικία τῆς παρθένου γιὰ νὰ τὴν ἰδοῦν ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ τῆς προσφέρουν τὴ λατρεία καὶ τὰ δῶρα τους.

Ἡ θυγατέρα τοῦ Ἀαρὼν φοροῦσε λευκὴ στολή, γιὰ νὰ μοιάζῃ μὲ τὴ συμβολικὴ γυμφη τοῦ Χριστοῦ, καὶ καθόταν ἑπάνω σ' ἕνα εἶδος θρόνου. Γύρω της στεκόντουσαν διάφοροι πιστοί, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλαν θρησκευτικοὺς ὕμνους καὶ ἀρκετοὶ θεολόγοι, οἱ ὁποῖοι ἐδιάβαζαν χωρία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, σχετικὰ μὲ τὴν ἐμφάνισι τοῦ Μεσσία. Ἐπάνω ἀτ' τὸ κεφάλι τῆς νέας κρεμόταν μιὰ καντήλα, τὴν ὁποία εἶχαν μεταφέρει σπίτι της ἀπ' τὴ Συναγωγή.

Ξεχάσαμε νὰ ποῦμε ἀκόμα, ὅτι οἱ ραββῖνοι δὲν περιορίστηκαν νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ὑπεροχὴ καὶ τὴν ἱερὴ ἀποστολὴ τῆς κόρης τοῦ Ἀαρών, ἀλλ' ἀποφάσισαν νὰ συντηρεῖται στὸ ἑξῆς μὲ ἔξοδα τῆς Ἑβραϊκῆς κοινότητος.

Στὸ μεταξύ, μὲ τὸν θόρυβο ποὺ ἐπακολούθησε, τὸ σπίτι τοῦ Ἀαρὼν εἶχε μεταβληθεῖ σὲ τόπο λατρείας καὶ προσκυνήματος ἀτ' ὅπου περνοῦσαν καὶ προσέφεραν φόρο τιμῆς, μὲ λόγια ἢ μὲ δῶρα, ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἑβραῖοι τῆς Κερκύρας.

Ἔννοεῖται, ὅτι τὸ παράδοξο αὐτὸ γεγονὸς δὲν ἄργησε νὰ κοινοποιηθῇ σ' ὁλόκληρη τὴν πόλι καὶ νὰ κινήσῃ σὲ μεγάλο βαθμὸ τὴν περιέργεια καὶ τῶν ὑπολοίπων κατοίκων της, τῶν χριστιανῶν.

Μιὰ μέρα λοιπόν, κάποιος φιλοπερίεργος Κερκυραῖος εὐπατρίδης ἀποφάσισε νὰ βεβαωθῇ μὲ τὰ μάτια του γιὰ τὴν ἀλήθεια τῶν θρυλλουμένων, γιὰ νὰ εἶνε σὲ θέσι νὰ πληροφορήσῃ κατόπιν καὶ τοὺς ἄλλους συμπατριῶτες καὶ ὁμοθρήσκους του.

Γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπό του, μεταμορφώθηκε σὲ κουρελλιάρη Ἑβραῖο ζητιάνο, τράβηξε γιὰ τὴν Ἑβραϊκὴ συνοικία, τρύπωσε μὲ τοὺς ἄλλους Ἑβραίους στὸ σπίτι τοῦ

Ἀαρὼν καὶ παρακολούθησε ὅλα τὰ διαδραματιζόμενα. Οἱ συγκεντρωμένοι ὅμως Ἑβραῖοι, παρὰ τὴν ἐξωτερική του μεταμόρφωσι, τὸν ἀναγνώρισαν καὶ λύσσαξαν ἀτ' τὸ θυμό τους.

Ἀλλ' ἐπειδὴ φοβόντουσαν τὴν κοινωνική του θέσι καὶ τὴ μεγάλη ἐπιρροή του μέσα στὴν πόλι, δὲν θέλησαν νὰ τὸν κακοποιήσουν. Περιορίστηκαν μόνον νὰ τὸν ἀρπάξουν καὶ νὰ τὸν διώξουν ἔξω μὲ τὴ βία.

Ὡστόσο, ὁ εὐπατρίδης φεύγοντας ἀπὸ κεῖ, μετέδωσε λεπτομερῶς στοὺς συμπολίτες του ὅλα ὅσα γινόντουσαν μέσα στὸ σπίτι τοῦ Ἀαρών. Ἀπὸ τοὺς Κερκυραίους ἄλλοι μόλις τὰ ἔμαθαν ἄρχισαν νὰ γελοῦν, ἄλλοι φάνηκαν ἀγανακτισμένοι καὶ ἄλλοι πρότειναν νὰ τιμωρήσουν αὐστηρὰ τοὺς Ἑβραίους.

Οἱ μετροπαθέστεροι ὅμως ἐξέφρασαν τὴ γνώμη νὰ μὴν ἐπέμβουν σὲ μιὰ ὑπόθεσι ξένη γι' αὐτούς, ἀλλὰ ν' ἀφήσουν τοὺς Ἑβραίους ἀνενόχλητους, μέχρις ὅτου ἀναγνωρίσουν οἱ ἰδιοι τὴν ἀπάτη τους καὶ φεύγεντοῦν μόνοι τους, χωρὶς τὴν ἐπέμβασι τῶν χριστιανῶν.

Πραγματικά, ἔτσι κα' ἔγινε. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Κερκύρας δὲν ἄργησαν νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν κωμωδία ποὺ παιζόταν εἰς βάρος των. Ὅλη των τότε ἡ λατρεία κι' ὅλη των ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τὴν κόρη τοῦ Ἀαρὼν μεταβλήθηκε μὲ μᾶς σὲ μῖσος φοβερὸ καὶ ἀδιάλλακτη ἔχθρα κατὰ τῆς δυστυχισμένης Ἑβραιοπούλας.

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀπροσδόκητη καὶ δυσάρεστη αὐτὴ τροπὴ τῆς ὑπόθεσεως, ὁ Ἀαρὼν γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἀγανάκτησι τῶν συμπολιτῶν του, ἀναγκάστηκε νὰ παραλάβῃ τὴ θυγατέρα του, τὴν παρ' ὀλίγον... μητέρα τοῦ Μεσσία, καὶ νὰ φύγῃ μακριὰ ἀπὸ τὸ ἀρπλόξενο νησὶ ποὺ δὲν... ἐσήκωνε μετὰ Χριστὸν προφήτες.

Κατὰ περίεργη σύμπτωσι, τὸν ἴδιο χρόνο ποὺ συνέβαιναν τὰ παραπάνω, δηλαδὴ τὸ 1666, ἔκαμε τὴν ἐμφάνισί του κ' ἕνας ἄλλος Ἑβραῖος Μεσσίας, ὄχι στὴν Κέρκυρα αὐτός, ὀνόματι Ζεβί. Ὁ Ζεβὶ διεκήρυσσε πὼς ἦταν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ δήλωσί του αὐτὴ προκάλεσε ἀντιπάθειες, γιὰ νὰ σωθῇ, ἀναγκάστηκε ν' ἀλλαξοπιστήσῃ καὶ νὰ γίνῃ... Μουσουλμάνος!

Ἡ σειρὰ τῶν ψευδομεσσιῶν κλείνει μ' ἕναν ἄλλον Ἑβραῖο, τὸν Μαρδοχάνις, ὁ ὁποῖος ἐνεφανίσθη κατὰ τὸ 1678 στὴ Γερμανία, λέγοντας πὼς ἦταν ὁ ἀναμενόμενος γιὸς τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ εἶχε κ' αὐτὸς τὸ ἴδιο ἄδοξο τέλος μὲ τοὺς ἄλλους.... συναδέλφους του.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΖΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΓΑΠΗΣ

Ἐκεῖνος σὰν ἕνα κόκκινο τριαντάφυλλο, ἐκείνη σὰν ἕνα τριαντάφυλλο ἄσπρο μὲ πολλὰ ἀγκάθια. Τὰ μάτια του σὰν μενεξέδες ἀνάμεσα σὲ γιασεμιά, τὰ μάτια της σὰν λιποθυμισμένα ἀστέρια. Τὰ κυπαρισσένια μαλλιά του σὰν τὴ θάλασσα σὲ φεγγαρολουσμένη νυχτιά, καὶ τὰ μαλλιά της ὅπως τὸ χρυσάφι.

Τὰ χείλη του κοραλλίνα, σὰν τὸ μέλι τ' ἄφωνά της χείλη. Τὸ πρόσωπό του σὰν μπουμπουῦνα, τὸ πρόσωπό της σὰν χαμέλια κλειστή. Καὶ τὸ κορμί του σὰν ἀφρός, σὰν τὸ φίλντισι ἐκείνης τὸ κορμί.

Κι' ἀγαπήθηκαν....

Ἐκείνος ζοῦσε γιὰ κείνη κ' ἐκείνη γιὰ κεῖνον ἔζοῦσε.

Ἐκείνος μεθοῦσε μὲ τὰ φιλιά της κ' ἐκείνη τὰ φιλιά του ὀνειρεύταν. Κισσὸς καὶ ἀκακία...

Ἐκείνος τῆς εἶπε ἕνα βράδυ : Σ' ἀγαπῶ! Καὶ τὸ φεγγάρι κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα, καὶ μαραθῆκαν τὰ λουλούδια...

Ἐκείνη ἀποκρίθηκε : Σὲ λατρεύω! Καὶ τὸ φεγγάρι ἐκριτρογέλασε εἰρωνικά, καὶ τὰ λουλούδια σήκωσαν ψηλὰ τὸ κεφάλι...

Κι' ἡ μαργαρίτα εἶπε : Πόσο τὴ ζηλεύω!

Καὶ τὸ τριαντάφυλλο εἶπε : Τὴ μισῶ!

Ὕστερα ἐκείνη ἔκοψε τὸ τριαντάφυλλο, γιὰ νὰ τοῦ τὸ χαρίσῃ, κ' ἐκείνο μὲ χαιρεκάκια τὴν ἀγκάλωσε. Κι' ἀπὸ τὰ δάχτυλά της ἔτρεξε τὸ αἷμα κόκκινο—κόκκινο, κ' ἐκείνου τοῦ ματώθηκε ἡ καρδιά.

Καὶ τὴ μικρὴ τὴ μαργαρίτα τὴν ξεφύλλισε. —Μ' ἀγαπᾶ... δὲν μ' ἀγαπᾶ. Μ' ἀγαπᾶ... δὲν μ' ἀγαπᾶ...

Κι' ἐγέλασε μὲ τ' ἀσημένιο γέλιο της, κ' ἔλαμψαν τὰ μαργαριτάρια τῶν δοντιῶν της.

Κι' ἐκεῖνος ἦταν μελαγχολικός.

Κι' εἶπε ὁ νάρκισσος : Πόσο εἶσαι ὡραῖος!

Καὶ τὸ ἀηδόνι ποὺ τὸν ἀγαποῦσε, ζήλεψε.

Κι' ἐκεῖνος ἔκοψε τὸ νάρκισσο καὶ τὸν ἐμύρισε. Κι' ὁ νάρκισσος ἐλιποθύμησε στὰ χέρια του.

Κι' ὅταν τὸν ἔπασεν ἐκεῖνη πέθανε, καὶ πέθανε τ' ἀηδόνι.

Κι' ἐκεῖνος ἦταν μελαγχολικός.

Καὶ τ' ἄστρα ἐξεψυχοῦσαν.

Καὶ τὸ φεγγάρι πέθανε.

Καὶ φιλιθήκανε !...

ΜΑΝΩΛΗΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΩΝ

Ὁ Δουμᾶς κι' ὁ μυστηριώδης καί.... ἀνεξήγητος θαυμαστής του. Τὰ μπουκέτα μὲ τὰ λευκὰ τριαντάφυλλα. Πῶς ἐλύθηκε τὸ μυστήριο. Φιλολογία καὶ ἀνδεμπόριο. Πῶς τὴν ἐκατάφερε ὁ Μπαλζὰκ τοῦ ἐκδότου του. Κουβέντα τὴν κουβέντα κι' ἐρώτησι τὴν ἐρώτησι, κτλ. κτλ.

Τὸ ἄνθος τῆς προτιμήσεως τοῦ Ἀλεξ. Δουμᾶ πατρός, ἦταν τὸ λευκὸ τριαντάφυλλο. Σχετικὰ μὲ τὴν προτίμησι αὐτὴ τοῦ περιφήμου μυθιστοριογράφου, διηγοῦνται τὸ ἀκόλουθο ἀνέκδοτο :

Μιὰ μέρα παρουσιάστηκε στὸ γραφεῖο τοῦ Δουμᾶ ἕνας ἄγνωστός του κύριος, ἀρκετὰ παχύς, ὁ ὁποῖος κρατοῦσε στὸ χέρι του ἕνα μπουκέτο ἀπὸ ἄσπρα τριαντάφυλλα καὶ τοῦ τὰ πρόσφερε, λέγοντας πὼς ἦταν ἔνθερμος θαυμαστής του, χωρὶς νὰ προσθέσῃ καμμιὰν ἄλλη ἐξήγησι.

Ἀργότερα, ὅταν δημοσιεύτηκε ὁ «Κόμης Μοντεχρῆστος», ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ τετυχημένα ἔργα τοῦ Δουμᾶ, ὁ δημοφιλὴς συγγραφεὺς ἐδέχτηκε νέα ἐπίσκεψη τοῦ.... γνωρίμου ἀγνώστου του.

—Τὸ μυθιστόρημά σας εἶνε ἕνα πραγματικὸ ἀριστούργημα! τοῦ εἶπε ὁ παράξενος ἐπισκέπτης καὶ συγχρόνως τοῦ πρόσφερε δεύτερη ἀνθοδέσμη, καμωμένη ἐπίσης ἀπὸ λευκὰ τριαντάφυλλα.

Μετὰ κάμποσον καιρό, ὁ Δουμᾶς ἐδημοσίευσε νέο του ἔργο. Καὶ τὴ φορὰ αὐτὴ ὁ ἄγνωστος θαυμαστὴς του τὸν ἐπισκέφθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε μιὰ καινούργια ἀνθοδέσμη ἀπὸ τ' ἀγαπημένα του λουλούδια.

Ὁ μυθιστοριογράφος δέχτηκε φυσικὰ τὴν προσφορά του, ἀλλὰ αἰσθάνθηκε τὴν περιέργειά του νὰ μεγαλώνῃ ἀκόμα περισσότερο.

—Μὰ ποιὸς εἶστε ἐπὶ τέλους ; ρώτησε τὸν περίεργο θαυμαστή του μὲ ἀδημονία.

—Εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος τόσο ἀσήμαντος, ἀτοκρίθηκε ἐκεῖνος, ὅσο ἐσεῖς εἶστε σπουδαῖος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀφοῦ θέλετε νὰ μάθετε τ' ὄνομά μου, ὀνομάζομαι Αὔγουστος.

Ὁ Δουμᾶς παραξενεύτηκε γιὰ ὅλ' αὐτὰ καὶ δὲν ἤξερε ποῦ νὰ ἀποδώσῃ τὶς τόσο ποιητικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ χοντροῦ κυρίου. Ἡ περιέργειά του ὅμως ἱκανοποιήθηκε τυχαία, ὅταν μετὰ τρεῖς μῆνες, περματῶντας σ' ἕνα βουλεβάρτο, διάβασε ἀπ' ἔξω ἀπὸ ἕνα κιόσκι τὴν ἀκόλουθη ἐπιγραφή :

«Αὔγουστος, ἀνθοπώλης, προμηθευτὴς ἀνθέων τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ!».

—Πρὶν δὲν ἔκανα καθόλου δοιλειά, ἐξήγησε ὁ ἐξιτινος ἀνθοπώλης στὸν ἐκπλήκτο μυθιστοριογράφο, ποὺ μπῆκε μέσα καὶ τοῦ ζήτησε πληροφορίες. Ἀφότου ὅμως εἶχα τὴν ἐλπνευσι νὰ γράψω στὸ μαγαζί μου τ' ὄνομά σας, ὅλοι σκατώνονται νὰ πάρουν λουλούδια ἀπὸ μένα.

* * *

Ὁ περίφημος μυθιστοριογράφος τῆς Γαλλίας καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τοῦ κόσμου Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζάκ, γιὰ νὰ ὑπογρεώνῃ τὸν ἐκδότη του νὰ τοῦ πληρώνῃ ἀκριβώτερα τὰ ἔργα του, κατέφευγε συχνὰ σὲ διάφορα τεχνάσματα.

Μιὰ μέρα, ἐνῶ κουβεντιαζε μὲ τὸν ἐκδότη του, τὸν ρώτησε ποιὰ εὕρισκε καλύτερα, τὰ μυθιστορήματα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ ἢ τὰ δικά του.

—Τὰ δικά σας φυσικά, ἀπάντησε ὁ ἐκδότης μὲ προθυμία.

—Μήπως ἔχετε τὴν ἰδέα, ὅτι γράφω καλύτερα κ' ἀπὸ τὸν Φενελόν Σουλιέ ; ξαναρώτησε ὁ Μπαλζάκ, ἀναφέροντας τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀπὸ τοὺς προσφιλεστέρους στὸ κοινὸν λαϊκοὺς μυθιστοριογράφους τῆς ἐποχῆς του.

—Ἐννοεῖται, κύριε Μπαλζάκ.

—Θὰ σᾶς ρωτήσω κάτι ἄλλο ἀκόμα, Μήπως τὰ μυθιστορήματα τοῦ Σύη σᾶς φαίνονται καλύτερα ἀπὸ τὰ δικά μου ;

—Ποτὲ δὲν πέρασε ἀτ' τὸ νοῦ μου τέτοια ἰδέα....

—Τότε, συμπέρανε φυσιολογικὰ ὁ Μπαλζάκ, πρέπει νὰ μοῦ δίνετε διπλάσια χρήματα ἀπ' ὅσα ἔπαιρναν γιὰ τὰ ἔργα τους ὁ Σουλιέ, ὁ Δουμᾶς καὶ ὁ Σύη.

Ἄλλωστε ἐσεῖς ὁ ἴδιος ἀναγνωρίσατε πὼς ὁλίγου τὴν ὑπεροχή μου καὶ εἶνε περιττό, ὑποθέτω, νὰ συνεχίσουμε τὴ συζήτησι πάνω στὸ ἴδιο ζήτημα.

Ὁ ἐκδότης βρέθηκε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο σὲ δύσκολη θέσι καὶ μὴ μπορώντας νὰ πάῃ πίσω τὰ λόγια του, ἀναγκάστηκε νὰ ἐποκύψῃ στὴν ἀξίωσι τοῦ δαιμονίου μυθιστοριογράφου.

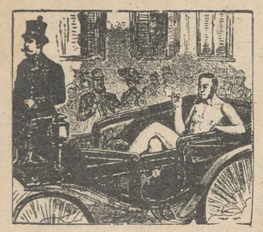

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΗΜΑΤΑ.—'Ο 'Αμερικανὸς ποὺ στοιχημάτισε νὰ κάνη περίπατο μὲ τ' ἀμάξι του ὁλόγυμνος!...

ΟΥΔΕΝ ΚΑΙΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

("Οπου ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ 'Αμερικανοὶ ἔκαναν καὶ πρὸ πενήντα ἐτῶν τὰ ἴδια ἐγκλήματα καὶ τοὺς ἴδιους ἐξωφρενισμοὺς ποὺ κάνουν καὶ σήμερα).

Πολλοὶ ἄνθρωποι, ἄμα διαβάζουν στὶς ἐφημερίδες τὰ τῆς δραματικῆς ἀπαγωγῆς τοῦ μικροῦ γυιοῦ τοῦ Λίντιπεργκ, ἢ τοῦ ὅρους ποὺ ζητάει νὰ ἐπιβάλη σχετικῶς ὁ ἀρχιλαθρέπτορος "Αλ Καπόνε στὸν Πρόεδρο τῆς 'Αμερικανικῆς Δημοκρατίας γιὰ νὰ τὸν ἀπελευθερώση, κινοῦν μὲ ὀκτὼ τὸ κεφάλι τους καὶ λένε: «Γιὰ φαντάσου!.. Ποῦ κατάντησε ἡ 'Αμερική!».

"Αν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ φαντάζονται ὅτι ἡ ληστοσυμμορίες, τὸ λαθρεμπόριο τοῦ οἰνοπνεύματος κ' ὅλα τὰ ἄλλα τρομαχτικὰ καὶ ἀπίστευτα πράγματα ποὺ συμβαίνουν στὴν 'Αμερική, γίνονται μονάχα στὴν ἐποχή μας, κάνουν μεγάλο λάθος.

Στὴ νεοτέρα γιὰ τῆς Ἐπαγγελίας, ἡ ἐγκληματικότης καὶ ἡ διαφθορὰ ἀνθοῦσαν καὶ πρὸ πενήντα χρόνων, ὅπως καὶ σήμερα.

"Οπως καὶ σήμερα, ἔτσι καὶ πρὸ πενήντα ἐτῶν, εὕρισκαν στὴν 'Αμερικὴ καταφύγιο καὶ εὐρὺ πεδίο δράσεως ὅλοι οἱ διεθνεῖς ἀπατεῶνες, λωποδύτες, τυροδιῶκτες κτλ. Μπορεῖ νὰ μὴν ἦσαν τότε τόσο καλὰ ὀργανωμένοι σὲ συμμορίες, ὅπως τώρα, ἀλλὰ ὁλοσδήλοτε ἔκαναν τὴ δουλειά τους. Τώρα ληστεύουν τοὺς πολίτες μέσα στοὺς κεντρικωτέρους δρόμους τῶν πόλεων. Τότε τοὺς ἐλήστευαν στοὺς ἐρημικοὺς δρόμους τῶν προαστείων ἢ ἐξοχῆς.

Ἐπίσης σὲ ὡρισμένες πολιτεῖες τῆς 'Αμερικῆς, ὅπως στὸ Τεξὰς, στὴ Νεβράσκα, στὸ Κάνσας, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων ἦσαν πιὸ βάρβαρα καὶ ἄγρια ἀπ' ὅ,τι ἦσαν στὴν Εὐρώπη κατὰ τὸν Μεσαίωνα. Τὸ σύμβολο ὅλων ἦταν: «Ἄρπαξε νὰ φᾶς καὶ κλέψε νάχης» καὶ οἱ κάτοικοι βρισκόντουσαν διαρκῶς σ' ἐμπόλεμη κατάστασι μεταξύ τους. Ἡ γυναίκες στὰ μέρη ἐκεῖνα σπάνιζαν ὅπως τὰ σταφύλια τὸν Γενάρη. Τὰ χρήματα κερδιζόντουσαν γρήγορα καὶ μολονότι ἔπρεπε κανεὶς νὰ ρισκαντδυνεύση τὴ ζωή του γιὰ νὰ τὰ κερδίση, οἱ 'Αμερικανοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ ξώδευαν ἐξ ἴσου σπάταλα κ' ἀσυλλόγιστα, ὅσο κ' οἱ σημερινοί. "Οταν μάλιστα δὲν ἤξεραν πῶς νὰ ξοδέψουν τὰ δολλάριά τους, τὰ χρησιμοποιοῦσαν ὡς στόχο καὶ συναγωνιζόντουσαν ποιὸς θὰ κατορθώση νὰ πετύχη μὲ τὴ σφαῖρα τοῦ τὸ κεφάλι τοῦ Οὐάσιγκτων, ποὺ ἦταν τυπωμένο ἐπάνω στὰ χαρτονομίσματα.

Ἐπίσης οἱ πρόπαπποι τῶν σημερινῶν Γιάγκηδων εἶχαν τὴ μανία νὰ βάζουν στοιχήματα ἐξ ἴσου ἐξωφρενικὰ μ' αὐτὰ ποὺ βάζουν σήμερα οἱ ἀπόγονοί τους, ἂν ὄχι κὰ πιὸ ἐξωφρενικὰ ἀκόμα. Τὰ στοιχήματα ἦσαν ἕνας ὡραῖος τρόπος γιὰ νὰ ξεφορτωθῆ κανεὶς τὰ χρήματα ποὺ τοῦ περίσσευαν καὶ νὰ γεμίση τὴν τσέπη τοῦ ἄλλου. "Οποιος νομίζει ὅτι οἱ 'Αμερικανοὶ πολυορκοῦσαν καὶ ἐξακολουθοῦν καὶ σήμερα ἀκόμα νὰ πολυορκοῦν τὰ ποδοσφαιρικὰ γήπεδα καὶ τὰ «ρίγκ» τῆς πυγμαχίας, μόνο καὶ μόνο ἀπὸ ἀθλητικὸ ἐνδιαφέρον, αὐτὸς εἶνε πολὺ γελασμένος. Ἐλάχιστοι εἶνε στὴν 'Αμερικὴ οἱ πραγματικοὶ φίλαθλοι. Οἱ περισσότεροι πηγαίνουν στοὺς ἀγῶνες γιὰ νὰ βάζουν στοιχήματα ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου ἀντιπάλου καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους περιορίζεται μονάχα στὸ ἄν θὰ κερδίσουν τὸ στοιχήμά τους ἢ ὄχι. Ἡ μανία τῶν στοιχημάτων τοὺς ἔκανε νὰ διαπράττουν τὶς μεγαλύτερες τρέλλες. Ἔτσι, πρὸ 50 ἐτῶν, κάποιος πλούσιος Νεοϋορκέζος στοιχημάτισε νὰ βγῆ περίπατο μὲ τὸ ἀμάξι του... ὁλόγυμνος! Αὐτὰ ὅμως τὰ κάνουν κ' οἱ σύγχρονοι 'Αμερικανοί.

Οἱ προπάτορες τῶν σημερινῶν διασημων λησταῖων τοῦ Σικάγου, μπορεῖ νὰ μὴν ἐλήστευαν Τράπεζες, ἀλλὰ λεηλατοῦσαν καὶ κατέστρεφαν ὅλα τὰ μεγάλα κτήματα ποὺ ἀπλωνόντουσαν ἀπὸ τὸ Σάντα Φὲ ὥς τὸ Κάνσας καὶ ἀπὸ τὸν "Αγιο Φραγκίσκο ὡς τὴν 'Αλμυρὰ Λίμνη. Καὶ ἂν σήμερα οἱ «γκάνγκστερς» στὸ Σικάγο ἀλληλοεξοντώνονται μὲ πολυβόλα, πρὸ πενήντα ἐτῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν χρυσοφόρων στρωμάτων σταὶν Καλιφορνία, οἱ ὁμοι τοῦ 'Αγίου Φραγκίσκου στρωνόντουσαν ἀπ' τὰ πτώματα τῶν χρυσοθηρῶν, οἱ ὁποῖοι σκότωναν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο γιὰ νὰ τὸν κλέψη.

Μολονότι τὸ 1880 δὲν ὑπῆρχε ἀπαγορευτικὸς νόμος τῆς καταναλώσεως τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ὡστόσο καὶ τότε γινόταν ζωηρὴ κίνησι ἐναντίον τῆς καταχρήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος. Οἱ παπάδες καὶ ἡ γυναῖκες εἶχαν ἱδρύσει ἀντιαλκοολικὲς ὀργανώσεις καὶ ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ τὰ βάλουν μὲ τοὺς κρασοπατέρες, τὰ ἔβαζαν μὲ τὰ ἄψυχα βαρέλια καὶ τὶς μπουκάλες!... Ἡ γυναῖκες μάλιστα, ὁπλισμένες μὲ τσεκούρια, μπαλτάδες καὶ ἀξίνες, ἐπήγαιναν ἀπὸ ταβέρνα σὲ ταβέρνα καὶ σύντριβαν ἀλύπητα κάθε δοχεῖο μὲ κρασί, μπύρα ἢ οὐίσκυ.

"Ετσι, στὸ τέλος, ἡ γυναῖκες κατάφεραν νὰ ἐπιβάλουν τὴ θέλησί τους καὶ σήμερα στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες δὲν ὑπάρχει ἐπίσημο ἐμπόριο οἰνοπνευματωδῶν. Ἐπειδὴ ὅμως στὴν 'Αμερικὴ δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα ποὺ νὰ μὴν μπορῇ νὰ γίνη ἐπιχείρησι, ἔτσι καὶ τὸ λαθρεμπόριο τοῦ οἰνοπνεύματος ἔγινε ἡ πιὸ ἐπικερδὴς ἐπιχείρησις. Οἱ ἴδιοι μάλιστα οἱ ἀστυνομικοί, οἱ ὁρισμένοι γιὰ τὴν τήρησι τοῦ νόμου, εἶνε μέτοχοι σὲ λαθρεμπορικὲς Ἑταιρεῖες. Τώρα ἡ γυναῖκες καὶ οἱ κληρικοὶ χτυποῦν τὸ κεφάλι τους καὶ ζητοῦν τὴν κατάργησι τῆς ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ εἶνε ἀμφίβολο ἂν θὰ τὴν πετύχουν, γιατὶ οἱ γερουσιασταί, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτᾶται ἡ ἀχύρωσις τοῦ νόμου, εἶνε οἱ μεγαλείτεροι μέτοχοι στὶς λαθρεμπορικὲς Ἑταιρεῖες καὶ φυσικὰ δὲν ἔχουν συμφέρον νὰ στειρέψουν μόνοι τους ἕναν τέτοιο Πακτωλό.

***

Ἡ τελευταία μόδα σταὶν 'Αμερική εἶνε τὰ Ἰνστιτοῦτα Καλλονῆς, στὰ ὁποῖα ἡ κυρίες, ἐνῶ περιμένουν νὰ στεγνώσουν τὰ μαλλιά τους ἢ νὰ γναλιστοῦν τὰ νύχια τους, διασκεδάζουν ἀκούγοντας ραδιόφωνα ἢ βλέποντας ἢ παρελαύνουν μπροστά τους τὰ τελευταῖα μοντέλλα τῆς καλοσμαρνῆς μόδας ἢ πίνοντας κοκτεϊλ καὶ παίζοντας χαρτιὰ μὲ τὶς φίλες τους.

Ἐ, λοιπόν, ἡ τελευταία αὐτὴ μόδα ἄγει ἡλικίαν... πενῆντα πέντε ἐτῶν.

Ὑπάρχουν εἰκόνες 'Αμερικανιῶν πεσμένων ἀπὸ τὴν κοιμωτήρια μὲ ὁλόκληρες ὀρχήστρες, τὶς ὁποῖες ἄκουν ἡ πελάτιδες, πίνοντας ἀναψυκτικά.

Ἐπίσης ἡ σημερινὲς 'Αμερικανίδες δὲν πρέπει νὰ θεωρηθοῦν πιὸ χειραφετημένες ἀπὸ τὶς γιαγιάδες τους. Πρὸ πενῆντα ἐτῶν, ἡ 'Αμεριανίδες ὄχι μόνο γραφόντουσαν φοιτήτριες στὰ Πανεπιστήμια, ἀλλὰ μόνον τσακωνόντουσαν καὶ μαλλιοτραβιόντουσαν στοὺς δρόμους γιὰ φοιτητικὰ ζητήματα, ὄχι μόνον ἐκάπνιζαν δημοσίᾳ, καὶ μάλιστα τοῦρα, ἀλλὰ ἐσυχνάζαν ἀκόμα καὶ σὲ κέντρα χορευτικά, ὅπου ἡ μόδα ἀπαιτοῦσε νὰ χορεύουν ἡ κυρίες μὲ κοντὰ παντελονάκια, πράγμα δηλαδὴ ποὺ θὰ προκαλοῦσε καὶ σήμερα ἀκόμη σκάνδαλο!...

"Αν ἡ σημερινὲς προπαγανδίστριες τοῦ Κινηματογράφου ξετρελλαίνονται μὲ τὶς μαϊμουδίτσες τους, καὶ μὲ τὶς χαριτωμένες τους λεοπαρδάλεις ἢ τοὺς κοιμωμένους τους κροκοδείλους, ἡ προπαγανδίστριες τῆς σκηνῆς πρὸ πενῆντα ἐτῶν εἶχαν τὶς ἴδιες μουδίλες καὶ μεγαλείτερες. Δὲν ἦταν μάλιστα καθόλου σπάνιο θέαμα νὰ δῇ κανένας νὰ περνάη ἀπὸ τοὺς δρόμους τῆς Νέας Ὑόρκης τὸ μεγαλοπρεπὲς ἁμάξι τῆς ἡθοποιοῦ τάδε μὲ τὸν ἄμαξᾶ του καὶ τὸν λακέ του καὶ μὲ μόνον ἐπιβάτη τὸν σκύλο 'Αζόρ ἢ τὴ δεσποινίδα Λουλοὺ, ποὺ ἔβγαιναν νὰ πάρουν τὸν ἀέρα τους. Καμμιὰ φορὰ μάλιστα τὰ ζῶα αὐτὰ συνοδευόντουσαν κ' ἀπὸ τὴν ἰδιαιτερη τους καμαριέρα, ἡ ὁποία τοὺς κρατοῦσε τὴν ὀμπρέλλα γιὰ νὰ μὴν τὰ χτυπήση ὁ ἥλιος καὶ τοὺς ἔκανε ἀέρα μὲ τὴ βεντάγια!...

Λοιπόν, οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον! Οἱ σημερινοὶ 'Αμερικανοὶ εἶνε γνήσιοι υἱοὶ τῶν πατέρων τους κ' αὐτὰ ποὺ κάνουν δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξαφνίζουν...

ΠΡΟ 50 ΕΤΩΝ.—Δυὸ νεαρὲς 'Αμεριανίδες συλλαμβάνονται γιατὶ ἐκάπνιζαν ποῦρα στὸ δρόμο!...

Ο ΑΓΩΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ.—'Αμεριανίδες καταστρέφουν τὰ βαρέλια καὶ χύνουν τὰ κρασιὰ σ' ἕνα οἰνοπωλεῖο!...

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Η ΠΟΝΕΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΟΥΣΤ

Ι'.

ΠΩΣ εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο, παρ' ὅλες τὶς ἐπιθέσεις τῶν κριτικῶν, ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ δημιουργεῖται ἕνα ρεῦμα θαυμασμοῦ πρὸς τὸν Προῦστ μεταξὺ τῶν διανοουμένων τῆς Γαλλίας.

Οἱ ἐκλεκτοὶ διανοούμενοι ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸν κύκλο τῆς «Νέας Γαλλικῆς Ἐπιθεωρήσεως», ἔδειχναν τώρα τὸν μεγαλείτερο θαυμασμό. Ὁ 'Αντρὲ Ζὶντ ἔγραψε ἕνα ἄρθρο, στὸ ὁποῖο ἀποκαλοῦσε τὸ ὕφος τοῦ Προῦστ «λίμνη γοητείας». Ὁ Ζὰκ Ριδιέρ, ὁ ὁποῖος βρισκόταν αἰχμάλωτος στὴ Γερμανία, εἶχε μαζύ του τὸ βιβλίο τοῦ Προύστ, τὸ ὁποῖο ξεχώριζε ἀνάμεσα σ' ὅλα τ' ἄλλα.

Τέλος, ὁ παγκόσμιος πόλεμος τελείωσε, ἡ ἀνακωχὴ ὑπεγράφη καὶ τὸ δεύτερο βιβλίο τοῦ Προύστ «Στὸν ἴσκιο τῶν κοριτσιῶν μὲ τὰ λουλούδια» ἐξεδόθη... Οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς κριτικοὺς κράτησαν αὐτὴ τὴ φορὰ κάποιο ἐπιφυλακτικὸ τόνο... Μά, ἠλιά στὶς κριτικὲς αὐτές, ἐγράψησαν καὶ ἄλλες ὑπέροχες, ἐνθουσιώδεις, πραγματικοὶ διθυραμβοί, ὅπως τοῦ Λέοντος Ντωντέ, τοῦ Ρυθέρτου Ντρέϋφους, κτλ.

Τότε οἱ φίλοι του τοῦ ὑπέβαλαν καὶ πάλι ὑποψηφιότητα γιὰ τὸ βραβεῖο Γκονκούρ. Μὰ οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ἐδίσταζαν καὶ φοβόντουσαν νὰ τοῦ τὸ δώσουν... Ἔλεγαν πὼς ὁ Προῦστ ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ὄχι νέος... Ὡστόσο ὅταν συνήλθαν σὲ σύσκεψη, ὁ Λέων Ντωντὲ κατώρθωσε ν' ἀποσπάση τοὺς ψήφους 6 συναδέλφων του ὑπὲρ τοῦ Προύστ, ἐνῶ οἱ ὑπόλοιποι τέσσερες ψήφισαν τὸ περίφημο πολεμικὸ μυθιστόρημα τοῦ Ρολὰν Ντοζελὲς «Οἱ Ξυλένιοι Σταυροί».

Ἔτσι ὁ Προῦστ πῆρε τὸ βραβεῖο. Ποτὲ τὸ βραβεῖο Γκονκοὺρ δὲν εἶχε ἀπονεμηθῆ πιὸ δίκαια. Ὡστόσο ἡ βράβευσι τοῦ Προύστ ἔκανε τὶς περισσότερες ἐφημερίδες νὰ φρυάξουν. Ἄλλοι ἀπ' τοὺς κριτικοὺς των ἔγραφαν σαρκαστικά, ἄλλοι μυθηρά, ἄλλοι ὠργισμένα.

Αὐτὴ τὴ φορὰ — ἔγραφε κάποιος — *ἡ 'Ακαδημία Γκονκοὺρ ἔδωσε τὸ βραβεῖο της σ' ἕνα ἄγνωστο, ὁ ὁποῖος, ἀλλοίμονο! θὰ μείνη ἄγνωστος στὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα...».* Ἔφτασαν μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ λένε ὅτι ὁ Προύστ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε πολεμήσει, ἔκλεψε τὸ βραβεῖο ἀπὸ ἕνα πολεμιστὴ σὰν τὸν Ντοζελές...

Συγχώνως ὅμως, τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἀκαδημίας Γκονκοὺρ ὑπεράσπιζαν μὲ μεγάλη ἐξοχότητα τὸν ἐκλεκτό τους. Μὰ ὁ Προῦστ δὲν εἶχε πειὰ ἀνάγκη καμμιᾶς ὑποστηρίξεως. Ποτὲ φιλολογικὸ βραβεῖο δὲν εἶχε κάνει ἕνα συγγραφέα τόσο διάσημο ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη, ὅσο στὴν περίπτωσι αὐτή. Τὸ ὄνομα τοῦ Προύστ ἦταν στὰ στόματα ὅλων κ' ἡ μεγάλη του δόξα ἄρχιζε...

Ἦταν τότε σαραντοχτὼ χρόνων... Ἄλλα τρία χρόνια ζωῆς τοῦ ἔμεναν ἀκόμα...

***

Κατὰ τὶς ἡμέρες ποὺ ἐπακολούθησαν μετὰ τὴ βράβευσί του, ὁ Προῦστ ἔλαβε ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου 870 θερμότατες συγχαρητήριες ἐπιστολές. Πῶς ν' ἀπαντήση σ' ὅλα αὐτὰ τὰ γράμματα; Παρ' ὅλη τὴν εὐγνωμοσύνη ποὺ ἔνιωθε σ' ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀγνώστους θαυμαστές του, οὔτε ἡ ὑγεία του, οὔτε ὁ καιρὸς τοῦ τὸ ἐπέτρεπαν...

Ὡστόσο, αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ παραθέτη μεγαλοπρεπῆ γεύματα στὸ «Ρίτζ» σ' αὐτοὺς ποὺ τοῦ ἀπένειμαν τὸ βραβεῖο Γκονκοὺρ ἢ ποὺ συνήργησαν γιὰ νὰ τὸ πάρη. Στὰ γεύματα αὐτά, μαζὺ μὲ τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς καὶ τοὺς κριτικούς, προσκαλοῦσε, ὅπως ἄλλοτε στὸ σπίτι του, καὶ μεγάλες προσωπικότητες τῆς ἀριστοκρατίας...

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀρρώστεια του δὲν τὸν ἄφνε νὰ ξέση ἂν θὰ εἶνε καλὴ τὴν ἄλλη μέρα, προσκαλοῦσε πάντα τοὺς συνδαιτημόνες του τὴν τελευταία ὥρα... Ἔτσι ὅμως οἱ περισσότεροι δὲν πήγαιναν, γιατὶ ἦταν ἀπασχολημένοι τὴν ὥρα ἐκείνη, καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ Προύστ γινόντουσαν ἄδικα.

Κάποτε εἶχε παραγγείλει στὸ «Ρίτζ» ἕνα γεῦμα γιὰ δεκαπέντε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶχε προσκαλέσει πρὸ δύο ἀκριβῶς ὡρῶν. Μέσα σ' ἕνα ἰδιαίτερο σαλόνι, μπρὸς σ' ἕνα ἀτέραντο τραπέζι στρωμένο καὶ στολισμένο μὲ λουλούδια, ὁ Μαρσὲλ περίμενε τοὺς καλεσμένους του... Μὰ τοῦ κάκου... Κανεὶς δὲν φαινόταν... Τέλος, ἀργά, φάνηκε κάποιος κ' ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦταν περασμένη καὶ δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ πειὰ ἐλπὶς νὰρθῆ κ' ἄλλος, ὁ Προῦστ κάθησε κ' ἔφαγε μαζύ του μόνος, τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχε πληρώσει γεῦμα γιὰ δεκαπέντε πρόσωπα.

Μὰ αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ προσκαλέση ἔπειτ' ἀπὸ δυὸ-τρεῖς μέρες σὲ ἄλλο γεῦμα κ' αὐτοὺς ποὺ δὲν πῆγαν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΣΤΟ ΠΗΓΑΔΙ
(Εἰκὼν τῆς Ε. Γκάντνερ).

Τὰ πουρμπουὰρ ποὺ ἔδινε τώρα στὰ γκαρσόνια ἦσαν μεγαλείτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Μέσα στὴ μέθη τῆς γενναιοδωρίας του ξώδευε σὲ δέκα νύχτες τὶς πέντε χιλιάδες φράγκα τοῦ βραβείου του καὶ ἄλλες 10,000 δικά του.

Ἡ βράβευσί του εἶχε γίνει ἀφορμὴ νὰ τὸν περιστοιχίσουν καινούργιοι φίλοι, τοὺς ὁποίους ὁ Προῦστ συμπαθοῦσε ἰδιαιτέρως, γιατὶ εἶχαν ἀγαπήσει τὸν συγγραφέα πρὶν ἀκόμα γνωρίσουν τὸν ἄνθρωπο. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν νέοι. Ὁ θαυμασμὸς αὐτὸς τῆς νέας γενεᾶς γιὰ τὸ ἔργο του ἦταν ἐκεῖνο ποὺ τὸν συγκινοῦσε περισσότερο... Τί μποροῦσε ἄλλωστε νὰ περιμένη ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τοὺς παλιοὺς; *«Δὲν καταλαβαίνω τὸ ἔργο του* — ἔγραφε π.χ. ὁ 'Ανατὸλ Φράνς. *Κατέβαλα κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ τὸ καταλάβω, μὰ δὲν τὸ κατώρθωσα. Δὲν καταλαβαίνει κανεὶς παρὰ τοὺς συγχρόνους του καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ποὺ ἀκολουθεῖ κατόπιν. Ἡ νέες, ἡ νεώτερες γενεές, εἶνε ἀκατάληπτες γιὰ μᾶς τοὺς γέρους».*

Ὁ Προῦστ ἐντωμεταξὺ ἀπολάμβανε γοητευμένος τὴ δόξα του. Ποτὲ του δὲν εἶχε πιστέψει σὲ μιὰ τέτοια δόξα, παρ' ὅλη τὴν πεποίθησι ποὺ εἶχε στὸν ἑαυτό του. Γι' αὐτὸ ἔμενε τώρα κατάπληκτος κ' ἡ ἐπιτυχία του τὸν μεθοῦσε. Ἦσαν τόσοι πολλοὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἤθελαν νὰ τοῦ μιλήσουν, ὥστε ἀναγκαζόταν νὰ ἔχη ὧρες ἀκροάσεως, σὰν βασιλεύς.

Οἱ παληοὶ φίλοι του πάλι, διαβάζοντας τὰ βιβλία του — τὰ ὁποῖα ἐξεδίδοντο τώρα τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου — ἔλπιζαν ν' ἀνακαλύψουν τὸν ἑαυτό τους σὲ κανένα ἥρωά του, μὰ συγχρόνως κυριευόντουσαν ἀπὸ ἀγωνία ὅταν νόμιζαν πὼς τὸν ἀνακάλυπταν.

«Ὁ Μαρσὲλ δὲν μπορεῖ νὰ μ' ἔχη λησμονήσει στὸ ἔργο του — ἔλεγε καθένας τους. Ναί, ἀλλὰ ἡ τέχνη του εἶνε σκληρή... Δὲν κρύβει τίποτε... Θεέ μου!... Πῶς νὰ μ' ἔχη περιγράψει;...».

Κοντὰ στοὺς εἰλικρινεῖς θαυμαστὰς τοῦ ἔργου του, ὑπῆρχαν καὶ οἱ σνόμπ. Αὐτοὺς ὅμως ὁ Προῦστ τοὺς περιφρονοῦσε κ' ἔλεγε ὅτι δὲν ἤθελε τέτοιους θαυμαστάς, οἱ ὁποῖοι τὸν θαύμαζαν, χωρὶς νὰ ἔχουν διαβάσει μιὰ σελίδα τοῦ ἔργου του.

Σιγὰ-σιγὰ ἡ ἐκδηλώσεις τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν Προῦστ ἁπλώθηκαν καὶ στὸ ἐξωτερικό. Ἔτσι, ἕνας 'Αμεριανὸς κ' ἡ σύζυγός του σηκώθηκαν κ' ἔφυγαν ἀπ' τὴν πατρίδα τους, διέπλευσαν τὸν 'Ατλαντικὸ καὶ πῆγαν στὸ Παρισι μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὸν θαυμασμό τους στὸν Προύστ. Ἐγκαταστάθηκαν μάλιστα στὸ ξενοδοχεῖο «Μάζεστικ», κοντὰ στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ τὸν βλέπουν πιὸ εὔκολα.

Ἐπὶ ἕνα λοιπὸν χειμῶνα ὁλόκληρο, ὁ 'Αμεριανὸς καὶ ἡ γυναίκα του παρουσιάζόντουσαν κάθε μέρα στὸ σπίτι τοῦ Προύστ. Ἡ Σελεστίνα, ἡ ὑπαιθρόρα του, τοὺς δεχόταν στοὺς ἀντιπλάμπους καὶ τοὺς ἔλεγε στερεότυπα:

— Ὁ κύριος εἶνε πολὺ ἄρρωστος καὶ δὲν θὰ μπορέση νὰ σᾶς δεχθῆ...

Τὸ ζευγάρι ἐφεύγε γιὰ νὰ ξαναγυρίση τὴν ἄλλη μέρα. Συγχρόνως δὲν παρέλειπε νὰ στέλνη κάθημερινὸς στὸ συγγραφέα πολύφορες ἀνθοδέσμες ἀπὸ ὑπέροχα ρόδα.

Μόλις ὅμως ὁ Προῦστ μάθαινε τὴν παρουσία τῶν λουλουδιῶν στὸ διαμέρισμά του, διέτασσε τὴ Σελεστίνα νὰ τὰ πετάξη ἔξω γιὰ νὰ μὴν τοῦ φέρουν δύσπνοια.

Οἱ 'Αμεριανοί, ἀπογοητευμένοι πειά, ἐτοιμάζόντουσαν νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους, χωρὶς νὰ ἰδοῦν ἔστω καὶ μιὰ φορὰ αὐτὸν τὸν μυστηριώδη ἄνθρωπο, γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχαν κάνει ἕνα τόσο μεγάλο ταξεῖδι, ὅταν ἔξαφνα, μιὰ νύχτα, τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεώς τους, τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς, ὁ Προῦστ παρουσιάστηκε μπροστά τους στὸ ξενοδοχεῖο τους, τυλιγμένος στὴ μαύρη του γούνα.

Τοὺς ἀνήγγειλε ὅτι θὰ ἔμενε μιὰ στιγμὴ μόνο, μιὰ ἡ στιγμὴ αὐτή, πρὸς ἀπάντησι χαρᾶ τῶν 'Αμεριανῶν, παρατάθηκε ὡς τὸ πρωί.

Ἡ δόξα τοῦ Προύστ εἶχε περάσει πειὰ τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας. Οἱ μεγαλείτεροι συγγραφεῖς τῶν ἄλλων χωρῶν ἀναγνώριζαν τὴ μεγαλοφυΐα του, ὅπως ὁ Κόνραδ ὁ Ἄγγλος, ὁ Βίγκμα Βόλφ στὴν Ἀγγλία, ὁ μέγας κριτικὸς Κοῦρτιους στὴ Γερμανία, ὁ Ρίλκε στὴν Αὐστρία, κλπ. κλπ. Ἡ ἐφημερίδες τῆς Ὁλλανδίας, τῆς Ἱσπανίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Περσίας ἀκόμα, μιλοῦσαν γι' αὐτὸν καὶ τὴν παρέβαλαν μὲ τὸν Σαὶν-Σιμόν, τὸν Μπαλζάκ, τὸν Ρουσσώ, τὸν Δοστογιέφσκυ... Οἱ «Ταίμς» ἔγραφαν πὼς ἦταν ὁ μεγαλείτερος συγγραφεὺς τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ δόξα του ἦταν πειὰ πλήρης...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ

ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Γ'.

Στὸ προηγούμενο φύλλο δημοσιεύσαμε τὸ μέρος τῆς ἀναφορᾶς τοῦ Πιλάτου, στὸ ὁποῖο μιλάει γιὰ τὴ σύλληψη τοῦ 'Ιησοῦ, καθὼς καὶ γιὰ τὰ αἴτια ποὺ τὴν ἐπροκάλεσαν καὶ σταματήσαμε στὸ σημεῖο ποὺ ὁ Σωτὴρ βρίσκεται στὸ Πραιτώριο καὶ ὁ ἐξαγριομένος ὄχλος φωνάζει ἀπὸ κάτω, ζητῶντας τὴ θανάτωσί του.

«Ἡ κραυγὲς τοῦ μαινομένου πλήθους, συνεχίζει στὴν περιγραφή του ὁ Πόντιος Πιλᾶτος, ἐκλόνιζαν συθέμελα τὸ μέγαρό μου, ποὺ ἦταν περικυκλωμένο ἀπ' ὅλες τὶς μεριές. Μέσα στὴν ἀπέραντη αὐτὴ κοσμοπληθυμύρα δὲν ὑπῆρχε παρὰ μόνον ἕνας ἄνθρωπος ποὺ φαινόταν ἥρεμος, κι' αὐτὸς ἦταν ὁ 'Ιησοῦς!

» Κατέφυγα σὲ πολλὲς προσπάθειες γιὰ νὰ τὸν γλυτώσω ἀπὸ τὴ λύσσα τῶν διωκτῶν του, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσα τίποτε μ' αὐτές. Στὸ τέλος, ἀποφάσισα νὰ ἐφαρμόσω ἕνα μέτρο, ποὺ πίστευα πὼς ἦταν τὸ μόνο, τὸ ὁποῖο θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ σώσῃ τὴ ζωή. Διάταξα δηλαδὴ νὰ τὸν πιάσουν καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν! Ἔτσι φανταζόμουν πὼς τὸ πλῆθος θὰ ἱκανοποιεῖτο.

» Ἀμέσως κατόπιν ζήτησα νὰ μοῦ φέρουν μιὰ λεκάνη μὲ νερὸ κι' ἔπλυνα τὰ χέρια μου μπροστὰ στὸν ὄχλο, θέλοντας νὰ τοὺς δείξω μ' αὐτὸ τὴν ἀποδοκιμασία μου γιὰ τὴ βάρβαρη πρᾶξη, τὴν ὁποία ἀναγκαζόμουν νὰ κάνω εἰς βάρος ἑνὸς ἀθώου. Κόπος χαμένος ὅμως.

» Ὁ αἱμοδιψὴς ὄχλος δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένος μὲ τὴ μαστίγωσι τοῦ 'Ιησοῦ. Ζητοῦσε τὸ θάνατό του!

» Μοῦ ἔτυχαν στὸ στάδιό μου πολλὲς πολιτικὲς περιπέτειες καὶ παρεκινήθην συχνὰ μάρτυς τῆς ἐχθροτητος καὶ τῆς μανίας ποὺ καταλαβιάνει τὸ πλῆθος σὲ παρόμοιες περιστάσεις. Τίποτε ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ὁμαδικὴ παραφροσύνη ποὺ ἀντίκρυσα αὐτὴ τὴ φορά.

» Θὰ μποροῦσε νὰ πῇ κανεὶς πὼς σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι εἶχαν βγεῖ ἀπὸ τὸν "Αδη ὅλοι του οἱ δαίμονες καὶ εἶχαν μαζευτεῖ στὴν 'Ιερουσαλήμ. Τὸ πλῆθος ποὺ εἶχε πειὰ στὰ χέρια του τὸν 'Ιησοῦ, δὲν φαινόταν σὰν νὰ περπατοῦσε, ἀλλὰ διακρῶς ἀτλανόταν, στριφογυρνοῦσε καὶ κλωθογύριζε σὰν κῦμα ζωντανό, φτάνοντας ἀπὸ τὶς πύλες τοῦ Πραιτωρίου μέχρι τοῦ ὄρους Σιών. Κι' ἡ διάτορες φωνὲς ποὺ ἔβγαζε, τὰ ξεφωνητὰ καὶ τὰ οὐρλιαχτά του ἦταν τόσο βροντώδη καὶ διαπεραστικά, ποὺ δὲν πιστεύω νάχαν ἀκουστεῖ οὔτε στὴ Ρώμη κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν ἐμφυλίων της στάσεων.

» Στὸ μεταξὺ αὐτό, ἐγὼ ἀκουμπιοῦσα σὲ μιὰ κολῶνα τοῦ μεγάρου μου καὶ κύτταζα μελαγχολικὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς Σατανάδες τῆς Κολάσεως, ποὺ ἔσερναν πρὸς τὸ θάνατο τὸν ἄθῶο Ναζωραῖο!

» Σιγὰ—σιγὰ ἡ μέρα σκοτείνιαζε, ὅπως γίνεται κατὰ τὰ βράδια τὸν χειμῶνα ἢ καὶ κατὰ τὶς τελευταῖες μέρες τοῦ Μαρτίου. Σκότος καὶ θλῖψις...

» Ὅλα γύρω μου εἶχαν μείνει ἔρημα. Ἡ 'Ιερουσαλὴμ εἶχε ἀδειάσει ἀπὸ τοὺς κατοίκους της, οἱ ὁποῖοι εἶχαν πληροφορήσει τώρα τὸ δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ. Ἐρημιὰ καὶ θλῖψις μὲ τριγύριζε. Ἡ φρουρά μου εἶχε ἐνοθεῖ μὲ τὸ ἱππικὸ καὶ τοὺς ἑκατοντάρχους κι' ἀκολουθοῦσε τὸν ὄχλο, γιὰ νὰ δείξῃ κάποια σκιὰ ἐξουσίας, προσπαθῶντας νὰ τηρήσῃ ὅπως μποροῦσε τὴν τάξι.

» Εἶχα μείνει μόνος μου καὶ δὲν ἔβλεπα κανέναν ἄλλον γύρω μου. Κι' ἡ καρδιά μου, ἡ συντριμμένη ἀπ' τὸν πόνο, μοῦλεγε πὼς ἐκείνη τὴ στιγμὴ δὲν ἐπαιζόταν ἡ τύχη ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀλλ' ἑνὸς ὁλόκληρου κόσμου.

» Σὲ μιὰ στιγμή, ἐκεῖ ποὺ καθόμουν ἀκίνητος γιὰ πολλὴν ὥρα, ἄκουσα μιὰ δυνατὴ κραυγὴ ποὺ ἐρχόταν ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ, φερμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο. Κι' ἡ κραυγὴ αὐτὴ φαινόταν σὰν νἄβλεπε τόση ἀγωνία, ποὺ κανένας ποτὲ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους δὲν τὴν εἶχε δοκιμάσει.

» Συγχρόνως σκοτεινὰ σύννεφα κατέβηκαν ὅς τὴ στέγη τοῦ μεγάλου ναοῦ τῆς 'Ιερουσαλὴμ καὶ ἁπλώθηκαν ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόλι, σκεπάζοντάς την σὰν μὲ παραπετάσματα.

» Φρίκη καὶ τρόμος μὲ κατέλαβε...

. . . . . .

» Μόλις νύχτωσε, ἔρριξα στοὺς δικούς μου ἕναν μανδύα καὶ τράβηξα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, πρὸς τὸ μέρος τοῦ Γολγοθᾶ.

» Τὸ πλῆθος γύριζε τώρα πίσω, γιατὶ ἡ τραγικὴ θυσία εἶχε τελειώσει καὶ τὸ τιφλό του μῖσος εἶχε ἱκανοποιηθεῖ, μὲ τὸ ξεψύχημα τοῦ Σωτῆρος.

» Ἤσαν ὅμως ὅλοι τους μελαγχολικοὶ καὶ σιωπηλοί, παγωμένοι ἀπὸ τ' ἀπροσδόκητα φαινόμενα ποὺ εἶχαν ἰδεῖ μὲ τὰ μάτια τους. Ὅ,τι εἶχε διαδραματισθεῖ στὸ μεταξύ, τοὺς ἐβύθισε σὲ μαύρη θλίψη καὶ φόβησε μὲ τύψεις τὴ συνείδησί τους.

» Μαζὶ μὲ τὸ πλῆθος εἶδα νὰ γυρνοῦν καὶ οἱ ἄνδρες τῆς φρουρᾶς μαζὶ μὲ τὴν ὄψη σκυθρωπή. Ὁ σημαιοφόρος μάλιστα εἶχε τυλίξει τὴ σημαία γύρω ἀπ' τὸ κοντάρι, εἰς ἔνδειξη πένθους.

» Κάπου—κάπου στιαματοῦσαν σιντροφιὲς ἀπ' ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ γύρζαν πάλι πίσω πρὸς τὸ Γολγοθᾶ. Κάρφωναν τὰ μάτια τους στὸ λόφο κι' ἔμεναν ἀκίνητοι, σὰν νὰ καρτεροῦσαν νὰ συμβῇ κάτι ξαφνικό.

» Γύρισα κι' ἐγὼ πίσω στὸ Πραιτώριο, σκεφτικὸς καὶ στενοχωρημένος. Καθὼς ἀνέβαινα τὰ σκαλοπάτια, ποὺ ἦσαν ἀκόμα βαμμένα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ναζωραίου, εἶδα ἕνα γέρο σὲ στάσι ἰκετευτικὴ καὶ πίσω του κάμποσες γυναῖκες ποὺ ἔκλαιγαν.

» Ὁ γέρος μόλις μὲ εἶδε, ἔπεσε στὰ πόδια μου κι' ἔκλαψε πικρά, ἀπηχράστητα.

» — Πές μου, τοῦ εἶπα μὲ ὕφος μειλίχιο, ποιὸς εἶσαι ἐσὺ καὶ τί γυρεύεις ἀπὸ μένα;

» — Εἶμαι ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ 'Αριμαθείας, μοῦ εἶπε, καὶ ἦρθα νὰ σὲ θεχιοπαρακαλέσω γιὰ νὰ μοῦ δώσετε τὴν ἄδεια νὰ θάψω τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο.

» — Ἡ αἰτησί σου εἰσακούστηκε! τοῦ ἀπαντήθηκα.

» Συγχρόνως ἐδιάταξα τὸν Μαύτλιο, τὸ γραμματέα μου, νὰ πάρῃ μαζύ του μερικοὺς στρατιῶτες, νὰ συνοδέψῃ τὸ γέρο καὶ νὰ ἐπιδείξῃ νὰ μὴ συμβῇ κανένα ἔκτροπο στὸν ἐνταφιασμὸ τοῦ 'Ιησοῦ.

» Ὕστερα ὅμως ἀπὸ μερικὲς μέρες μαθεύτηκε, ὅτι τὸ μνῆμα τοῦ Χριστοῦ βρέθηκε ἄδειανό, μὲ τὴν πέτρα κυλισμένη ἀπὸ πάνω του. Οἱ μαθηταὶ τότε τοῦ 'Ιησοῦ διακήρυξαν σ' ὅλη τὴ χώρα, ὅτι ὁ Διδάσκαλός των ἀναστήθηκε, καθὼς τὸ εἶχε πεῖ ἀπὸ πρίν τόσες φορές.

» Τὴν ἄλλη μέρα, κοντὰ τὴ χαραυγή, ἄκουσα ξαφνικὰ ἕναν δυνατὸ ἦχο σάλπιγγος. Γύρισα πρὸς τὴν πύλη τοῦ Καίσαρος καὶ εἶδα πλῆθος στρατοῦ νὰ φτάνῃ.

» Ἤταν ἡ ἐπικουρία ποὺ εἶχα ζητήσει καὶ ποὺ εἶχαν ὑποσχεθεῖ νὰ μοῦ στείλουν. Δυὸ χιλιάδες διαλεχτοῦ στρατοῦ, ποὺ γιὰ νὰ τρολάδῃ νάρθῃ νωρίς, περπατοῦσε νύχτα καὶ μέρα, ὅπως ἔμαθα.

» — Ἀλλοίμονο! φώναξα τότε, ὑψώνοντας τὰ χέρια μου μὲ ἀπόγνωσι. Ἤταν γραφτὸ νὰ γίνῃ ἡ μεγάλη ἀδικία κι' ἔπειτα νὰ ἔρθῃ ἡ ἀναμενόμενη βοήθεια. "Αν αὐτοὶ οἱ στρατιῶτες ἐρχόντουσαν ἀπὸ χθές, θὰ κατέβαλλα εὔκολα τὴν ἐξέγερσι τοῦ λαοῦ καὶ θὰ ἐμπόδιζα τὴ θανάτωσι τοῦ 'Ιησοῦ. Ὦ σκληρὴ τύχη! Πῶς ἀνακατεύουσα κάποτε στὶς ὑποθέσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ πῶς τοὺς ἀναστατώνεις μὲ τὰ κακοήματά σου! Τώρα ποὺ ἦρθε ἡ ἐπικουρία, εἶνε ἄδικος

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΓΚΑΣΤΟΝ ΛΕΡΟΥ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ μέγας δοὺξ φόρεσε ἕνα βαρὺ πολιτικὸ ἐπανωφόρι, ἕνα σκοῦφο ποὺ τοῦ ἔφτανε ὥς τ' αὐτιά κι' ἕνα κασκόλ ποὺ τοῦ ἔκρυβε ὅλο τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου του. Τὸν πέρασαν ἀπὸ μιὰ μικρὴ πόρτα τοῦ πάρκου, ποὺ δὲν τὴν ἤξερε καὶ ὅπου τὸν περίμενε ἕνα ἀγοραῖο ἀμάξι, ζευγμένο μὲ πρώτης τάξεως ἄλογα.

Ὁ Ἰβὰν δὲν ἔχασε τὸν καιρό του γιὰ νὰ ρωτήσῃ πῶς ὁ Ζαχὰρ εἶχε κατωρθώσει νὰ προμηθευθῇ παρόμοια ἄλογα, ἀλλὰ μπῆκε μέσ' στὸ ἀμάξι, τὸ ὁποῖο ξεκίνησε ἀμέσως σὰν τὸν ἄνεμο, διευθυνόμενο πρὸς τὴν Πετρούπολι. Ἐκεῖ, μέσα στὴν ἀτέραντη αὐτὴ πόλι, ὁ μέγας δοὺξ θὰ μποροῦσε νὰ κρυφτῇ περίφημα.

Ὅταν ἔφτασαν στὴ γέφυρα Πετρόφρσκυ, τὸ ἀμάξι σταμάτησε καὶ ὁ Ἰβὰν κατέβηκε ἀπ' αὐτό. Ἤταν ἀκόμα πολὺ πρωΐ κ' ἐρημιὰ ἀπλωνόταν ὁλόγυρα.

Ὁ μέγας δοὺξ ἔβαλε τὸν Ζαχὰρ νὰ τοῦ ὁρκιστῇ πάλι, ὅτι δὲν θὰ ἔλεγε σὲ κανένα τίποτε κι' αὐτὸς τοῦ ἐπανέλαβε τὴν ὑπόσχεσί του πὼς θὰ τὸν ἔκανε πλούσιο. Ἔπειτα χωρίστηκαν κι' ὁ Ζαχὰρ ἀνέβηκε πάλι στὸ ἀμάξι, τὸ ὁποῖο ξεκίνησε ἀμέσως, ξαναγυρίζοντας στὸ Τσάρκογιε Σέλο.

Ὅσο τὸ ἀμάξι φαινόταν πέρα, ὁ Ἰβὰν στεκόταν ἀκίνητος. Τέλος, ὅταν τὸ ἀμάξι ἐξαφανίστηκε πέρα, ἄρχισε νὰ περπατάῃ.

Ἔπειτα ἀπὸ μισῆς ὥρας πορεία, βρισκόταν μπρὸς στὸ ἐξοχικὸ σπίτι τῆς Ἐλένης. Ὡσπόσο, οὔτε ὁ θυρωρός, οὔτε οἱ ὑπηρέτες, στοὺς ὁποίους ὁ Ἰβὰν εἶπε νὰ πάνε νὰ ξυπνήσουν τὴν κυρία τους, δέχτηκαν νὰ ἐκτελέσουν τὴν ἐντολή του. Ἡ χορεύτρια κοιμόταν συνήθως πολὺ ἀργὰ καὶ μόλις πρὸ δύο ὡρῶν εἶχε πλαγιάσει.

Ἡ Ἐλένη ὅμως ἄκουσε τὶς φωνές τους κι' ἔξαφνα παρουσιάστηκε στὸ παράθυρο τοῦ πρώτου πατώματος. Ἐκεῖ, βλέποντας ἕναν ἄγνωστο, τόσο ἀλλόκοτα ντυμένο, τὸν ὁποῖο οἱ ὑπηρέτες της ἔσπρωχναν ἀπότομα, ζήτησε ἐξηγήσεις.

Τότε ὁ Ἰβὰν φώναξε :

—Ἐλένη !....

Ἡ χορεύτρια ἀναγνώρισε ἀμέσως τὴν ἀγαπημένη της φωνή του κι' ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ χαρᾶς.

Δίπταξε τοὺς ὑπηρέτες τῆς ν' ἀνεβάσουν ἀμέσως τὸν κύριο καὶ ξανάκλεισε τὸ παράθυρό της. Ἡ συγγένησί της ἦταν ἀτέραντη. Τί ζητοῦσε ὁ Ἰβὰν στὸ σπίτι της τέτοια ὥρα ; Τί ἐσήμαινε ἡ μετεμφίεσίς του αὐτή ; Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά.

Σκέφτηκε μάλιστα, τόλμησε νὰ σκεφτῇ, ὅτι ὁ μέγας δοὺξ τὴν ἀγαποῦσε ἴσως. Ξαναθυμήθηκε τὸ φίλημα ποὺ τῆς εἶχε δώσει καὶ ποὺ τῆς ἔκαιγε ἀκόμα τὰ χείλη καὶ παρέλυσε ἀπ' τὴ χαρά της. Ἔπεσε σὲ μιὰ καρέκλα, ψιθυρίζοντας :

—Θεέ μου ! Θεέ μου !

Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμή, ὁ Ἰβὰν μπῆκε μέσα. Ἤταν τόσο ἀπασχολημένη νὰ τὸν κυτάζῃ, νὰ κυτάζῃ αὐτὴ τὴ φυσιογνωμία ποὺ μόλις τὴν ἀναγνώριζε, αὐτὰ τὰ φλογισμένα μάτια, αὐτὸ τὸ παραμορφωμένο πρόσωπο, ὥστε δὲν ἀντελήφθη πὼς ἦταν σχεδὸν γυμνὴ μὲ τὸ πενιουὰρ ποὺ εἶχε ρίξει βιαστικὰ ἐπάνω της.

—Ὑψηλότατε, τί ἔχετε ; ρώτησε ξαφνιασμένη.

—Μὴ μὲ λέτε πειὰ ὑψηλότατο ! Δὲν ὑπάρχει ὑψηλότατος. Δὲν ὑπάρχει πειὰ οὔτε ὁ Ἰβὰν Ἀντρέγιεβιτς. Λέγετέ με ὅπως θέλετε !

—Μὲ κάνετε νὰ φοβᾶμαι ! τραύλισε ἡ Ἐλένη. Εἶσθε ἄρρωστος; Τί σᾶς συνέβη ; Γιατὶ αὐτὴ ἡ μετεμφίεσις ; Γιατὶ ἔχετε τὸ πρόσωπό σας χαλασμένο ; Καθῆστε λοιπόν !

Ὁ Ἰβὰν κύτταξε νὰ βρῇ καμμιὰ καρέκλα δλόγυρά του καὶ κάθησε τέλος στὸ κρεββάτι ἢ μᾶλλον σωριάστηκε σ' αὐτό.

—Τί σᾶς συνέβη λοιπόν ; ρώτησε ἡ Ἐλένη μ' ἀγωνία. Μιλῆστε.

—Ὁ Σέργιος Ἰβάνοβιτς πέθανε !

Ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησι αὐτή, ἡ Ἐλένη ἀνατιθήσηε καὶ πῆγε καὶ κάθησε δίπλα του. Πῆρε τὰ φλογισμένα του χέρια μέσα στὰ δικά της καὶ φώναξε :

—Τί εἴπες ;.... Τί λές ;.... Ἄκουσα καλά ;.... Τί λές ;.... Πέθανε ὁ Σέργιος ;

—Ναί, πέθανε μπροστὰ στὰ μάτια μου ! Ἔφτασα πολὺ ἀργὰ γιὰ νὰ τὸν σώσω. Μὰ δὲν μπόρεσα νὰ κάνω τίποτε... ἀπολύτως τίποτε, Ἐλένη Βλαδιμηρόβνα ! Ὁ Θεὸς κ' ὁ αὐτοκράτωρ ἄς μὲ κρίνουν. Ὦ ! θὰ ἤθελα νὰ εἶχα πεθάνει στὴ θέσι του ! Θὰ ἤθελα νὰ μὴν ὑπάρχω... Νὰ μὴν ὑπάρχω πειά, Ἐλένη Βλαδιμηρόβνα...

Καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν παιδί. Ἡ Ἐλένη ἔγειρε στὸ στῆθος της τὸ κεφάλι τοῦ νεαροῦ πρίγκηπος κι' ἔννοιωσε τὰ δάκρυά του νὰ κυλοῦν ἐπάνω στὴν ἐπιδερμίδα της.

—Πές τα μου ὅλα, ἀγαπημένε μου ! τὸν ἱκέτευσε. Ξέρεις ὅτι μπορεῖς νὰ ἔχῃς ἐμπιστοσύνη σὲ μένα...

—Τὸ ξέρω ! Τὸ ξέρω ! φώναξε ὁ Ἰβάν. Γι' αὐτὸ ἤρθα κοντά σου.

—Ἐσὺ τοὐλάχιστον, ψυχοῦλα μου, μικρή μου ψυχή, ρώτησε μὲ ἀγωνία ἡ Ἐλένη, δὲν διατρέχεις κανένα κίνδυνο, δὲν εἶν' ἔτσι ;

—Θέλησαν νὰ μὲ σκοτώσουν κι' ἐμένα !

Ἡ Ἐλένη ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ κι' ἔσφιξε τὸ ἀγαπημένο της κεφάλι τοῦ πρίγκηπος μέσα στὰ χέρια της ποὺ ἔτρεμαν.

—Ὦ ! φώναξε σὲ λίγο. Δυστυχία σ' αὐτὸν ποὺ θὰ τολμήσῃ νὰ σ' ἀγγίξῃ !

Καὶ τὸν ἔσφιξε μὲ τέτοιο πάθος, ὥστε ὁ μέγας δοὺξ συνῆλθε ἀμέσως καὶ ἀντελήφθη ὅλη τὴν πραγματικότητα τῆς στιγμῆς. Εἶδε τὸν ἑαυτό του μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ὡσόγυμνης αὐτῆς ὡραίας νέας, ἡ ὁποία τὸν χάιδευε καὶ τὸν παρηγοροῦσε, μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἀρωματισμένο δωμάτιο, σάνω σ' αὐτὸ τὸ ἀναστατωμένο κρεββάτι, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐρωτικὴ ἀτμόσφαιρα... καὶ ἔλυσε τὸν κόμπο τῶν ἀροαίων της μπράτσων, ποὺ τὸν κοατοῦσαν αἰχμάλωτό τους.

Ἡ Ἐλένη ἔγινε κατακόκκινη, γιατὶ κατάλαβε πὼς τὴν ἀπωκίφρινε ἀπὸ κοντά του, Μολονότι ὑπέφερε φρικτά, τραύλισε :

—Τί σᾶς συνέβη, Ἰβάν ; Συγχωρήσατέ με ! Μὲ βρήκατε στὸν ὕπνο μου... Σταθῆτε... Ἄς πᾶμε σ' αὐτὸ τὸ δωμάτιο.

Καὶ μιλώντας ἔτσι, πήδησε ἀπ' τὸ κρεββάτι τς κι' ἄνοιξε μιὰ πόρτα. Μπῆκαν σ' ἕνα σκοτεινὸ μπουντουάρ καὶ κάθησαν μαζυρὰ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλο. Ἡ Ἐλένη κατέβαλε ὑπεράνθρωπες προσπάθειες γιὰ ν' ἀνακτήσῃ τὴν ψυχραιμία της καὶ γιὰ νὰ μιλήσῃ φυσικά.

—Ὑψηλότατε, τί ἔχετε; ρώτησε ἡ Ἐλένη ξαφνιασμένη.

Δὲν συλλογιζόταν πειὰ τὸν θάνατο τοῦ Σεργίου, ὁ ὁποῖος ἦταν ἕνας καλὸς τῆς φίλος, ἕνας φίλος σίγουρος, ὁ ὁποῖος εἶχε συνεργασθεῖ μαζύ της σὲ πράγματα ποὺ μόνο αὐτὴ τὰ ἤξερε.

Δὲν συλλογιζόταν παρὰ μιὰ φράσι ποὺ εἶχε ἀκούσει μιὰ μέρα ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος βρισκόταν τώρα μπροστά της. Ὁ Ἰβὰν λοιπὸν εἶχε πεῖ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, μαθαίνοντας κάποια ἐρωτικὴ τρέλλα ἑνὸς εὐπατρίδου μὲ μιὰ μικρὴ χορεύτρια : «Πῶς μποροῦν κι' ἀγαποῦν αὐτὰ τὰ πλάσματα ;». Τὸ εἶχε πεῖ μάλιστα μπροστά της, χωρὶς νὰ συλλογιστῇ πὼς κι' αὐτὴ ἦταν χορεύτρια... Μὰ ὁ Ἰβὰν δὲν τὴ θεωροῦσε αὐτὴ γιὰ γυναῖκα. Αὐτὸ ἦταν φανερό...

Τέλος, ὁ πρίγκηψ ὕψωσε πρὸς αὐτὴν τὸ κεφάλι του καὶ ἄρχισε νὰ τῆς διηγεῖται τὶς περιπετείες του κατὰ τὴν τρομερὴ ἐκείνη νύχτα. Τῆς τὰ εἶπε ὅλα, χωρὶς νὰ τῆς κρύψῃ τίποτε.

Στὸ τέλος συμφώνησε κι' αὐτὴ μαζύ του. Ἔπρεπε νὰ ἐξαφανιστῇ. Ἤταν ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου. Σκέφτηκε λίγο καὶ τοῦ εἶπε:

—Ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὰ πάντα. Ἔκανες καλὰ ποὺ ἦρθες ἐδῶ.

Ἰβάν...

—Ἦρθα ἐδῶ, Ἐλένη, τῆς ἀπάντησε ὁ Ἰβάν, γιατὶ ὁ πατέρας μου γνώρισε τὸν δικό μου καὶ ὑπέφερε μαζύ του. Μοῦ φαίνεται πὼς εἶμαστε λίγο ἀδέλφια, ὕστερ' ἀπ' αὐτὰ ποὺ μοῦ διηγήθηκες στὸ σπίτι τοῦ φτωχοῦ Σεργίου.

—Ναί... εἶμαστε σὰν ἀδέλφια. Ἔτσι εἶνε. Κι' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ σὰν ἀδελφή σου, Ἰβάν Ἀντρέγιεβιτς !

—Σὲ ἱκετεύω, μὴ μ' ἀποκαλῆς πειὰ ἔτσι. Ὁ Ἰβὰν Ἀντρέγιεβιτς πέθανε ! Πρέπει νὰ μοῦ βρῆτε ἕν' ἄλλο ὄνομα. Ἕνα ὄνομα, μὲ τὸ ὁποῖο ὀνειροπολῶ ν' ἀρχίσω μιὰ καινούργια ζωή... μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν θὰ ἔχῃ καμμιὰ σχέσι μὲ τὸν ἐφιάλτη τοῦ παρελθόντος. Ἀλήθεια, τί ὄνομα νὰ διαλέξουμε.... Ἄς πάρουμε ἕνα τυχαῖο ὄνομα : Πέτρος Θεοδώροβιτς, παραδείγματος χάριν.

—Ἀ ! ἐπιμένετε σ' αὐτὸ τὸ ὄνομα ! εἶπε ἡ Ἐλένη μὲ φωνὴ ξερή. Αὐτὴ τὴ φορὰ κοκκίνισε ὁ Ἰβάν, γιατὶ θυμήθηκε ὅτι αὐτὸ τὸ ὄνομα εἶχε παροιπιαστεῖ στὴν ἀγαπημένη του Πρίσκα.

—Ἄκουσε, Ἐλένη, τῆς εἶπε. Θὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα... Ὅλα... Δὲν πρέπει πειὰ νὰ σοῦ κρύψω τίποτε. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ψέμματα ἀνάμεσί μας. Ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ μὲ κρύψῃς, Ἐλένη, μὰ ἦρθα καὶ γιὰ κάτι ἄλλο ἀκόμα. Πρίν ἐξαφανιστῶ γιὰ πάντα, ἐπιθυμῶ ν' ἀντικρύσω κάποιο πρόσωπο... ἕνα πρόσωπο ποὺ τ' ἀγαπάω... καταλαβαίνεις ;

—Ναί, ναί !... ἀπάντησε μὲ λαχανιασμένη φωνὴ ἡ νέα.

—Εἶν' ἕνας ἄγγελος, Ἐλένη, ἐξακολούθησε ὁ Ἰβάν. Εἶνε μιὰ νέα κόρη ποὺ τὴν ἀγαπάω ἀπὸ τὸν περασμένο χρόνο...

—Ἀ !....

—Ἡ σχέσεις μου μαζύ της ἔχουν περιορισθεῖ μονάχα σὲ λόγια, σὲ μάτιαια λόγια, μὰ ἀγαπιόμαστε... αὐτὸ εἶνε βέβαιο !...

—Ἀ !....

—Μὲ ξέρει μὲ τὸ ὄνομα Πέτρος Θεοδώροβιτς. Μὰ ὁ Σέργιος πρέπει νὰ σοῦ ἔχῃ μιλήσει γι' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Δὲν τοῦ εἶπα νὰ τὴν κρατήσῃ μυστικὴ ἀπὸ σένα...

—Ναί, Ἰβάν... συγνώμην... Πέτρε Θεοδώροβιτς ἤθελα νὰ πῶ. Ὁ Σέργιος μοῦ μίλησε καὶ θέρω τὴν ἐρωτική σου ἱστορία... Εἶνε συγκινητική—ψιθύρισε ἡ Ἐλένη μὲ φωνὴ σβυστή, νοιώθοντας χίλιοις θανάτους μέσα στὴν ψυχή της.

—Λοιπόν, ἐξακολούθησε ὁ Ἰβάν, θέλω νὰ πάτε ἀμέσως σ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο γιὰ νὰ τοῦ πῆτε ὅτι θὰ φύγω γιὰ πάντα ἀπ' τὴν Πετρούπολι κ' ὅτι θὰ ἤμουν δυστυχισμένος ἂν τὴν ἀπωχωρεῖτοῦσα πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου... Νὰ τῆς πῆτε ὅτι ἀπαιτῶ νὰ φθῇ νὰ μὲ ἰδῇ, γιατὶ μπορεῖ νὰ σοῦ φέρῃ δυσκολίες. Κατάλαβες καλά, Ἐλένη ;

—Ναί, ναί, φίλε μου, καὶ σοῦ εἶμαι εὐγνώμων γιατὶ ἀναθέτεις σὲ μένα μιὰ ἀποστολὴ τόσο λεπτή.

—Ὦ ! δὲν εἶνε μόνο λεπτή, ἀλλὰ καὶ πολὺ σημαντική. Δὲν πρόκειται μονάχα νὰ φθῇ νὰ μὲ ἰδῇ, ἀλλὰ νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ φύγουμε μαζὺ ἀπ' τὴν Πετρούπολι.

—Ὦ ! ἔκανε ἡ Ἐλένη, μὴ μπορώντας νὰ συγκρατήσῃ πειὰ τὸν πόνο. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητᾶς, εἶνε σχεδὸν ἀδύνατο καὶ θὰ μὲ κάνῃ νὰ χάσω χωρὶς πολύτιμο. Θὰ ἤθελα νὰ σ' ἔβλεπα ἀσφαλισμένο κιόλας.

—Τί μ' ἐνδιαφέρει ἡ ἀσφάλειά μου, ἂν δὲν βρίσκομα μαζὺ μὲ τὴν Πρίσκα !

Ὁ μέγας δοὺξ εἶπε αὐτὴ τὴ φράσι μὲ τόση δύναμι κι' ἀπελπισία, ὥστε ἔννοιασε ἕνα κρύο ν' ἀπλώνεται στὴν καρδιά της. Δὲν ἀντέτεινε τίποτε καὶ ὁ Ἰβὰν ἢ μᾶλλον, ὁ Πέτρος Θεοδώροβιτς ἐξακολούθησε, κυριευμένος ὁλόκληρος ἀπ' τὸ πάθος του :

—Καταλαβαίνεις, Ἐλένη ; Ἡ ζωὴ μοῦ εἶνε βάρος χωρὶς τὴν ἀγάπη σας. Ἕνα χρόνο περιμένω αὐτὴ τὴν ἀγάπη καὶ θὰ εἶχα πεθάνει σίγουρα ἀπόψε, ὕστερα ἀπὸ ὅσα ἔμαθα καὶ εἶδα. Ἂν δὲν εἶχα τὴν ἐλπίδα νὰ γνωρίσω μιὰ μέρα αὐτὸν τὸν ἔρωτα. Μονάχα τὸν ἔρωτα αὐτὸ λογαριάζω.

Λόγοντας τὰ λόγια αὐτά, ἡ Ἐλένη σηκώθηκε μὲ μιὰ ἐχθρικὴ ἔκφρασι στὸ πρόσωπό της ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἔβλεπε ὁ Ἰβάν.

—Τί ἔχετε ; τὴ ρώτησε.

—Τίποτε... ἀπάντησε ἐκείνη. Πηγαίνω στὴ φίλη σας. Ἐπιφέρατέ μου νὰ ντυθῶ...

—Πῶς μοῦ τὸ λές αὐτό... Δὲν μοῦ μιλᾶς πειὰ σὰν ἀδελφή.... Σὲ βλέπω θυμωμένη τρομερὰ ἐναντίον μου. Τὸ βλέπω αὐτὸ καθαρά, γρυφίνα μου. Πρέπει νὰ μοῦ πῆς γιατί... Τὸ θέλω... Εἶμαι πολὺ δυστυχισμένος καὶ πρέπει νὰ μ' εὐσπλαχνισθῆτε λίγο... Κι' ὅμως κυλάω αὐτὴ τὴ στιγμὴ πὼς μὲ μισεῖτε...

—Νὰ σᾶς μισήσω !... φώναξε ἡ Ἐλένη. Ἀκοῦστε, θὰ σᾶς πῶ τί μ' ἔκανε νὰ λυπηθῶ, ἀφοῦ τὸ ἀπαιτεῖτε, Πέτρο Θεοδώροβιτς.

Τὸ εἶπε αὐτὸ μὲ τόση σοβαρότητα, ὥστε ὁ Ἰβὰν περίμενε μὲ ἀγωνία τὴ συνέχεια τῶν λόγων της.

—Μοῦ εἴπατε πρὸ ὀλίγου, ὅτι μονάχα ἡ Πρίσκα ὑπάρχει γιὰ σᾶς στὸν κόσμο. Κι' ὅμως, ἐγὼ ὑπάρχω, Πέτρο, πὼς ὑπῆρχε καὶ ἕνας ἄλλος...

Ὁ Ἰβὰν τὰ ἔχασε...

(Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΦΙΛΙΑ

(Τοῦ Ζ. ΡΙΣΠΕΝ)

Θυμοῦμαι δυὸ φιλάκια, δυὸ γλυκὰ φιλιά,
τόνα τὸ πρῶτο—πρῶτο τῆς ἀγάπης μου,
καὶ τ' ἄλλο τὸ στερνὸ—στερνὸ τῆς μάνας μου.
Τὸ πρῶτο τῆς ἀγάπης μου μὲ πάγωσε
καὶ τὸ στερνὸ τῆς μάνας μου μὲ ζέστανε.
Ποτέ μου τόση ζέστη, τόση παγωνιά !
Θυμοῦμαι δυὸ φιλάκια, δυὸ γλυκὰ φιλιά.
Τὸ πρῶτο τῆς ἀγάπης μου μοῦ διάθηκε
καὶ τὸ στερνὸ τῆς μάνας μου μ' ἀπόμεινε.
Πρῶτα φιλάκια ἀγάπης βρίσκουμε πολλά,
στερνὸ φιλὶ τῆς μάνας ἕνα μοναχό.
Θυμοῦμ' ἕνα φιλάκι, μόνο ἕνα φιλί.

Μετάφρ. Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΒΡΑΛΕΙΑ

(Τοῦ WILLEMS KLOOS)

Καθὼς μακρυὰ στὸ χρυσογάλανο οὐρανὸ
ὡσὰν λουλοῦδι τὸ φεγγάρι ἀνθίζει,
σὰν λούλουδο μισάνοιχτο χορὶς καρπὸ
ποὺ τὰ χλωμὰ τὰ φύλλα του μέσ' στ' ἄπειρο σκορπίζει,
Ἔτσι στὸ πέπλο ἀνάμεσα, θαρρῶ, κάποια φορά,
τὸ πρόσωπό σου τ' ὄμορφο ἐφάνηκεν ἐμπρός μου,
κ' ὕστερα πέρασε κ' ἐσβύστηκεν ἀργά,
μακρυὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου, στὰ βάθη τοῦ ἄλλου (κόσμου.
Ὦ, σ' ἀγαπῶ σὰν ὄνειρο ὡραῖο νυχτερινό,
ποὺ μοναχὰ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ὕπνο μας πλανᾶ
καὶ μόλις ἔρθ' ἡ χαραυγὴ γογγοπετάει μακρυά.
Καὶ σὰν τὴ ρόδινην αὐγοῦλα σ' ἀγαπῶ,
καὶ σ' ἀγαπῶ σὰν τὴν ἀχνὴν ἀστροφεγγιά,
σὰν κάθε πρᾶγμα ὄμορφο ποὔναι ἀπ' τὴ γῆ μα- (κρυά...

Μετάφρ. ΜΑΡ. ΣΠΟΥΡΟΥ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΟΥ

(Ἀπὸ τὴ «Σάτρα»)

Λέγει στὸ Βούδα τὸ ψηλὸ καὶ ἴσιο κυπαρίσσι :
—Γιατὶ ἐδῶ τὸ χέρι σου μονάχο νὰ μ' ἀφήσῃ.
νὰ ἔχω πάντα συντροφιὰ νεκροὺς λησμονημένους,
ἐνῶ τοὺς δοῦς κεῖ στὰ βωνὰ τοὺς ἔχεις φιλεμένους
καὶ ἀπαπνέουν καὶ ρουφοῦν τὸν καθαρὸν ἀέρα...
κι' ἐγὼ μὲ τὰ σκουλήκια ζῶ τὴ νύχτα καὶ τὴ μέρα ;...
Καὶ λέει ὁ Βούδας στὸ ψηλὸ καὶ ἴσιο κυπαρίσσι :
—Στοὺς δυστυχοὺς μας τοὺς νεκροὺς σκιὰ ποιὸς θὰ σκορπίσῃ;
Σὲ τίνος δέντρου τὰ κλαδιὰ βραχνὸ πουλὶ θὰ ψάλῃ
γιὰ τ' ὀφρανὸ ποὺ ἔχασε τὴς μάνας τὴν ἀγάλη ;
Ὁ δοῦς τὰ χάνει τὰ κλαδιὰ σὰν βουρχεμιωνιάζει,
καὶ τοῦ πλατάνου τὸν κορμὸ τ' ἀστροστεφὲς σπάζει.
Μὰ ἐσὺ στὸν ἄγριο βορρᾶ καθόλου δὲν λυνίεις,
παρὰ θερμεὲς πάντοτε καὶ πάντα πρασινίεις....
Ἔτσ' εἶπε ὁ Βούδας κ' ἔγειρε σιγὰ τὸ κυπαρίσσι
πάνω στοὺς δυστυχοὺς νεκροὺς τὸν ἴσιο νὰ σκορπίσῃ.

Ο ΕΥΡΕΤΗΣ

(Ἀπὸ τὴ «Μαγαβιράτα»)

Διὸ πίγκες ἔντερο βωδιοῦ στὸν ἥλιο ἂν ξεράνεις,
γιὰ λύρα μιὰ καλὴ χορδὴ μπορεῖς εὐθὺς νὰ κάνῃς.
Μὰ σὰν ἀκοῦς καμμιὰ φορὰ τὴ μαγικὴ φωνή της,
τὸ περασμένα τὰ ξεχνᾶς καὶ τὴν καταγωγή της.
Κι' ὁ εὐεργέτης ποὺ σκορπᾶ γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἀσήμι
ἦταν κ' ἐκεῖνος ταπεινός, καμμιὰ δὲν εἶχε φίμη.
Κι' ὅπως ὁ ἥλιος ξέραινε τὸ ἔντερο δυὸ χρόνια
ἔτσι κι' αὐτὸν ἐξέραναν οἱ πάγοι καὶ τὰ χιόνια.
Τῆς λύρας ἔγινε χορδὴ τὸ ἔντερο μὲ κόπον,
ὅπως προστάτης ὁ φτωχὸς ἀλ- (λον φτωχῶν ἀνθρώπων.

(Μεταφράσεις ἀπ' τὸ Ἰνδικό)

Τ. Μ. ΤΣΙΧΛΑΚΗ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ J. H. ROSNY-JEUNE

Ο ΑΛΗΤΗΣ

ΟΥΣ περισσότερους μῆνες τοῦ ἔτους κατοικοῦμε στὸν ἐξοχικό μας πύργο. Πτηνά, δλόδροσα δάση τὸν περιστοιχίζουν ἀπὸ παντοῦ καὶ κατοπράσινα λειβάδια ἀπλώνουνται πέρ' ἀπ' τὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ ποὺ κυλάει κοντά του. Εἶμαι εἴκοσι χρόνων γυναῖκα πειά, μὰ ὅλοι νομίζουν πὼς ἔχουν μπροστά τους ἕνα ἀμυαλὸ κοριτσάκι κάθε φορὰ ποὺ, χτυπώντας χαρούμενα τὰ χέρια μου, τοὺς φωνάζω νὰ μαζέψουμε λουλούδια.

Δὲν καταλαβαίνουν πὼς ἐδῶ στὸν πύργο βρίσκομαι στὸ στοιχεῖο μου καὶ πὼς νοιώθω μιὰ ἀσνήθιστη εὐχαρίστηση στὴν ψυχή μου, ὅταν μαζεύω λουλούδια. Ποιὰ γυναῖκα τὰ μάζεψε ποτέ της, χωρὶς νὰ νοιώση τὴν καρδιά της νὰ φτερουγίζη σὰν χαρούμενο πουλί; Ποιὸ κορίτσι δὲν ξέρει πώς, κρατώντας στὰ χέρια του ἕνα ὄμορφο μπουκέτο, κρατάει τὴ φανερὴ τρυφερότητα καὶ τὴν κρυφὴ λαχτάρα τῆς ἀγάπης;

Ἔτσι κ' ἐγὼ τὴ δροσάτη ἐκείνη μέρα τοῦ Μάη, περπατώντας ὁλομόναχη στὸ μυρωμένο δάσος καὶ κρατώντας στὰ δυό μου χέρια μιὰ ἀγκαλιὰ λουλούδια, χαρόμουνα ὥς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου τὴν Ἄνοιξι. Τὸ αἷμα χτυποῦσε δυνατὰ καὶ γοργὰ στὶς φλέβες τοῦ νεανικοῦ μου κορμιοῦ καὶ τὸ γενικὸ ξύπνημα τῆς Φύσεως δλόγυρά μου, μὲ μεθοῦσε...

Τότε... Ἀκριβῶς τότε, συνάντησα ἔξαφνα μπροστά μου ἕνα κουρελλιάρη μὲ χλωμὸ κ' ἀγριωτὸ πρόσωπο. Παρ' ὅλο ὅμως τὸ ἐλεεινό του παρουσιαστικό, εἶχε ἑπάνω του κρυφὴ χάρι καὶ λυγεράδα.

Στάθηκα γιὰ μιὰ στιγμή, τρομαγμένη, εἶν' ἀλήθεια, καὶ τὸν κύτταξα γρήγορα στὰ μάτια. Τὸ βλέμμα του ὅμως μὲ τάραξε παράξενα, χωρὶς κ' ἐγὼ νὰ ξέρω γατί. Φοβισμένη λοιπόν, τοῦ γύρισα τὶς πλάτες μου κ' ἄρχισα ν' ἀπομακρύνομαι, γυρίζοντας στὸν πύργο...

Ἀμέσως ὅμως κ' αὐτός, σὰν νὰ τὸν ἔσπρωχνε κάποιο ἐντικτο, ἄρχισε νὰ μὲ παρακολουθῆ στὸ μονοπάτι, βουβὸς καὶ θλιμμένος.

Τότε ἕνας τρόμος ξαφνικὸς μὲ κυρίεψε δλόκληρη. Δὲν ἄφησα ὅμως τίποτε νὰ φανῆ κ' σὔτε κὰν γύρισα τὸ κεφάλι μου πίσω. Περπατοῦσα μὲ φαινομενικὴ ἀταραξία, ἐνῶ μέσα στὴν ψυχή μου ἔννοιωθα μιὰ τρομερὴ ἀγωνία καὶ νόμιζα πὼς δὲν θὰ ξανάβλεπα πειὰ τὸ σπίτι μου καὶ τοὺς δικούς μου.

Τέλος, ἔφτασα κάποτε στὴν αὐλὴ τοῦ πύργου λαχανιασμένη, σωστὸ ράκος ἀπὸ τὴν τρομάρα μου, χωρὶς εὐτυχῶς νὰ μοῦ συμβῆ τίποτε. Δὲν εἶπα σὲ κανέναν οὔτε λέξι γιὰ τὴν περιπέτειά μου, γιατὶ τὸ βράδυ εἶχαμε χορὸ καὶ δὲν ἤθελα ν' ἀνησυχήσουν οἱ δικοί μου, χωρὶς λόγο.

Στὸ χορὸ μαζεύτηκε ὅ,τι πιὸ ὄμορφο καὶ χαριτωμένο βρισκόταν ἀνάμεσα στὴ νειότη τῆς γειτονικῆς πόλεως. Μὲ δυσκολία δεχόμουν τοὺς καλεσμένους, μὲ ἀφηρημάδα κυκλοφοροῦσα ἀνάμεσά τους καὶ τὰ παραγμένα ἀκόμα νεῦρα μου λίγο ἔλειψε νὰ μὲ προδώσουν πολλὲς φορές...

Πρῶτος, καὶ μόνος, εὐτυχῶς, ἔννοιωσε τὴν κακοκεφιά μου ὁ Πέτρος ντὲ Νελές, ἕνα ὄμορφο, ψηλὸ παλληκάρι, ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, μὲ λεπτὴ καὶ εὐγενικὴ ψυχή. Ἦταν ὁ μόνος ποὺ μποροῦσα νὰ συνεννοηθῶ μαζύ του, κ' ἔννοιωθα ἀληθινὴ εὐχαρίστηση στὴ συντροφιά του. Ἴσως μάλιστα ἂν ἦταν λίγο πιὸ τολμηρός, θὰ μοῦ ἔπαιρνε ἀπὸ καιρὸ τὴ βεβαίωσι πὼς τὸν ἀγαπῶ.

Μὲ πλησίασε σιγαλά, μὲ τρόπο, κυττάζοντάς με τρυφερὰ καὶ μὲ ἀνήσυχο ἐνδιαφέρον. Κατάλαβα τὸ σκοπό του, μὰ δὲν ἤθελε κείνη τὴν ὥρα, οὔτε σ' αὐτὸν ἀκόμα νὰ ξεσκεπάσω τὴν ψυχή μου. Γι' αὐτὸ τοῦκοψα κάτως ἀπότομα τὴ φόρα, σὲ σημεῖο ποὺ δυσαρεστήθηκε κ' ἔφυγε νωρίς—νωρίς. Ἔσκλαψε μέσα μου γι' αὐτό, μὰ ἦταν πειὰ ἀργά.

Ἔννοιωσα πραγματικὴ ἀνακούφισι, ὅταν ἀργὰ τὰ μεσάνυχτα ἔφυγαν ὅλοι οἱ καλεσμένοι μας.

Φίλησα τὸ χέρι τῆς μαμᾶς κ' ἀνέβηκα στὸ δωμάτιό μου γιὰ νὰ κοιμηθῶ, μὰ ποῦ ὕπνος!

Στριφογύριζα ἀνήσυχη στὸ κρεββάτι μου καὶ κάθε λίγο πεταγόμουν ἑπάνω, ἔτρεχα στὸ παράθυρο καὶ κουρκούτταζα κάτω, κριμένη πίσω ἀπ' τὴν κουρτίνα.

Κάτω ἀπλωνόταν σὰν ὄνειρο ὁ μεγάλος ἀνθοστόλιστος κῆπος, λουσμένος ἄφθονα στὸ ἀσημένιο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Γαλήνη ἀνείπωτη πλημμύριζε τὴν ψυχή μου, καθὼς κοιμόρωνα τὸ μαγικὸ αὐτὸ τοπεῖο καὶ ξεχνοῦσα γιὰ λίγο τὴν τρομάρα ποὺ εἶχα νοιώσει ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

Μὰ νά! Κάτι ποὺ εἶδα κεῖ κάτω, κοντὰ στὸ φράχτη τοῦ κήπου, μὲ νέκρωσε ἀπ' τὸ φόβο...

Ἡ καρδιά μου χτυποῦσε δυνατά, ἐνῶ τ' αὐτιά μου βούιζαν ἀπ' ταραγμένο αἷμα ποὺ κυκλοφοροῦσε ἄταχτα στὶς φλέβες μου. Ἕνας κόμπος μοῦσφιγγε τὸ λαρύγγι καὶ τρεχάτη πήδησα στὸ κρεββάτι μου, χώνοντας τὸ κεφάλι κάτω ἀπ' τὶς κουβέρτες.

Τί νάξανε ἄραγε κάτω κεῖ, κοντὰ στὸ φράχτη, ὁ ἀλήτης αὐτός; Τί ἤθελε ἀτὸ μένα, κ' ἀψηφῶντας τὰ πελώρια λυκόσκυλα τοῦ πύργου, τριγύριζε, περασμένα μεσάνυχτα τώρα, κοντά μου; Σὲ τὶ ἀπραγματοποίητα, ἀλλὰ κ' εὐγενικὰ ὄνειρα τὸν εἶχε ρίξει τάχα ἡ ματιά μου ἡ πρωϊνή, μιὰ ματιὰ παράξενης συμπαθείας, ποὺ μὲ εἶχε ταράξει κ' ἐμένα τὴν ἴδια;

Ἡ περιέργειά μου ἦταν τόση, ὥστε στὸ τέλος δὲν κρατήθηκα πειά. Τυλίχτηκε μ' ἕνα μακρὺ σάλι καί, κοτεβαίνοντας ἀνάλαφρα τὶς σκάλες, σὰν ὑπνωτισμένη, σὰν νὰ κοιμόμουν μὲ τὰ μάτια ἀρθάνοιχτα, βρέθηκα ἔπειτ' ἀπὸ λίγο στὸν κῆπο!

Δὲν εἶχε χαράξει ἀκόμα, καὶ τὸ κρύο τρυποῦσε τὰ κόκκαλά μου. Ἂν μὲ ρωτοῦσε κανένας ἐκείνη τὴ στιγμὴ τί ἤταν αὐτὸ ποὺκανα, δὲν θἄξερα τί ν' ἀπαντήσω. Ὀλότος, μυστικοπάθεια, τόλμη, σύγχυσι, ὅλ' αὐτὰ μαζύ, μπερδεμένα κι' ἀνεξήγητα, μ' ἔσπρωχναν στὸ τρελλὸ ἐκεῖνο διάβημά μου.

Μόλις ὁ ἀλήτης μὲ εἶδε, ἀποτραβήχτηκε. Τότε ἕνα πεῖσμα δυνατό, πεῖσμα γυναίκας; μὲ κυρίεψε καὶ μὲ σταθερὸ βῆμα τράβηξα κατατάνω του. Αὐτὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ μ' ἀποφεύγη, μὰ κ' ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα νὰ τὸν κυνηγάω!

Τὰ πιὸ ἀντίθετα συναισθήματα ζευγάρωναν στὴν ψυχή μου ἐκείνη τὴν ὥρα. Ἡ τόλμη κ' ὁ τρόμος, ἡ ντροπὴ κ' ἡ περιέργεια...

Εἶχα ἐπιδιώξει κ' ἐπεδίωκα ἀκόμα ἐπίμονα τ' συνάντησι αὐτή, καὶ μολαταῦτα ἀναπρίχιαζα προκαταβολικῶς μὲ τὴν ἰδέα τῆς πραγματοποιήσεώς της. Λαχταροῦσα ν' ἀκούσω τὴ φωνὴ τοῦ μυστηριώδους αὐτοῦ ἀλήτου, μὰ κ' ἔννοιωθα ἀπὸ τώρα νὰ μὲ παραλύη ἡ τρομάρα ποὺ θἄπιανα μόλις θἄφτανε στ' αὐτιά μου.

Τὸ ἀλλόκοτο κυνηγητὸ κράτησε κάπου μιὰ ὥρα. ΑΥΤΟΣ γλυστροῦσε ἀθόρυβα, σὰν στοιχειό, στὰ μονοπάτια κ' ΕΓΩ, ὑπνωτισμένη, ἔξαλλη, ἔτοιμη ξωπίσω του νὰ τὸν φτάσω!

Ἔξαφνα ὁ ἀλήτης σταμάτησε ἀπότομα καὶ μὲ τὴ φόρα ποὺ εἶχα, ἔπεσα κατάμουτρα ἐπάνω του. Γρήγορος σὰν ἀστραπὴ ἄνοιξε τότε τὰ μπράτσα του καὶ βρέθηκα σφιχτὰ δεμένη στὴν ἀγκαλιά του.

Μουγκρητὸ ἀγωνίας καὶ πόνου βγῆκε ἀπ' τὰ σπαραγμένα στήθη μου. Πρόλαβα νὰ φωνάξω ἐκείνη τὴ στιγμὴ τοῦ ἐπέρτατου τρόμου ἕνα ὄνομα, ὄνομα σπὰ χείλη μου, τὸ ὄνομα «Πέτρο μου!». Καὶ λιποθύμησα...

. . . . . .

Σὰν ὄνειρο ἔννοιωσα, μέσα στὸ ψυχικὸ αὐτὸ χάος ποὺ βρισκόμουν, νὰ χύνουν στὸ πρόσωπό μου ὁλόδροσο νερό. Ἀναστέναξα βαθειὰ κ' ὅλες ἡ συγκινήσεις ποὺ εἶχα αἰσθανθεῖ πρὸ ἀλίγου καὶ μὲ πνίγαν, ἔφυγαν μὲ τὸν στεναγμὸ αὐτὸν καὶ μὲ ξαλάφρωσαν. Ἄνοιξα μὲ τρόπο τὰ μάτια μου καὶ δειλὰ—δειλὰ κύτταξα γύρω μου.

«Θεέ μου!...», ξεφώνισα πάλι μὲ τρομάρα. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἀπόμεινα κατάπληκτη, θαμπωμένη... κ' εὐτυχισμένη!

Ὁ ἀλήτης μὲ κρατοῦσε ἀκόμα στὴ δυνατὴ ἀγκαλιά του. Μὰ ἂν τὰ ροῦχα του ἦταν κουρελλιάρικα, τὸ πρόσωπο τὸ σκυμμένο μὲ ἀγωνία κ' ἀνησυχία ἀπὸ πάνω μου τόσην ὥρα, ἦταν... τοῦ Πέτρου!... Ναί τοῦ Πέτρου ντὲ Νελές, ποὺ τοῦ εἶχα μιλήσει ἀτότομα τὸ βράδυ στὸ χορό.

Στὰ γλυκά του μάτια ἡ ἴδια, ἡ παντοτεινὴ ἐκείνη ἔκφρασι τῆς λατρείας του γιὰ μένα, ἔλαμπε καὶ τώρα, πὸ βαθειά, πὸ ἄτερη, κ' ἡ φωνή του, τρυφερὴ κ' ἀπαλὴ σὰν χάϊδι, ἔρριχνε βάλσαμο στὴν ταραγμένη ψυχή μου. Ζαρωμένη, σιμμαζεμένη ἡδονικά, σὰν παιχνιδιάρα γατίτσα, στὴν ἀγκαλιά του, τὸν ἄκουγα μὲ ἄτειχη εὐτυχία νὰ μουρμουρίζη στ' αὐτί μου:

—Μαργαρίτα... Γλυκειά μου... Μ' ἔκανες νὰ ὑποφέρω σκληρὰ αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Οὔτε κὰν μὲ κυττοῦσες. Διάβαζα μὲ πόνο τὴν ἀδιαφορία στὸ πρόσωπό σου κάθε φορὰ ποὺ σ' ἔβλεπα. Νόμισα πὼς ἔπαψες νὰ μὲ σιμπαθῆς. Νόμιζα πὼς ἄρχισα νὰ σοῦ γίνομαι ἀδιάφορος... Μὲ σπάραξε ἡ ὑποψία αὐτὴ καὶ θέλησα νὰ βεβαιωθῶ... Νὰ δῶ ποιός ἦταν ὁ εὐτυχισμένος αὐτὸς ἀντίζηλός μου, ποὺ πήγαινες ν' ἀνταμώσης στοὺς μακρυνούς σου περιπάτους... Ντύθηκα λοιπὸν ἀλήτης, γιὰ νὰ μὴ μὲ γνωρίζης, καὶ σὲ παρακολουθοῦσα... Ξενυχτοῦσα πονεμένος κ' ἄγρυπνος, κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά σου... Πρὸ ὀλίγων ἀκόμα στιγμῶν νόμιζα πὼς ἀγαποῦσες ἄλλον, μὰ τὸ δικό μου ποὺ φώνιαξες ὅταν λιποβούμησες, μ' ἔπεισε...

—Πὼς ἐσένα μονάχα ἀγαπῶ, χρυσέ μου!... συμπλήρωσα ἐγώ.

Ἕνα φιλὶ γλυκὸ καὶ ἀτελείωτο ποὺ ἀνταλλάξαμε τότε, ἦταν ὁ πρόλογος τῶν ἀραβώνων μας...

Στριφογύριζα ἀνήσυχη στὸ κρεββάτι μου...

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΚΑΡΙΟ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ἡ Καρμέλα περίμενε χλωμὴ κ' ἀπελπισμένη, μὲ τὴν ἀγωνία μέσα στὴν ψυχή της... Ὁ Φραγκίσκος, ὁ Φραγκίσκος της δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα... Κ' αὐτὴ τὸν καρτεροῦσε ὅπως πάντα, μένοντας ἄγρυπνη καὶ μὴ τολιῶντας νὰ βγῆ ἔξω...

Ξημέρωνε τὸ Πάσχα καὶ ἡ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν χτυποῦσαν χαρμόσυνα, μηνῶντας στὸν κόσμο μὲ τοὺς χαρούμενους ἤχους των τὴν ἀνάστασι τοῦ Λυτρωτῆ. Κι' ὅσο ἡ Καρμέλα ἄκουγε τὴ συναυλία αὐτὴ τῶν σημάντρων, τόσο αἰσθανόταν τὴν ψυχή της νὰ κυριεύεται ἀπὸ μαύρη ἀπελπισία...

Ἡ καμπάνες εἶχαν σωπάσει πειὰ καὶ ὁ ἀνοιξιάτικος ἥλιος σκόρπιζε τώρα τὴν καταχνιὰ τῆς χιραυγῆς. Ἡ Καρμέλα ὅμως ἐξακολουθοῦσε νὰ στέκεται στὸ παράθυρό της καὶ νὰ κυτάζη στὸ δρόμο μὲ λαχτάρα. Ἔτρεμε ἡ δυστυχισμένη, κ' ἦταν δλόκληρη παγωμένη.

Ἀλλὰ γιατί εἶχε περάσει ἔξω τὴ νύχτα του ὁ Φραγκίσκος;... Μήπως δὲν τὴν ἀγαποῦσε πειά; Μήπως εἶχε θυμηθεῖ τὴν περασμένη της ζωὴ καὶ τὴν εἶχε ἀποστραφεῖ γιὰ πάντα;

Κ' ὅμως ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἡ Καρμέλα αἰσθανόταν μέσα στὰ αἷμα της πὸ δυνατὴ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης. Τὸ Πάσχα ποὺ ξημέρωνε, τὴν ἔκανε νὰ αἰσθάνεται πιο ἐπιταχτικὴ τὴν ἀνάγκη κάποιου λυτρωμοῦ...

Τὸν περίμενε λοιπὸν μὲ τὴν ψυχή της φλογισμένη, γιὰ νὰ τὴ σφίξη μέσα στὴν ἀγκαλιά του, γιὰ νὰ τὸν περιβάλη μὲ τὴ δύναμι τοῦ πάθους της, γιὰ νὰ γορτάσουνε μαζὺ τὸ ἐρωτικό τους Πάσχα. Κ' ὅλο κρατοῦσε τὰ μάτια καρφωμένα στὸ δρόμο κ' ὅλο ἔτρεμε...

* * *

Ὁ Φραγκίσκος τὴν εἶχε διαλέξει αὐτήν, τὸ περφρονημένο πλάσμα, μέσα σὲ τόσες ἄλλες, γιὸ νὰ τὴν κάμη γυναῖκα του, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κρατήση μιὰ ὑπόσχεσι ποὺ εἶχε δώσει στὸ Θεό.

Βρισκόταν τότε στὸν πόλεμο. Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ εἶδε νὰ πέφτουν γύρω του ὅλοι οἱ σύντροφοί του σκοτωμένοι κ' αὐτὸς εἶχε σωριαστεῖ μαζὺ τους πληγωμένος, στὴν τρομερὴ ἐκείνη στιγμὴ τῆς ἀγωνίας του παρακάλεσε τὸν Θεὸ νὰ τὸν σώση. Μαζὺ μ' αὐτὸ ὁρκίστηκε ὅτι ἂν ἐγλυτώνε, θὰ ἐξοφλοῦσε τὴ θεία χάρι δίνοντας τ' ὄνομά του σ' ἕνα ταπεινὸ πλάσμα, ἐξευτελισμένο καὶ περφρονημένο ἀπὸ τὴν κοινωνία.

Ὁ Κύριος εἰσάκουσε τὴν παράκλησί του καὶ τὸν ἔσωσε. Γυρίζοντας ὁ Φραγκίσκος στὸν τόπο του, κράτησε τὸν ὅρκο του, βρῆκε κάπου τὴν Καρμέλα καὶ τὴν ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν ἄβυσσο ὅπου τὴν ἔσπρωχνε ἡ ζωή της.

Ἡ Καρμέλα ἔμεινε σχεδὸν θαμπωμένη ἀπὸ τὴν κανούργια της, τὴν ἀνέλπιστη τύχη της... Στὴν ἀρχή, κοντὰ σ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν κάνη γιὰ πάντα δική του, αἰσθανότν ἕναν ἄφοιστο φόβο. Γύρω ἔμεσα στὸ σπίτι ἀπάνω-κάτω, μὴν ξέροντας τί ἔπρεπε νὰ κάνη γιὰ νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὴν καινούργια της κατάστασι. Δὲν ἔκανε λοιπὸν τίποτε καὶ κύτταζε διαρκῶς τὸν Φραγκίσκο μέσα στὰ μάτια του...

Μὰ κ' ὁ Φραγκίσκος, μόλις τὴν παντρεύτηκε, ἄρχισε νὰ νοιώθη παράξενα συναισθήματα. Εἶχε ἀθρκιστεῖ νὰ σώση μιὰ δυστυχισμένη ναυαγὸ ποὺ κινδύνευε νὰ καταποντισθῆ στὸ πέλαγο τῆς ζωῆς. Ἔβλεπε ὅμως ὅτι ἡ Καρμέλα δὲν ἔμενε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸ ψυχρὸ καὶ σιωπηλὸ ἐκείνο σπίτι, στὸ ὁποῖο τὴν εἶχε κλείσει. Εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα ἄλλο καταφύγιο, ἱερώτερο καὶ ἀσφαλέστερο, ἕνα καταφύγιο, ὅπου νὰ μὴν ἔφτανε ὁ ἀντίλαλος τῆς κακίας καὶ τῆς ἀπάτης τῶν ἀνθρώπων...

Καὶ παρόμοιο καταφύγιο δὲν μποροῦσε νἆναι ἄλλο ἀπ' τὴν καρδιά του. Αἰσθανόταν ὅμως ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ τὴ χαρίση στὴν ἁμαρτωλή. Κάθε φορὰ ποὺ κύτταζε τὰ μαῦρα μάτια της, ἀνατρίχιαζε παράξενα. Ἔβλεπε μπροστά του τὴν ἄβυσσο ἀπ' ὅπου τὴν εἶχε συγκρατήσει καὶ ἔννοιωθε πὼς αὐτὴ θὰ τοὺς ἐχώριζε παντοτεινά...

Κάθε φορὰ ποὺ ἡ Καρμέλα τοὔδινε τὰ λευκὰ χείλη της νὰ τὰ φιλήση, συλλογιζόταν μὲ μανία πόσοι ἄλλοι τὰ εἶχαν φιλήσει πρὶν ἀπ' αὐτόν...

Ἂν δὲν τὴν εἶχε ἀγαπήσει, δὲν θὰ δοκίμαζε αὐτὸ τὸ μαρτύριο. Κι' ἐκείνη τότε θὰ ζοῦσε στὸ πλάϊ του, ἥσυχη καὶ ταπεινή, σὰν πλάσμα ποὺ εἶχε σωθεῖ ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες, γιατὶ ἔτσι ἤταν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὴν ἀγαπήση;...

Συχνὰ ὁ Φραγκίσκος ἔννοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ ἀνοίξη τὸ στόμα του καὶ νὰ φωνάξη δυνατὰ τὴ συμφορά του. Ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμὴ μετάνοιωνε καὶ τρόμαζε. Μιὰ βραδειὰ ὁ ἀγέρας φυσοῦσε ὁρμητικὰ καὶ τὸ σπιτάκι τους ἔτρεμε ὅπως ἡ καρδιά τους.

—Κρυώνω! εἶπε ἡ Καρμέλα καὶ τυλίχτηκε στὸ χοντρὸ μάλλινο σάλι της.

Ὁ Φραγκίσκος ἄγγιξε τὰ παγωμένα χέρια της καὶ τὴν ἐκύτταξε ἀνήσυχος. Καὶ οἱ δυό τους αἰσθάνθηκαν ἐκείνη τὴ στιγμὴ μιὰν ἀλλόκοτη ἀνατρχίλα. Ὁ Φραγκίσκος ἤθελε νὰ τὴ σφίξη δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά του, νὰ τὴ ζεστάνη μὲ τὰ φιλιά του, νὰ διαλύση μὲ τὴ φλόγα τῆς ἀγάπης του τὸν πάγο ποὺ τοὺς ἐχώριζε.

Ἔξαφνα ὅμως ἀναπήδησε καὶ τὴν ἔσπρωξε πέρα. Πῆρε ἀμέσως τὸ καπέλλο του καὶ βγῆκε ἔξω. Μάταια τὸν περίμενε ἡ Καρμέλα ἐκεῖνο τὸ βράδυ...

* * *

Αὐτὴ ἡ ζωὴ βάσταξε κάμποσον καιρὸ ἀκόμα. Ὁ Φραγκίσκος τὴν ἀπέφευγε κάθε τόσο καὶ ξενυχτοῦσε ἔξω, σὰν νὰ πίστευε πὼς δὲν μποροῦσε νὰ ζήση μαζύ της.

Ἔτσι ἔφτασε κ' ἡ αὐγὴ τῆς Πασχαλιᾶς, θλιμμένη καὶ πένθιμη ὅπως ἡ ἄλλες. Ὁ Φραγκίσκος γύρισε τέλος κάποτε στὸ σπίτι του καὶ βρῆκε τὴν Καρμέλα νὰ τὸν περιμένη πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα.

—Γιατὶ δὲν εἶσαι στὸ κρεββάτι σου;

—Καρτεροῦσα ἐσένα...

—Γιὰ νὰ μὲ παραφυλάξης;

—Ὄχι... Φοβόμουν νὰ μείνω μοναχή μου...

Κι' ἡ Καρμέλα ξέσπασε σ' ἀναφυλλητά. Ὁ Φραγκίσκος στεκόταν ἀρκετὰ μακρυά της, στυγνὸς καὶ ἀμίλητος. Ἔννοιωθαν κ' οἱ δυὸ πὼς ἔφτασε ἡ στιγμὴ ποὺ θ' ἀποφάσιζε γιὰ τὸ μέλλον τους.

Ἡ Καρμέλα ρίχτηκε καὶ τὸν ἀγκάλιασε σφιχτά, σὰν νὰ φοβόταν μὴν τῆς φύγει, μὲ μ' ἀνείπωτη ἀγωνία ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της. Ὁ Φραγκίσκος συγκινημένος τὴν ἔσφιξε κ' αὐτὸς ἀπάνω στὴν καρδιά του, ἀφίνοντας μιὰ τρελλὴ ἐρωτικὴ κρυφνὴ καὶ νοιώθοντας πὼς ἔβρισκε κάτι πολύτιμο ποὺ εἶχε χάσει.

Ἔξαφνα ὅμως, ὅλη ἐκείνη ἡ παραφορὰ μεταβλήθηκε σὲ μίσος θανάσιμο. Μιὰ ἰδέα πρόμασε γρήγορα κ' τὸ νοῦ του. Πόσοι ἄλλοι δὲν τὴν εἶχαν σφίξει στὴν ἀγκαλιά τους ὅπως αὐτός! Τὴν ἐσπρωξε μὲ μανία λοιπὸν κὰ τῆς ἐρώταξε ἀγρια:

—Φύγε ἀπὸ δῶ!...

Ἐκείνη στεκόταν ἄφωνη, σὰν νὰ μὴν καταλάβαινε τί εἶχε συμβεῖ.

Ἐπακολούθησε μιὰ σύντομη καὶ τραυματικὴ σιωπή. Σὲ λίγο ὁ Φραγκίσκος, μετανοιωμένος, πλησίασε νὰ τὴν πλησιάση.

—Ὄχι, τοῦ φώναξε τότε ἐκείνη, δὲν εἶμαι ἄξια νὰ μ' ἀγγίξης...

Κι' ἀναλύθηκε πάλι σὲ λυγμούς. Ὁ Φραγκίσκος ὅμως τὴν ἀγκάλιασε τώρα διὰ τῆς βίας. Ἡ ἀρνησί της ἤταν γι' αὐτὸν ἡ καλύτερη ἀπόδειξις τῆς ἀγάπης της. Ἔννοιωθε πειὰ ὅτι τὸ παρελθὼν εἶχε σβυστεῖ γιὰ πάντα κὰ ὅτι ποτὲ πειὰ δὲν θὰ τὴν ἔχανε. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ χείλη τους ἐνώθηκαν φυχτά, κ' αὐτὸ ἤταν τὸ πρῶτο ἀληθινὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης των...

Ἡ καμπάνες πέρα εἶχαν ἀρχίσει πάλι νὰ σημαίνουν τὴν Ἀνάστασι...

Ὁ Φραγκίσκος τὴν ἔσφιξε ἀπάνω στὴν καρδιά του...

ΛΟΥΙΤΖΙ ΠΙΚΑΡΙΟ

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ

Ο ΚΑΡΝΩ ΚΑΙ Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας Καρνὼ εἶχε πάει κάποτε νὰ ἐπισκεφτῆ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του, τὴν ὁποία εἶχε νὰ δῆ πολλὰ χρόνια.

Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ, διευθύνθηκε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ δημοτικὸ σχολεῖο, ὅπου δίδασκε ἀκόμη ὁ ἴδιος ὁ παλιὸς δάσκαλός του, ἀπρομάλλης πειὰ καὶ γερασμένος.

Μόλις εἶδε τὸν Καρνώ, ὁ γέρος δάσκαλος ἄρχισε νὰ κλαίη. Τότε ὁ ἔνδοξος πολιτικὸς ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιά του, ἐαίσης συγκινημένος.

Ἔπειτα γύρισε πρὸς τοὺς μικρούς μαθητάς, ποὺ εἶχαν μείνει κατάπληκτοι, καὶ τοὺς εἶπε:

—Νὰ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ὁποῖο χρωστῶ τὰ πάντα! Νὰ ὁ δεύτερος πατέρας μου! Ἐδῶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ σχολεῖο πρωτόμαθα ν' ἀγαπῶ τὴ μεγάλη μας πατρίδα...

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΓΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΔΑΦΝΗ

ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'.
Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΜΙΑΣ ΨΥΧΗΣ

—Σήμερα θὰ ποιῦμε τὸν καφέ μας μαζύ, εἶπε τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ, μὲ τρυφερότητα ὁ κὺρ Γιάννης στὴν κόρη του.

Ἡ Φωτούλα ἔνιωσε τὸν καφέ, τὸν ἐτοιμάρισε στὰ φλυτζάνια, ἔφερε καὶ λίγα παξιμαδάκια ἀπὸ τὸ ντουλάπι.

Ὅταν ἐτελείωσαν τὸ πρωϊνό τους αὐτὸ ρόφημα, ὁ κὺρ Γιάννης ἄναψε τσιγάρο, ἐκύτταξε τὴν κόρη του καλὰ καὶ εἶπε, ζυγιάζοντας κάθε λέξι :

—Ἄκου, Φωτούλα : Ἔχω κάτι πολὺ σπουδαῖο νὰ σοῦ πῶ.

Ἡ καρδιὰ τῆς κοπέλλας ἄρχισε νὰ χτυπᾶ σὰν πουλί. Ἕνα κακὸ προαίσθημα τὴν κυρίευψε.

—Σ' ἀκούω, πατέρα, μουρμούρισε μὲ σβησμένη φωνή.

—Λοιπόν, παιδί μου, φαίνεται πὼς ἦρθε ἡ ὥρα νὰ χωριστοῦμε, νὰ πᾶς κι' ἐσὺ στὸ δρόμο σου, στὸ μπράτσο ἑνοῦ τίμιου καὶ καλοῦ ἀνθρώπου. Ἄνοιξε ἡ τύχη σου, κόρη μου! Ἕνας πλούσιος καὶ καλόκαρδος ἄνθρωπος, ἕνας νοικοκύρης, σὲ ζήτησε! Ἤρθε τώρα κοντὰ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ νὰ διαλέξη τὴ συντρόφισσα τῆς ζωῆς του καὶ νὰ τὴν πάρη μαζύ του, στὸ Σικάγο. Εἶνε ὁ κύριος Παναγιώτης Θανασούλιας! Φαίνεται πὼς κάπου σὲ εἶχε δεῖ, τοῦ ἄρεσες, ρώτησε δεξιά, ἀριστερά, καὶ πῆρε τὶς καλύτερες συστάσεις... Ἂς εἶνε καλὰ οἱ φίλοι, σὲ παίνεψαν. Ὁ κὺρ Λαυρέντης ὁ ψάλτης μπῆκε στὴ μέση καὶ τὰ τελείωσε... Τὸ γαμπρὸ τὸν εἶδες. Εἶνε κεῖνος ποὺ σοῦ γνώρισα, στὸ σταθμό, καὶ.... μπά! μπά! Τί ἔπαθες, Φωτούλα μου, παιδί μου.... σὲ καλό σου!....

Ἡ Φωτούλα εἶχε λιποθυμήσει. Τὸ χρῶμα τῆς ἔφυγε ἀπὸ τὴν ὄψι, τὰ ρόδα τοῦ προσώπου της γινῆκαν χλωμά, τὰ μάτια της ἄπραναν, ἔπειτα σφάλισαν, καὶ ἡ δυστυχισμένη κοπέλλα τρέκλισε κι' ἔπεσε στὸ πάτωμα.

Ὁ πατέρας της τὴ τἄχασε. Τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του, τὴν ξάπλωσε στὸν καναπέ, καὶ τῆς ἔβρεξε τὸ πρόσωπο μὲ κρύο νερό. Ἔπειτα ἔτρεξε στὴν κουζίνα, ἔφερε τὸ μπουκάλι μὲ τὸ ξύδι καὶ τῆς τὄβαλε στὴ μύτη. Ὅμως τὰ μάτια τῆς κοπέλλας ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν κλειστὰ καὶ τὰ χείλη της ἄπραρα.

Φαινόταν σὰν πεθαμένη.

Ὁ κὺρ Γιάννης ἄρχισε νὰ φοβᾶται.

Ἤθελε νὰ τρέξη ἔξω, νὰ φωνάξη κομμὰ γειτόνισσα. Μὰ κείνη τὴ στιγμὴ ἡ Φωτούλα ἄρχισε νὰ συνέρχεται.. Ἄνοιξε τὰ μάτια, ἀντίκρυσε τὸν πατέρα της καὶ δάκρυα ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν στὰ μαγουλά της. Ἦταν ἕνας ἄφωνος θρῆνος, μιὰ σιωπὴ ψυχῆς συντριβῆ.

Ἀξαφνα, μιὰ μεταβολὴ ἀπότομη γίνηκε στὸ γυναικεῖο ἐκεῖνο πλόσμα : Ἡ δύναμη τοῦ Ἔρωτα τῆς ἔδωσε θάρρος ἀπροδόκητο. Μὲ τὰ μάγουλα ἀναμμένα τώρα, μὲ τὰ μάτια ποὺ βγάζανε σπίθες, πετάχτηκε ὄρθια, στάθηκε ἀποφασιστικὴ μπροστὰ στὸν πατέρα της καὶ τοῦ φώναξε :

—Λοιπόν, πατέρα, ὄχι! Αὐτὸ δὲν θὰ γίνη ποτέ! Μ' ὅλο τὸ σεβασμὸ ποὺ σοῦ ἔχω, ἐγὼ ποὺ οὔτε μιὰ φορὰ δὲν ἐσήκωσα κεφάλι στὴ θέλησί σου, αὐτὴ τὴ φορὰ λέω ὄχι! Γιατὶ τώρα δὲν πρόκειται πειὰ νὰ ὑπακούσω σὲ μιὰ ἰδιοτροπία σου, τῆς στιγμῆς. Τώρα πρόκειται γιὰ τὸ μέλλον μου, γιὰ τὴ ζωή μου, γιὰ τὴν εὐτυχία μου! ..

Ὁ κὺρ Γιάννης ἔστεκε ἄλαλος. Τὴν ἐκύτταζε καὶ δὲν τὴν ἀγνώριζε. Ἦταν ἡ θυγατέρα του, ἡ Φωτούλα του, ποὺ τοῦ μιλοῦσε ἔτσι; !....

Ἔκανε πολλὲς προσπάθειες νὰ συγκρατήση τὸν ἑαυτό του, τάω στὸν κόσμο τοῦτο ;....

—Ζητᾶς νὰ μὲ παραδώσης στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς ἀνθρώπου ποὺ δὲν τὸν ξέρω ποῦθε κρατάει ἡ σκούφια του, ποὺ ἔρχεται νὰ μ' ἀγοράση σὰν ἕνα κομμάτι κρέας μὲ τὰ δολλάρια του! Ὤ, ποτὲ δὲν ἐφανταζόμουνα πὼς βιαζόσαστε τόσο νὰ μὲ ξεφορτωθῆτε, πατέρα!

Ἡ θάλασσα τῆς ὀργῆς ξέσπασε : Ὁ παληὸς στρατιωτικὸς ἄναψε καὶ κόρωσε.

Ἤταν αὐτὴ ἡ κόρη του, ἡ Φωτούλα, ποὺ τολμοῦσε νὰ τοῦ μιλάη ἔτσι ; Κι' ἦταν αὐτὸς ὁ Γιάννης, ὁ περήφανος, ποὺ τὴν ἄφηνε χωρὶς νὰ σηκώση τὸ χέρι του νὰ τὴ συντρίψη ; Τὸ χεῖλος του ἔτρεμε. Βρόντηξε τὴ γροθιὰ στὸ τραπέζι· τὰ φλυτζάνια ἠδηξαν...

—Λοιπόν, ναί! ἐφώναξε, θὰ γενῆ κεῖνο ποὺ θέλω γώ!.. Θὰ τὸν πάρης καὶ θὰ πῆς ἕνα τραγουδάκι!... Μὲ τὸ καλό, ἢ μὲ τὸ ζόρι, θὰ τὸν πάρης!... Ἔδωσα τὸ λόγο μου ἐγώ! Εἶμαι τίμιος στρατιωτικὸς ἐγώ! Δὲ θὰ μὲ κάνης ρεζίλι ἐσύ, τώρα στὰ γεράματα!.. Καὶ νὰ σοῦ πῶ (πρόστεσε, ζυγώνοντας τὸ μοῦτρο του στὸ δικό της καὶ καρφώνοντας τὰ μάτια του στὰ δικά της), νὰ σοῦ πῶ.... ποῦ μοῦ τᾶμαθες αὐτά, ἔ; Κεῖ στὴν Ἀθήνα ; Χμ, κακομοῖρα μου δὲ μὲ ξέρεις καλὰ ἐμένανε, δὲ μὲ ξέρεις!...

Περπατοῦσε πάνω—κάτω στὸ δωμάτιο, μὲ τὰ χέρια πίσω, μουγκρίζοντας :

Ἡ Φωτούλα τὸν ἐκύτταζε καὶ μιὰ θανατερὴ λύπη τῆς ἔσφιγγε, τὴν καρδιά.

Πῶς εἶνε οἱ ἄνθρωποι, Θεέ μου, πῶς εἶνε... Οὔτε τὰ σπλάχνα τῶν σπλάχνων τους δὲν μποροῦν νὰ νοιώσουν, —νὰ νοιώσουν τὸν πόνο τους...

Τέλος, ὁ κὺρ Γιάννης στάθηκε, καὶ.., ἀπάγγειλε τὴν ἀπόφασί του :

—Τὴν ἄλλη Κυριακὴ θὰ γίνη ὁ γάμος. Τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει, εἶπε ὁ κὺρ Λαυρέντης... Βάλτο λοιπὸν καλὰ στὸ μυαλό σου. "Ἐδωσα τὸ λόγο μου, δὲ μπορῶ νὰ τὸν πάρω πίσω... Στὸ μεταξύ, θὰ σθῆ ὁ γαμπρὸς στὸ στίτι, θὰ τόνε γνωρίσης καλύτερα, θ' ἀλλάξης γνώμη, καὶ εἶμαι βέβαιος —ἂν δὲν εἶσαι τόσο ἀχάριστο· κορίτσι, ὅσο δείχνεσαι τώρα— θὰ σκύψης νὰ μοῦ φιλήσης τὸ χέρι... Γιατὶ δὲ σὲ παντρεύω μὲ κανένα φτωχαδοκαμωτικό, ὅπως θὰ ἤταν τῆς σειρᾶς μας. Σοῦ δίνω ἄνορα πλούσιο, νοικοκύρη, ποὺ θὰ σὲ πάη νὰ δῆς ἄλλον κόσμο, νὰ ζήσης. Καὶ κάμε τὴν προσοχή σου στὴν Παναγιά, ποὺ σοῦστειλε μιὰ τέτοια χρυσὴ τύχη! Εἶτα!....

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὰ λόγια αὐτά, βγῆκε, χτυπώντας πίσω του δυνατὰ τὴν πόρτα.

ΟΟΟΟ ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΟΟΟΟ

Ὁ Γάλλος διηγηματογράφος Πὼλ Ἀρέν.
(Πορτραῖτο τοῦ Α. Κλεμάν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ
ΤΙ ΗΤΑΝ Ο «ΚΥΡΙΟΣ» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ

Κάθε βράδυ, στὴν ταβέρνα τοῦ Μουρέλα σμίγανε ὁ γαμπρός, ὁ πεθερὸς καὶ ὁ προξενητής.

Ὁ κὺρ Λαυρέντης ἐφρόντιζε γιὰ τὰ μεζεδάκια, ἔδινε διαταγὲς νὰ βρίσκεται πάντα γεμάτη ἡ μισὴ καὶ κρατοῦσε τὴν ἰσορροπία τῆς κουβέντας, σὲ ὅλες τὶς λεπτομερειακὲς συνεννοήσεις ποὺ ἔκανε ὁ πατέρας τῆς Φωτούλας μὲ τὸν κύριο Θανασούλια.

Ἔτσι, σιγὰ—σιγά, πίνοντας καὶ λέγοντας, καταστρώθηκαν ὅλα, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ὑποχρεωμένος γιατὶ καταλάβαινε πὼς ἡ θάλασσα τοῦ θυμοῦ φούσκωνε μέσα του, ἀνέβαινε νὰ τὸν πνίξη.

Ὅσο μποροῦσε ἡσυχότερα, τῆς εἶπε :

—Τὸ μέλλον σου; Τὴν εὐτυχία σου;... Μὰ τί ἄλλο καλύτερο θέλω καὶ γιά, παιδί μου ; Τί ζητᾶς ἀκόμη;

—Ὅπως ὁρίζεις, κὺρ Γιάννη....

—Ἀ, ὄχι κύριε Γιάννη»! Πατέρα νὰ μὲ λές!...

—Καλά, ἀπαντοῦσε, κατεβάζοντας τὰ μάτια ὁ ἄλλος, ὅπως ὁ-θέλεις, πατέρα.

Ὁ κὺρ Λαυρέντης ἐφρόντισε νὰ βγάλη τὴν ἄδεια γιὰ τὸ γάμο, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ὁ κὺρ Γιάννης πῆγε στὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τράβηξε τὶς οἰκονομίες τῆς κόρης του, 10.897 δολλάρια, κράτησε ἀπ' αὐτὲς τὶς 897, «γιὰ τὰ ἔξοδα τοῦ γάμου», καὶ παράδωσε τὶς δέκα χιλιάδες στὸν «κύριο Θανασούλια»:

—Πάρε, παιδί μου.

Ἐκεῖνος στὴν ἀρχὴ ἔκανε τὸ δύσκολο, ὅμως τὰ μάτια του ἀστράφτανε.

—Μὰ ἤταν τόση βία..., πατέρα, εἶπε. Αὐτὰ γινόνταν κ' ἀργότερα.

Μὰ ὁ πατέρας ἐπέμενε.

—Ὄχι, παιδί μου, ἐννοῶ νὰ τὰ πάρης τώρα!.. Λίγα πράματα εἶναι... δὲν ἀξίζουν τὸν κόπο, γιὰ ἕναν πλούσιο. σὰν ἐσένα.... μά, ἔτσι γιὰ τὸ γοῦρι... Ἔ, ἡ προικοῦλα της, νὰ λέμε.. Τὸ καψερὸ τὸ κορίτσι, δυστυχῆ—δραμοῦλα τὰ σύναξε, μὲ τὸ βελόνι της... Δὲ θᾶρθεις νὰ τῆς τὰ κρατήσω. Ἄ, ὅλα κ' ὅλα! Δὲ θέλω νὰ ποῦν ὅτι ἀνδρᾶς βρῆκα τὴν εὐκαιρία, ποὺ ὁ γαμπρός μου εἶνε πλούσιος, νὰ τοῦ πάρης κότσις τῆς κόρης μου.

—Μὰ τί ἄνθρωπος εἶσαι, Γιάννη μου, τί ἄνθρωπος! ἔλεγε ὁ ἄλλος, σφουγγίζοντας τὸ κρασωμένο μουστάκι του.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΠΑΘΗΤΙΚΩΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(Ἡ κυρία Ν' Ἐπιναὶ πρὸς τὸν κ. Ντὲ Φραν-κεύγ).

Ἀμβίλος 1749.

Φίλε μου,

Μήπως τυχὸν νομίζεις, ὅτι εἶσαι μακρυά μου; Σὲ πληροφορῶ ὅτι ἀπατᾶσαι... Δὲν μ' ἄφησες οὔτε στιγμή, εἶσαι πάντα κοντά μου. Σὲ βλέπω παντοῦ, γύρω μου... Νοιώθω τὴ λατρευτὴ παρουσία σου πλάϊ μου... Πολὺ σιμὰ μου μάλιστα... Τὸ χέρι σου σφίγγει τὸ δικό μου, καὶ στὸ σφίξιμο αὐτὸ ἡ καρδιά μου γοργοχτυπᾶει...

Πόσο γλυκειὰ εἶνε, χρυσέ μου, ἡ φανταστικὴ αὐτὴ ἐντύπωσι!... Γιατὶ νὰ μὴ διαρκέση ὥς τὸ γυρισμό σου; Τί κάνεις αὐτὴ τὴ στιγμή; Ποῦ βρίσκεσαι; Θὰ μὲ σκέπτεσαι ἀσφαλῶς... Δὲν εἶν' ἔτσι; Ἔχω πολλὴ πίστη γι' αὐτό, γιατὶ εἶδα τὴν ψυχή σου θλιμμένη τὴν ὥρα ποὺ σ' ἄφηνες... Μὲ δυσκολία κρατοῦσες τὰ δάκρυά σου...

Σὺ ὅμως εἶδες τὴ δική μου θλίψι; Διάβασες στὰ μάτια μου τὴν ἀγωνία καὶ τὴ λαχτάρα γιὰ τὸν γρήγορο γυρισμό σου;

Εἶμαι σὰν ἀρηγημένη, ἀγάπη μου, ὅσον καιρὸ μοῦ λείπεις... Μοῦ φαίνεται πὼς ὁ κόσμος ὅλος διαβάζει καθαρὰ τὸ μυστικό μου, τὸ ἀγαπημένο αὐτὸ μυστικό μου, στὰ μάτια μου...

Περισσότερο φοβοῦμαι καὶ ντρέπομαι τὴ μαμά.. Πῶς νὰ κρύψω, Θεέ μου, ἀπ' τὸ στοργικό κ' ἔξυπνο μάτι της τὴν ἀνησυχία μου καὶ τὴν ἀγωνία μου γιὰ τὴ λατρευτὴ ὕπαρξί σου; Κάθε στιγμὴ τὰ μάτια μου βουρκώνουν καὶ πικροὶ λυγμοὶ μὲ πνίγουν...

Κι' ὅμως πρέπει νὰ τοὺς συγκρατῶ... Πρέπει νὰ κάνω σκληρὸ κουράγιο, νὰ μὴ δείχνομαι καθόλου τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα νὰ ὑποφένω μὲ κάποια φαιδρότητα δίνοντας τοὺς ὑπαινιγμοὺς καὶ τ' ἀθῶα πειράγματά τους, σχετικῶς μὲ τὴν ἀναχώρησί σου...

Καλὰ τὸ εἶχα καταλάβει, χρυσέ μου, πὼς κάτι ὑποπτεύουν ὅλοι τους... Πάντα σοῦλεγα νὰ φαινόμαστε πὸ προσεκτικοὶ καὶ πιὸ συγκρατημένοι στὶς ἐκδηλώσεις μας... Μὰ μπορεῖ κανένας νὰ ἐπιβληθῆ στὴν καρδιά του, ποὺ πλημμυρίζει ὁλόκληρη ἀπὸ εὐτυχία, μᾶλις δεῖ μπροστά της τὸ πιὸ ἀγαπημένο πρόσωπο ποῦγει στὸν κόσμο;

Γι' αὐτὸ κάνω ὑπομονὴ καὶ δέχομαι τ' ἀστεῖα τους καλόκαρδα φαινομενικῶς, μὰ μέσα μου ὑποφέρω... Ὑποφέρω, γλυκειά μου ἀγάπη, ὄχι γιὰ ἄλλο λόγο, ἀλλὰ μόνο γιατὶ μοῦ θυμίζουν τὴν πικρὴ ἀπουσία σου...

Τὸ ξέρω βέβαια κι' ἐγὼ πὼς εἶσαι μακρυά μου· καὶ ἡ ψυχή μου ξέρει πόσο μοῦ κοστίζει αὐτό... Μὰ ἄλλο εἶνε νὰ τάζης μόνη σου πάρει ἀπόφασι καὶ νὰ μεγαλώνης μέσα σου τὴν κρυφὴ ἐλπίδα τῆς γρήγορης ἀποχωρήσεώς, κ' ἄλλο εἶνε νὰ σοῦ τὸ θυμίζουν ἄλλοι; ἄλλοι, μὲ γέλια καὶ εἰρωνεῖες...

Σ' ἀρίνω, μοναδική μου ἀγάπη... Μὴ μὲ ξεχνᾶς...

Σοῦ στέλνω τὰ χείλη μου. *Ε.*

***

(Ἡ ἴδια στὸν ἴδιο).

Ἀγαπημένε μου,

Ὅλη τὴ μέρα χθὲς περπατοῦσα μόνη μου στὸν κῆπο... Κρατοῦσα διαρκῶς στὰ χέρια μου τὸ πολύτιμο, τὸ ἀτίμητο γιὰ μένα δῶρο σου... Τὸ ἀγαπημένο, τὸ λατρευτό μου πορτραῖτο σου... Πῶς μιλοῦσε ἡδονικὰ στὴν ψυχή μου!...

Τὸ κύτταζα καὶ τὸ φιλοῦσα μὲ δίψα... Ἂς μοῦ δώση γρήγορα ὁ καλὸς Θεὸς τὴν εὐτυχία νὰ σφίξω στὴν ἀγκαλιά μου καὶ τὸ πρωτότυπό του... Ἐσένα... Ἑνωμένη γιὰ πάντα μαζύ σου, μπροστὰ στὸ Θεό, μπροστὰ στοὺς δικούς μας, μπροστὰ σ' ὅλους, ὀνειρεμμένη μου λατρεία...

Εἶνε ἱερὴ κι' εἰλικρινὴς ἡ εὐχή μου αὐτὴ κι' ἔχω πεποίθησι πὼς θὰ σὲ κερδίσω...

Στεῖλε μου νέα σου... Ἔχω ἀχόρταστο πόθο νὰ μαθαίνω γιὰ σένα... Θὰ ἤθελα νἄχω τὸ σχέδιο τοῦ σπιτιοῦ σου, τῆς καμαρούλας σου, τοῦ ἰδιαίτερου γραφείου σου... Θὰ ἤθελα, τέλος πάντων, τὸ σχέδιο ὅλων τῶν μερῶν, ποὺ θὰ τυχαίνη νὰ βρίσκεσαι ὅσες φορὲς δὲν εἶσαι κοντά μου...

Ἀπ' τὴν ὁλόψυχη αὐτὴ εὐχή μου, καταλαβαίνεις καλὰ πὼς δὲν μπορῶ οὔτε στιγμὴ νὰ μὴν ἔχω τὴ σκέψι μου καρφωμένη σὲ σένα...

Στεῖλε μου τὰ χείλη σου. *Ε.*

***

(Ὁ Διδερὼ στὴ δεσποινίδα Βολάνδ).

Ἐν Γκρανβάλ, τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1760.

Φίλη μου,

Μοῦ παραπονεῖσαι γιατὶ δὲν βλεπόμαστε συχνὰ τελευταῖα. Δὲν ἔχεις δίκηο, ἀγαπητή μου. Ἡ ἀναβολὴ τῆς συναντήσεώς μας μεγαλώνει τὸν ἔρωτά μας. Μὴν παραπονεῖσαι λοιπὸν καὶ τόσο, γλυκειά μου φίλη...

Μήπως δὲν εἶνε πιὸ συμφέρον στὶς καρδιές μας νὰ μακραίνουμε πότε-πότε τὴ στιγμὴ τοῦ πόθου μας; Ἔτσι μονάχα νοιώθουμε μεγαλείτερη εὐτυχία καὶ μεγαλείτερη συγκίνησι, τὴ στιγμὴ ποὺ σφιγγαγκαλιαζόμαστε πειά, ὕστερα ἀπὸ τόσον καιρὸ πικρῆς ἀναμονῆς καὶ λαχτάρας.

Ἄκουσε μερικὲς γνῶμες μου...

Τὸ νὰ κάνουμε τὴν εὐτυχία μας νὰ περμένη λίγο, εἶνε σὰν νὰ χαρίζουμε στὶς ψυχές μας τὴν παραπανσὶ ἡδονὴ τῆς γλυκειᾶς προσδοκίας...

Καὶ τὸ νὰ γευόμαστε στάλα-στάλα τὸ μεγάλο ποσὸν τῆς εὐτυχίας μας, εἶνε σὰν νὰ τὴν οἰκονομοῦμε, σὰν νὰ τὴν ξοδεύουμε μὲ μέτρο συνετό κ' ἔτσι διαρκεῖ περισσότερο...

Αὐτὲς εἶνε, γλυκειά μου, ἡ γνῶμες μου...

Μὴ μοῦ τὶς πεῖς παραξένες, γιατὶ θὰ σοῦ θυμήσω πὼς ἄκουσα ἀπ' τὸ στόμα σου πιὸ παράξενες ἀκόμα!... Μὴν ξεχνᾶς πὼς ἡ ἐλπίδα εἶνε πάντα δεμένη μαζὺ μὲ κάποιον πόνο... Ἐνῶ ἡ ἀπόλαυση κλείνει μέσα της, μαζὺ μὲ τὴν εὐχαρίστησι, καὶ τὸν κόρο καὶ τὸν χορτασμό...

Εἶνε ἱερὴ κι' εἰλικρινὴς ἡ εὐχή μου αὐτὴ κι' ἔχω πεποίθησι πὼς θὰ σὲ κερδίσω...

Θέλω νὰ ξεκουράσουν τὰ χείλη μου στὴ δροσερὴ βρυσοῦλα τῶν χειλιῶν σου καὶ θέλω ἡ στιγμές μου κι' ἡ στιγμὲς σου νὰ σφραγιστοῦν ἔντονα μὲ τὸ σημάδι τῆς ἀμοιβαίας ἀπείρης ἀγάπης μας...

Θέλω τὸ ρολόγι σου καὶ τὸ φολόγι μου νὰ χτυποῦν πάντα τὶς ἴδιες στιγμὲς καὶ κάθε στιγμὴ νἆναι κι' ἕνας χτύπος λαχτάρας τῆς καρδιᾶς τοῦ ἑνὸς γιὰ τὸν ἄλλον...

Θέλω πρὶν μᾶς σκεπάσει ἡ αἰώνια καὶ βαθειὰ νύχτα, νὰ χαροῦμε ἀρκετὲς ἡμέρες ὥμορφες καὶ λουσμένες στὸν ἥλιο τῆς ἀμοιβαίας εὐτυχίας μας.

Θέλω, ναί, θέλω μὲ πόθο ἀνείπωτο... τὰ φιλιά σου...

***

(Ὁ ἴδιος στὴν ἴδια).

Σοῦ γράφω βιαστικά. Γιατί;... Τί μ' ἔπιασε;... Τί μοῦ συμβαίνει;... Δὲν ξέρω, δὲν ξέρω τίποτα... Ἕνα μονάχα ξέρω, πὼς σ' ἀγαπῶ! Ναί, σ' ἀγαπῶ!... Σ' ἀγαπῶ τρελλά!...

Στὸ γράφω αὐτὸ στὸ χαρτί...

Τὸ τραγουδῶ τὴ νύχτα στ' ἀστέρια...

Στὸ ψιθυρίζω κοντὰ στ' αὐτί... Τὸ λέω σιγὰ σ' ὀνειρό μου...

Σ' ἀγαπῶ σὰν τρελλός, μὲ παραφορά, μὲ πάθος!... Χαῖρε... *Δ.*

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟΥ κ. ΦΑΝΗ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ. Η ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΤΑΝΗΣΟ ΚΙ' Η ΠΡΩΤΕΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ

Δ'.

Ο πρόγραμμα τοῦ 'Ιακωβάτου, ὡς δημοσιογράφου, ὡς βουλευτοῦ καὶ συγγραφέως ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἴδιο: ΕΝΩΣΙΣ καὶ πάλιν ΕΝΩΣΙΣ. Ἐπιδίωξις δηλαδὴ τοῦ δόγματος τῶν ἐθνικοτήτων, ποὺ μόλις στοὺς χρόνους μας πραγματοποιήθηκε στὴν Εὐρώπη. Σὰν συνέπεια τῆς ἀρχῆς αὐτῆς, ὁ Ζερβὸς μὲ φανατισμὸ κήρυττε τὴ δημοκρατικοποίησι τῶν θεσμῶν καὶ τὴν ἐπάνοδο στὸ κοινοτικὸ σύστημα. Στὸν πρῶτο λόγο ποὺ ἐξεφώνησε στὴν πρώτη ἐλεύθερη Ἰόνιο Βουλή, ἔλεγε, χωρὶς περιστροφές, ἂν καὶ γνώριζε πὼς νέες καταδιώξεις, πολὺ βιαιότερες ἀπὸ τὶς πρῶτες, τὸν περίμεναν: «*Ἡ κυριεύουσα ἰδέα εἰς τὸν τόπον μας εἶνε ἡ τῆς ἐθνικότητος, εἴτε ἐκ τῆς πολυχρονίου καταπιέσεως αὕτη προῆλθη, εἴτε ἐκ τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης συμβάντων, εἴτε ἐκ τῆς φυσικῆς εἰς τὸν Ἕλληνα τάσεως πρὸς τὴν ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν... Ὁ «Φιλελεύθερος» διακηρύττων ὡς πρωτίστην ἐπιθυμίαν τοῦ Ἰονικοῦ λαοῦ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ τὴν ἕνωσίν του μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ὡς δευτερευούσας δὲ τὰς μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς πνεύματος ἑλληνικοῦ δημοκρατικοῦ, δὲν ἔπραξεν ἄλλο εἰμὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν δημοσίαν γνώμην. Πᾶσα διάφορος πορεία εἶνε ἐκτὸς τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' εἰς τὴν πορείαν ταύτην ὑπάρχουν, μᾶς λέγουσιν, ἀπειροι κίνδυνοι. Ἡμεῖς ἀποκρινόμεθα: Οὐδεμία ἀνθρωπίνη ἐπιχείρησις εἶνε ἄνευ κινδύνων, οὐδὲ φθάνει εἰς τὸ τέρμα της ἄνευ μεγάλων θυσιῶν!*».

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἄρχιζε τὸ πολιτικό του στάδιο ὁ Ἰακωβάτος. Μπροστὰ σ' αὐτὸν τὸν Οὐάρδο, μπροστὰ στοὺς καταπλήκτους βουλευτὰς τῆς Θ' Συνόδου, μπροστὰ στὴν Καμαρίλλα τῆς Ἑπτανήσου, τὸ ἀτρόμητο τέκνο τῆς Κεφαλλωνιᾶς δὲν δίστασε νὰ φέρῃ τὸ ζήτημα τῆς Ἑνώσεως. Ὁ Ἰακωβάτος γνώριζε πὼς εἶχε προγραφεῖ καὶ πὼς σὲ λίγο θἄρχιζαν νέες καταδιώξεις καὶ νέα μαρτύρια. Ἀλλ' ὅμως δὲν ὑποχώρησε. Προτοῦ τελειώσει ἡ Σύνοδος, στὶς 26 Νοεμβρίου 1850, οἱ ριζοσπάστες ὑπέβαλαν πρότασι καὶ «*ψήφισμα περὶ ἑνώσεως*». Ὁ Ἰακωβάτος ἦταν ἡ ψυχὴ ὅλης τῆς κινήσεως. Ὁ ριζοσπάστης βουλευτὴς Τυπάλδος ἄρχισε τὴν ἀνάγνωσι: — «*Ἐπειδὴ ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ κυριαρχία καὶ ἡ ἐθνικότης ἑκάστου λαοῦ εἶνε δικαιώματα φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα...*». Μόλις ἀκούστηκαν ὅμως ἡ τελευταῖες λέξεις, ὁ Πρόεδρος διέκοψε τὸν Τυπάλδο καὶ ἀνακοίνωσε ὅτι ἡ συνεδρίασις ἀναβάλλεται.

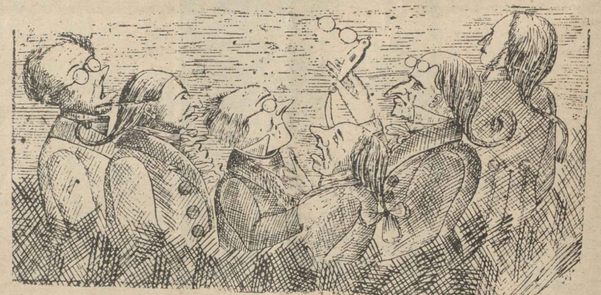

Οἱ 'Αρμοσταί, ἡ Καμαρίλλα, οἱ Καταχθόνιοι. (Γελοιογραφία τῆς ἐποχῆς).

Ὁ λαὸς ποὺ παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὰ θεωρεῖα τὴ συνεδρίασι, ἄρχισε τότε νὰ χειροχροτῆ καὶ νὰ φωνάζῃ:

—«*Ζήτω ἡ Ἕνωσις, ζήτω οἱ ριζοσπάστες!*». Ἄλλοι πάλιν ἀπεδοκίμαζαν τοὺς Καταχθονίους κ' ἐφώναζαν νὰ συνεχιστῆ ἡ συνεδρίασις. Οἱ ριζοσπάστες διεμαρτύροντο ἐπίσης:

— «Ἡ ἀναβολὴ εἶνε παράνομος. Τὸ ψήφισμα ν' ἀναγνωστῆ!».

Ὁ Πρόεδρος ἀποχωρεῖ, ἀλλ' οἱ ριζοσπάστες ἐπιμένουν:

— «Ὄχι ἀναβολή. Ὄχι. Διαμαρτυρόμεθα!».

Τότε ὁ Ἰακωβάτος ἀνεβαίνει ἐπάνω σ' ἕνα σκαμνὶ καὶ κραυγάζει:

— «Προδοσία, προδοσία! Ἐγκείρισε τὸ ψήφισμα στὸ γραμματέα!».

Μόλις ὁ Οὐάρδος πληροφορήθηκε ὅσα συνέθησαν, γίνηκε ἔξω φρενῶν. Στὴν πρώτη στιγμὴ σκέφτηκε νὰ πάσῃ τοὺς ριζοσπάστας βουλευτὰς καὶ νὰ τοὺς κλείσῃ στὸ φρούριο. Ἀλλ' ἐπενέβησαν ἄλλοι ψυχραιμότεροι κ' ἔτσι ἁπλῶς διέλυσε τὴ Βουλὴ ἐκείνη. Κατὰ βάθος ὅμως ἀποφάσισε ν' ἀντιδράσῃ μ' ὅλα τὰ μέσα ἐναντίον τῶν ριζοσπαστῶν, νὰ φιμώσῃ τὸν τύπο, νὰ τρομοκρατήσῃ καὶ νὰ καταδιώξῃ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἑνωτικῆς κινήσεως. Στὴν Κεφαλλωνιὰ ἡ ἀστυνομία κ' ἡ Καμαρίλλα ἔβαλαν τοὺς ἱπράβους των κ' ἔκαψαν τὰ φύλλα τοῦ «Φιλελεύθερου» μέσα στὴν πλατεῖα, ἀπείλησαν τὸν Ἰακωβάτο κ' ἔκλεισαν τὴ Λέσχη, τρομοκρατήσαντες τοὺς πάντας. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Ἰακωβάτος καὶ οἱ ἄλλοι ριζοσπάστες ἐξωρίστηκαν.

«*Εἰς τὰς δύο Ὀκτωβρίου 1851*—γράφει ὁ ἴδιος ὁ Ἰακωβάτος—*ἐνῶ ἡ πληρεστέρα τάξις καὶ ἡσυχία ἐπεκράτουν εἰς ἅπασαν τὴν Κεφαλληνίαν καὶ σημεῖα ἀτιμίας καὶ θορύβων δὲν ἐφαίνοντο εἰμὴ εἰς μόνας τὰς καταχρήσεις καὶ μηχανορραφίας τῆς Κυβερνήσεως, ἕνα ἀπόσπασμα ἀστυνομικῶν χωροφυλάκων εἰσῆλθεν αἴφνης ἐντὸς τοῦ γραφείου μου καὶ ἄρωνον, ὡς συμμορία κλεπτῶν, μὲ ἀπέσυρε βιαίως, μὲ ἐσυνώδευσεν ἄνευ συγκοινωνίας μέχρι τῆς προκυμαίας, ὅπου ρίψαν με ὡς λαθρεμπόρευμα ἐντὸς μιᾶς λέμβου, μὲ ἐπεβίβασεν ἐπὶ τοῦ 'Ιονικοῦ ἀτμοπλοίου. Ἕτερον δὲ ἀπόσπασμα ἀφήρπασεν ὡσαύτως ἐκ τοῦ γραφείου του τὴν ἰδίαν στιγμὴν τὸν συντάκτην τῆς «'Αναγεννήσεως» κ. 'Ιωσὴφ Μομφερράτον καὶ τὸν ἀπήγαγεν εἰς τὰς φυλακάς*».

Τόπος ἐξορίας τοῦ 'Ιακωβάτου ὡρίστηκε τὸ ξερονῆσι τῶν 'Αντικυθήρων. Χειρότερη ἐκλογὴ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ. Τὸν ἔστελναν ἐκεῖ γιὰ νὰ πεθάνῃ, ἀφοῦ ὑποφέρει τὰ πάνδεινα. Δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν καμμιὰν ἐπικοινωνία. δὲν τὸν ἄφιναν νὰ ἀλληλογραφῆ οὔτε μὲ τὴ γυναίκα του καὶ συνεχῶς τὸν ἐπιτηροῦσαν. Ἡ περιγραφὴ ποὺ μᾶς ἄφησε ὁ 'Ιακωβάτος περὶ τῆς καταστάσεως τῶν 'Αντικυθήρων, τῆς ἀγρίας φύσεως καὶ τῆς ψυχολογίας τῶν κατοίκων, εἶνε ἀπὸ τὶς καλύτερες ποὺ κρατοῦμε στὴ γλῶσσα μας. Ἕνα Δαντικὸ ρίγος τὴ διαπνέει ἀλόκληρη. Ἡ ἀνάγνωσί της διεγείρει ὄχι μόνο τὴν περιέργεια, ἀλλὰ καὶ τὴ φρίκη καὶ τὴν ἀπόγνωσι: «*Πενῆντα ὡς ἔγγιστα οἰκογένειαι διεσπαρμέναι ἔνθεν κακεῖθεν, ἀπαρτίζαν*, γράφει, *ὅλον τὸν πληθυσμὸν τῆς νήσου. Αἱ οἰκίαι των εἶνε κατασκευασμέναι ἄνευ ἀσβέστου· ἕτεραι εἰσδύουσιν ἐντὸς τῶν σχισμῶν τῶν βράχων, ὡς τόσα αὐτοφυῆ σπήλαια ἢ ὑπὸ τὴν γῆν ὡς τόσαι κατακόμβαι. Αἱ ὀροφαὶ εἶνε πηλοσκέπαστοι καὶ ὑδροστάζουν ἐν καιρῷ χειμῶνος ὡς τὰ ὑπόγεια ἄντρα. Ἐσωτερικῶς διαχωρίζονται εἰς τόσας κρύπτας ὁμοίας μὲ τὰς κηφήνας τῶν μελισσῶν, καθύγρους, βορβορώδεις, πλήρεις ρύπων καὶ ὀχληρῶν ζωϋφίων, σκοτεινὰς ἢ φωτιζομένας ἀπὸ μόνην τὴν θύραν... Τὸ ἔλαιον σπανίως ἀρτύνει τὸν πικρὸν ἄρτον των καὶ σπανιώτερον ἀνάπτει τὴ λυχνίαν των. Τὰ πυκνὰ σκόπη συνδεύουν τοὺς ὕπνους των· τὸ κρέας δὲν παρατίθεται εἰς τὰς τραπέζας των. Πολλοὶ σιτίζονται ἀπὸ θηνσιμαῖα ζῶα ἢ ἄγρια χόρτα καὶ ἀκανθαγκινάρας. Ἀσθενοῦν, θεραπεύονται ἢ ἀποθνήσκουν καὶ ἰατρὸς οὐδέποτε ἐπισκέπτεται τὴν κοίτην των. Ὁ βίος των εἶνε ἀπειράκις δυστυχέστερος, ἀπὸ ἐκείνον τῶν κακούργων δεσμωτῶν, οἵτινες καὶ ἐντὸς τῆς φυλακῆς των εὐρίσκουν εἰς τὰς ἀσθενείας περίθαλψιν. Ἡ ἐγκαταλείψις καὶ ἡ ἐρημία συνοδεύουν τὴν ἐκφοράν τῶν νεκρῶν των· πολλάκις μόνος ὁ πατὴρ μεταφέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του, ἀνασκάπτει τὸ μνῆμα καὶ ἐνταφιάζει τὸ πτῶμα τῶν ἰδίων τέκνων του. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶνε καὶ τῆς τῶν ἀγρίων ἀγριωτέρα. Καὶ ὅμως ἀποικοῦνται ὑπὸ κυβερνήσεως χριστιανικῆς καὶ πολιτισμένης.*

» Μία οἰκία μὲ δύο σεσηρυΐας θύρας, ἄνευ κλειθρων, μὲ τέσσερα ἡμιθραυστα παράθυρα ἄνευ ὑέλων, μὲ διαφόρους ὀπάς, μὲ στέγην ὀστεγον καὶ ὀδροστάζουσαν, μὲ ἓν μεσότειχον διαχωρίζον αὐτὴν εἰς δύο ἄνισα μέρη καὶ μὲ σμήνη ἀκαθάρτων καὶ δηκτικῶν ζωϋφίων, ἐθεωρήθη ὡς φυλακή μου.

Ἐντὸς αὐτῆς καὶ πρὸ ὀλίγου εἶχε προσδληθεῖ γυνή τις ὑπὸ τῆς τρομερᾶς καὶ μολυντικῆς νόσου τῆς ἐλεφαντιάσεως. Τὸ δίκαιον εἰς τοὺς ἀγρίους εἶνε ἡ πυροπόλησις τῶν αἰχμαλώτων. Εἰς δὲ τοὺς ἐξευγενισμένους Εὐρωπαίους εἶνε ὁ ἐπιθανάτιος μολυσμὸς τῶν ἀθώων καὶ ἐντίμων πολιτῶν».

Εἶνε τρομερό! Αὐτὸς ὁ 'Αρμοστὴς Οὐάρδος εἶχεν ἐπισκεφθεῖ ὅλα τὰ ξερονήσια τῆς Ἑπτανήσου προηγουμένως κ' εἶχεν ἐκλέξει γιὰ κάθε ριζοσπάστη καὶ τὸν κατάλληλο τόπο τῆς ἐξορίας του! Τὸν Μομφερράτο ἐξώρισε στὴν Ἐρυκούσα, τὸν Πυλλαρινὸ καὶ τὸν Γ. Μεταξᾶ σ' ἄλλο ξερόνησο, τὸν Καλλίνικο στὰ 'Αντικύθηρα κ' ἄλλους σ' ἄλλους ἀκατοίκητους ξεροσκοπέλους. Ὁ Τυπάλδος δραπέτευσε στὰς Πάτρας καὶ γενικῶς ὅλοι οἱ ριζοσπάστες ἢ συνελήφθησαν ἢ ἀπομονώθηκαν ἢ καταστάθηκαν ὀλισθήποτε ἀκίνδυνοι.

Ἡ Καμαρίλλα καὶ ἡ Προστασία δὲν σεβάστηκαν τίποτε. Ἔφτασαν ὡς τὸν ἐκδιασμὸ καὶ τὴν ψυχολογικὴ βία πάνω στὶς γυναίκες τῶν ἐξορίστων. Ἀλλ' ἡ παράταξι τῶν Ἑνωτικῶν ἔδειξε θαυμαστὴ ἑνότητα, ἀκατάβλητη ἐπιμονὴ καὶ θάρρος. Πολλὲς φορὲς ὁ Οὐάρδος προσπάθησε νὰ μεταπείσῃ τοὺς ἐξορίστους. Ἀλλ' ὅλοι στάθηκαν ἀμετάπειστοι. Ἔγραφε δὲ ὁ 'Ιακωβάτος ἀπὸ τὰ 'Αντικύθηρα στὴ γυναίκα του, στὴν πολυαγαπημένη του Χρυσάνθη: «*Ἀτιμία καὶ αἶσχος εἰς ὁποιον δεχθεῖ τοιαύτης φύσεως προτάσεις. Ἂν πρόκειται νὰ ἔχω σύζυγον, τέκνα, ἀδελφούς, συγγενεῖς, φίλους καὶ περιουσίαν, ὅμως δὲ μὲ ὅλα αὐτὰ καὶ πατρίδα διὰ τῆς ἀδείας ἑνὸς τυράννου ἢ μιᾶς δολοφονικῆς σπείρας, ἂς ὑποστῶ κάλλιον μυρίους θανάτους εἰς τὰ 'Αντικύθηρα... Ἡ τιμή, ἡ ἀξιοπρέπειά σας, τὰ φρονήματά σας, ἡ πατρὶς ἀπαιτοῦν τοιαύτην θυσίαν καὶ πρέπει νὰ τὴν ὑποστῆτε*».

Ἄλλο του γράμμα τελείωνε μὲ τὸ τετράστιχο:

Στὸν ἀγῶνα τῆς πατρίδας — *Τὴ χλωρὴ π' ἀποκτᾶ δάφνη*
ἰδὲ ἀρκετά, ὅποιος πεθαίνει. — *οὔτ' ὁ χρόνος τὴ μαραίνει.*

Ἡ ἐπιστολὲς αὐτές, καθὼς κ' ἄλλες τολμηρότερες, δημοσευθεῖσες στὰ 1853, κατέπληξαν τοὺς ἀντιπάλους τοῦ 'Ιακωβάτου γιὰ τὴν τόλμη τους. Ὁ Οὐάρδος κ' ἡ Καμαρίλλα ἔβλεπαν πὼς με κάθε τρόπο ἔπρεπε ν' ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸν ἐπικίνδυνον ἀντίπαλο: Πολλαπλασίασαν λοιπὸν τὰ βασανιστήρια καὶ τοὺς περιορισμοὺς· μετρίασαν στὸ ἐλάχιστο τὴν τροφή του. Τὸν ἀπομόνωσαν τελείως.

Κάτοικοι τῶν 'Αντικυθήρων ποὺ τόλμησαν ἁπλῶς νὰ τὸν χαιρετήσουν, ἀμέσως φυλακίστηκαν. Τοῦ ἀπαγορεύσαν κ' αὐτὴ τὴν παρακολούθησι τῆς λειτουργίας τὴν Κυριακὴ καὶ τελευταῖα τὸν ἔκλεισαν μέσα σ' ἕνα κάθυγρο σπήλαιο, ποὺ τὸν χειμῶνα πλημμυροῦσε καὶ τὸ νερὸ τὸν περιέβρεχε ὁλόκληρο. Ἀληθινὴ ἀπήχησι τῆς τραγικῆς του καταστάσεως ἐκφράζουν οἱ στίχοι ποὺ τότε ἔγραψε καὶ ποὺ κυκλοφόρησαν κρυφὰ στὴν Ἑπτάνησο καὶ προκάλεσαν ἀσυγχράτητη ἀγανάκτησι ἀνάμεσα στὰ λαϊκὰ στρώματα:

Κοὶ τὴν πεῖνα καὶ τοὺς πόνους — *περπατῶ πάντα κλεισμένος*
ποὺ ὑποφέρω τόσους χρόνους — *μὲς τῶν βράχων τὰ στενά.*
μόν' ἡ θάλασσα κι' οἱ βράχοι — *Καὶ ἡ κλαίω ἢ στενάζω,*
ποὺν' ἐδῶ πάντα μονάχοι — *ἢ μὲ δύναμι φωνάζω,*
τ' ἀντηχοῦνε θλιβερά. — *μόν' οἱ βράχοι ἀγροικοῦνε*
Συντροφιὰ ποτὲ κομμία — *ταῖς φωναῖς μου π' ἀντηχοῦνε*
ἀλλ' ἐρμιὰ καὶ μοναξία, — *μὲς τὴ θάλασσα βουβαῖς!*
ἐρημίτης μονομένος

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΜΕΡΙΚΕΣ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Ἀγαπητό μου «Μπουκέτο»,

Πολλοὶ παραξενεύτηκαν γιατὶ ἀνάμεσα στοὺς ριζοσπάστες τῆς Κεφαλλωνιᾶς ἀνέφερα καὶ τὸν Α. Καρούσο. Πρέπει νὰ ἐξηγήσω στοὺς ἐπιφυλακτικοὺς μου πὼς δὲν πρόκειται γιὰ τὸ Δημήτριο Καρούσο, τὸν γνωστὸ Καταχθόνιο, ἔμπορο Κεφαλλωνιᾶς καὶ κατόπιν πρόεδρο τῆς Γερουσίας, ἥρωα τῶν σατανικωτέρων καλπονοθεύσεων ποὺ ἐμηχανεύθη ποτὲ ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸν ἔγραψεν ὁλόκληρο β.βλίο ὁ Ἠλ. Ἰακωβάτος: (*Ἡ Δεκακαλπία καὶ ὁ Ἥρως αὐτῆς* — Κεφαλληνία 1871), ὁ δὲ Π. Γρατσιάτος ἀφιέρωσεν ἀξιόλογη μελέτη γιὰ τὴν καταχθονία δρᾶσι του: (*Ἡ Ξενοκρατία εἰς τὴν Ἑπτάνησον καὶ ὁ τελευταῖος πρόεδρος τῆς Γερουσίας*). Αὐτὸν, τέλος, ἔπηρε ὡς τύπο κ' ὁ Γερ. Μαρκορᾶς στὴν ἀμείλητη πολιτικὴ σάτυρά του: (*Ὁ Δέλεκας καὶ ὁ Σπαρτίνης* — Κέρκυρα 1864). (Σπαρτίνης ἦταν τὸ παρατσοῦκλι τοῦ Δ. Καρούσου). Ὁ Α. Καροῦσος ποὺ ἀνέφερα στὰ σημειώματά μου αὐτά, ὑπῆρξε στὴν ἀρχὴ ριζοσπαστικός κ' ὡς τέτοιος, μαζὶ μὲ τὸν Πολλάνη, ἔδγαζε τὸν «ΧΩΡΙΚΟ». Συνεργάστηκε μάλιστα καὶ μὲ τὸν Ἠλ. Ζερβὸ καὶ τὸν Ἰωσ. Μομφερράτο. Ὕστερα ὅμως τὰ γύρισε κ' ἔγινε Καταχθόνιος. Δὲν ἔχει συνεπῶς καμμιὰ σχέσι οὔτε μὲ τὸν Δημ. Καρούσο, οὔτε μὲ τὸν Θεοδ. Καρούσο, τὸν γυμνασιάρχη καὶ φανατικότατο ριζοσπάστη. Αὐτὰ γιὰ τοὺς Ἑπτανησιολόγους καὶ τοὺς ἄλλους δηθὲν γνώστας τῶν ἑπτανησιακῶν πραγμάτων.

Σχετικῶς δὲ μὲ τὶς πρώτες ἑπτανησιακὲς ἐφημερίδες ποὺ κυκλοφόρησαν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐλευθεροτυπία (γιατὶ καὶ γι' αὐτὲς διατυπώθηκαν ἀντιρρήσεις) σημειώνω τὰ ἑξῆς:

Πρώτη πολιτικὴ ἐφημερίδα βγῆκε στὴ Ζάκυνθο μὲ τὸν τίτλο «ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ»· κυκλοφόρησε δὲ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1849. Συντάκτες της ὑπῆρξαν ὁ Καλλίνικος κ' ὁ Λομβάρδος.

Δεύτερη βγῆκε ἡ «ΠΑΤΡΙΣ» στὴν Κέρκυρα καὶ τὸ πρῶτο της φύλλο κυκλοφόρησε στὶς 15 Ἰανουαρίου 1849. Συντάκτες της ὑπῆρξαν ὁ φιλόσοφος Β. Ἀρμένης κ' ὁ Ν. Ζαμπέλης, δικηγόρος.

Τρίτος βγῆκε ὁ «ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ» τοῦ Ἠλ. Ἰακωβάτου στὴν Κεφαλλωνιὰ καὶ κυκλοφόρησε στὶς 19 Φεβρουαρίου 1849. Ἡ ἔκδοσί του ὕστερα ἀπὸ τὸ τρίτο φύλλο διεκόπη.

Τέταρτη ἐξεδόθη ἡ «ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ», ἐπίσης στὴν Κεφαλλωνιὰ καὶ τὸ πρῶτο της φύλλο κυκλοφόρησε στὶς 8 Ἀπριλίου 1849. Συντάκτης της ὑπῆρξεν ὁ Ἰωσὴφ Μομφερράτος.

Πέμπτη βγῆκε ἡ «ΕΝΩΣΙΣ», ἐπίσης στὴν Κεφαλλωνιὰ· τὸ πρῶτο της φύλλο φέρει ἡμερομηνία 16 Ἀπριλίου 1849.

Κατόπιν ἀκολούθησαν πλείστες ἄλλες, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς εἶνε μεγάλος. Ἐὰν ἄλλοι γνωρίζουν κ' ἄλλες ἐφημερίδες ποὺ ἐξεδόθησαν προηγουμένως, τοὺς παρακαλῶ νὰ μὲ πληροφορήσουν. Θὰ τοὺς εἶμαι εὐγνώμων.

Μὲ ἄκραν ὑπόληψιν

ΦΑΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΠΑΡΩΔΙΕΣ

Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Χ. Λ. εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς στείλῃ, μὲ τὸ ψευδώνυμο «Παρανείλιος», τὶς παρακάτω παρῳδίες, καμωμένες πάνω στὸ στῦλ τῶν ποιημάτων διαφόρων ποιητῶν μας. Ἡ παρῳδίες αὐτὲς εἶνε πράγματι ἐπιτυχέστατες καὶ τὶς δημοσιεύουμε εὐχαρίστως. Παρόμοιες παρῳδίες — εὐθυμες μιμήσεις μᾶλλον — σπάνια γράφονται στὴν Ἑλλάδα. Παλαιότερα εἶχε παρῳδήσει τραγούδια τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ ὁ κ. Γεώργ. Πόπ. Στὴν Εὐρώπη ὅμως τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ποιήσεως καλλιεργεῖται πλέον συστηματικὰ καὶ πλέον πετυχημένα. Μοναδικὲς ἔχουν μείνει ἡ παρῳδίες τοῦ Πὼλ Ρεμπὸ καὶ τοῦ Μυλλὲρ πάνω σὲ τραγούδια τῶν μεγαλειτέρων ποιητῶν καὶ πεζογράφων τοῦ κόσμου, μὲ τὸν τίτλο «A la maniére de...».

ΓΙΑΝΓΚΙΝ

(*Ὅπως θὰ τὸ ἔγραφε ὁ κ. Μιχ. Ἀργυρόπουλος*)

Νάτη καὶ πάλι ἡ σοκαχλοῦ
τοῦ ἑνὸς καὶ τ' ἄλλου ἡ γιαβουκλοῦ,
στὸ σαχνισὶ τοῦ γιαβγκιριοῦ, σὰν ἀχνιστὸ μπουρέκι
γιανγκίνι ἀναύει μυστικὰ
στοὺ 'Αγγελὴ τὰ σωτικὰ
ποὺ στέκει, στοῦ καλντιριμιοῦ, τὸ καρσινὸ ντουρσέκι
— Ἀμάν, ἀμὰν ντέρτια καϋμοί
κάντε νισάρι μιὰ στιγμή...
Μοῦχαψες τὰ τζιέρια μου, τσακὶρ γκιοζοῦ ναζλοῦ μου.
Μαζοῦ σου τρώω μπενταβά
τὸν ἀκριβό μου τὸ χαβά
κ' ἔγινα γιὰ χατῆρι σου, σεῖρι σουρλουλοῦ
(μου!

ΣΤΡΑΒΟΓΙΩΡΓΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΟΥ ΤΑΦΟΣ

(*Ὅπως θὰ τὸ ἔγραφε ὁ κ. Κ. Καβάφης*)

Εἰς τὸν τρίτον, ἀπὸ τῆς Εἰσόδου, τάφον
κεῖται ὁ Πραγματευτὴς Στραβογεώργης,
ποὺ ἐξέλειπεν ὅλως ἀίφνιδίως,
κατόπιν μιᾶς νυκτὸς ἐρωτικῆς.
Τί θεῖα μορφὴ καλλιτεχνικὴ
καὶ τί ὑπέροχος κόμη—ὀλίγον στακτόχρους...
Ἀγκαλὰ καὶ ποὺ ὁ εἴων Μυρτίδης,
τὸν ἔσκωπτε πολλάκις, ὡς μονόφθαλμον.
Πλὴν, εὐθὺς ὡς ἐξέλειπεν
ἠσθάνθη σοβαρῶς τὴν ἔλλειψι τῆς ἐπαφῆς (του,
τὴν λίαν τολμηρᾶς ἡδυπαθείας, ἐπαφήν.

Σ' ΑΓΑΠΩ... Σ' ΑΓΑΠΩ...

(*Ὅπως θὰ τὸ ἔγραφε ἡ κ. Μυρτιώτισσα*)

Σ' ἀγαπῶ, σ' ἀγαπῶ...
Πῶς μπορῶ νὰ στὸ πῶ,
μ' ἕναν ἄλλο σκοπὸ
ποὺ ἡ ψυχή σου νὰ νοιώσῃ...
Στὴ θερμὴ μου ἀγκαλιὰ
σοῦχω πλέξει φολιά,
τὰ χυτά μου μαλλιά,
χρυσὸ τάπι ἔχω στρώσει...

ΑΝΕΦΟΚΑΜΜΑ

(*Ὅπως θὰ τὸ ἔγραφε ὁ κ. Ι. Γρυπάρης*)

Ἀδράσσει ὁ ἥλιος κοὶ πνιχτὸ τὸ κάμμα ἀνθφουντώνει
στὴ χλὶ στέγνωσε ἡ δροσιά, ἡ διαμαντοσπιθοῦσα
κοὶ στὸ δπλακαφοδιαρὶ τὸν ἤσκιο γλυκαπλώνει
πυκνασημὰς ὑλλόστερφη ἐλιά, λαφροδροσοῦσα...

Ο ΠΟΝΟΣ

(*Ὅπως θὰ τὸ ἔγραφε ὁ κ. Κωστῆς Παλαμᾶς*)

Κραυγή, φαρμάτσα, σπαραγμοῦ
ρεμμὰ ὀρμητικὸ βαρὺ
ὑπόγειου ποταμοῦ,
γκρεμοῦ ἀνήμιου βάθος
καὶ στὴς καρδιᾶς, λεπίδα, τὸν βυθό, φαρμακερή,
βάρος ἀνέκητο, Ἄθως
ἀπάνω, στὴν ψυχή, ποὺ δὲ συντρίβει ὁ χρόνος,
ὁ Πόνος...

ΠΑΡΑΝΕΙΛΙΟΣ

ΡΟΔΟΠΕΤΑΛΑ

Ὁ ἔρωτας εἶνε ζήτημα τύχης. (Ροστάν).

Ὁ πλατωνισμὸς στὸν ἔρωτα εἶνε ὅπως τὸ νερὸ μέσα στὸ κρασί. (Μυρξέ).

Ἡ μεγαλείτερη εὐτυχία εἶνε νὰ μὴν ἔχῃ γεννηθεῖ κανείς. (Σαμεσπίν).

Μόνον οἱ ποιητὰ γνωρίζουν ν' ἀγαποῦν καὶ μόνον αὐτοὶ αἰσθάνονται τὰ ὑψηλὰ αἰσθήματα. (Σάνδη).

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

Β'.

ΠΩΣ διηγεῖται ἡ ἴδια στὰ «Ἀπομνημονεύματά» της, τὴν παιδική της ἡλικία ἡ Σάρα Μπερνὰρ τὴν πέρασε μακριὰ ἀπ' τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία ταξείδευε διαρκῶς, χοντὰ σὲ μιὰ Βρετιόνη τροφό. Ὅταν ὅμως ἡ τροφός της παντρεύτηκε μὲ κάποιο θυρωρό, πῆρε μαζύ της τὴν πενταετῆ Σάρα στὴν κατοικία τοῦ συζύγου της, χωρὶς νὰ εἰδοποιήση σχετικῶς οὔτε τὴν μητέρα της, οὔτε τὶς θεῖες της. Ἔτσι, ἡ Σάρα δὲν ἔβλεπε κανένα συγγενῆ της. Φαντάζεστε λοιπὸν τὴ χαρά της καὶ τὴ συγκίνησί της, ὅταν μιὰ μέρα, καθὼς ἔπαιζε στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τῆς παραμάνας της, εἶδε ἔξαφνα μπροστά της τὴ μικρότερη ἀδελφὴ τῆς μητέρας της Ροζίνα, ἡ ὁποία εἶχε πάει τυχαίως ἐκεῖ γιὰ νὰ ζητήση πληροφορίες γιὰ κάποιο διαμέρισμα ποὺ νοικιαζόταν. Καὶ συνεχίζοντας τὰ «Ἀπομνημονεύματά» της, ἡ μεγάλη καλλιτέχνις γράφει :

Ἀνάλαφρη, τριφερὴ καὶ τσαχπίνα, ἡ μικρὴ μου θεία μοῦ ἔλεγε χαριτωμένα κ' ὄμορφα λόγια. Μὲ χάιδευε μὲ τὰ γαντοφορεμένα της χέρια. Ἔφτιαχνε τὸ ὀφαῖο καὶ κομψό της φόρεμα κ' ἔκανε ἕνα σωρὸ χειρονομίες, πρόσχαρες καὶ γοητευτικές, μὰ ψυχρὲς στὸ βάθος. Τέλος τὴν εἶδα νὰ φεύγη μαζὺ μὲ τὴ φίλη της, ἀφοῦ προηγουμένως ἄδειασε ὁλόκληρο τὸ μικρό της πορτοφολάκι στὰ χέρια τῆς παραμάνας μου. Μὲ ἀπογοήτευσί μου τότε εἶδα τὴν ἐξώπορτα νὰ κλείνη πίσω της κ' ἔτσι νὰ χάνω τὴ θελκτικὴ ὀντασία τῆς ὡραίας μου θειας.

Μὴ μπορώντας πειὰ νὰ συγκρατηθῶ, ὥρμησα πρὸς αὐτὴ καὶ ἄρχισα νὰ τὴ χτυπάω μὲ λύσσα μὲ τὰ χέρια μου, μὲ τὰ πόδια μου, μὲ τὶς πλάτες μου, μὲ ὅλο μου τὸ σῶμα.

Ἡ φτωχή μου παραμάνα, ἡ ὁποία ἔκλαιγε, μὲ πῆρε τότε ἐπάνω στὸ δωμάτιό της καὶ κρατώντας με στὴν ἀγκαλιά της, ἄνοιξε τὸ παράθυρο ποὺ ἔβλεπε πρὸς τὸ δρόμο, μοῦ ἔδειξε τὴ θεία μου, ἡ ὁποία περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ κάτω καὶ μοῦ εἶπε :

—Μὴν κλαῖς, Γαλατολούλουδα! Κύτταξε τὴν ὡραία σου θεία... Θὰ ξαναγυρίση γρήγορα καὶ θὰ σὲ πάρη μαζύ της.

Καὶ τὰ δάκρυά της κυλοῦσαν ἄφθονα ἐπάνω στὸ στρογγυλὸ κ' ἀγαθὸ πρόσωπό της. Μὰ ἐγὼ δὲν ἔβλεπα παρὰ τὴ θεία μου, ἡ ὁποία ἔφευγε, ἀφίνοντάς με σ' αὐτὴ τὴ μαύρη τρύπα.

Τότε, μὲ τὴν ὁρμὴ ποὺ δίνει ἡ ἀπελπισία, ξέφυγα ἔξαφνα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς παραμάνας μου καὶ δίνοντας μιὰ ἀπ' τὸ παράθυρο, βρέθηκα κάτω στὸ δρόμο, μπροστὰ στὰ πόδια τῆς θείας μου, ἡ ὁποία ἀνέβαινε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ ἁμάξι της.

Ἔπειτα δὲν ἔννοιωσα πειὰ τίποτε. Ἕνα σκοτάδι μαῦρο, πικνό, ἀπόλυτο, ἁπλώθηκε ὁλόγυρά μου, μέσ' στὸ ὁποῖο ἄκουγα συγκεχυμένες φωνὲς μακρυνές, πολὺ μακρυνές.

Στὴν πτῶσι μου αὐτή, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα μικρότερα τραύματα, ἔπτασα τὸ μπράτσο μου σὲ δυὸ μερὲς καὶ τὸ ἀριστερό μου πόδι.

Συνῆλθα ἔπειτα ἀπὸ μερακὲς ὧρες. Βρισκόμουν πειὰ σ' ἕνα μεγάλο κ' ὡραῖο κρεββάτι ποὺ μύριζε ὄμορφα, ποὺ βρισκόταν στὴ μέση μιᾶς μεγάλης καὶ ξέφωτης κάμαρας κ' ἀπ' τὸ ὁποῖο φαινόταν τὸ σταβάνι τοῦ δρόμου, ὅπως ἀποκαλοῦσα τότε τὸν οὐρανό.

Ἔπειτ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἡ μητέρα μου, στὴν ὁποία τηλεγράφησαν ἐπειγόντως, ἔφτανε. Ἐρχόταν ἀπὸ τὴν ἀγωνία της γιὰ νὰ μὲ περιποιηθῆ. Τότε γνώρισα καλὰ ὅλη μου τὴν οἰκογένεια, τὶς θεῖες μου καὶ τὶς ἐξαδέλφες μου, μὰ τὸ μικρό μου κεφαλάκι δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ καθοῦς ἔδειχναν, μ' ἀγαποῦσαν τόσο καὶ μὲ εἶχαν ἀφήσει νὰ περάσω τόσα χρόνια μακριά τους.

Καθὼς ἤμουν πολὺ φιλάσθενη καὶ εἶχα λεπτὰ κόκκαλα, ἔκανα δυὸ ὁλόκληρα χρόνια νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ πτῶσι. Στὸ διάστημα αὐτό, μὲ κρατοῦσαν διαρκῶς στὰ χέρια.

Παραλείπω ἀπὸ τ' «Ἀπομνημονεύματά» μου τὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια ποὺ μ' ἄφησαν ἀναμνήσεις συγκεχυμένες καὶ θολὲς καὶ τὰ ὁποῖα πέρασα σὰν σ' ἕνα εἶδος λησθάργου, γεμάτου χάδια.

II

Μιὰ μέρα, ἡ μητέρα μου μὲ πῆρε στὰ γόνατά της καὶ μοῦ εἶπε:

— Μεγάλωσες πειά... Πρέπει νὰ μάθης νὰ διαβάζης καὶ νὰ γράφης.

Πραγματικά, σὲ ἡλικία ἑφτὰ χρόνων δὲν ἤξερα οὔτε νὰ γράφω, οὔτε νὰ διαβάζω, οὔτε νὰ λογαριάζω.

— Πρέπει, ἐξακολούθησε ἡ μητέρα μου, παίζοντας μὲ τὰ κατάσγουρα μαλλιά μου, πρέπει νὰ γίνης μιὰ μεγάλη κοτέλλα. Θὰ σὲ βάλουμε σ' ἕνα οἰκοτροφεῖο...

Αὐτὸ ὅμως δὲν μοῦ ἔλεγε τίποτε. Καὶ γι' αὐτὸ τὴ ρώτησα :

— Τί εἶνε αὐτὸ τὸ οἰκοτροφεῖο, μαμά ;

— Εἶν' ἕνα μέρος ὅπου βρίσκονται πολλὰ κοριτσάκια.

— Εἶνε ἄρωστα ; ρώτησα.

— Ὤ, ὄχι! μοῦ ἀπάντησε ἡ μητέρα μου. Εἶνε πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία τους, ὅπως εἶσαι καὶ σὺ τώρα, καὶ παίζουν πρόσχαρα καὶ γελαστά.

Ἀνατήδησα κ' ἄρχισα νὰ γελάω ἀπ' τὴ χαρά μου. Μά, βλέποντας ἔξαφνα τὰ μάτια τῆς μητέρας μου γεμάτα δάκρυα, ἔτρεξα κ' ἔπεσα στὴν ἀγκαλιά της.

— Καὶ σύ ; Καὶ σύ, μαμά ; τὴ ρώτησα. Θὰ μείνης ὁλομόναχη ; Δὲν θἄχης πειὰ τὸ παιδάκι σου ;

Τότε ἡ μητέρα μου ἔσκυψε πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί:

— Ὁ καλὸς Θεὸς γιὰ νὰ μὲ παρηγορήση γιὰ τὴ στέρησί σου, μοῦ εἶπε πὼς θὰ μοῦ στείλη σὲ λίγο καιρὸ ἕνα μπεπέ.

Ἡ χαρά μου δὲν εἶχε πειὰ ὅρια. Γεμίζοντας φιλήματα τὴ μητέρα μου, τὴ ρώτησα :

— Θ' ἀποκτήσω λοιπὸν ἀδελφάκι ;

— Ἤ ἀδελφοῦλα, συμπλήρωσε χαμογελῶντας ἐκείνη.

— Ὤ! δὲν θέλω ἀδελφοῦλα! τὴ διέκοψα. Δὲν ἀγαπῶ τὰ κορίτσια! Κάνε μου τὴ χάρι, μαμά, νὰ εἶνε ἀδελφάκι.

Ἡ μαμά μου μ' ἀγκάλιασε τότε τρυφερὰ καὶ φωνάζοντας τὴν καμαριέρα της, τὴν ἔβαλε νὰ μὲ ντύση μπροστά της, γιατὶ ἔτοιμο κειτο τὴν ἴδια μέρα κιόλας νὰ μὲ πάη στὸ οἰκοτροφεῖο. Ὤ! τί ὡραῖο ποὺ ἦταν τὸ φόρεμά μου. Γαλάζιο καὶ βελουδένιο, γεμάτο σειρὲς ἀπὸ κάντρες. Δὲν ἐχόταινα νὰ τὸ καμαρώνω.

Ἔτσι στολισμένη, περίμενα μὲ ἀγωνία τὸν ἐρχομὸ τοῦ ἀμαξιοῦ τῆς θείας μου Ροζίνας, ποὺ θὰ μᾶς ὡδηγοῦσε στὸ Ὠτέϊγ, ὅπου βρισκόταν τὸ οἰκοτροφεῖο. Τέλος τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτὸ ὄχημα ἔφτασε κατὰ τὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα. Ἡ μητέρα μου ἀνέβηκε πρώτη, ἀργὰ καὶ γαλήνια. Κατόπιν ἀνέβηκα ἐγώ, καμαρώνοντας ὅσο μποροῦσα περισσότερο, γιατὶ ἡ πορτιέρισσες καὶ οἱ ἐμποροι τῆς γειτονιᾶς ἔχαν βγεῖ στὶς πόρτες τους καὶ μᾶς κύτταζαν. Τελευταία ἀνέβηκε ἡ θεία μου, πάντα χαριτωμένη καὶ λυγερή, καὶ διέταξε ἀγγλικὰ τὸν κοχμπὸ κ' ἀλύγιστο ἁμαξᾶ νὰ μᾶς ὁδηγήση στὴ διεύθυνσι, ἡ ὁποία ἦταν γραμμένη σ' ἕνα χαρτὶ ποὺ τοῦ ἔδωσε. Ἕνα ἄλλο ἁμάξι ἀκολουθοῦσε τὸ δικό μας, μέσ' στὸ ὁποῖο καθόντουσαν τρεῖς κύριοι : ὁ κ. Ρεζί, γουνὸς μου καὶ φίλος τοῦ πατέρα μου, ὁ στρατηγὸς ντὲ Πὸλ κ' ἕνας ζωγράφος τῆς μόδας τότε, ὁ ὁποῖος, μοῦ φαίνεται, ὀνομαζόταν Φλεγού.

Ἔνιωθα μέσα στὸ ἁμάξι, ὅτι οἱ κύριοι αὐτοὶ θὰ γειτιάτζαν μαζὺ μὲ τὴν μητέρα μου καὶ τὴ θεία μου σ' ἕνα κοσμικὸ κέντρο τοῦ Ὠτέϊγ, ὅπου τοὺς περίμεναν καὶ ἄλλοι συνδαιτημόνες.

Δὲν ἔδινα μεγάλη προσοχὴ σὲ ὅσα ἔλεγαν ἡ μητέρα μου κ' ἡ θεία μου, ἡ ὁποῖες, ὁσάκις μιλοῦσαν γιὰ μένα, μιλοῦσαν ἀγγλικὰ ἢ γερμανικά, οἰγκόντας μου συγχρόνως τριφερὰ καὶ χαμογελαστὰ βλέμματα.

Τέλος, ἔτειτ' ἀπὸ μιὰ μεγάλη διαδρομή, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας εἶχα κολλήσει τὸ πρόσωπό μου στὸ τζάμι καὶ κύτταζα ἔξω καταγοητευμένη, τὸ ἁμάξι στάθηκε μπρὸς στὸν ἀριθμὸ 18 τῆς ὁδοῦ Μπουαλό, στὸ Ὠτέϊγ, καὶ κατεβήκαμε ὅλοι.

Πάνω στὴν καγκελλόπορτα τοῦ οἰκήματος, μπρὸς στὸ ὁποῖο σταθήκαμε, ὑπῆρχε μιὰ μακριὰ μαύρη ἐπιγραφὴ μὲ χρυσὰ γράμματα, ποὺ τὴν κύτταζα σαστισμένη, χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τὴ διαβάσω. Ἡ μητέρα μου τὸ ἀντελήφθη αὐτὸ καὶ μοῦ εἶπε :

— Ἐλπίζω πὼς γρήγορα θὰ μάθης νὰ διαβάζης τί γράφει ἐκεῖ πάνω...

Ἀμέσως ὅμως ἡ θεία μου ἔσκυψε στ' αὐτί μου καὶ μοῦ σφύριξε :

— Ἄκου τί γράφει : «ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΚΥΡΙΑΣ ΦΡΕΣΣΑΡ».

Τότε κ' ἐγώ, χωρὶς νὰ χάνω καιρό, γύρισα πρὸς τὴ μητέρα μου καὶ τῆς εἶπα :

— Πῶς... τὸ ξέρω ἀπὸ τώρα τί γράφει... Οἰκοτροφεῖο κυρίας Φρεσσάρ....

Ὅλοι γέλασαν μὲ τὴν ἑτοιμότητά μου καὶ γελῶντας, κάναμε τὴν εἴσοδό μας στὸ οἰκοτροφεῖο.

Ἡ κυρία Φρεσσὰρ κατέβηκε κάτω γιὰ νὰ μᾶς ὑποδεχτῆ. Μοῦ ἔκανε ἀμέσως πολὺ καλὴ ἐντύπωσι. Ἦταν μετρίου ἀναστήματος, κάπως εὐρωστη καὶ εἶχε μαλλιὰ λίγο γαρίζα, χτενισμένα ἀλὰ Σεβενέ, μεγάλα ὄμορφα μάτια σὰν τῆς Γεωργίας Σάνδη, δόντια καλίσπια ποὺ ἔλαμπαν, χέρια παχουλὰ καὶ μακριὰ δάχτυλα.

Μὲ πῆρε τριφερὰ ἀπ' τὸ χέρι καὶ γονατίζοντας μὲ τὸ ἕνα της πόδι γιὰ νὰ φέρη τὸ πρόσωπό της στὸ ἴδιο ὕψος μὲ τὸ δικό μου, μοῦ εἶπε μὲ φωνὴ μουσική :

—Φοβᾶσαι, μικροῦλα μου ;

Ἐγὼ δὲν τῆς ἀπάντησα καθόλου καὶ ἔγινα κατακόκκινη.

Ἔπειτα μοῦ ἀπηύθυνε καὶ πολλὲς ἄλλες ἐρωτήσεις, μὰ ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα νὰ μὴ τῆς ἀπαντάω. Ὅλοι οἱ δικοί μου εἶχαν συγκεντρωθεῖ γύρω μου καὶ μοῦ ἔλεγαν :

«—Ἀπάντησε λοιπὸν μπεμπέ! —Ἐμπρός, Σάρα! φανοῦ εὐγενής! —Ὤ! τί ἀνόητο κορίτσι!».

Μὰ οἱ κόποι τους πήγαιναν χαμένοι. Ἐξακολουθοῦσα νὰ μένω ἄφωνη καὶ νὰ κρατάω τὸ στόμα μου ἑρμητικὰ κλεισμένο.

Μετὰ τὴν τυπικὴ ἐπίσκεψη στοὺς κοιτῶνες, στὶς αἴθουσες διδασκαλίας, στὸ ἐστιατόριο, μετὰ τὰ ὑπερβολικὰ λόγια : «Ὡραῖα! Ὡραῖα! Τί τάξις! Τί καθαριότης!» κ' ἕνα σωρὸ ἄλλες παρόμοιες ἠλιθιότητες γιὰ τὴν ἄνεσι τῆς φυλακῆς αὐτῆς τῶν παιδιῶν, ἡ μητέρα μου τραβήχτηκε λίγο παράμερα μὲ τὴν κ. Φρεσσάρ, μολονότι ἐγὼ τὴν εἶχα παράσει ἀπὸ τὰ γόνατα καὶ τὴν ἐμπόδιζα νὰ βαδίση.

Ἐκεῖ, τῆς ἔδωσε ὁδηγίες γιὰ τὶς διάφορες δίαιτες ποὺ μοῦ εἶχαν ἐπιδάλει οἱ γιατροί καὶ τὰς ὁποίες ἔπρεπε ν' ἀκολουθῶ καὶ στὸ οἰκοτροφεῖο.

Ἡ κυρία Φρεσσὰρ τὴν ἄκουγε χαμογελῶντας, μὲ χωρὶς κάποια ἐλαφρυὰ εἰρωνία καὶ στὸ τέλος τῆς εἶπε δείχνοντάς της τὰ σγουρά καὶ ἀνυπότακτα μαλλιά μου :

—Ξέρετε, κυρία, ὅτι μᾶς εἶνε ἀδύνατο νὰ τῆς κατοπτρώνωμε τὰ μαλλιά.

—Ἀκόμα πὼ ἀδύνατο θὰ εἶνε νὰ τῆς τὰ ξεκατοπτρώσετε, ἀπάντησε ἡ μητέρα μου, χώνοντας τὰ δάχτυλά της στὴν κόμη μου. Ἀφῆστε τα, σᾶς παρακαλῶ, ὅπως εἶνε, γιατὶ ἂν ἐπιχειρήσετε νὰ τῆς τὰ ἰσιάξετε, θὰ πάη χαμένος ὁ κόπος σας καὶ θὰ τὴν κάνετε νὰ πονέση...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

Ἡ Σάρα Μπερνὰρ ὅταν ἀπεφοίτησε ἀπ' τὸ Κονσερβατουάρ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΟΤΑ

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ ΚΑΙ Ο ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς προσαρτήσεως τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα, κάποιος ἀπὸ τοὺς νεοεκλεγέντας Ὀθωμανοὺς βουλευτὰς τῆς περιφερείας, ἔτυχε νὰ βρίσκεται μιὰ μέρα στὸν προθάλαμο τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπου παρατηροῦσε τὶς ἀρχαιοπρεπὲς εἰκόνες τῶν ἀγωνιστῶν.

Μεταξὺ αὐτῶν, ὑπῆρχε καὶ μιὰ προσωπογραφία τοῦ ἀρμενίστου Σπυρίδωνος Τρικούπη, τὸν ὁποῖο ὁ Ὀθωμανὸς βουλευτὴς ἀναγνώρισε ἀμέσως. Τότε, γυρίζοντας πρὸς τὸν παριστάμενο Χαρίλαο Τρικούπη, τοῦ εἶπε γιὰ τὸν πατέρα του :

—Ἦταν μεγάλο κεφάλι!

—Πῶς τὸ κατάλαβες ; τὸν ρώτησε ὁ Τρικούπης.

—Πῶς τὸ κατάλαβα; Νά, γιατὶ ἔκανε ἐσένα, ἀφέντη μου! ἀπαντήσε ὁ Ὀθωμανὸς μὲ ἀπροσποίητο θαυμασμό.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥΟΛΑ

Ὅταν ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων ζήτησε κάποτε γιὰ κάποιο νέο νόμο ποὺ σκόπευε νὰ θεσπίση καὶ γιὰ τὸν ὁποῖο φοβόταν μήπως ἐξεγερθεῖ ὁ λαός, τὴ γνώμη τοῦ Ἰγνατίου Λογιόλα, τὸ ἀρχηγὸ τῶν Ἰησουϊτῶν τῆς ἀπάντησε :

—Μεγαλειοτάτη, ὅταν πρόκειται νὰ κάνετε κάποιες μεταρρυθμισι καὶ φοβᾶστε τὴν ἐξέγερσι τοῦ λαοῦ, φροντίζετε νὰ τὴν κυκλοφορεῖτε προτήτερα ὡς ἀδίδοσι. Καὶ ἂν τὸ πράγμα περάσει ἀπαρατήρητο, ἐπιφυλάξετε τὸ σχεδιό σας. Ἂν ὅμως προκαλέση κατακραυγή, τότε διαψεύδετε τὴ διάδοσι, λέγοντας πὼς τὴν κυκλοφόρησαν οἱ ἐχθροί σας...

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΣΑΤΥΡΕΣ

I

Τὸ τί νὰ γένω ἡ ὀρφανή, τὸ τί νὰ γένω ἡ δόλια
μὲ τοῦ μαριόλου τὸν γυιό, τῆς μάγισσας τὴν κλήρα,
πᾶσα βραδειὰ στὸ σπίτι μου καὶ κάθε μεσημέρι.
Θὲ νὰ κακιώσω μιὰ βραδειὰ νὰ κλείσω, ν' ἀμπαρώσω,
βάνω τὸ δυόσμο κλειδωνιά, τὸ καρυοφύλλι ἀμπάρα
κ' ἂς ἔρθει τοῦ μαριόλου ὁ γυιός, τῆς μάγισσας ἡ κλήρα.
Μαρούλια ἔχω στὸν κῆπο μου, ἂς φάει κ' ἂς μὴ χορτάσει.
κ' ἂν λείπουν μαρουλόφυλλα, ὁ διάβολος τὸν πάρνει.

II

Τί ὡμορφάδα εἶν' αὐτή, τί μαϊντανός, τί πράσα
καὶ τί κομπούρικο κορμὶ νὰ κάνη τόσα πάσα!
Ἀπόψε θὰ γενῆ καυγᾶς, θὰ παίξουνε σπηρούνια,
ὅλοι θὰ πέσουν στὸν καυγὰ κ' ἐγὼ στὰ μακαρούνια.
Ἄντρας μου τὸ ζῶ, ἄντρας μου τὸ ζῶ,
ἄντρας μου τὸ ζῶ, τὸ ζώνει τὸ σπαθὶ
στὴ μέση τὴ λιανή.
Στὸ κατσαρό σου τὸ μαλλὶ
κάθεται ψεῖρα καὶ λαλεῖ.

III

Μάνα μου μανοῦλα μου, πέντε γυιοὺς μᾶς ἔκανες.
Ὅλοι εἶμαστε τρελλοὶ κ' ἐγὼ εἶμαι γνωστικός.
Ἐβραῖε καὶ γραμματικός.
Ἀπ' τὴ γνωστικάδα μου σώτωσα τὴ μάνα μου,
χοίρους πῆγα κ' ἔβοσκα, στὸ βουνὸ τ' ἀνέβαζα.
σποὺς κάμπους τοὺς κα-(τέβαζα.
Βρίσκω ἥλιο περισσό. ἔκατσα νὰ ψειριστῶ.
Βρίσκω ψεῖρες δυὸ χι-(λιάδες
καὶ φορτώνω δυὸ φρε-(γάδες,
βρίσκω κόνιδες ντουβά-(ρια
καὶ φορτώνω δυὸ ἀ-(μπάρια!

IV

Ἀπὸ τὴν πόρτα σου περνῶ, γλυστρῶ καὶ πέφτω (κάτω,
σὰν δὲν γυρίζεις νὰ μὲ δῆς, σηκώνομαι καὶ φεύγω.
Ἀπὸ τὴν Πόλην ἔρχομαι καὶ στοὺς Παξοὺς δια-(βαίνω,
τὸ γάϊδαρό μου ἔχασα καὶ καλὴ μοῖρα νἄχης.
Στραβοὺς βελόνα γύρευε μέσα στὸν ἀχυρῶνα
κ' ἕνας κουρὸς τοῦ φώναξε πὼς κάπου ἐδῶ βρον-(τάει.
Ἔχεις δυὸ μάτια σὰν αὐγὰ καὶ χεῖλη σὰν τρομπέτες
καὶ πάνω ἐκεῖ στὸ μοῦτο σου μετροῦνε τὶς γαζέτες.
Ἀνάμεσα στὰ φρύδια σου παλεύουν δυὸ γαϊδάροι,
ἕνας τραβάει τὸ σκοινὶ κ' ὁ ἄλλος τὸ σαμάρι.
Γύρνα καὶ κύττα ἕνα λαμὸ ποὺν' ὅλο χαραμάδες;
ποὺ μπανοβγαίνουν ποντικοὶ καὶ παίζουν τὶς ἀμάδες.
Ἔχεις τὰ πόδια σου στραβά, στραβὰ σὰν τὴ μαγ-(κούρα,
ἔχεις καὶ τὸ κεφάλι σου σὰν βλάχικη βεδούρα.

V

Σὲ εἶδα στὸ μπαλκόνι σου —στραβὸ ποὺν' τὸ σα-(γόνι σου!
Στὸ παραθύρι σ' εἶδα —ἀγάπη μου κασίδα.
Σὲ διψοκαμμένιδρισα —σ' εἶδα καὶ παρμέρισα.
Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι σου —μὴ μὲ ζουλίσ' ἡ μύτη (σου.
Καὶ τὰ στραβά σου πόδια —ποῦναι σὰν τὰ χταπόδια.

VI

Μέσ' στὴν αὐτὴ γειτονιὰ πάει καὶ μιὰ παπαδοπούλα
πέθανε μιὰ κυρία τροφαντὴ καὶ γοστιμοῦλα.
καὶ τὴν πάν στὴν ἐκκλησιὰ Τὴν κυράδαν' ὁ δεσπότης
μὲ λαμπάδες καὶ κεριὰ. ἂς τὸ πιοφρύσιανό της!
Πάνε διάκοι ἀπὸ μπροστὰ. Κ' ἀρχινάει τὰ πατερικὰ
καλογέροι ἀπὸ κοντά, στὴ λεγαμενη σειά...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΓΚΩΙΕ

—Ὅ,τι ἀγαποῦμε μᾶς φαίνεται ἔξυπνο. Ὅλα τὰ βρίσκουμε ὡραῖα σὲ κεῖνο ποὺ ἀγαποῦμε.

—Ἀλλοίμονο! Ἡ γυναῖκες δὲν διαβάζουν, παρὰ τὸ μυθιστόρημα τοῦ ἀνδρός, ποτὲ τὴν πραγματική του ἱστορία.

—Ὁ κόσμος μονάχα ἕνα πράγμα ζητεῖ : τὴν ὑποκρισία

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχ. ἐκ τοῦ προηγουμένου)

— Πᾶμε στὸ νοήμερο 21, εἶπε στὸν κυβερνήτη μὲ τόνο γεμᾶτο συγκίνηση.

Κατέβηκαν πολλὲς σκάλες, μαῦρες καὶ ὑγρές, διέσχισαν πολλοὺς θόλους δυβίους μὲ τοὺς κάνλυς τῆς καθάρσεως τοῦ Δάντη καὶ τέλος ὁ διοικητὴς τῆς φυλακῆς στάθηκε μπρὸς σὲ μιὰ σιδερένια πόρτα.

— Ἐδῶ εἶνε, εἶπε. Δὲν βλέπω τὸ φύλακα. Θὰ βρίσκεται χωρὶς ἄλλο μέσ' στὸ κελλί. Μὰ ἔχω διπλὰ κλειδιά. Ἄς μποῦνε!

Ἄνοιξαν πράγματι καὶ μπῆκαν μέσα, ἐνῶ ἕνα φαναράκι ποὺ κρατοῦσε ὁ διοικητὴς, φώτιζε τὰ σκοτάδια.

Ὁ Γαβριὴλ ἀντίκρισε τότε μιὰ φρικιαστικὴ εἰκόνα, ἀπ' αὐτὲς ποὺ μόνο σὲ ἐφιάλτη μπορεῖ νὰ δῆ κανείς. Ἀπὰ γιὰ τοὺς μᾶτα τὸ τρομερὸ αὐτὸ κελλὶ εἶχε πέτρες, πέτρες μαῦρες, ὑγρὲς, γεμᾶτες σαπίλα, γιατὶ βρισκόταν πιὸ γαμηλὰ ἀπ' τὴν κοίτη τοῦ Σηκουάνα, τοῦ ὁποίου τὰ νερὰ τὰ ψιοσπληγιόνταν. Στὶς πέτρες αὐτὲς σαυοκόντιναν σαῦρες κι' ἄλλα φρικιῶδη ἑρπετά. Ὁ ἀμνὸς ἥνας ποὺ ἀκουνόταν ἐκεῖ, ἦταν ὁ κρόκος τοῦ νεροῦ ποὺ ἔσταζε κανονικά.

Καὶ δμως, ἐκεῖ μέσα ζοῦσαν δυὸ ἀνθρώπινα πλάσματα, ἀπ' τὰ ὁποῖα φύλαγε τὸ ἕνα τὸ ἄλλο, θλιβερὰ καὶ σιωπηλὰ καὶ τὰ δύο....

Ὁ φύλακας, ἕνας γίγαντας μὲ ἀποθλακωμένο βλέμμα καὶ μὲ ὄψη πελιδνή, στεκόταν ὄρθιος μέσα στὸ σκοτάδι, κυττάζοντας ἠλίθια τὸν φυλακισμένο ποὺ ἦταν πλαγιασμένος στὴ γωνία σὲ μιὰ ἀχιροστρωμνή, μὲ τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια του δεμένα μὲ μιὰ ἁλυσίδα, γαντζωμένη στὸν τοῖχο. Ἦταν ἕνας γέρος μὲ λευκὴ γενειάδα καὶ μὲ λευκὰ μαλλιά. Ὅταν ὁ Γαβριὴλ μπῆκε μέσα, φανόταν σὰν νὰ κοιμᾶται καὶ δὲν κουνήθηκε καθόλου.

Μὰ ἔξαφνα ἀναστενάθηκε καὶ ἀνοίγοντας τὰ μάτια του, κάρφωσε τὸ βλέμμα του στὸν Γαβριὴλ.

Τοῦ ἦταν ἀπαγορευμένο νὰ μιλήσῃ, μὰ μίλησε τὸ τρομερὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς βλέμμα του. Ὁ Γαβριὴλ εἶχε γοητευθεῖ κι' ἐνῶ ὁ κυβερνήτης ἐπιθεωροῦσε ὅλες τὶς γωνιὲς τοῦ κελλιοῦ, αὐτὸς ἔμενε καρφωμένος στὴ γῆ, χωρὶς νὰ προχωρῇ, χωρὶς νὰ κοιμᾶται καθόλου. Δὲν μποροῦσε ν' ἀποσπάσῃ τὸ βλέμμα του ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κατσίκίκου ποὺ ἔβγαζαν φλόγες.

Ὁ φυλακισμένος δὲν κίνταξε πειὰ τὸν ἐπισκέπτη του μ' ἀδιαφορία. Σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα ἔκανε μιὰ κίνηση καὶ ἄνοιξε τὸ στόμα του σὰν νὰ ἤθελε νὰ μιλήσῃ. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ κυβερνήτης γύρισε πολὺ τὸ μέρος του. Τότε ὁ κατάδικος θὰ θυμήθηκε χωρὶς ἄλλο τὴν τρομερὴ τιμωρία ποὺ τὸν περίμενε ἂν μιλοῦσε κι' ἔνα ρυπὸ χαμόγελο ἀπλώθηκε στὰ χείλη του. Ξαναλέλειστε τὰ μάτια του καὶ πλάγιασε πάλι, παίρνοντας τὴν πρώτη του ἀναπνοΐα.

—Ὦ! ἄς φύγουμε ἀπὸ δῶ! εἶπε ὁ Γαβριὴλ στὸ διοικητὴ τῶν φυλακῶν. Πρὸς Θεοῦ, ἄς φύγουμε! Θέλω ν' ἀναπνεύσω καθαρὸ ἀέρα καὶ νὰ ἀντικρύσω τὸν ἥλιο...

Πραγματικὰ, ὁ γραῦς ἐρτατσίδης, μόλις ἔστω βρέθηκε ἔξω στὸ δάλιο, ἀνάμεσα στὸ πλῆθος κοὶ στὸ θόρυβο, ἀνάστησε τὴ κεφάλίνη του. Ὅμως, ἡ σκοτεινὴ ἀπαγία ποὺ εἶχε ἀντικρύσει πρὸ ὀλίγου, ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸν κατιαδιάκη ὁλόκληρη τὴν ἡμέρα.

Κάτι τοῦ ἔλεγε μέσα του, ὅτι ἡ μοῖρα τοῦ δυστυχισμένου αὐτοῦ φυλακισμένου συνδεόταν στενὰ μὲ τὴ δική του κι' ὅτι εἶχε περάσει ἐκεῖ κάτω στὸ ὑπόγειο τῆς φυλακῆς μιὰ ἀπὸ τὶς τραγικότερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Στὸ τέλος, κουκουμένος ἀπὸ τὰ μυστηρώδη αὐτὰ προκαλούμενα, διευθύνθηκε πρὸς τὸ παλάτι μὲ τὸ κεφάλι σκυφτό.

X

ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΙ ΑΡΤΕΜΙΣ

Σύμφωνα μὲ μιὰ συνήθεια ποὺ ἐπικρατοῦσε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Φραγκίσκου Α', τρεῖς φορὲς τὴ βδομάδα, ὁ βασιλεὺς, οἱ μεγιστάνες καὶ ὅλες ἡ κυρίες τῆς Αὐλῆς συγκεντρωνόντουσαν τὸ βράδυ στὰ δωμάτια τῆς βασιλίσσης. Ἐκεῖ συζητοῦσαν γιὰ τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας μὲ κάθε ἐλευθερία, κι' ἔπειτα χωριζόντουσαν σὲ μικρὲς συντροφιές, στὶς ὁποῖες κάθε εὐπατρίδης διάλεγε γιὰ συντρόφισά του τὴν ἐκλεκτὴ τῆς καρδιᾶς του. Κατόπιν ἐπακολουθοῦσε χορὸς ἢ θεατρικὴ παράσταση.

Σὲ μιὰ συγκέντρωσα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, ἔπρεπε νὰ παρασταθῇ τὸ ἴδιο βράδυ ὁ Γαβριὴλ. Παρὰ τὴ συνήθειά του, ὁ φίλος σόλίστρος κι' ἀσωματίστηκε γιὰ νὰ μὴν ὑστερῇ σὲ τίποτε ἀπὸ τοὺς ἄλλους εὐγενεῖς στὰ μάτια τῆς ἐκλεκτῆς του.

Ὡστόσο, ἡ γοᾶ τοῦ Γαβριὴλ ἦταν ἀνάμικτη μὲ κάποια ἀνησυχία. Μερικὰ ἀόριστα λόγια ποὺ εἶχε ἀκούσει γύρω του γιὰ τὸν ποσεχῆ γάμο τῆς Ἀρτέμιδος, εἶχαν ταράξει βαθειὰ τὴν ψυχή του. Εἶχε μάθει πὼ- ἐπισκεπτὸ νὰ τὴν παντοφύσιν μὲ τὸν Φραγκίσκο τὲ Μονμορανσιοῦ. Μὰ θὰ τὸν ποστιοῦσε τάχα ἡ Ἄρτεμις ἀτ' αὐτόν;

Ἡ ἀμφιβολίες αὐτὲς τοῦ ξέσκιζαν τὴν καρδιά, ὅταν μαζί, μὲ πολλοὺς ἄλλους εὐγενεῖς, ἔκανε τὴν εἴσοδό του στὰ διαμερίσματα τῆς βασιλίσσης.

Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ ἔρριξε, ὁ Γαβριὴλ διέγνωσε τὴν Ἀρτέμιδα, ἡ ὁποία καθόταν δίπλα στὴ Μαρία Στοῦαρτ, θὰ ἤθελε νὰ τὴν πλησιάσῃ ἀμέσως, μὰ αὐτὸ θὰ ἦταν κάτως τολμηρὸ καὶ ἀπίνετο. Ἔτσι περίμενε νὰ τοῦ δοθῇ ἡ κατάλληλη στιγμή. Ἐπιτέλεσε ἄρχισε νὰ κουβεντιάζῃ μ' ἕνα λεπτὸ καὶ χλομὸ νεαρὸ κύριο, στὸν ὁποῖο ἡ τύχη ἔφερε κοντά του. Μὰ ἀφοῦ κουβέντιασαν κάμποση ὥρα γιὰ διάφορα ἀσήμαντα ζητήματα, ὁ νεαρὸς εὐγενὴς ρώτησε τὸν Γαβριὴλ :

— Πρὸς ποῖον λοιπὸν ἔχω τὴν τιμὴ νὰ ὁμιλῶ, κύριε;

—Ὀνομάζομαι ὑποκόμης ντ' Ἐξμές, ἀπάντησε ὁ Γαβριὴλ. Καὶ σεῖς, κύριε;

—Εἶμαι ὁ δοὺξ Φραγκίσκος ντὲ Μονμορανσιοῦ.

Ἄν τοῦ ἔλεγε : «Εἶμαι ὁ διάβολος !» ὁ Γαβριὴλ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά του μὲ μεγαλείτερο τρόμο. Ὁ Φραγκίσκος, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπῆρχόταν καθόλου γιὰ τὴν ἀντίληψή του, ἔμεινε κατάπλητος. Βλέποντάς τον νὰ φεύγῃ ἔτσι ἀπότομα ἀπὸ κοντά του. Μὰ ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ βασανίζῃ τὸ μυαλό του μ' αἰνίγματα, δὲν σκοτίστηκε περισσότερο νὰ βρῇ τὴ λύση τοῦ μυστηρίου.

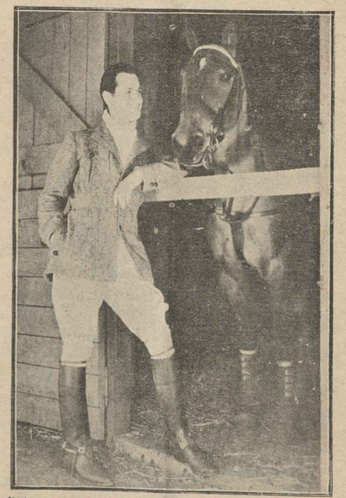

Ἕνας ἀπογονος τοῦ ἥρωός μας κόμητος Γαβριὴλ ντὲ Μοντγκομερύ, ὁ περίφημος ἠθοποιὸς τῆς «Μετρὸ Γκόλντυὶν Μάγιερ», Ρόβέρτος Μοντγκομερύ.

Ὁ Γαβριὴλ, φεύγοντας, διασταυρώθηκε πολὺ τὴν Ἀρτέμιδα ντὲ Κάστρο, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ ποσνωρίσῃ ὅς αὐτή, γιατὶ ἔλεγε οἱ εὐγενεῖς εἶχαν συνεννοηθεῖ ξαφνικὰ κοντὰ στὸ βασιλιὰ καὶ τοῦ ἔπραξαν τὸ δρόμο. Ὁ Ἡρῴκος Β' τοὺς ἀνάγνελε τὸ στιγμὴ ἐκείνη, ὅτι θέλοντας νὰ κάνῃ μιὰ ἔκπληξη σὲ γυρίσες, εἶχε διατάξει νὰ στήσουν μιὰ σκηνὴ στὴ γαλερία τῶν ἀνακτόρων, ὅπου καὶ παρασταίνόταν σὲ λίγο μιὰ ποιητικοτάτη κωμῳδία σὲ στίχους τοῦ Ἀντωνίου ντὲ Μπάγιο μὲ τὸν τίτλο «Ὁ Γεννάιος». Ἡ εἴδηπς αὐτὴ ἔκανε, ὅπως ἦταν φυσικὸ, δεκτὴ μὲ γενικὲς ἐπιδοκιμασίες. Κατόπιν οἱ εὐγενεῖς ἔβγαν τὸ γῦρι τους στὶς κυρίες νὰ νὰ τὶς συνοδεύσουν ὥς τὴ γαλερία, ὅπου ἦταν ἡ σκηνή. Μὰ ὁ Γαβριὴλ ξέφτασε πολὺ ἀργὰ κοντὰ στὴν Ἀρτέμιδα γιὰ νὰ τῆς προσφέρῃ τὸ μπράτσο του κι' ἔτσι περιορίστηκε νὰ τοποθετηθῇ κοντά της, κοντὰ στὴ βασίλισσα.

Ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων τὸν εἶδε κι' ἀμέσως τὸν προσκάλεσε πλάϊ της.

—Κύριε ντ' Ἐξμές, τοῦ εἶπε, γιατὶ δὲν σᾶς εἴδαμε στοὺς σημερινοὺς ἀγῶνες;

—Μεγαλειοτάτη, ἀπάντησε ὁ Γαβριὴλ, τὰ καθήκοντα ποὺ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴ νὰ μοῦ ἀναθέσῃ, μ' ἐμπόδισαν.

—Τόσο τὸ χειρότερο, εἶπε ἡ Αἰκατερίνη μ' ἕνα γοητευτικὸ χαμόγελο, γιατὶ εἶσθε ἀσφαλῶς ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ λαμπροὺς καὶ γενναίους ἱππότας μου. Νικήσατε γιθὲς τὸν βασιλέα, πράγμα ποὺ κανεὶς σχεδὸν ὅς τώρα τὸ πέτυχε. Θὰ αἰσθανόμουν μεγάλη εὐχαρίστηση ἂν ἔβλεπα σήμερα καινούργιους θριάμβους σας.

Ὁ Γαβριὴλ ἐπακολούθησε στενοχωρημένος ἀπ' τὰ κομπλιμέντα αὐτὰ τῆς βασιλίσσης, στὰ ὁποῖα δὲν ἤξερε πῶς ν' ἀπαντήσῃ.

—Ξέρετε τὸ ἔργο ποὺ θὰ ἰδοῦμε σὲ λίγο; ρώτησε πάλι ἡ Αἰκατερίνη, ἡ ὁποία ἔδειχνε προφανῶς μεγάλη εὔνοια στὸν ὡραῖο καὶ ἀνιστάμενο αὐτὸν ἱππότη.

—Τὸ ξέρω λατινικά, ἀπάντησε ὁ Γαβριὴλ, γιατί, καθὼς μοῦ εἶπαν, εἶνε ἁπλὴ μίμησις ἑνὸς ἔργου τοῦ Τερεντία.

—Βλέπω, εἶπε ἡ βασίλισσα, ὅτι εἴσθε ἐξ ἴσου σοφὸς ὅσο καὶ γενναῖος. Αὐτὰ τὰ δυὸ ἐξαιρετικὰ χαρίσματα πολὺ σπάνια ταιριάζουν.

Ὀλίγ' αὐτά, ἡ Αἰκατερίνη τῶν Μεδίκων τὰ ἔλεγε μὲ χαμηλὴ φωνὴ, ἐνῶ συγχρόνως ἔριχνε φλογερότατες ματιὲς στὸν Γαβριὴλ. Δυναμὸς ἡ καρδιὰ τῆς βασιλίσσης ἦταν ἄδεια ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ ζητοῦσε κάποιο καινούργιο εἰδύλλιο.

Ὁ φίλος μας ὅμως ἔμενε ψυχρὸς καὶ κατσουφιασμένος.

Τέλος ἡ αὐλαία ὑψώθηκε κι' ὁ πρόλογος τοῦ ἔργου ἄρχισε. Τότε ἡ βασίλισσα εἶπε στὸ Γαβριὴλ :

—Καθῆστε ἐκεῖ, πίσω μου, ἀνάμεσα σ' αὐτὲς τὰς κυρίες, κύριε ἰκονοίμενε, γιὰ νὰ μπορέσω νὰ καταμύγω στὰ φῶτα σας ἂν παρακαστεῖ ἀνάγκη.

Ὁ Γαβριὴλ, ἀφοῦ χαιρέτησε τὴ βασίλισσα, γιὰ νὰ μὴν ἀνησυχήσῃ κανένα, πῆρε ἕνα σκαμνὶ καὶ κάθησε στὸ πλευρὸ τῆς Ἀρτέμιδος. Τὸ ἔργο ποὺ παιζόταν στὴ σκηνή, ἦταν, ὅπως εἶχε πεῖ ὁ Γαβριὴλ στὴ βασίλισσα, μιὰ μίμησις τοῦ «Εὐνούχου» τοῦ Τερεντίου κι ἔργου του ἦταν ἕνας ψευτογεννιᾶος καὶ φαμφαρόνος στρατιωτικὸς τὸν ὁποῖο ἐξαπατοῦσε κι' ἔκανε ὅ,τι ἤθελε ἕνας παράσιτος.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ λοιπὸν τῆς παραστάσεως, οἱ πολυάριθμοι δυαδοὶ τοῦ Γοῦζ, οἱ ὁποῖοι ἦταν σκορπισμένοι στὴν αἴθουσα, ἄρχισαν νὰ φρονεύνται τὸν κοντόστειλιο Μονμορανσιὸ στὸ πρόσωπο τοῦ γέρου παρασίτου, ἐνῶ ἀνταθέτως οἱ δυαδοὶ τοῦ Μονμορανσιοῦ ἔθλεπαν τὸν Γοῦζ στὸ πρόσωπο τοῦ φαφαρόνου στρατιωτικοῦ. Ἔτσι κάθε σκηνὴ γνόταν δεκτὴ μὲ γέλια καὶ μὲ θορυβώδεις ἐκδηλώσεις κι' ἀπὸ τὸ δυὸ κόμματα, πράγμα ποὺ ἐπέτρεψε στοὺς ἐρωτευμένους μας νὰ κουβεντιάζουν, χωρὶς νὰ τοὺς ἀκούῃ κανεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ποσέχῃ κανείς.

—Γαβριὴλ!

—Ἀρτεμις!

—Θὰ παντρευτῆτε λοιπὸν τὸ ἡγεμόνα Μονμορανσιοῦ; εἶπε μὲ πόνο ὁ Γαβριὴλ.

—Ἀποκτήσατε λοιπὸν κιόλας τὴν εὔνοια τῆς Αἰκατερίνης; εἶπε μὲ ζήλεια ἡ Ἄρτεμις.

—Εἶδατε πολὺ καλά, ὅτι αὐτὴ μὲ προκάλεσε κοντά της.

—Ξέρετε πολὺ καλά, ὅτι ὁ βασιλεὺς θέλει αὐτὸ τὸ γάμο...

—Καὶ σεῖς ἀποκάνατε στὴ θέλησί του.

—Καὶ σεῖς ἀκούγατε πρὸ ὀλίγου εὐχαρίστως τὶς ἐρωτικὲς ἐκμυστηρεύσεις τῆς βασίλισσης. Μὲ λησμονήσατε πειὰ ἔπειτ' ἀπὸ τόσα χρόνια.

Τότε ὁ Γαβριὴλ τῆς ἀπάντησε σοβαρά :

—Ἀκουσέ με, Ἄρτεμις, καὶ θὰ ἰδῆς ὅτι ἔξη χρόνια τώρα, ἀπὸ τότε δηλαδὴ ποὺ σὲ ἄρησα, ὅλες μου οἱ ὄρες ἦταν ἀφοσιωμένες σὲ σένα καὶ τὼς ὅλες μου οἱ πράξεις δὲν εἶχαν ἄλλο σκοπὸ παρὰ πῶς νὰ σὲ πλησιάσω περισσότερο. Ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἀναχώρησή σου ἀπὸ τὸ Βιμουτιέ, ὅταν ἤρθα κι' ἐγὼ στὸ Παρίσι, ἔμαθα γιὰ πρώτη φορὰ πὼς εἶσαι κόρη τοῦ βασιλέως καὶ τῆς δουκίσσης τοῦ Βαλεντινοῦ Ἀρτέμιδος ντὲ Πουατιέ. Δὲν μὲ τρόμαξε ὅμως τόσο ὁ πρωτοπὸς σου τίτλος, ὅσο τὸ γεγονὸς ὅτι ἤσουν σύζυγος τοῦ κόμητος ντὲ Κάστρο. Μὰ ὅταν ἔμαθα τὸν θάνατό του, ἀναγάλλιασα. Ἀπὸ τότε τὸ μόνο μου ὄνειρο ἦταν πῶς νὰ διακριθῶ, πῶς ν' ἀποκτήσω φήμη γιὰ νὰ γίνω ἄξιός σου. Ὅταν πολεμοῦσα, ἔβλεπα πάντα μπροστά μου τὴν αἴθερία ὀπτασία σου κι' ἔτσι νικοῦσα. Μὰ ἔξαφνα ἔμαθα στὴν Ἰταλία, ὅτι θέλουν νὰ σὲ παντρέψουν μὲ τὸν Φραγκίσκο Μονμορανσιὸ καὶ νὰ σὲ ρωτήσω : «Ἄρτεμις, πές μου, μ' ἀγαπᾶς, ὅπως σ' ἀγαπῶ κι' ἐγώ;».

—Φίλε μου, τοῦ ἀπάντησε μὲ γλυκύτητα καὶ μὲ συγκίνηση ἡ Ἄρτεμις, ἀντὶ νὰ σοῦ ἀπαντήσω, θὰ σοῦ διηγηθῶ τὴ ζωή μου ἀπ' τὸ πρωϊνὸ ἀμμε. Ὅταν ἔφτασα σ' αὐτὸ τὸ παλάτι, κοριτσάκι λιδόκκα χρόνων, μιὰ ἀκατανίκητη πλῆξι μὲ κυρίευσε. Ἔννοιωθα τὶς μοναξιές μου ἀλυσίδες νὰ μὲ βαραίνουν καὶ νοσταλγοῦσα μὲ μιὰ ἀφόρητη θλῖψη τὰ δάση μας καὶ τοὺς κάμπους μας στὸ Βιμουτιὲ καὶ τὸ Μοντγκομερύ. Γαβριὴλ, κάθε βράδυ ἀποκοιμιόμουν κλαίγοντας. Ὁ βασιλεὺς ὅστόσο, ὁ πατέρας μου, ἦταν πολὺ καλὸς γιὰ μένα καὶ προσπαθοῦσα ν' ἀνταποκριθῶ στὴν ἀγάπη του. Μὰ ποῦ ἦταν ἡ ἐλευθερία μου; Ποῦ ἦταν ἡ καλή μου Ἀλόζα; Ποῦ ἤσουν ἐσύ, Γαβριὴλ; Τὸν βασιλέα δὲν τὸν ἔβλεπα κάθε μέρα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΚΑΛΛ ΤΕΧΝΩΝ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

Ἡ τελευταῖες στιγμὲς τοῦ Χάϋδν. «Θεέ, σῶσε τὸν Φραγκίσκο !...». Ὁ Ρεσσίνι καὶ ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης». Τί ἔλεγε γιὰ τὸ ἀριστούργημά του. Πῶς ὁ ἐνδοξος συνθέτης ἀπεποιήθη τὸ παράσημο τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Παγκανίνι καὶ Μπερλιόζ. Πῶς γνωρίστηκαν οἱ δυὸ μεγάλοι συνθέται.

Ὁ περίφημος Βιεννέζος συνθέτης Χάϋδν ἦταν πειὰ ἑξηνταέξη χρόνων τὴν ἐποχὴ ποὺ εἰσέβαλαν στὴν πατρίδα του τὰ στρατεύματα τοῦ Ναπολέοντος. Ὅταν μάλιστα ὁ ἐχθρικὸς στρατὸς πολιόρκησε τὴ Βιέννη, ὁ Χάϋδν κατελήφθη ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη νευρικὴ κρίση καὶ τρέχοντας μέσ' στὰ δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ του, φώναζε κάθε τόσο :

— Θεέ, σῶσε τὸν Φραγκίσκο !... (ἐννοῶντας τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας).

Ἔξαφνα, σὲ κάποια στιγμή, μιὰ ἐχθρικὴ ὀβίδα ἔπεσε στὴν ταράτσα τῆς βίλλας τοῦ Χάϋδν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐκραγῇ. Τότε ὁ μεγάλος μουσουργὸς ἔγινε ἔξω φρενῶν καὶ χύνοντας πύρινα δάκρυα, ἄρχισε νὰ τραγουδᾶῃ τὸ *«Θεέ, σῶσε τὸν Φραγκίσκο!»*. Μὰ πρὶν τελειώσει τὴ στροφὴ ἐκείνη, μὲ τὴ μελωδία ἀκόμη στὸ στόμα καὶ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, ἔβγαλε τὴν τελευταία του πνοή.

* * *

Ὅταν πρωτοπαίχτηκε ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης» τοῦ Ρεσσίνι στὴ Ρώμη, ἔγινε δεκτὸς μὲ σφυρίγματα κι' ἐξωφρενικὲς ἀποδοκιμασίες. Ἡ ἴδια τύχη περίμενε τὸ ἀριστούργημα αὐτὸ τῆς ἰταλικῆς μουσικῆς κι' ὅταν πρωτοπαίχτηκε στὸ Παρίσι, στὶς 26 Ὀκτωβρίου 1819. Ὁ Ρεσσίνι ὅμως, ποὺ ἤξερε τὴν ἀξία τοῦ ἔργου του, δὲν ἀπογοητεύτηκε ἀπὸ τὴ διπλὴ αὐτὴ ἀποτυχία. Ὅταν δὲ ἀργότερα ἡ ὄπερά του «Γουλιέλμος Τέλλος» ἐσημείωσε θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία, ἔλεγε :

—«Γουλιέλμοι Τέλλοι» μποροῦν νὰ γραφοῦν κι' ἄλλοι! Δεύτερο ὅμως «Κουρέα τῆς Σεβίλλης» μονάχα ὁ καλὸς Θεὸς μπορεῖ νὰ γράψῃ σὲ μιὰ μέρα ποὺ ἔβαχη ἐξαιρετικὸ κέφι!..

Ἐπίσης, στὶς τελευταῖες στιγμὲς τῆς ζωῆς του ὁ μέγας συνθέτης ἔλεγε στοὺς φίλους του :

—Ἀπ' ὅλα τὰ ἔργα ποὺ συνέθεσα, λίγα πράγματα θὰ μείνουν: Ἡ τρίτη πρᾶξι τοῦ «Ὀθέλλου», ἡ δευτέρα τοῦ «Γουλιέλμου Τέλλου» καὶ σχεδὸν ὁλόκληρος ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης».

* * *

Ὅπως εἶνε γνωστόν, ὁ Ρεσσίνι τὰ περισσότερα χρόνια τῆς ζωῆς του τὰ πέρασε στὸ Παρίσι. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1827, ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀποφάσισε νὰ τοῦ ἀπονείμῃ τὸ παράσημο τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Μόλις ὅμως τὸ πληροφορήθηκε αὐτὸ ὁ Ρεσσίνι, ἐπισκέφθηκε τὸν ὑπουργὸ ντὲ λὰ Ροσφουκὲ καὶ τὸν παρακάλεσε ν' ἀνακαλέσῃ τὴν παρασημοφορία του, «γιατί — ὅπως τοῦ εἶπε — τὰ ἔργα του δὲν ἦσαν ἄξια μιᾶς τόσο μεγάλης τιμητικῆς διακρίσεως !...». Ἐπρόσθεσε δέ, ὅτι θὰ ζητοῦσε μόνος του νὰ παρασημοφορηθῇ ὅταν θὰ ἔγραφε ἕνα νέο ἔργο, ἄξιο τῆς Γαλλίας.

Ἔτσι κι' ἔγινε. Ὕστερα ἀπὸ τὴ θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία τοῦ «Γουλιέλμου Τέλλου» ἐζήτησε ὁ ἴδιος καὶ τοῦ ἀπενεμήθη τὸ παράσημο, ποὺ τόσο διακριτικὰ εἶχε ἀποποιηθεῖ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν.

* * *

Ὅταν ὁ Παγκανίνι ἔκανε κατὰ τὸ 1810, σὲ ἡλικία εἰκοσιπέντε χρονῶν, τὴν πρώτη καλλιτεχνικὴ του τοιοῦνέ, ὕστερα ἀπὸ τὴ Βιέννη καὶ τὸ Βερολῖνο, ἐπῆγε στὸ Παρίσι.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη στὸ Παρίσι μεσουρανοῦσε ὁ περίφημος συνθέτης Μπερλιόζ κι' οἱ Παρισινοὶ πολὺ δύσκολα ἐπευφημοῦσαν τὶς συναυλίες ἢ τὰ ἔργα ξένων μουσουργῶν. Γι' αὐτό, ὁ Παγκανίνι, φτάνοντας στὸ Παρίσι, σκέφτηκε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Μπερλιόζ — σημειώστε ὅτι δὲν γνωριζόταν ἀκόμα προσωπικῶς — καὶ νὰ ζητήσῃ τὴ γνώμη του σχετικὰ μὲ τὴν ἐμφάνισί του ἀπὸ τῶν Παρισιανῶν.

Πῆγε λοιπὸν καὶ συνάντησε τὸν Μπερλιόζ στὸ σπίτι του καὶ τοῦ συστήθηκε ὡς ἕνας ταξειδιώτης φίλος τοῦ Παγκανίνι.

— Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Μιλάνο, τοῦ εἶπε, ἐκ μέρους τοῦ μαέστρου Παγκανίνι, ὁ ὁποῖος σᾶς παρακαλεῖ νὰ μοῦ πῆτε τὴ γνώμη σας, ἂν μπορεῖ νάρθῃ γιὰ νὰ δώσῃ μερικὲς συναυλίες στὸ Παρίσι. Θέλετε, φυσικά, ἀκούσει γιὰ τὸν Παγκανίνι...

Ὁ Μπερλιόζ, ἀκούγοντας τὰ τοῦ μιλᾶ ὁ ἐπισκέπτης του γιὰ τὸν Παγκανίνι, πέταξε ἀπ' τὴ χαρά του, καὶ τοῦ εἶπε σφίγγοντάς του ἐγκάρδια τὸ χέρι:

—Μὴ κάθεστε καθόλου! Γράφτε του ἀμέσως νάρθῃ. Ἡ φήμη του κι' ἡ καλλιτεχνικὲς του δάφνες ἔχουν κάμει παγκόσμιο τ' ὄνομά του. Εἶνε ὁ Μπερλιόζ τῆς Ἰταλίας !...

Φαντασθῆτε τώρα τὴν ἔκπληξι τοῦ Μπερλιόζ, ὅταν τὸ ἴδιο ἀπόγευμα τὸν ἐπισκέφθηκε πάλι ὁ Παγκανίνι, μὲ τὸ πραγματικὸ ὄνομα αὐτῆ τῆ φορά, καὶ τοῦ εἶπε χαιρετῶντας ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη χαρά:

— Κύριε Μπερλιόζ, τῆς Γαλλίας, σᾶς ἔφερα τὸν Μπερλιόζ τῆς Ἰταλίας !...

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΟΘΟΝΗΣ

Η ΛΙΛΙΑΝ ΧΑΡΒΕΥ ΚΙ' Η ΩΜΟΡΦΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

(Ποιὰ δίαιτα πρέπει ν' ἀκολουθεῦν ἡ γυναῖκες, γιὰ νὰ γίνουν ὡραῖες, λυγερὲς καὶ χαριτωμένες).

ΙΣ ἕνα Ἰταλικὸ περιοδικὸ δημοσιεύτηκε τελευταῖα ἕνα ἐνδιαφέρον ἄρθρον τῆς φημισμένης καλλιτέχνιδος τοῦ Κινηματογράφου Λίλιαν Χάρβεϋ, σχετικὰ μὲ τὴν ὠμορφιὰ τῶν γυναικῶν. Μεταφράζουμε τὸ ἄρθρο αὐτὸ χάριν τῶν ἀναγνωστριῶν μας :

«Τὸ μυστικὸ τῆς ἐπιτυχίας μιᾶς γυναῖκας, ὄχι μόνο στὸν Κινηματογράφο, ἀλλὰ καὶ στὴ ζωή — γράφει ἡ Χάρβεϋ — ἔγκειται στὸ ὡραῖο πρόσωπο καὶ στὸ καλλιτεχνικὸ σῶμα. Γι' αὐτό, κάθε γυναίκα καὶ πρὸ παντὸς κάθε καλλιτέχνις, πρέπει νὰ φροντίζη πρωτίστως νὰ διατηρήση τὰ δῶρα, μὲ τὰ ὁποῖα τὴν ἐπροίκισε ἡ Φύσις.

» Ὦ ! ἂν ξέρατε πόσο μυστικὴ εἶνε ἡ ζωή μας !... Ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια ὅλες ἡ μεγάλες Κινηματογραφικὲς Ἑταιρεῖες, ἰδίως τοῦ Χόλλιγουντ, στὰ συμβόλαια ποὺ κάνουν μαζύ μας, διατυπώνουν ὅρους σχετικὰ μὲ τὴν ὠμορφιὰ καὶ τὸ βάρος μας. Μιὰ πρωταγωνίστρια ὀφείλει νὰ διατηρήση κατὰ τὸ διάστημα ποὺ διαρκεῖ τὸ συμβόλαιο, ἕνα ὁρισμένο βάρος. Ἂν τὸ ὑπερβῆ, ἡ Ἑταιρεία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἀκυρώση. Ἔτσι, γιὰ νὰ διακριθῆ μιὰ καλλιτέχνις, θέλοντας καὶ μή, πρέπει νὰ προσπαθήση νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὸν ὅρο αὐτὸ τοῦ συμβολαίου.

» Ὅσες ἀπὸ τὶς θαυμάστρές μου μ' ἔχουν ἰδεῖ σὲ διάφορα φίλμ, ἂν τοὺς ἄρεσε ἡ... ὠμορφιά μου, δὲν ἔχουν παρὰ ν' ἀκούσουν τὶς παρακάτω συμβουλές μου, τὶς ὁποῖες ἐφάρμοσα κι' ἐξακολουθῶ νὰ ἐφαρμόζω γιὰ ν' ἀρέσω τόσο ὡς καλλιτέχνις, ὅσο καὶ ὡς κοσμικὴ γυναῖκα.

» Διὰ νὰ διατηρήσω τὴ «γραμμὴ» τοῦ σώματός μου, φροντίζω νὰ μὴ τρώγω πάντοτε τόσο πολύ, ὥστε νὰ χορταίνω ἐντελῶς. Συνήθως τρώγω δυὸ φορὲς μόνο τὴν ἡμέρα, γιατὶ ἕνα προϊνὸ φλυτζάνι τσάϊ χωρὶς ζάχαρι καὶ μὲ λίγο λεμόνι καὶ εἴκοσι δράμια φρυγανισμένον ψωμιοῦ, δὲν μπορεῖ νὰ τ' ὀνομάση κανεὶς πρόγευμα.

» Τὸ μεσημέρι τρώγω συνήθως χόρτα βραστὰ καὶ μιὰ σαλάτα ἀπὸ αὐγὰ τηγανητὰ καὶ ντομάτα ἢ σπαράγγια. Σημειώστε, ὅτι δὲ τρώγω οὔτε ψωμὶ βουτυρωμένο οὔτε φρούτα. Τὸ βράδυ πάλι θ' φάγω λίγο κρέας, χόρτα βραστὰ καὶ φρούτα νερόβραστα δίχως ζάχαρη. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἡμέρας πίνω συνήθως τρεῖς ὥς τέσσερες καφέδες.

* * *

» Ὅταν «γυρίζω» ἕνα φίλμ, ἀκολουθῶ κανονικώτατη δίαιτα. Σηκώνομαι στὶς ἑπτὰ τὸ πρωΐ, παίρνω ἕνα ψυχρὸ ντοὺς καὶ τὸ λουτρὸ πρόγευμά μου κι' ὕστερα ἀρχίζω τὶς ἀσκήσεις. Μιὰ ἀπ' αὐτές, εἶνε νὰ στέκωμαι ὄρθια, λίγα δευτερόλεπτα, στηρίζονταις ὅλο τὸ βάρος τοῦ σώματός μου στὶς μύτες τῶν ποδιῶν μου καὶ κατόπιν σιγὰ-σιγὰ νὰ πατῶ μὲ ὁλόκληρα τὰ πέλματά μου. Μιὰ ἄλλη πάλι ἄσκησις εἶνε, νὰ τοποθετῶ ἕνα ὀγκωδέστατο βιβλίο ἐπάνω στὸ κεφάλι μου, νὰ γυρίζω ὕστερα μέσα στὸ δωμάτιό μου καὶ νὰ ταχτοποιῶ διάφορα ἀντικείμενα, προσέχοντας ὥστε νὰ μὴ μετακινηθῆ τὸ βιβλίο ἀπὸ τὴ θέσι του.

» Ἰδοὺ τώρα μιὰ μέθοδος γιὰ νὰ διατηρῆ ἡ γυναῖκα λεπτὴ μέση: Φορεῖ ἕνα φόρεμα ἐλαφρὸ καὶ πλατύ, πλαγιάζει ἀνάσκελα στὸ πάτωμα καὶ ἀνασηκώνει ταυτοχρόνως τὰ δυὸ της πόδια, σιγὰ-σιγά, ὥστε νὰ φτάσουν σὲ κάθετο γραμμή, χωρὶς ὅμως νὰ λυγίσουν τὰ γόνατα.

» Στὴν ἀρχή, εἶνε ἀλήθεια, πῶς θὰ δυσκολευθῆ πολὺ μιὰ γυναῖκα ν' ἀνασηκώση τὰ πόδια της ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως, ὅσο προχωρεῖ ἡ ἄσκησις, συνηθίζει καὶ τὰ καταφέρνει εὐκολώτατα.

» Ὁ δρόμος εἶνε ἐπίσης ἐξαίρετη ἄσκησις γιὰ ὅσους θέλουν ν' ἀδυνατίσουν. Καθιστᾶ τὶς κινήσεις λυγερὲς καὶ πολὺ χαριτωμένες. Τὸ τρέξιμο, ἐννοεῖται, πρέπει νὰ γίνεται μὲ τὶς μύτες τῶν ποδιῶν. Στὴν ἀρχὴ τὸ ρύθμασμα αὐτὸ εἶνε ἀρκετὰ δύσκολο. Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως συνηθίζει κανεὶς καὶ τρέχει στὶς μύτες τῶν ποδιῶν μὲ τὴν ἴδια εὐκολία ποὺ περπατεῖ.

» Ἂν θέλει μιὰ γυναῖκα νὰ λεπτύνη τὶς κνῆμες της, τὸ καλύτερο ποὺ ἔχει νὰ κάμη εἶνε ν' ἀνεβαίνη σκάλες, ἢ νὰ κάνη πορείες σὲ ἀνηφορικοὺς δρόμους.

» Καὶ τώρα μιὰ συμβουλὴ γιὰ τὸ ζήτημα τῶν μαλλιῶν σας. Σᾶς συνιστῶ νὰ τὰ προφυλάγετε πολὺ ἀπὸ τὸν ἥλιο τὸ καλοκαίρι. Ὁ ἥλιος καταστρέφει τὴ γυαλάδα τους, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ τὴν καταστρέφουν καὶ τὰ φῶτα τῶν ἠλεκτρικῶν προβολέων στὸ στούντιο.

» Κάθε δυὸ βδομάδες συνηθίζω καὶ τρίβω τὴν ἐπιδερμίδα τῆς κεφαλῆς μου μὲ βάτα βουτηγμένη μέσα σὲ ζεστὸ λάδι. Ἔπειτα τυλίγω τὸ κεφάλι μου μὲ μιὰ πετσέτα, ὥς ὅτου ν' ἀπορροφήση ἡ ἐπιδερμὶς ἐντελῶς τὸ λάδι. Κατόπιν κάνω «φριξιὸν» μὲ ὑγρὸ σαπουνὶ καὶ στεγνώνω τὰ μαλλιά μου στὸν ἀέρα.

» Ἂν διατηρεῖτε μακρυὰ μαλλιά, λίνετέ τα συχνὰ καὶ βουρτσίζετέ τα ἐπὶ πολλὴ ὥρα. Κατόπιν κάνετε «μασσάζ» στὸ κεφάλι μὲ τὶς ἄκρες τῶν δαχτύλων σας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν αὐχένα. Μόλις κάνετε τὸ μασσάζ αὐτό, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὠφελημάτων, θὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι καὶ τὰ νεῦρα σας θὰ χαλαρωθοῦν.

* * *

» Ἡ μέθοδος τὴν ὁποία προτιμῶ ἐγὼ γιὰ νὰ μένω λυγερὴ καὶ νὰ εἶμαι σίγουρη ὅτι δὲν θὰ ξεπεράσω τὸ ὡρισμένο μου βάρος, εἶνε ἡ πεζοπορεία. Ἡ γυναῖκες ποὺ ζοῦν σὲ πόλεις, καλὸ εἶνε νὰ πεζοποροῦν καθημερινῶς δυὸ-τρεῖς ὧρες μὲ ταχύτητα τριῶν μιλλίων τὴν ὥρα. Δὲν εἶνε ὑπερβολικὸς ὁ δρόμος αὐτὸς καὶ μιὰ γυναῖκα, βαδίζοντας, ἔχει ὅλο τὸν καιρὸ νὰ σίγχη καὶ χαμμὰ ματιὰ στὶς διάφορες βιτρίνες !...

» Ἡ καλύτερη ὅμως ἄσκησις γιὰ μιὰ γυναῖκα εἶνε τὸ κολυμπι. Ὅποια θέλει νὰ διατηρήση γιὰ πολλὰ χρόνια τὴ λυγεράδα τοῦ κορμιοῦ της, τὴ φρεσκάδα τοῦ προσώπου της, τὴ ζωηρότητα τῶν χαρακτηριστικῶν της, τρέπει νὰ κολυμπᾶ καὶ τότε θ' ἀντιληφθῆ ὅτι τὸ σπὸρ αὐτὸ ὠφελεῖ σ' ὅλα τὰ νεῦρα τοῦ σώματος.

» Τέλος, κάθε νέα γυναῖκα τρέπει νὰ πίνη πολὺ νερὸ καὶ ν' ἀποφεύγη ὅλα τὰ γλυκίσματα καὶ τὰ ζαχαρωτά.

» Ὅταν ἀκολουθήσετε τὶς συμβουλές μου αὐτές, νὰ εἶστε βέβαιες πῶς θὰ ἀρέσετε πάντοτε, ἀκόμα καὶ στὰ γηρατεῖα σας!...»

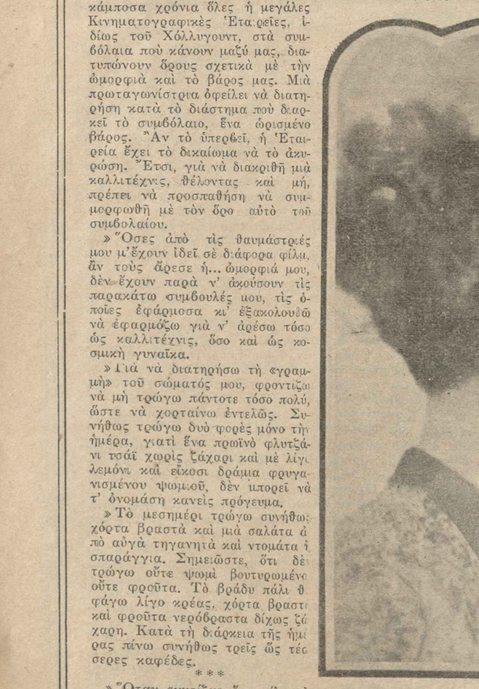

Ἡ Λίλιαν Χάρβεϋ.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΩΡΑ ὅμως, συνέχισε ὁ Βὰν Ἔλσιγγ, εἶμαι κι' ἐγὼ σύμφωνος μὲ τὸν ἀγαπητό μου Ἰωνάθαν. Πρέπει νὰ ξέρετε τὰ πάντα, Θ' ἀγωνιστοῦμε ὅλοι ἀπὸ κοινοῦ κι' ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δώση τὴ νίκη !...

Σώπασε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ συνέχισε :

— Δὲν κοιμήθηκα καθόλου σχεδὸν ὅλη τὴ νύχτα. Ἐδιάβασα μὲ μεγάλη προσοχὴ τὸ «Ἡμερολόγιο» τοῦ δυστυχισμένου Χάντεβιτς. Ὁ Θεὸς ν' ἀναπάψη τὴν ψυχὴ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ ! Ποτὲ ἄνθρωπος δὲν ἐβασανίστηρε καὶ δὲν ἐδοκιμάστηρε τόσο σκληρὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ὅπος θὰ ἔχετε καταλάβει λοιπόν, ὅταν ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια ἐξοντώσαμε στὰ μέρη αὐτὰ τὸν βδελυρὸ Δράκουλα καὶ τὶς ἀδελφές του, τὸ ἔργο μας δὲν ὑπῆρξε πλῆρες. Ὑπῆρχε κάποιο τέρας ἀκόμα, τὸ ὁποῖο δὲν ἐμαντέψαμε, δὲν ὑποψιαστήκαμε κάν, τὸ ὁποῖο μᾶς διέφυγε. Ποιὸς ξέρει ; Ἴσως ὁ ἴδιος ὁ Δράκουλας νὰ φρόντισε τότε, προβλέποντας τὴν καταστροφή του, γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀπογόνου του αὐτοῦ καὶ ἐκδικητοῦ του... Τὸ ἔργο μας, ἐπαναλαμβάνω, ὑπῆρξε ἡμιτελές. Καὶ νὰ ποὺ ὁ Θεὸς ἀναθέτει πάλι σὲ μᾶς τὴ συμπλήρωσί του. Ἂς ἔχουμε λοιπὸν τὶς ἐλπίδες μας στὸν Κύριο κι' ἂς καταστρώσουμε τὸ σχέδιό μας...

— Σᾶς ἀκούμε, καθηγητά μου, πέστε μας τί σκέπτεσθε νὰ κάνουμε, τί πρέπει νὰ κάνουμε ; ρώτησε ὁ Ἰωνάθαν.

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ κύτταξε ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο, βεβαιώθηκε πῶς τὰ κοστούμια εἶχαν ἀποκοιμηθεῖ καὶ ἀπάντησε :

— Χρειάζεται φρόνησις καὶ προσοχὴ μεγάλη. Τὸ τέρας, μὲ τὸ ὁποῖο ἔχουμε νὰ κάνουμε, ἔχει τὴν ποτηρία ἐκείνου ποὺ τὸ ἔφερε στὸν κόσμο αὐ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν πόθο τῆς ἀγχίας καὶ σκληρῆς ἐκδικήσεως.

Ὅστε νομίζετε, ὅτι ὁ σημερινὸς βρυκόλακας εἶνε...

— Εἶνε ὁ γυιὸς τοῦ κόμητος Δράκουλα !

— Θεέ μου ! Εἶνε δυνατὸν αὐτό;

— Ναί, κυρία Μίνα, ναί, κύριε μου. Ἔτσι συμβαίνει δυστυχῶς.

Ἐπεκράτησε γιὰ λίγα δευτερόλεπτα ἀπόλυτη σιωπή.

Ὅλων μας ἡ καρδιὲς χτυποῦσαν σὰν σιγανίγκα.

Τὸ μυαλό μου στριφογύριζε τώρα μιὰ τρομερὴ σκέψη, μιὰ σκέψη ποὺ δὲν ἤκανε ν' ἀνατριχιάζω ἀπὸ φρίκη. Ἕνα ἐρώτημα ἔρτανε ὥς τὰ χείλη μου, μὰ δὲν τολμοῦσα νὰ τὸ ἐκφράσω.

Ὁ καθηγητὴς Βὰν Ἔλσιγγ τὸ ἀντελήφθη αὐτό. Μάντεψε τὴν ἀγωνία ποὺ μὲ βασάνιζε. Καὶ μοῦ εἶπε :

— Μὴ διστάζεις, παιδί μου. Πές μου κάθε σου σκέψη. Τί θὲς νὰ μάθης ;

Ἐπήρξα τότε τὰ μάτια μου στὰ δικά του καὶ τοῦ εἶπα μὲ φωνὴ πνιγμένη ἀπὸ συγκίνηση :

— Ξέρετε... μαντεύετε ποιὰ εἶνε ἡ μητέρα τοῦ γυιοῦ τοῦ καπετὰν βρυκόλακα ;

Ὁ καθηγητὴς κούνησε διστακτικὰ τὸ κεφάλι του.

— Αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ ξέρουμε, ἀπάντησε. Δὲν μποροῦμε, παρὰ μόνο σκέψεις καὶ ὑποθέσεις νὰ κάνουμε πάνω σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση. Σᾶς παραδείγματος χάριν, τί σκέπτεσθε γι' αὐτό, κυρία Μίνα ;

Σφίγγοντας τὰ δόντια μου ἀπὸ τὴν ταραχή μου, ψιθύρισα ἕνα ὄνομα :

— Λουκία !...

Ὁ Βὰν Ἔλσιγγ ἀναπήδησε.

— Ὄχι, ὄχι, ἐφώναξε ἔντονα. Δὲν εἶνε δυνατὸν αὐτό, δὲν εἶνε δυνατόν. Πῶς σᾶς ἦρθε μιὰ τέτοια σκέψη ; Ἡ καλή, μὰ ἄτυχη καὶ ἀγνὴ κόρη ἀπέθανε ἀγνή...

— Καὶ μετὰ τὸ θάνατό της ; ρώτησα.

— Ἀδύνατον. Δὲν γίνονται τέτοια τερατώδη πράγματα. Ἡ Λουκία ἦταν παρθένος κι' ὅταν ἀκόμα ἔγινε μιὰ ζώνεκρη, ἐξ αἰτίας τῆς μολύνσεως τοῦ τρομεροῦ Δράκουλα. Ἡ ἐκδοχὴ αὐτὴ ἀποκλείεται, ἀγαπητή μου κόρη. Τὸ τέρας ποὺ ἀφάνισε τὴν ἔπαυλι αὐτὴ καὶ ποὺ ζητάει νὰ ἐκδικηθῆ τὸν καπετὰν βρυκόλακα, δὲν εἶνε παιδὶ τῆς Λουκίας...

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ καθηγητοῦ μὲ καθησύχασαν κάπως.

Ἀνάσανα μὲ ἀνακούφιση.

Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιττώσει τί σημασία ἔχουν τὰ ὄνειρα ποὺ εἶδα ; Γιατὶ μὲ ἀπειλοῦσε ἡ Λουκία στὸν ὕπνο μου ; Γιατὶ μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἐκδίκηση τοῦ γυιοῦ τοῦ βρυκόλακα, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ δικό της παιδί, γιὰ ἐκδίκηση ποὺ τὴν ἐνδιέφερε τόσο, ποὺ τόσο τὴν ποθοῦσε ;

Εἶπα στὸν καθηγητὴ Βὰν Ἔλσιγγ τὶς σκέψεις μου αὐτὲς καὶ τοῦ ἀφηγήθηκα τὰ ὄνειρά μου καταλεπτῶς.

Ὁ καθηγητὴς δὲν κατεπλάγη.

— Ἐξακολουθῶ νὰ ἐπιμένω στὴ γνώμη μου, μοῦ ἀπάντησε. Τὰ ὄνειρά σας αὐτὸ ἦσαν ἀποτέλεσμα τῆς ἀγωνίας ποὺ σᾶς κατεῖχε κι' ἐπίδρασις κακὴ ἐπάνω σας τοῦ καταραμένου βρυκόλακα. Μὴν ἀνησυχῆτε λοιπὸν ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτή. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῆ, καὶ ἰδιαιτέρως ἐμένα, εἶνε ἡ περίττωσις τῆς μικρῆς μου ἐγγονῆς....

— Τί ἐννοεῖτε, κύριε καθηγητά ;

— Τὸ τέρας αὐτὸ ξέρει ποιὰ εἶσθε. Ξέρει ὅτι ὑπῆρξατε ἄλλοτε αἰτία τῆς ἐξοντώσεως τοῦ πατέρα του καὶ σᾶς μισεῖ θανασίμως καὶ σχεδιάζει τὸν ὄλεθρό σας. Φαίνεται ὅμως —κι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ τρομερὸ καὶ τερατῶδες— φαίνεται, λέγω, πῶς ἡ παρθενικὴ ὠμορφιὰ τῆς λατρευτῆς μου ἐγγονῆς τὸν ἐγοήτευσε. Ξύπνησε μέσα του ἀμαρτωλοὺς πόθους. Τὴν ποθεῖ... Γι' αὐτὸ παρουσιάζεται στὰ ὄνειρά της, γι' αὐτὸ τόλμησε νὰ παρουσιαστῆ ἔμπροστά της στὴ δεντροστοιχία, ὅπως μοῦ διηγηθήκατε. Ἡ ἐγγονή μου δὲν ξέρει τί εἴδους τέρας εἶνε ὁ γοητευτικὸς αὐτὸς νέος. Δὲν ξέρει πῶς πρόκειται γιὰ ἕνα βρυκόλακα, ἕνα ζώνεκρο, ἕναν αἱμοπότη. Καὶ ἴσως —Θεέ μου!— νὰ τὸν ἔχη συμπαθήσει. Θὰ ἐξασκῆ τρομερὴ ἐπιρροὴ ἐπάνω της. Καὶ πρέπει νὰ τὴν προφυλάξουμε, νὰ τὴν καταστήσουμε προσεκτική. Πῶς ὅμως.....

— Ἂν τῆς λέγαμε ἕνα μέρος τῆς ἀλήθειας ; ρώτησα.

— Αὐτὸ εἶνε ἴσως τὸ καλύτερο. Ἡ ἀλήθεια ὁλόκληρη ἢ ἐν μέρει. Θὰ τρομάξη, θὰ σπαταχθῆ, μὰ εἶνε προτιμότερο αὐτό, παρὰ νὰ τὴν ἀντικρύσουμε μιὰ μέρα στὴν φρικτὴ κατάστασι τῆς ἄτυχης Λουκίας.

— Τὰ κορίτσια, ἐξηγήσαμε ἀπὸ Βὰν Ἔλσιγγ, δὲν ἀγνοοῦν ἐντελῶς τὰ πράγματα. Κάτι ἔχουν, κάτι ἔχουν μαντέψει. Κι' ἐγὼ ἀκόμα τοὺς εἶπα πλαγίως διάφορα πράγματα, γιὰ νὰ τὰ καταστήσω προσεκτικά.

— Τόσο τὸ καλύτερο. Θὰ μπορέσουμε ἔτσι νὰ τὰ διαφωτίσουμε. Χωρὶς νὰ τὰ τρομάξουμε. Κυρίως ὅμως στὴν ἐπιμονή μου, θὰ γυρεύσουμε καλύτερα τὸν βρυκόλακα πέσα στὸν ἴδιο του τὸν τάφο. Τί λέτε σεῖς, Ἰωνάθαν, γι' αὐτό ;

— Συμφωνῶ ἀπόλυτος μαζύ σας, καθηγητά μου. Θὰ σᾶς ἔτοιμαζόμουν μιλιστὰ κάτι τέτοιο, ἀλλὰ ἤθελα νὰ συνέλθετε πρῶτα ἀπὸ τὶς ταραχοπούλιες ποὺ περάσατε.

— Εὐχαριστῶ, κύριε μου, ἀλλὰ εἶμαι ἐντελῶς καλὰ πλέον. Ἐντελῶς, ἐντελῶς καλὰ κι' ἕτοιμος γιὰ δράση. Ὅστε τί; μὴ χάνουμε καιρό. Πότε λέτε νὰ ξεκινήσουμε ;

— Ὅποτε θέλετε σεῖς, καθηγητά μου.

— Αὔριο. Συμφωνεῖτε ;

— Ἀπολύτως.

— Ἐντάξει τότε, θὰ μείνουμε σήμερα, ἐγὼ καὶ ἡ κ. Μίνα, σεῖς δυὸ μικρὲς δεσποινίδες. Θὰ τὶς καταπτήσουμε ἐνημερες καὶ προσεκτικές καὶ συγχρόνως δὲν θὰ πάψουμε νὰ τὶς ἐπιβλέπουμε, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο. Ὁ κακότυχος Χάντεβιτς μᾶς δίνει στὸ «Ἡμερολόγιό» του ἀρκετὲς πληροφορίες γιὰ τὶς συνήθειες τοῦ βρυκόλακα, καθὼς καὶ γιὰ τὸ μέρος ποὺ κοιμᾶται καὶ κρύβεται τὴν ἡμέρα. Ἐλπίζω ἔτσι νὰ μὴ δυσκολευτοῦμε νὰ τὸν βροῦμε καὶ νὰ τὸν ἐξοντώσουμε....

Ὁ καθηγητὴς σώπασε γιὰ μερικὰ λεπτὰ καὶ ἀπόμεινε τὸ κεφάλι του στὸ χέρι του.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΛΑΪΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Θ'.

ΟΛΙΣ είδαν τὴ Λαΐδα, οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ τόσο θαυμάσθηκαν ἀπ' τὴν ὡμορφιά της, ὥστε τὴν παρακάλεσαν νὰ μείνη κάμποσο καιρὸ στὴν Ἔφεσο γιὰ νὰ παρευρεθῆ στὴ μεγαλοπρεπῆ γιορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος ποὺ γινόταν κάθε χρόνο, γιὰ νὰ ὑποδυθῆ αὐτὴ τὸ ρόλο τῆς θεᾶς. Ἡ ἑταίρα δέχτηκε κι' ἔμεινε.

Ὅταν ἤρθε ἡ μέρα τῆς γιορτῆς, τῆς φόρεσαν τὴ στολὴ τῆς θεᾶς, τὴν ἀνέβασαν σ' ἕνα θαυμάσιο ὁλόχρυσο ἅρμα, μ' ἕνα τόξο κι' ἕνα βέλος στὰ χέρια, μὲ τὴ φαρέτρα κρεμασμένη στὸν ὦμο της, καὶ τὴν περιφέρανε γύρω ἀπ' τὰ τείχη τῆς Ἐφέσου, μὲ μιὰ ἀκολουθία ἀπὸ εἰκοσι κορίτσια, τὰ ὡραιότερα τῆς πόλεως.

Ἄπειρο πλῆθος κόσμου εἶχε συγκεντρωθεῖ στὴν Ἔφεσο ἀπ' τὶς γειτονικὲς πολιτεῖες γιὰ νὰ δῆ καὶ νὰ θαυμάση τὴν κοσμοξακουσμένη ἑταίρα τῆς Κορίνθου καὶ νὰ προσφέρη στὸ ναὸ δῶρα. Ἡ γιορτὴ ὑπῆρξε μεγαλοπρεπής, ἡ Λαΐς ἐθριάμβευσε. Ὁ λαὸς τὴ γέμισε κι' αὐτὴ πλούσια καὶ πολύτιμα δῶρα.

Λίγες μέρες μετὰ τὴ γιορτή, ὁ Ἀρσάμπης καὶ ἡ Λαΐς συνέχισαν τὸ ταξεῖδι τους γιὰ τὶς Σάρδεις. Ὁ Ἀρσάμπης εἶχε εἰδοποιήσει τὸν πατέρα του ὅτι ἔφερνε μαζύ του τὴν ξακουστὴ Λαΐδα κι' ὅταν ἔφταναν ἐκεῖ, τῆς ἔγινε βασιλικὴ ὑποδοχή. Ὅλος ὁ λαὸς ἦταν στὸ ποδι. Ἡ πόλις εἶχε φωταγωγηθεῖ κι' ἐπὶ ἕνα μῆνα δινόντουσαν μεγαλοπρεπεῖς γιορτές, δημόσιοι χοροί, νυκτερινὲς σερενάτες, παρελάσεις καὶ ψευδομάχες τοῦ στρατοῦ στὴ μεγάλη πλατεῖα τοῦ παλατιοῦ.

Ὁ πατέρας κι' ἡ ἀδελφὲς τοῦ Ἀρσάμπη δέχτηκαν τὴ Λαΐδα ἐγκάρδια, σὰν νὰ ἦταν μέλος τῆς οἰκογενείας των. Τῆς ἔδωσαν ἑκατὸ γυναῖκες γιὰ νὰ τὴν ὑπηρετοῦν, ἑκατὸ μουσικοὺς γιὰ νὰ τὴ διασκεδάζουν κι' ἑκατὸ ἁμαξόνες μ' ὑπέροχα ἅλογα γιὰ νὰ τὴ συνοδεύουν στὶς ἐκδρομὲς ποὺ ἔκανε στὰ περίχωρα. Κάθε φορὰ ποὺ δινότανε συμπόσιο πρὸς τιμὴν τῆς Λαΐδος, οἱ καλεσμένοι ποτὲ δὲν ἤσαν λιγώτεροι ἀπὸ πεντακόσους κι' οἱ δοῦλοι ποὺ σερβίριζαν τὰ φαγητὰ ἄλλοι τόσοι. Ἡ πολυτέλεια κι' ἡ χλιδὴ ποὺ βασίλευε στὴν πρωτεύουσα τῆς Λυδίας τὴν ἐποχὴ αὐτή, ἦταν ἀφάνταστη. Ἡ Σάρδεις ἦσαν μιὰ πόλις ἐντελῶς διαφορετικὴ ἀπ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ Κόρινθος δὲν ἦσαν μεγαλείτερες ἀπὸ μιὰ συνοικία τῆς ἀπέραντης πρωτευούσης τῆς Λυδίας. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῆ ὅτι: ἡ Σάρδεις εἶχαν πληθυσμὸ πεντακοσίων χιλιάδων κατοίκων. Ἀπὸ αὐτούς, οἱ 499,000 ἦσαν δοῦλοι. Δοῦλοι δηλαδὴ χιλίων πλουσίων ἀρχόντων.

Τόση ἦταν, τέλος, ἡ χλιδὴ κι' ἡ μεγαλοπρέπεια στὴν πόλι αὐτή, ὥστε ἡ Λαΐς, μ' ὅλο ποὺ ἦταν συνηθισμένη στὴν πολυτέλεια καὶ στὸν πλοῦτο, θαυμάθηκε καὶ σάστισε.

Τὶς περιποιήσεις ποὺ τῆς ἔκανε ὁ Ἀρσάμπης, ἡ Λαΐς τὶς περιέγραψε στὸ παρακάτω γράμμα ποὺ ἔστειλε ἀπ' τὶς Σάρδεις στὸν ἀγαπημένο φίλο της φιλόσοφο Ἀρίστιππο. Τὸ χειρόγραφο τοῦ γράμματος αὐτοῦ διασώθηκε διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ τὸ κείμενό του, ὅπως τὸ μετέφρασε ὁ διάσημος Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Βίλαντ, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Η ΛΑΪΣ ΣΤΟΝ ΑΡΙΣΤΙΠΠΟ

Ἀπὸ τὶς Σάρδεις.

» Σὺ ποὺ ξέρεις τὰ πάντα καὶ ποὺ θέλεις νὰ ξέρης τὰ πάντα, ἀγαπητὲ φιλόσοφε, μήπως ξέρεις κανένα ἀντιφάρμακο ἐναντίον τῆς θανασίμου ἀνίας ποὺ μὲ κατέχει καὶ ἡ ὁποία, ὅπως εἶπε κάποιος μαθητὴς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, γεννιέται ἀπ' τὴν ὑπερβολικὴ κατάχρησι τῶν διασκεδάσεων;

» Μὲ ρωτᾶς, ὦ Ἀρίστιππε, στὸ γράμμα σου, ἂν εἶμαι εὐτυχισμένη, ἐδῶ στὶς Σάρδεις. Ὦ, φίλε μου!... Εἶμαι τρομακτικὰ εὐτυχισμένη. Τόσο πολύ, ὥστε δὲν ἀντέχω πειὰ στὴν τόση εὐτυχία. Ποτὲ μου δὲν ἔννοιωσα ὅσο τώρα, πόσο εἶνε ἀληθινὸ τὸ γνωμικὸ ποὺ λέει : «Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι εὐκολώτερα συνηθίζουν στὴ δυστυχία, παρὰ στὴν εὐτυχία». Ἀσφαλῶς στὴν κατηγορία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν ἀνήκω κι' ἐγώ, γιατὶ νοιώθω σὰν νὰ βουλιάζω μέσα στὸν ὠκεανὸ τῶν ἀπολαύσεων ποὺ μὲ τριγυρίζουν.

» Ὁ Ἀρσάμπης εἶνε παραπολὺ πλούσιος, παραπολὺ ἀξιαγάπητος, παραπολὺ περιποιητικός. Ἱκανοποιεῖ καὶ τὶς παραμικρότερες ἰδιοτροπίες μου. Ἔπρεπε νἄχω μιὰ ἀνεξάντλητη πηγὴ ἀγάπης καὶ τρυφερότητος, γιὰ νὰ τοῦ ἀνταποδώσω τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀφοσίωσι ποὺ μοῦ δείχνει.

» Θυμᾶσαι;... Φοβόμουν μήπως τυχὸν εἶνε ὑπερβολικὰ ζηλιάρης. Ἀλλὰ ὁμολογῶ ὅτι ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ φανταστῶ τὴν ἀλλόκοτη τρέλλα ποὺ τὸν ἔχει πιάσει. Δὲν τὸν βασανίζει δηλαδὴ ἡ σκέψις μήπως δὲν τὸν ἀγαπῶ ἀρκετά, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡ ἰδέα ὅτι αὐτὸς δὲν ἀγαπάει καὶ δὲν περιποιεῖται τὴ Λαΐδα ὅσο πρέπει!... Καὶ τὰ βάζει διαρκῶς μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἔτσι ἡ ἐπιθυμία του νὰ μὲ ἱκανοποιῆ, δὲν ἔχει ὅρια.

» Φαντάσου ὅτι, πρὸ ἡμερῶν, ἔσκασε πενῆντα ὑπέροχα ἅλογα τῆς Ἰκαρίας, γιὰ νὰ μοῦ φέρη μερικὰ ψαράκια ποὺ ζοῦν στὴ θάλασσα κάποιας μακρυνῆς χώρας καὶ ποὺ ξεχνῶ τώρα τ' ὄνομά τους.

» Βρισκόμαστε στὴ μέση τοῦ συμποσίου, στὸ ὁποῖο ἦσαν καλεσμένοι ὅλοι οἱ μεγιστάνες τῆς πόλεως. Κάποιος ἀπ' τοὺς συνδαιτημόνας μᾶς διηγήθηκε τότε ὅτι σὲ μιὰ μακρυνὴ χώρα βρίσκεται ἕνα εἶδος ὠραίων ψαριῶν, ποὺ τὰ λέπια τους ἄλλοτε ἔχουν τὸ χρῶμα τοῦ χρυσαφιοῦ, ἄλλοτε εἶνε κατακόκκινα κι' ἄλλοτε γαλάζια. Ὅταν τ' ἄκουσα αὐτό, εἶχα τὴν ἀτυχῆ ἐμπνευσι νὰ φωνάξω :

» —"Ὦ, τί ὡραῖο ποὺ θὰ ἦταν νἄχη κανένας μερικὰ τέτοια ψαράκια μέσα σὲ μιὰ μικρὴ δεξαμενή!...

» Ἀμέσως τότε, πρὶν προφτάσω νὰ τελειώσω τὴ φράσι μου, ὁ Ἀρσάμπης σηκώθηκε κι' ἔφυγε γρήγορα-γρήγορα. Κι' ἐπειτα ἀπὸ δυὸ λεπτὰ τῆς ὥρας ἄκουσα τὸ ποδοβολητὸ ἑνὸς ὁλόκληρου σύνεφου ἱππέων ποὺ ἔφευγαν καλπάζοντας διαμονισμένα, μὲ τὴ διαταγὴ νὰ μὴ σταματήσουν στιγμὴ καὶ νὰ πάνε νὰ μοῦ φέρουν ἕνα βέζο γεμᾶτο τέτοια ψάρια ἀπ' τὴν ἄκρη τοῦ Εὐξείνου, στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ Φάζου!...

» Δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς, ὦ Ἀρίστιππε, πόσο προσέχω, κοτόπιν αὐτοῦ, στὰ λόγια μου, γιὰ νὰ μὴν ἐκδηλώνω τὶς σκέψεις καὶ τὶς ἐπιθυμίες μου καὶ τὸν ἀναγκάζω νὰ κάνη ἐξωφρενικὲς τρέλλες πρὸς χάριν μου.

» Ἡ γιορτὲς ποὺ δίνονται καθημερινῶς γιὰ μένα, εἶνε τόσο μεγαλοπρεπεῖς, ὥστε μὲ κάνουνε τρελλὴ ἀπὸ χαρὰ καὶ περηφάνια.

» Σὲ κάθε τέτοια γιορτὴ μὲ βάζουνε νὰ κάθωμαι πάντα σ' ἕνα θρόνο καμωμένον ὁλόκληρο ἀπὸ καθαρὸ χρυσάφι καὶ στολισμένο μὲ τόσα πολύτιμα πετράδια, ὥστε ἀπ' τὶς ἐκτυφλοτικὲς λάμψεις τους δὲν ἀντέχει κανεὶς νὰ τὸν ἀντικρύζη.

» Μιὰ μέρα ἔβαλαν νὰ παρελάση μπροστά μου μιὰ πομπὴ ἀπὸ νεαρὲς πεντάμορφες παρθένες, πλουσίων κι' ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν. Φοροῦσαν διαφανῆ φορέματα, στολισμένα μὲ κορδέλλες καὶ μαργαριτάρια. Τὰ μαλλιά τους κυμάτιζαν χυτὰ στοὺς ὤμους των καὶ τὸ ἀβρό, παρθενικό τους στῆθος ἔμενε ἀκάλυπτο! Μιὰ χρυσομέταξη ζώνη ἔσφιγγε τὴ μέση τους. Ἔλαμπαν δὲ ὅλες ἀπὸ νειάτα κι' ὡμορφιὰ καὶ ἦσαν καμωμένες γιὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς μοντέλλα στὸ μεγάλο γλύπτη μας τὸν Σκόπα. Κι' ἐταν, ἀπλώνοντας τὰ τορνευτὰ μπράτσα τους μὲ χάρι, ἄρχισαν νὰ χορεύουν ἕνα συμβολικὸ χορό, γύρω ἀπ' τὸν ὁλόχρυσο θρόνο μου καὶ νὰ τραγουδᾶνε μὲ τὶς λεπτὲς κρυστάλλινες φωνές τους ἕναν "Ὕμνο στὸν Ἔρωτα, σ' ὁρκίζομαι ὅτι κι' ἔνας θεὸς ἀκόμη θὰ κατέβαινε ἀπ' τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ τὶς θαυμάση.

» Τέλος, ἀγαπητέ μου Ἀρίστιππε, εἶνε ἀδύνατον νὰ σοῦ δώσω μιὰ ἰδέα τῆς μεγαλοπρεπείας καὶ τῆς χλιδῆς τοῦ παλατιοῦ, μέσα στὸ ὁποῖο ζῶ, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σκλάβων μου καὶ τῶν θησαυρῶν ποὺ εἶνε στὴ διάθεσί μου καὶ τοὺς ὁποίους σκορπάω μ' ἀνοιχτὰ χέρια. Ὁ λαὸς μὲ λατρεύει ἐπειδὴ τὸ χαρίζω ταχτικὰ σάκκους ὁλόκληρους μὲ χάλκινα νομίσματα τοῦ Δαρείου. Τὰ χρηματοκιβώτια τοῦ Ἀρσάμπη εἶνε πολὺ βαθειά, ἀλλά, μὲ τὸν τρόπο ποὺ σκορπάω τὰ χρήματά του, δὲν θὰ χρειαζόταν καὶ πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ τ' ἀδειάσω. Εὐτυχῶς γι' αὐτόν, ὁ ποταμὸς Πακτωλὸς ρέει κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ παλατιοῦ του.

» Ποτὲ βασίλισσα δὲν εἶχε τόση ἐξουσία ὅσην ἔχω ἐγὼ στὴν Αὐλὴ τοῦ σατράπη τῆς Λυδίας. Ὅλος ὁ κόσμος γονατίζει μπροστά μου κι' ἡ θελήσεις μου πραγματοποιοῦνται μὲ μιὰ ταχύτητα, ὅμοια μ' ἐκείνην ποὺ γίνονται τὰ θαύματα. Ναί, ἀγαπητέ μου φιλόσοφε, αὐτὴ ἡ τυφλὴ ὑποταγὴ ἑνὸς λαοῦ σκλάβων ποὺ μὲ τριγυρίζει, αὐτοὶ οἱ ὑπερβολικοὶ ἔπαινοι, αὐτοὶ οἱ μεγιστάνες ποὺ γονατίζουν μπροστὰ στὰ πόδια μου, μοῦ φέρνουνε ἀνία καὶ σχεδὸν μὲ κάνουν νὰ ντρέπωμαι. Ὁ κόρος ἄρχισε νὰ βαρύνη στὴν ψυχή μου κι' ἀποφάσισα νὰ ξαναγυρίσω στὴν Κόρινθο, γιὰ νὰ βρῶ τοὺς καλούς μου φίλους. Αὐτὸ θὰ σ' ἐκπλήξη, χωρὶς ἄλλο, ἀλλὰ εἶνε, ὠστόσο, ἡ ἀπόλυτη ἀλήθεια. Νοσταλγήσα τὴν Κόρινθο, τὸν γαλανὸ οὐρανὸ τῆς Ἑλλάδος.

» "Ὦ, ναί, Ἀρίστιππε, νοσταλγῶ τὶς εὐτυχισμένες ἐκεῖνες μέρες ποὺ, καθισμένοι μαζὺ κάτω ἀπὸ μιὰ δροσερὴ σκιάδα, μπροστὰ στὸ βωμὸ τῆς φιλίας, φιλοσοφοῦσαμε κι' ἐρωτευόμαστε. Τί ὡραῖες ἡμέρες ἐκεῖνες! Ἡ ψυχή μου ποτὲ πιὰ δὲν θὰ μπορέση ν' ἀνατείλουν πάλι γιὰ κείνην, ἡ ὁποία κουράστηκε νἀναι βασίλισσα.

» Ἡ ἀπόφασί μου εἶνε παρμένη πειὰ κι' ἂν δὲν ἐπιβεβαίζομαι ἀμέσως γιὰ τὴν Κόρινθο, τὸ κάνω γιατὶ παρηγορούμένως θέλω νὰ φερθῶ φιλότιμα κι' εὐσυνείδητα στὸν Ἀρσάμπη, γιὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχω παρὰ μόνο λόγους εὐγνωμοσύνης. Θέλω δηλαδὴ νὰ ἐπιθυμήση αὐτὸς πρῶτος τὸν χωρισμό μας. Βέβαια αὐτὸ εἶνε πολὺ δύσκολο, ἐξ αἰτίας τοῦ μεγάλου ἔρωτός του, ὁ ὁποῖος δὲν χαλαρώθηκε οὔτε στιγμή. Ἀλλὰ ἔχω ἕνα σχέδιο στὸ μυαλό μου καὶ σὺ ξέρεις ὅτι τὰ σχέδιά μου καταστρώνονται πάντοτε καλά.

» Ἐν τούτοις, ἂν δὲν ἐπιτύχω, δὲν θὰ μοῦ μείνη πειὰ παρὰ μόνο ἕνα μέσον. Νὰ πρεπάνω δηλαδὴ στὸ νεαρὸ σατράπη νὰ πάμε νὰ κάνουμε μαζὺ ἀπ' τὸν βράχο τῆς Λευκάδος, τὸ κλασσικὸ πήδημα τῆς Σαπφοῦς, ἐκεῖνος μὲν γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ ἕνα ἔρωτα φλογερὸ κι' ἀκατάλυτο, κι' ἐγὼ γιὰ νὰ γλυτώσω ἀπ' τὴν ἀνία τοῦ νὰ δέχομαι τὸν ἔρωτα αὐτὸν χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ τοῦ τὸν ἀνταποδώσω. Ἐλπίζω, ἐν τούτοις, ὅτι δὲν θὰ φτάσουμε στὶς ἀκρότητες αὐτές. Χαῖρε.

ΛΑΪΣ Η ΚΟΡΙΝΘΙΑ».

Η ΛΑΪΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΦΑΝΤΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Ὅλες ὅμως τὶς ἀπολαύσεις, τὶς δόξες καὶ τὶς ἡδονὲς ποὺ ἐγεύτηκε στὶς Σάρδεις ἡ Λαΐς, ἦταν πεπρωμένο νὰ τὶς πληρώση πολὺ γρήγορα καὶ πολὺ σκληρά, μ' ἕνα ψυχολογικὸ μαρτύριο φριχτό.

Ἔπειτα ἀπὸ ἑνὸς ἔτους διαμονὴ στὴν πρωτεύουσα τῆς Λυδίας, ἀφοῦ ἀπέχουσε τὴν προσφορὰ τοῦ Ἀρσάμπη ποὺ τῆς ἐπρότεινε νὰ τὴν παντρευτῆ, ἡ Λαΐς μπῆκε σ' ἕνα πλοῖο ποὺ ναυλώθηκε ἐπίτηδες γι' αὐτὴν κι' ἔφυγε γιὰ τὴν Κόρινθο, φορτωμένη μ' ἀμύθητα δῶρα.

Ἀλλὰ στὴν εἴσοδο τοῦ κόλπου τῆς Αἰγίνης τὸ πλοῖο της κατελήφθη ἀπὸ μεγάλη τρικυμία κι' ἐπειδὴ δὲν μπόρεσε νὰ περάση τὸ ἀκρωτήριο, ἀναγκάστηκε νὰ καταφύγη στὸ λιμάνι τοῦ Σουνίου, τὸ σημερινο λιμάνι.

Ἐπλησίαζε τότε ἡ ἐτησία γιορτὴ τῶν Ἐλευσινίων Μυστηρίων. Γι' αὐτὸ πλῆθος κόσμου ἀπὸ διάφορες πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἶχε συγκεντρωθεῖ στὸ Σούνιο, γιὰ νὰ προσκυνήση στὸν περφημο ναὸ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς καὶ νὰ πάη κατόπιν στὴν Ἐλευσῖνα.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: *Ἡ συνέχεια.*

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ — ΤΟΥ DON PORTBURY

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΤΑΥΡΟΜΑΧΟΥ

ΝΕΚΡΙΚΗ γαλήνη βασίλευε γύρω. Καθόμουν ὁλομόναχος στὴ φτωχικὴ ταβέρνα τοῦ μικροῦ μεξικανικοῦ χωριοῦ Μαζλάταν, ἔχοντας μπροστά μου μιὰ πελώρια πήλινη κανάτα καὶ πίνοντας γερὲς γουλιὲς κρασιοῦ. Ἔξαφνα κάποιος μὲ χτύπησε στὸν ὦμο καὶ σήκωσα χαρούμενος τὴ ματιά μου νὰ ἰδῶ ποιὰ ἦταν ἡ ἀνέλπιστη αὐτὴ παρέα... Ἤτανε ὁ Σάμπα, ἕνας μελαψός, ἄγριος Μεξικανός, μὲ ἄσπρα ἀπ' τὴν ἡλικία μαλλιὰ καὶ μαῦρα, σκληρὰ καὶ φλογερὰ μάτια, γεροδεμένος καὶ ψηλὸς ἴσαμε νὰ ἔχη πάνω...

—Καλημέρα, σενιόρ... μοῦ φώναξε καὶ στρογγυλοκάθησε ἀντικρυ μου, παραγγέλνοντας μιὰ κανάτα κρασί...

—Καλῶς ὥρισες, Σάμπα, τοῦ εἶπα. Τί καινούργια;

—Ἔρχομαι ἀπ' τὴν κηδεία τοῦ δὸν Πέδρο Βολίβαρ, σενιόρ... Τὸν ξέρεις, φαντάζομαι, μοῦ ἀποκρίθηκε.

Καὶ ποιὸς δὲν ἤξερε τὸν βαθύπλουτο δὸν Πέδρο, μὲ τὰ ἀπέραντα τσιφλίκια καὶ τὰ ἀμέτρητα κοπάδια ἀπὸ ἄλογα, βόδια καὶ πρόβατα; Ποιὸς δὲν ἤξερε ἀκόμα τὸν τραγικὸ χαμὸ τῆς κόρης του, τῆς Γιοζέφας, τῆς πιὸ ὡμορφης κοπέλλας στὴν ἐπαρχία, ποὺ χάθηκε μιὰ μαγιάτικη νύχτα, ἔξαφνα, χωρὶς νὰ ἀκουστῆ τίποτα πειὰ γι' αὐτήν, ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια τώρα;

Ὅλα αὐτὰ πέρασαν σὰν ἀστραπὴ ἀπ' τὸ μυαλό μου, κι' ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο παρατατικὸ τῆς Γιοζέφας, ποὺ μοῦ φαινόταν σωστὸ μυστήριο, θέλησα νὰ ρωτήσω τὸν Σάμπα... Ἤταν στὰ νειάτα του ὁ πιὸ ξακουσμένος ταυρομάχος τοῦ Μεξικοῦ, μὲ ὁλόλαμπρη καριέρα κι' ἄφθονα κέρδη... Ὁ ἀγαπημένος τῶν γυναικῶν καὶ τὸ εἰδωλο θαυμασμοῦ καὶ φόβου τῶν ἀνδρῶν... Ἔξαφνα, κι' αὐτός, ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια, ἔκαμε νὰ σκοτώνη ταύρους, ἄλλαξε ἐπάγγελμα, ἀποτραβήχτηκε ἀπ' τὸν κόσμο. Γιατί;... Ἐπιθυμοῦσα πολὺ νὰ τὸ μάθω... Γέμισα λοιπὸν καὶ τὸν ρώτησα ξαφνικά:

—Δὲν μοῦ λές, Σάμπα... Τί λὲν γιὰ τὴ Γιοζέφα, ἐδῶ σοῦ χωριό; Γιατί χάθηκε ἔτσι ξαφνα τότε;

Ὁ Μεξικανὸς ἔρριξε ἀπάνω μου μιὰ ἔρευνα μὲ τὰ μάτια τοῦ κοπαδιοῦ, ἔτοιμος νὰ ἀρπάξη τὸ μαχαίρι ἀπὸ τὴ ζώνη μου, ἀν ἔβλεπε κάποιο ἐχθρικὸ σημάδι στὴ μορφή μου καὶ ἔπειτα ἀποκρίθηκε:

—Ἄν σὲ ἐνδιαφέρει, ἀφεντικό, θὰ σὲ ἐνημερώσω ἀμέσως. Ἐγὼ ἔφυγα ἀπὸ τὸ χωριὸ ἐκεῖνο ἀπὸ τὸ ἔτος ἐκεῖνο... Ἔφυγα ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη μου, ἀφεντικό, ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη μου ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη μου... Ἔφυγα ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη μου, ἀφεντικό,

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΩΑ

Πρώτη φορὰ βρέθηκε σὲ τόση ἀμηχανία.

Αὐτὸς ποὺ πάλεψε, χρόνια καὶ χρόνια, μὲ λύκους καὶ θηρία, μὲ ἀνέμους καὶ νεροποντές, μὲ θυμοὺς τῆς γῆς, μὲ στοιχεῖα τῆς φύσεως καὶ ὀργὲς ἀνθρώπων, καὶ δὲν τάχασε ποτέ του, αὐτὸς ποὺ χώθηκε μέσα στῶν πολέμων τὴ φωτιὰ καὶ μάσησε τὰ μολύβια καὶ τὰ σίδερα σᾶς μεγάλες τοῦ πολέμου καταγίδες καὶ ξύμωσε τὸ σῶμα του μὲ τῆς γῆς τὰ χώματα, χωρὶς ποτὲ του νὰ ταραχτῆ, αὐτὸς σήμερα τὰ εἶχε χάσει!...

— Οὐά! Οὐά! Οὐά!...

Ἐκεῖ ἐμπρός του, μέσα σὲ μιὰ ξυλένια κούνια, σκεπασμένο μὲ πολύχρωμες σπιτικὲς κουβέρτες, ἕνα μωρουδέλι, ἕνα κομματάκι κρέας, ἔκλαιγε καὶ τσίριζε καὶ σωπαιοὺς δὲν εἶχε.

Τοῦ κάκου τοῦ ἔδινε τὸ φέσι του καὶ τοῦ κουνοῦσε πάνω ἀτ' τὸ κεφάλι του τὴ μαύρη του φοΰντα γιὰ νὰ τὸ ἡσυχάση, τοῦ κάκου τοῦ χτυποῦσε τὴ ξιφολόγχη στὴ θήκη της, γιὰ νὰ τραβήξη τὴν προσοχή του, τοῦ κάκου τοῦ ἔβγαζε κάτι κλειδιὰ ἀτ' τὴν τσέπη του καὶ τοῦ τὰ κουδούνιζε, κοντὰ στ' αὐτί του, τοῦ κάκου τοῦ σφύριζε σιγά, μὲ τὴν εὐζωικὴ σφυρίχτρα, μὲ τὴν ὁποία προσκαλοῦσε τὸ ἀποσπασμα ὅταν ἤτανε σκορπισμένο.

Τίποτε αὐτό.

— Οὐά!... Οὐά!... Οὐά!...

Θέλησε γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ τὸ σηκώση στὰ χέρια του. Μὰ ἤταν μαλακὸ κι' ἀπαλὸ καὶ φοβήθηκε νὰ μὴ τοῦ γλυστρήση μέσα ἀπὸ τὰ δάχτυλα καὶ πέση καὶ σκοτωθῆ στὸ πάτωμα. Τὸ ἀκούμησε λοιπὸν ξανὰ στὴν κούνια κατατρομαγμένος, αὐτὸς ποὺ ἔπιανε κι' ἔλυωνε στὰ σιδερένια χέρια του γιγάντιους Βουλγάρους καὶ Τουρκαλάδες, σὰν τὰ θηρία μαλλιαροὺς!...

— Οὐά! Οὐά! Οὐά! Οὐά!...

Τί νὰ τοῦ κάνη;

Εἶχε σαστίσει μαζύ του αὐτὸς ποὺ δὲν σάστισε ποτὲ μπρὸς σὲ κανένα συνταγματάρχη ὀργισμένο κι' ἀγριωμένο...

— Οὐά! Οὐά! Οὐά!...

Τί διάολο ἤθελε νὰ «καταλύση» στοῦ παπᾶ τὸ σπίτι; Καλὰ τοῦ εἶπε ὁ πάφεδρος τοῦ γειτονικοῦ χωριοῦ:

— Νὰ μὴν «κονεψῆς», κυρ ἐπιλοχία, στοῦ παπᾶ, γατ' ὁ παπᾶς εἶνε Οὐνίτης...

— Τί εἶνε, λέει; 'Ονίτης; Δὲν εἶνε παπᾶς δηλαδή;

— Παπᾶς εἶνε.

— Δὲν πιστεύει τὸ Χριστό;

— Χριστὸ πιστεύουνε κι' αὐτοί, μὰ τὸν πιστεύουνε ἀλλοιῶς.

— Δὲν ἔχει Πασχαλιὰ τώρα κι' αὐτός;

— Ἔχει, μοῦ φαίνεται, ἀλλὰ εἶνε Οὐνίτης.

— 'Ονίτης! Καὶ πόσα πόδια ἔχουν οἱ 'Ονίτες;

— Δυό.

— Δυό; Τότε τί πάει νὰ πῆ 'Ονίτης καὶ ἡμιονίτης! Σὲ χριστιανὸ θὰ πάω 'γώ, δὲν θὰ πάω σὲ 'Εβραῖο!...

Καὶ σὰν ἄνθρωπος θεοφοβούμενος σκέφτηκε ὅτι τῆς ἡμέρας αὐτὲς τῆς Πασχαλιᾶς καλύτερα πάντως θὰ περνοῦσε ἕνας ἀποσπασματάρχης κονεψοντας στὸ σπίτι τοῦ παπᾶ, παρὰ στὰ σπίτια τῶν φτωχῶν τοῦ χωριοῦ, ποὺ δὲν θἄβρισκε παρὰ πράσσα καὶ πιπεριὲς ξυδάτες.

Τὸ χωριὸ ἤταν μικρό, ἕνα ἀπὸ τὰ φτωχοχώρια τοῦ Νομοῦ Δράμας. Ὁ δρόμος του καὶ κάποια ἐπείγουσα διαταγὴ ἔβριξε ἐκεῖ μεγαλοδοιμαδίατικα τὸν ἀποσπασματάρχη. Παπᾶ δὲν εἶχε τὸ χωριό. Κι' ἔτσι παρουσιάστηκε ἔξαφνα ἐκεῖ μιὰ μέρα ἕνας Οὐνίτης παπᾶς, ποιὸς ξέρει μὲ τί σκοποὺς καὶ τί σχέδια. Οἱ χωριάτες ὅμως δὲν τὸν πλησιάζανε. Μὰ κι' αὐτὸς δὲν βιαζότανε καὶ δὲν ἀνησυχοῦσε. Εἶχε τοὺς ἀδήλους πόρους του καὶ καλοπερνοῦσε πρὸς τὸ παρόν. Ὁ ἀποσπασματάρχης δὲν ἤξερε ἀπὸ θρησκευτικὲς διαφορές. Τί θὰ πῆ «οὐνία» καὶ «ἑνέα» καὶ κουραφέξαλα... Αὐτὸς φανταζόταν ὅλο τὸν κόσμο μιὰ ποίμνη καὶ ἀρχιποιμένα τὸν Χριστό. Ποτὲ δὲν τὸν ἀπασχόλησε ὁ Πάπας, ἡ αἵρεσις καὶ ἡ διάφορες προπαγάνδες τους, ὅσο ὁ Καλλισθένης ὁ Φούντας, γνωστὸς ζωοκλέπτης καὶ «ἐντάλματίας». Ἀπεναντίας μάλιστα, τὸ θεωροῦσε κι' ἐπιτυχία τὸ ὅτι θὰ κατέλυε στοῦ Οὐνίτη.

— Παπᾶς εἶνε μιὰ φορά, σκέφτηκε. Ἄρα θὰ καλοπεράσουμε.

Καὶ σ' αὐτὸ δὲν ἔπεφτε ἔξω.

Μόνον ποὺ ὅταν πῆγε στὸ σπίτι, ἔλειπε ὁ παπᾶς. Ἡ παπαδιά, μιὰ στρογγυλὴ καὶ τριζάτη γυναικοῦλα, μόλις τὸν εἶδε ταράχτηκε. Ὅταν ὅμως κατάλαβε ὅτι ὁ ἐπιλοχίας ἤταν ξένος καὶ περαστικός, ἔτρεξε νὰ τὸν περιποιηθῆ. Καὶ βγῆκε μιὰ στιγμὴ ἔξω γιὰ νὰ οἰκονομήση ποτήρια, πιάτα, τραπεζομάντηλο, ἀφίνοντας τὶς μεγαλοβδομαδιάτικες δουλειές της. Καὶ τί δουλειές; Ἕνα σωρό. Εἶχε νὰ καθαρίση τὸ σπιτάκι της, νὰ βάψη τ' αὐγά της, νὰ πλύνη ὅλα τοῦ νοικοκυριοῦ της τὰ χρειαζούμενα, γιὰ τὴ μεγάλη ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς. Γιατὶ ἡ κακομοῖρα ἡ παπαδιὰ δὲν ἤτανε Οὐνίτισσα. Ἀπεναντίας μάλιστα, ἤτανε Χριστιανὴ καὶ ποῦ βρήσκα!... Καὶ ἂν ἔπῆρε τὸν Οὐνίτη τὸν παπᾶ, τὸν κακὸ κὰ τὸν ἀφρεσμένο, τὸν πῆρε ἀπὸ ἀνάγκη κι' ἀπὸ φτώχεια. Χρωστοῦσε ὁ πατέρας της καὶ θὰ τὸν πιάνανε. Πλήρωσε λοιπὸν ὁ Οὐνίτης τοῦ πατέρα της τὰ χρέη. Καὶ εἰς ἀντάλλαγμα τοῦ ἔδωσε αὐτὴ τὰ νειάτα της καὶ τὴν ὠμορφιά της, τὸ κορμί της καὶ τὸ εἶναι της. Μὰ ὄχι καὶ τὴν καρδιά της!.

— ...'Ωά!...

Ἔτσι λοιπὸν ἑτοίμαζε τ' αὐγὰ καὶ συγύρζε τὸ σπίτι της, γιατὶ κι' οἱ Οὐνίτες, ὑποχρεωτικῶς, προσποιοῦνται ὅτι κάνουν Πάσχα κι' αὐτοὶ μαζὺ μὲ τοὺς χριστιανούς...

Ἄλλωστε, τέτοιες διαταγὲς τοὺς ἔρχονται κι' ἀτ' τὸν Μεγάλο Παπαφλάρο, γιὰ νὰ λετύχουν τὸν σκοπό τους... Καὶ τὸ κάνουνε...

Βγῆκε λοιπὸν ἡ παπαδιά, γιὰ νὰ οἰκονομήση τ' ἀπαραίτητα, ἀφίνοντας γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ μωρὸ καὶ τὸν ἐπιλοχία στὸ σπίτι.

Ἀλλὰ τὸ μωρὸ ἄρχισε τὰ κλάμματα κι' ὁ ἐπιλοχίας, πρώτη φορὰ ἐρχόμενος σ' ἐπαφὴ μ' ἕνα τέτοιο θηρίο, δὲν ἤξερε πῶς νὰ τὸ περιποιηθῆ καὶ πῶς νὰ τὸ ἡσυχάση. Ἔκανε νὰ τὸ πάρη στὰ χέρια του, φοβόταν μὴν τοῦ πέσει...

— Πίσω μου σ' ἔχω, Σατανᾶ, καὶ μπροστά μου σὲ βλέπω!...

Τοῦ κουνοῦσε τὸ φέσι, τοῦ χτυποῦσε τὴν ξιφολόγχη του. Τίποτα ἐκεῖνο, ἀμέρωτο:

— Οὐά! Οὐά! Οὐά!...

Ἐσριγγλιζε σὰν τὸ τσακάλι, φώναζε σὰν ἀγριόγατος!

Ἀπαυδησμένος πειὰ ὁ ἐπιλοχίας, στάθηκε.

— Δῶσε μου εἴκοσι κλεφτες, εἶπε σὰν νὰ μιλοῦσε μὲ τὸν Θεό, νὰ τοὺς καταφέρω, ἀλλὰ τοῦτο δὸ τὸ ζλάτ' τί νὰ τὸ κάνω;...

— Οὐά! Οὐά! Οὐά!...

— Τί διάολο νὰ θέλη; σκεφτόταν ὁ ἀποσπασματάρχης καὶ γύρωζε ἕνα γύρω τὸ βλέμμα του.

Ἔξαφνα, ἀπάνω κεῖ σὲ μιὰ πιατέλλα, εἶδε χαρωπὰ καὶ καταπόφρυφα ἕνα σωρὸ κόκκινα τῆς Λαμπρῆς αὐγά, αὐγὰ μόλις βαμμένα, ποὺ φάνταζαν καὶ φώτιζαν τὰ πάντα μὲ τὸ ζωηρό τους χρῶμα.

— Μωρέ, νὰ τί θέλει καὶ τόση ὥρα δὲν τὸ καταλάβανα! φώναξε ὁ ἐπιλοχίας χτυπῶντας τὸ κεφάλι του.

— 'Ωά! 'Ωὰ ζητάει!...

Καὶ πῆρε καὶ πρόσφερε στὸ μωρὸ τὸ πιὸ μεγάλο κόκκινο αὐγό.

— Οὐά! Οὐά!... συρίγγλιζε χωρὶς νὰ πάψη ἐκεῖνο.

— 'Ωὰ εἶνε, παιδάκι μου. 'Ωά! Θέλεις κι' ἄλλο νὰ σοῦ δώσω;...

Ἀλλὰ τὸ μωρὸ δὲν ἤθελε ἀτ' αὐτὰ τὰ «ὠά».

Κι' ὅταν γύρισε ἡ παπαδιὰ κι' ἀνοιξε τὸν κόφρο της νὰ τὸ βιξάξη, τότε πειὰ κατάλαβε ὁ πεινασμένος ἐκεῖνος μαχραᾶς καὶ αὐστηρὰς σαρακοστῆς ἐπιλοχίας, τί εἶδους «ὠὰν» ζητοῦσε ὁ μικρός. Ὠάν, τὸ ὁποῖον θὰ λαχτάρζε κι' ἕνας μεγάλος κι' ἀκόμα περισσότερο ἕνας ἐπιλοχίας σφριγηλὸς καὶ νηστικός, ἀναμμένος ἀπὸ τὰ βουνά, τὴν ἄνοιξη καὶ τὰ νειάτα!...

Καὶ ἀνέβηκε τὸ αἷμα στὸ κεφάλι τοῦ ἀποσπασματάρχη καὶ φλογίστηκε ἡ μορφή του καὶ γούρλωσαν τὰ μάτια του καὶ τοῦ ἦρθε ν' ἀρχίση νὰ φωνάζη κι' αὐτός, σὰν τὸ μωρό:

— 'Ωά!... 'Ωά!... 'Ωὰ!...

Μήπως τοῦδινε κι' αὐτουνοῦ ἡ παπαδιὰ ἕνα τέτοιο «ὠὰν» ποὺ τὸ γύλαγε — ἀλλοίμονο — γιὰ κεῖνον τὸν ἀντίχριστο τὸν παπᾶ, κι' ὄχι γιὰ ἕναν φιλόχρηστο καὶ εὐσεβῆ ἐπιλοχία!... Μὰ σκέφτηκε ἔξαφνα τὴ ἄγιες μέρες εἶνε καὶ λούγαξε. Γύρισε ἀλλοῦ τὰ μάτια του καὶ σταυροκαπήθηκε μουρμουρίζοντας:

— Πίσω μου σ' ἔχου, Σατανά!...

Ἀλλὰ κι' ἀτ' τὸ μέρος ποὺ γύρισε τὰ μάτια του ὑπῆρχε ἄλλος πειρασμός. Τὰ κόκκινα αὐγά, λαχταριστὰ καὶ προκλητικά, ποὺ λές καὶ τοῦ φώναζαν:

— Ἔλα, κὺρ ἐπιλοχία, ἔλα νὰ μᾶς ρουφήξης, ἔλα νὰ μᾶς χαρῆς καὶ νὰ μᾶς ἀπολαύσης!...

Καὶ πάλι σταυροκοπήθηκε ὁ ἐπιλοχίας.

— Πίσω μου σ' ἔχου, Σατανά· κὶ μπροστά μ' σὶ βλέπου!... μουρμούρισε.

Κι' ἔστρεψε τὸ πρόσωπό του κατὰ τὴν ἄλλη τὴ μεριά, ὅπου ὁλοστρόγγυλο, κοφτὸ καὶ ρόδινο ἐφάνταζε τὸ ἄλλο «ὠὰν» τῆς παπαδιᾶς. Ὁ ἀποσπασματάρχης ἐφρύαξε.

— Πίσω μου σ' ἔχου, Σατανά!... μούγγρισε.

Εὐτυχῶς, ἀπὸ τὴ δύσκολη αὐτὴ περίστασι τὸν ἔβγαλε ἡ ἀφιξις τοῦ παπᾶ, ὁ ὁποῖος χαρέτησε τὸν ξένο του λέγοντας:

— Εἰμάρτις τοῦ 'Ιεχωβᾶ!

— Ἐπιλοχίας Γιώργους Καραμοῦτρος! εἶπε κι' ὁ ἀποσπασματάρχης, νομίζοντας ὅτι ὁ παπᾶς τοῦ εἶπε τ' ὄνομά του.

Ἡ παπαδιὰ κουμπώθηκε ἀμέσως κι' ἔτρεξε νὰ ἑτοιμάση νὰ φάνε. Ὅταν στρώθηκε τὸ τραπέζι, ἔβαλαν μπρὸς στὸν ἐπιλοχία μαῦρες ἐλιές, κοκκινοπιὰ γενάτα κρεμμύδια, κι' ἕνα πράσσο μὲ μακρυὰ πράσινα φουστάνια!...

Μπρὸς ὅμως στὸν παπᾶ βάλανε αὐγὰ καὶ τυρί.

Ὁ ἐπιλοχίας κύτταζε καὶ ξαναμύτταζε τὸν παπᾶ γιὰ νὰ δῆ τί θἄκανε.

Ὁ Οὐνίτης, ὅπως ὅλοι οἱ Φραγκοπαπάδες, ἔφαγε τὸ πρῶτο καὶ τὸ δεύτερο αὐγὸ κ' ἑτοιμαζόταν νὰ χάψη καὶ τὸ τρίτο, ὅταν ὁ ἐπιλοχίας δὲν βάσταξε πειὰ καὶ τοῦ εἶπε:

— Παπούλη μου, τρῶνε αὐγὰ σήμερα, τέτοια μεγάλη μέρα;...

Ὁ παπᾶς πῆρε ὕφος μισοκακόμοιρο καὶ ἀπήντησε:

— Ἔ, ἀρρωστιάρης εἶμαι βλέπεις, παιδί μου, τί νὰ κάνω;... Τρώω!...

Τότε κι' ὁ ἐπιλοχίας ἔριξε ἕνα βλέμμα λιμαργο στὰ κρυστὰ σὰν μπουμπούκια ἀνοιξιάτικα «ὠὰ» τῆς παπαδιᾶς καὶ εἶπε:

— Τότε νὰ φάω κι' ἐγώ, γιὰ νὰ μὴν ἀρρωστήσω!

Καὶ θέλουνε νὰ ποῦνε πῶς ἐγεύσατο!... Μὰ ὄχι τὴ Μεγάλη Βδομάδα. Σὰν καλὸς χριστιανός, περίμενε τὸ βράδυ τῆς Ἀναστάσεως...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΡΑΒΙΚΑ ΠΕΖΟΤΡΑΓΟΥΔΑ

ΖΟΡΑ, ΓΙΑΤΙ;..

Ζόρα, γιατὶ δὲν μὲ θέλεις; Ἐπειδὴ εἶμαι κουλός; Μὰ κι' ὁ Ταμερλάνος ἤτανε κουλός, καὶ μάλιστα ἐκούτσαινε. Ὡστόσο βγῆκε παντοῦ νικητὴς κι' ἐξουσίασε τὸ μεγαλείτερο βασίλειο τοῦ κόσμου...

Ζόρα, γιατὶ δὲν μὲ θέλεις; Ἔλα, πές μου τὴν ἀλήθεια. Ἐπειδὴ εἶμαι κουλός; Χωρὶς ἄλλο γι' αὐτό...

Ἔχω ὅμως ἕνα χέρι ποὺ μπορεῖ νὰ σὲ ὑπερασπίση περίφημα, ἕνα χέρι γιὰ νὰ σὲ σφίξω δυνατὰ ἀπάνω στὰ στήθη μου τ' ἀντρίκια, ἕνα χέρι ἑτοιμο νὰ κοιμματιάση ὁποιον ἄλλον θὰ τολμοῦσε νὰ σ' ἐρωτευτῆ...

Μάθε πῶς γιὰ νὰ σὲ γλυτώσω ἀπὸ τοὺς Κιργισί, ποὺ ἤθελαν νὰ γιεντήσουν μὲ τὸ σῶμα σου — ὅπως καὶ μὲ τῶν ἄλλων γυναικῶν — γι' αὐτὸ σέρνομαι τώρα σακατεμμένος καὶ ντροπασμένος...

Μ' ἔπισσε στὴ μάχη ὁ ἀρχηγός τους καὶ μοῦκοψε τ' ἀριστερό μπράτσο μὲ τὸ γιαταγάνι του... Μὰ αὐτὸ καὶ κομμένο ἀκόμα, σάλευε καταγῆς καταματωμένο καὶ μισοζώντανο, σὰν νὰ ζητοῦσε νὰ σὲ προφυλάξη ἀπ' τὸν ἐχθρό...

Ἀπὸ κεῖνον τὸν καιρὸ τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα — μαῦρα σὰν ὄρμια σταφύλια — ἔκλεισαν μέσ' στὸ δίχτυ τῶν μακρυνῶν μεταξωτῶν φουδιῶν σου τὴν καρδιά μου... Ζόρα, σὲ λατρεύω... Ζόρα, γιατὶ δὲν μὲ θέλεις;...

Ο,ΤΙ ΔΙΑΛΕΓΟΥΜΕ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ

(Ἀπὸ τὴν τελευταίως δοθεῖσαν ἐνδιαφέρουσαν διάλεξιν τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ κ. Ἰακ. Δραγάτση).

Ὁ περίφημος γιὰ τὴ φιλοπατρία καὶ τὴ μόρφωσί του Διδάσκαλος τοῦ Γένους Γεώργιος Γεννάδιος προσεκλήθη κατὰ τὸ ἔτος 1817 ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ κοινότητα τῆς Ὀδησσοῦ, κατὰ σύστασιν τοῦ Καποδίστρια, γιὰ νὰ διοργανώση τὴν ἐκεῖ ὀνομαστὴ Σχολὴ τῶν ἀμογενῶν μας. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς παραμονῆς του στὴν Ὀδησσό, συνέθησαν στὸ Γεννάδιο ἀρκετὰ περιστατικά, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναφέρουμε παρακάτω ἕνα, πολὺ χαρακτηριστικό.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ στὴ Ρωσσία συνηθιζόταν νὰ μὴν ἀφίνουν μουστάκι παρὰ μόνον οἱ ἀξιωματικοί. Ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἀκόμη καὶ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ τὸ ξυρίζουν καὶ νὰ μὴ διατηροῦν παρὰ μονάχα φαβορίτες, ἂν ἤθελαν.

Ὅταν λοιπὸν ἔφτασε ἐκεῖ ὁ Γεννάδιος, οἱ συμπατριῶτες του τοῦ ὑτέδειξαν νὰ συμμορφωθῆ καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσα συνήθεια τοῦ τόπου. Ὁ Γεννάδιος ὅμως ἐξεμάνη καὶ ἐδήλωσε ὅτι προτιμοῦσε νὰ φύγη ἀτ' τὴ Ρωσσία, παρὰ νὰ ὑποδληθῆ στὴν ἐξευτελιστική, ὅπως ἐνόμιζε, διατύπωσι τοῦ ξυρίσματος.

Εὐτυχῶς ἐπληροφορήθηκε τὶς διαθέσεις του ὁ Καποδίστριας, ὁ ὁποῖος τὸν ἐμπόδισε νὰ πραγματοποιήση τὴν ἀπειλή του. Πρὸς τοῦτο ἐνήργησε νὰ τοῦ παραχωρηθῆ τιμητικῶς ὁ βαθμὸς τοῦ... λοχαγοῦ, κι' ἔτσι σώθηκε τὸ μουστάκι τοῦ Γενναδίου...

* * *

Τὸν Γεννάδιο δὲν τὸν ἐκτιμοῦσαν μόνον οἱ συμπατριῶτες μας στὴν Ὀδησσό, ἀλλὰ καὶ οἱ Ρῶσσοι κι' αὐτὸς ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας, ὁ ὁποῖος ἐπεσκέφθη μάλιστα αὐτοπροσώπως τὴν Ἑλληνικὴ Σχολὴ τῆς Ὀδησσοῦ καὶ προσφωνήθηκε ἀπὸ τὸν σοφὸ καθηγητή της.

Λέγεται μάλιστα ὅτι στὴν περίστασι αὐτὴ ὁ Τσάρος, θέλοντας νὰ δείξη στὸ Γεννάδιο τὴν εὐνοιά του, ἐπεφόρτισε τὸν ὑποψήφιό του Καποδίστρια νὰ τοῦ ἀπονείμη τὸν τίτλο τοῦ βαρώνου.

— Ἀλλοίμονο! "Αν ἀρχίσουμε οἱ Ἕλληνες νὰ γενόμαστε βαρῶνοι, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ βγάλουν μεριοὶ ἀπὸ μᾶς τὸ β α ρ καὶ νὰ μείνουν μόνον... ὀ ν ο υ!...

* * *

Κατὰ τὸ ἔτος 1829 ὁ Γεννάδιος βρισκόταν στὴν Αἴγινα καὶ διεύθυνε κατ' ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως τὸ περίφημο Κεντρικὸν Σχολεῖον, τὸ ὁποῖο ἀργότερα μεταφέρθηκε στὴν Ἀθήνα, κοντὰ στὴν Ἀκρόπολι, στὴ θέσι τῆς σημερινῆς Ἐξαρχίας τοῦ Παναγίου Τάφου.

Μιὰ μέρα λοιπὸν ποὺ ὁ Διδάσκαλος τοῦ Γένους βρισκόταν στὴν αἴθουσα τῶν παραδόσεων κι' ἔκανε μάθημα στὰ παιδιά, μπῆκε ξαφνικὰ μέσα ἕνας ἀπὸ τοὺς γνωστοτέρους στρατηγοὺς τῆς ἐποχῆς, ὁπλοφορεῦντας σὰν σὲ μάχη καὶ καπνίζοντας τὸ τσιμπούκι του!

Ὁ Γεννάδιος, μόλις τὸν εἶδε νὰ μπαίνη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, κοτελήφθη ἀπὸ δίκαιο θυμὸ καὶ τοῦ φώναξε μὲ ἄγριο κι' ἐπιτακτικὸ ὕφος:

— Βρὲ Τοῦρκε! Ποῦ θαρρεῖς πῶς μπαίνεις κι' περπατᾶς ἔτσι; Ἔβγα ἔξω γρήγορα! Τί' αὐτὸ λευτερώσατε τὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ κοβήσετε ἐσεῖς στὴ θέσι τῶν Τούρκων; Ντροπὴ σας! Πρὶν ἔμπεις ἐδῶ μέσα, ἔπρεπε νὰ βγάλης τὰ τσαρούχια σου κι' νὰ βρῆς ξυπόλυτος, γιατὶ αὐτὸς ὁ τόπος εἶνε ἅγιος σὰν ἐκκλησία...

Ὁ δυστυχὴς στρατηγὸς ἔμεινε ἐμβρόντητος μπρὸς στὴν ἀπροσδόκητη αὐτὴ ὑποδοχὴ τοῦ αὐστηροῦ διδασκάλου καὶ ἀναγκάστηκε ν' ἀποχωρήση κατανταροπασμένος.

* * *

Ἱστορικὴ ἔχει μείνει ἐπίσης καὶ ἡ συμφιλίωσι τοῦ Κωλέτη καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου, θανασίμων πολιτικῶν ἀντιπάλων τῆς ἐποχῆς, συμφιλίωσι ποὺ κατορθώθηκε χάρις στὴ φιλοπατρία καὶ τὴν ἑτοιμότητα τοῦ Γενναδίου.

Κατὰ τὴν ἐπέτειο δηλαδὴ τῆς ἐθνικῆς μας ἐορτῆς στὰ 1847, ἔγινε στὸ Ν. Φάληρο λαμπρὰ τελετὴ πάνω ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ Καραϊσκάκη. Στὴν τελετὴ αὐτὴ παρευρίσκοντο οἱ σπουδαιότεροι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς καὶ πρῶτοι-πρῶτοι, φυσικά, ὁ Κωλέτης, πρωθυπουργὸς τότε, καὶ ὁ ἀντιπαλός του Μαυροκορδάτος.

Μετὰ τὴ δοξολογία, ὁ φιλάτατος Γεννάδιος βρῆκε μιὰ κατάλληλη στιγμὴ καὶ πιάνοντας ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Κωλέτη τὸν ἔφερε κοντὰ στὸ Μαυροκορδάτο καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀγαπιαστῆτε, ἀδελφιά! Ὅλο τὸ χρόνο τρώγεστε καὶ κυνηγᾶτε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Δῶστε τώρα τὸ φιλὶ τῆς ἀγάπης καὶ σταματήστε κάθε διχόνοια...

Οἱ δυὸ πολιτικοὶ συγκινήθηκαν ἀπὸ τὴν παρακίνησι τοῦ Γενναδίου καὶ ἀλλοκείνη τὴν ἡμέρα συμφιλιώθηκαν γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδος.

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ANTOINE DE COURSON

Η ΠΑΡΕΙΣΑΚΤΗ

ΝΑΣΤΑΤΩΜΕΝΗ ἡ Ἐλένη, νευριασμένη καὶ κατσουριασμένη, γύριζε πάνω—κάτω σὰν τρελλή. Ἔξαφνα στάθηκε μπροστὰ στὸν ἄντρα της καὶ τὸν ρώτησε

—Καὶ τί ἡλικία ἔχει ἡ κόρη σου;

—Εἶνε δέκα πέντε ἐτῶν, ἀπάντησε ἐκεῖνος, σκύβοντας τὸ κεφάλι του.

Γιὰ μερικὲς στιγμὲς σώπασαν κ' οἱ δυό τους. Ἡ Ἐλένη συλλογιζότανε:

«Ἔτσι λοιπόν;.... Ὁ ἄντρας μου μ' ἀπατοῦσε!... Καὶ δὲν ἤξερα τίποτα... τίποτα. Ἡ κόρη του εἶνε δεκαπέντε χρόνων... Καὶ εἶμαστε δεκαοχτὼ χρόνια παντρεμένοι. Εἶνε φοβερό!.... Σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ μαθαίνω, ὅτι ὁ Ἰάκωβος δὲν μοῦ ἦταν πιστὸς κ' ὅτι ἔχει κόρη. Μοῦ τὸ εἶπε ὁ ἴδιος. Μὰ ποιὰ νὰ εἶνε τάχα ἡ ἀντιζηλός μου; Ποιὰ νὰ εἶνε ἡ γυναῖκα ποὺ μοῦ ἔχει πάρει τὴν καρδιὰ τοῦ ἀντρός μου, χωρὶς νὰ τὸ ξέρω;»

Ἡ Ἐλένη δὲν τολμοῦσε νὰ κυττάξη στὰ μάτια τὸν ἄντρα της. Μὰ ἐκεῖνος, σὰν νὰ μάντεψε τὴ μυστικὴ του σκέψη, τῆς εἶπε:

—Ἡ μητέρα τῆς κόρης μου ἔχει πεθάνει, Ἐλένη... Γι' αὐτὸ τώρα, σὲ παρακαλῶ, νὰ δεχτῆς τὴν Φραγκίσκη στὸ σπίτι μας. Εἶνε παιδί μου...

Ἡ Ἐλένη κατάλαβε πὼς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ φέρη καμμιὰ ἀντίρρησι. Τόσα χρόνια ποὺ ζοῦσε μὲ τὸν Ἰάκωβο, δὲν μπόρεσε νὰ νικήση τὸν δεσποτισμό του, τὴν ἐπιτακτική του θέλησι. Κάθε φορὰ ἄλλωστε ποὺ τύχαινε νὰ φιλονεικήση μαζύ του, ὁ Ἰάκωβος τῆς ἔλεγε δρθὰ—κοφτὰ καὶ θυμωμένα:

—Ζοῦμε ἔτσι πληκτικά, γιατὶ δὲν ἔχουμε παιδιά. Καὶ γι' αὐτὸ φταῖς ἐσύ... ἐσύ...

Τὰ λόγια του αὐτὰ πλήγωναν σὰν μαχαίρι τὴν καρδιὰ τῆς Ἐλένης. Μήπως δὲν λιπότανε κ' αὐτὴ γιατὶ δὲν εἶχαν παιδιά; Λαχταροῦσε περισσότερο ἀπ' τὸν ἄντρα της νὰ ἔχη ἕνα παιδάκι, ἕνα μονάχα. Ποθοῦσε ν' ἀκούη ἀπὸ τὰ τριφερὰ ρόδινα χειλάκια του τὴ γλυκειὰ λέξι: «Μαμά».

Μιὰ γυναῖκα χωρὶς παιδιὰ, εἶνε ἕνα ἀτελὲς πλάσμα, ἕνα πλάσμα ποὺ τοῦ λείπει ἡ ψυχὴ τῆς ψυχῆς του.

Καὶ ἡ Ἐλένη ἔννοιωθε πάντα τὸν ἑαυτό της τόσο μόνο, τόσο ἔρημο καὶ καταλάβαινε πὼς μόνο ἕνα παιδὶ μποροῦσε νὰ γεμίση τὴ μοναξιά της. Μὰ τί ἔφταιγε αὐτή, ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν τὴν ἀξίωσε νὰ γίνη μητέρα;

Ὁ Ἰάκωβος ὅμως δὲν τὸ σκεφτόταν αὐτὸ καὶ τὴν πλήγωνε κάθε τόσο σκληρά μὲ τὴ φράσι:

—Δὲν ἔχουμε παιδιά!

Σὰν νὰ ἤθελε νὰ τῆς πῆ:

—Δὲν σ' ἀγαπῶ, γιατὶ δὲν μοῦ ἔδωσες ἕνα παιδί. Δὲν μπορῶ νὰ συμφωνήσω μαζύ σου, δὲν μ' ἀρέσει τίποτε μέσα στὸ σπίτι, γιατὶ δὲν μ' ἔκανες πατέρα.

Καὶ τώρα πάλι, στὴν κρίσιμη αὐτὴ περίστασι, ὁ Ἰάκωβος τὴν ἀφώπλισε μὲ τὰ ἴδια λόγια. Ἐνῶ ἐκείνη σώπαινε καὶ συλλογιζόταν μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα, τῆς εἶπε ἀπότομα:

—Λοιπόν, σήμφωνα; Ἡ Φραγκίσκη θὰ ρθῆ νὰ κατοικήση μαζύ μας. Δὲν εἶν' ἔτσι;

Ἀφοῦ ἄλλωστε δὲν ἔχουμε παιδιά....

Ἡ Ἐλένη τινάχτηκε σὰν κάτι νὰ τὴν κέντησε στὴν καρδιὰ καὶ χωρὶς νὰ σηκώση τὰ μάτια της, ἀπάντησε:

—Ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἂς ἔρθη...

Τί μποροῦσε νὰ κάνη ἡ δυστυχισμένη; Ν' ἀρνηθῆ; Νὰ τὸν παραλιέση; Νὰ φύγη;

Ἦταν ἔρημη στὸν κόσμο, δὲν εἶχε κανέναν ἄλλο, ἐκτὸς ἀπ' τὸν Ἰάκωβο. Ἀναστέναξε λοιπὸν βαθειὰ καὶ ὑπόκυψε στὴ σκληρή του ἀξίωσι.

—Καλά, εἶπε ὁ Ἰάκωβος, μαντεύοντας τὴν τυφλή της ὑπακοή. Σύστησε στὴν κοιμωμένα νὰ ἑτοιμάση τὴ γαλάζια κάμαρα.

—Πότε θὰ ρθῆ; ρώτησε δειλὰ ἡ Ἐλένη.

—Αὔριο, ἀπάντησε ὁ Ἰάκωβος, καὶ χωρὶς νὰ προσθέση τίποτε ἄλλο, σηκώθηκε κ' ἔφυγε.

Ἡ Ἐλένη ἄκουγε τὰ βήματά του ποὺ ἀπομακρυνόντουσαν ἀλοένα, κ' ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά.

«Ἴσως, σκέφτηκε, πηγαίνει τώρα ἀμέσως στῆς κόρης του, γιὰ νὰ τῆς ἀναγγείλη τὴν εὐχάριστη εἴδησι. Αὔριο ἡ κόρη του θὰ εἶνε ἐδῶ. Μιὰ κόρη... Τόσο τὸ χειρότερο... Ἂν ἦταν ἕνα ἀγόρι, δὲν θὰ στενοχωριόμουν καὶ πολύ. Ἐνῶ μιὰ κόρη μπορεῖ νὰ μοῦ πάρη ἐδῶ ἐδῶ μέσα τὴ θέσι. Θὰ μένη τὸν περισσότερο καιρὸ μέσα στὸ σπίτι. Θὰ θέλη νὰ διοικῆ αὐτή, νὰ διατάζη αὐτή. Καὶ μιὰ μέρα.... ποιός ξέρει ἂν δὲν μὲ διώξη ἀπὸ τὸ σπίτι αὐτό, ποὺ ζῶ δεκαοχτὼ ὁλόκληρα χρόνια... Μὰ τί μπορῶ νὰ πῶ, Θεέ μου, τί μπορῶ νὰ κάνω; Ἂν εἶχα κ' ἕνα μόνο δικό μου παιδί, ποτὲ ὁ Ἰάκωβος δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ μοῦ φέρη ἐδῶ τὴν κόρη ποὺ ἀπόχτησε ἀπὸ ἕναν ἐλεύθερο καὶ σκανδαλώδη ἔρωτα. Ποτέ... Ποτέ...».

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Ἰάκωβος ὡδήγησε σπίτι του τὴ Φραγκίσκη. Ἦταν ἕνα κορίτσι ψηλό, ἀδύνατο, μάλλον ἄχαρο, μὲ μάτια γαλανὰ καὶ μαλλιὰ μαῦρα.

Ἡ Ἐλένη τὴ δέχτηκε μὲ τυπικὴ, εὐγένεια. Μὰ ὅταν σὲ λίγο ἄκουσε τὴν ξένη αὐτὴ κόρη νὰ λέη τὸν Ἰάκωβο «πατέρα», πόνεσε κατάκαρδα.

Ὁ Ἰάκωβος τὸ κατάλαβε αὐτό, μὰ ἤθελε νὰ κανονίση μιὰ γιὰ πάντα κάτι τέτοιες ὀχληρὲς μικρολεπτομέρειες. Παρακάλεσε λοιπὸν τὴ γυναῖκα του νὰ δεχτῆ νὰ τὴ φωνάζη ἡ Φραγκίσκη «μαμά» ἢ τούλάχιστον «θεία».

Μὰ ἡ Ἐλένη αὐτὴ, τὴ φορὰ δὲν ὑποτάχτηκε στὴ θέλησι τοῦ ἀντρός της.

—Ὄχι! φώναξε. Δὲν θὰ μὲ λέη οὔτε «μαμά», οὔτε «θεία». Θὰ μὲ λέη ἁπλῶς «κυρία»...

Ἄκουγε τὰ βήματά του ποὺ ἀπομακρυνόντουσαν κι' ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά...

Ἡ Φραγκίσκη ἦταν ἀφελὴς καὶ εὐθυμη. Γελοῦσε διαρκῶς, τραγουδοῦσε, φλυαροῦσε.

Μὰ τὰ γέλια της καὶ τὰ τραγούδια της ἀπέλπιζαν κ' ἐκνευρίζαν τὴν Ἐλένη.

Σιγὰ—σιγὰ μάλιστα ἀντελήφθη πὼς ἡ Φραγκίσκη ἄρχισε νὰ τὴν ἀποφεύγη. Συχνὰ ὅταν ἡ Ἐλένη ἔμπαινε ξαφνικὰ σ' ἕνα δωμάτιο, ἡ Φραγκίσκη κ' ὁ πατέρας της ἔκοβαν ἀπότομα τὴν κουβέντα τους ὅσο νὰ ξαναφύγη.

Ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, ἡ φτωχὴ γυναῖκα κατάλαβε πὼς ἡ ξένη ἐκεῖ μέσα, ἦταν τώρα αὐτή, νὰ αὐτὴ ἡ ἴδια...

Κι' ὁ καιρὸς περνοῦσε ἔτσι μονότονος καὶ θλιβερός, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα ἀλλαγῆς, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα λυτρώσεως...

* * *

Ἡ Φραγκίσκη ὅσο μεγάλωνε, ὀμόφαινε ὁλοένα. Ὁ πατέρας της τὴν ἀγαποῦσε πειὰ τόσο, ὥστε ἔλεγε πὼς δὲν θὰ τὴν ἄρινε νὰ φύγη ποτὲ ἀπὸ κοντά του. Κι' ὅταν ἀκόμα θὰ τὴν πάντρευε, θὰ τῆς παραχωροῦσε ἕνα διαμέρισμα στὸ σπίτι του, γιὰ νὰ μείνη μαζύ του γιὰ πάντα.

Ἔτσι ἡ Ἐλένη καταλάβαινε, ὅτι δὲν θὰ λυτρωνόταν ποτὲ ἀπὸ τὴν «κόρη» τοῦ ἀντρός της. Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι δὲν εἶχε μαλώσει ποτὲ μὲ τὴν Φραγκίσκη, μὰ ὡστόσο ἦσαν πάντα κρύες κ' ἀδιάφορες ἡ μιὰ πρὸς τὴν ἄλλη. Κ' ὅταν κάποτε ἡ Φραγκίσκη φερνόταν μὲ τριφερότητα στὴν Ἐλένη, ἐκείνη τὴν πάγωνε μ' ἕνα της βλέμμα καὶ τὴν ἀπόφευγε.

Πάνω στὰ δεκαεχτὼ της χρόνια, ἡ Φραγκίσκη σιμπάθησε κάποιον νέο, ποὺ τῆς ἔδειχνε ἐξωφρενικὴ ἀγάπη καὶ λατρεία.

Τὸ εἰδύλλιο αὐτὸ δὲν ἄργησε νὰ καταλήξη σ' ἐπίσημο συνοικέσιο καὶ τέλος σὲ γάμο. Ὅλοι ἦσαν πειὰ καταχαρούμενοι. Μονάχα ἡ Ἐλένη μαραινόταν κι' ἔλιωνε διαρκῶς. Ἐννοιωθε τὸν ἑαυτό της ξένο μέσα στὴν τόση εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ της, ἡ προετοιμασίες τοῦ γάμου της ἔκαναν ν' ἀγανιᾶ καὶ συλλογιζόταν μὲ ἀπελπισία, ὅτι σὲ λίγο ἕνας ἀκόμα ξένος θὰμπαινε ὡς πωρεύσαστος στὸ σπίτι της. Κι' ἔπειτα ἀκόμα ἕνας καιρὸ θὰ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ χαιδεύη παιδιά, τὰ ὁποῖα θὰ φώναζαν «παππού» τὸν ἄντρα της, χωρὶς νὰ εἶνε καὶ διόλου τὴ ἐγγόνια...

Θὰ ἦταν πειὰ περισσότερο μόνη καὶ περισσότερο ξένη στὸ σπίτι αὐτό. Τί νὰ ἔκανε ὅμως;

Ἦταν πειὰ πολὺ ἀργὰ γιὰ νὰ ζητήση τὴ συμπάθεια τῆς Φραγκίσκης. Εἶχε ἀρκετὰ ψυχράνει τόσον καιρὸ τώρα τὸ φτωχὸ αὐτὸ κορίτσι.... Ἦταν ἄλλωστε ἀρκετὰ περήφανη ἡ Ἐλένη, ὥστε δὲν ἤθελε νὰ προσπέση στὴ Φραγκίσκη. Κ' ἔτσι, ἀπελπισμένη, ἀπογοητευμένη, τέλεια συντριμμένη, ἀποφάσισε νὰ σκοτωθῆ.

Μιὰ νύχτα, ἔρριξε τί, μετὰξυνὴ κάτω τὴς στοὺς ὤμους της καὶ

ΑΓΓΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΚΑΣ STEPHEN PHILLIPS

ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΛΛΥ

Ἐ παγωμένα δάχτυλα, ἡ Νέλλυ διώρθωσε τὸ φυτῆλα τῆς λάμπας, ποὺ κάπνιζε ἀνυπόφορα στὸ μικρό της δωμάτιο... Ἡ φωτιὰ στὸ τζάκι εἶχε σβύσει ἀπὸ ὥρα κι' ἡ ζέστη ἔρευνε σιγὰ-σιγὰ ἀπὸ κεῖ μέσα, ἀφίνοντας τὴ θέσι της σ' ἕνα κρύο, ὑγρὸ καὶ ὑπουλο, ποὺ γέμιζε τὴν ψυχὴ μὲ ἀπελπισία...

Ἡ Νέλλυ σήκωσε τὴ μελαγχολικὴ ματιά της καὶ κύτταξε τὸν ἄντρα της, ποὺ ὄρθιος κ' ἀμίλητος σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς καμαρούλας προσπαθοῦσε νὰ δῆ ἔξω ἀπ' τὸ θολωμένο τζάμι... Κούνησε λίγο τὸ χαριτωμένο κεφαλάκι της καὶ στὸ αἰνιγματικὸ πρόσωπό της ἀπλώθηκε κάποιος ἀχνὸς ἀγωνίας. Τοῦ εἶπε:

—Θ' ἀργήσης πολύ, Τόμ; Θὰ πεθάνω ὅσο νὰ γυρίσης πίσω...

Δὲν τῆς ἀπάντησε ἀμέσως... Βημάτιζε ταραγμένα μέσα στὸ δωμάτιο, γεμίζοντάς το σκιὲς ἔτσι καθὼς κουνιόταν κι' ἔπεφτε στὸ γιοντανο κορμί του τὸ ἀδύναμο φῶς τῆς λάμπας... Στάθηκε ἔπειτα κοντά της, τῆς χάϊδεψε λίγο τὰ σγουρά, ὁλόμαυρα μαλλιὰ κι' εἶπε:

—Μὴ φοβᾶσαι, γλυκειά μου... Κι' ἄλλοτε ἔμεινες ὁλομόναχη ἐδῶ πέρα, μέρες ὁλόκληρες, χωρὶς νὰ τρομάξης... Ἄλλωστε πόσο θ' ἀργήσω; Ἐφτὰ ἢ ὀχτὼ ὧρες τὸ πολύ, ὅσο νὰ πάω στὸ χωριὸ καὶ νὰ γυρίσω... Ξέρεις καλὰ πὼς ἔκλεισε γιὰ καλὰ, τὰ τρόφιμα σώθηκαν... Ἥμερος, χρυσή μου... Πρέπει νὰ φύγω...

Τὸν ἄκουγε χωρὶς νὰ βγάζη μιλιά... Ἕνα κακὸ προαίσθημα ἔσφιγγε πικρὰ τὴν ψυχή της, μὰ δὲν ἤθελε ν' ἀνησυχήση τὸν ἄντρα της, τὸν ἀγαπημένο της Τόμ, ποὺ ἀπ' τὸ πρωΐ ὧς τὸ βράδυ ἔδρωνε τὸ καλοκαίρι καὶ πάγωνε τὸν χειμῶνα, βγάζοντας τὸ ψωμί τους...

Ἔπιῃξε κάποιο ἀναφιλλητὸ καὶ τοῦ ἑτοίμασε τὸ τσαΐ... Ἔξω περίμεναν, ζεμμένα στὸ ἔλκυθρο κι' ἀνυπόμονα, τὰ δυὸ μαῦρα ἄλογά τους... Τὸν ἔβγαλε ἡ τὴν πόρτα, στάθηκε στὸ κατῶφλι ὅσο νὰ φύγη, κι' ἐνῶ ἔσβινε πειὰ στ' αὐτιά της τὸ μακρινὸ κουδούνισμα τῶν ἀλόγων, φώναξε ἔξαφνα μέσα στὴν ἀπελπισία κι' τὸ χιόνι ἐρημιὰ τῆς νύχτας:

—Τόμ... Τόμ... Μὴ φεύγεις ἀπόψε... Ἡ Δυστυχία θὰ προλάβη τὸν γυρισμό σου, Τόμ!...

Μὰ τὰ λόγια τὰ χάθηκαν πέρα στὴν παγωμένη πλαΐδα. Ὁ Τόμ εἶχε φύγει... Σκώδοντας τότε τὸ κορμάκι της, μπῆκε στὴν καμαρούλα της, καμπουριασμένη ἀπ' τὸ βάρος τῆς ἀγωνίας...

Πέρασαν ὧρες καὶ ὧρες... Ξαπλωμένη ἡ Νέλλυ σὲ ἕνα νυβάνι, βρισκόταν σὲ μιὰ κατάστασι ἀπερίγραπτη, ὅπου καὶ ξύπνιου, νομίζοντας ἄλλοτε τὴν πραγματικότητα γιὰ ὄνειρο κι' ἄλλοτε τὰ ὄνειρά της τὴ πραγματικότητα...

Ἔξω τὸ χιόνι ἔπεφτε πυκνό.

Πόση ὥρα ἔμεινε ἔτσι ἡ Νέλλυ;... Κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε... Μέσα στὸ βύθισμα τοῦ μυαλοῦ της ἄκουσε ἔξαφνα μακρυνοὺς ἀντίλαλους κουδουνιῶν καὶ σὲ λίγο ἕνα δυνατὸ χτύπημα στὴν πόρτα.

Τινάχτηκε πάνω μ' ἀνείπωτη λαχτάρα, βγάζοντας ἕνα στεναγμὸ ἀτεριγάστης εὐτυχίας, κι' ἀνάλαρρη τρέξε στὴν πόρτα... Τὴν ἄνοιξε μὲ τρεμάμενο μὰ γρήγορο χέρι, ἀνοίγοντας συγχρόνως καὶ τὴν ἀγκαλιά της γιὰ νὰ δεχτῆ τὸν ἀγαπημένο της Τόμ...

Μὰ κέρωσε ἀπ' τὴ φρίκη καὶ πήδησε ἀπότομα πρὸς τὰ πίσω, λὲς κι' εἶδε κανένα φάντασμα... Θέλησε νὰ φωνάξη, μὰ ἕνα ἀδύναμο μουγγρητὸ βγῆκε μονάχα ἀπ' τὸ λάρυγγά της.

Ἐκεῖ... ἀντίκρυ της... στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, στεκόταν ἡ σατανικὴ μορφὴ τοῦ Μάρκ Πρίννν, χαμογελῶντας εἰρωνικά, μὲ κάποια φανερὴ φοβέρα στὰ κινέζικα, μοχθηρὰ μάτια του...

Τὴν ἀγαποῦσε τρελλὰ ὁ ἀχρεῖος ἐκεῖνος, κ' ἂς ἦταν ἡ γυναῖκα ἑνὸς ἀπ' τοὺς στενωτέρους του φίλους... Μὰ ἀπὸ καιρὸ ἡ Νέλλυ τὸν εἶχε βάλει στὴ θέσι του καὶ κάποτε μάλιστα ποὺ φάνηκε πιὸ ἀναιδής, τοῦκοψε τὶς ἐπισκέψεις του σπίτι της, μὲ γλῶσσα πολὺ τσουχτερή... Δὲν εἶπε τίποτα τότε στὸν ἄντρα της, γιὰ νὰ προλάβη μαλώματα, ποὺ, Κύριος οἶδε, πῶς θὰ καταλήγανε, μὰ πάντα εἶχε μέσα της ἕνα φόβο, πὼς κάποτε ὁ ὑπουλος καὶ μοχθηρὸς ἐκεῖνος παλληκάρι θὰ τῆς ἔκανε μεγάλο κακό...

Καὶ νὰ τον τώρα!... Ὄρθιος στὸ κατῶφλι, σὰν δαίμονας, ἄπλωνε τὰ σουβλερὰ νύχια του ἀπάνω της... Χαμογελοῦσε εἰρωνικὰ καὶ τὰ ἀπαίσια σὰν σφύριγμα φειδιοῦ λόγια του τῆς τρυποῦσαν τ' αὐτιά:

—Δὲν μὲ περίμενες, κοῦκλα μου, ἔ; Μὰ γὼ δὲν σὲ ξέχασα... Διψοῦσα κι' ὡρίσιτρα νὰ σὲ χορτάσω... Εἶδα κεῖνο τὸν βλάκα, τὸν ἄντρα σου, νὰ μπαίνη στὸ χωριό, χωρὶς νάσα πλάϊ του κ' ἔζεψα στὴ σταγιὴ τ' ἄλογά μου, ξέροντας πειὰ ποῦ θὰ σὲ βρῶ, χωρὶς σκοτοῦρες καὶ καυγάδες...

Ἔκανε δυὸ-τρία βήματα πρὸς τὸ μέρος της, μὰ ἡ Νέλλυ, βουβὴ καὶ κατάχλομη, ἀναπήδησε σὰν ἀγριμι καὶ ξεκρεμῶντας ἀπ' τὸν τοῖχο τὸ βαρὺ ὅπλο τοῦ Τόμ, πυροβόλησε, μὲ ἄφθαστη γρηγοράδα, κατάστηθα τὸ τέρας ἐκεῖνο...

Ἄχνα δὲν πρόλαβε νὰ βγάλη... Στριφογύρισε μιὰ-δυὸ φορὲς στὰ κλονισμένα πόδια του, μούγγρισε ἀπ' τὸν πόνο καὶ τὸ σανιδένιο πάτωμα τράνταξε ἀπ' τὸ βάρος τοῦ κορμιοῦ του, ἔτσι καθὼς ἔπεσε ἀπότομα κάτω, μ' ἀνοιγμένα τὰ χέρια του...

Ἡ Νέλλυ, μηχανικὰ κ' ἄθορυβα σὰν φάντασμα, μὲ τὸ προσωπάκι της πιὸ αἰνιγματικὸ τώρα, ἄφρε τὴ λάμπα κι' ἔβρεξε ἕνα γύρω μὲ τὸ πετρέλαιο τὴν καμαρούλα της. Ἄρπαξε ὕστερα τὸ ὅπλο στὰ χέρια της καὶ βάζοντας φωτιὰ παντοῦ, ἔκλεισε τὴν πόρτα καλὰ καὶ βγῆκε ἔξω, στὴν παγωνοτριωμένη μὲ χιόνι αὐλή...

Ἤσαν χαράματα τώρα, μὰ θάλεγε κανένας πὼς ἔβγαινε κιόλας ὁ ἥλιος, ἔτσι καθὼς ρόδιζαν τὰ χιόνια ἀπ' τὶς κόκκινες φλόγες τῆς φωτιᾶς, ποὺ ἄρχιζαν νὰ πετιοῦνται ἀπ' τὰ παράθυρα, στάζοντας μὲ κρότο τὰ παγωμένα τζάμια.

Ἡ Νέλλυ ἄρχισε νὰ λερπατάη, χωρὶς κι αὐτὴ νὰ ξέρη γιὰ ποῦ... Ἦταν σχεδὸν μισόγυμνη, μὲ μιὰ ρόμπα μὲ κοντὰ μανίκια. Ἔξαφνα ἀκούστηκαν ἀπὸ μακρυὰ κουδουνίσματα ἀλόγων κι' ὅσο νὰ πάρη εἴδησι καλὰ-καλὰ, ἕνα ἔλκυθρο σταμάτησε ἀπότομα μπροστὰ της κι' ἕνας ἄντρας, ὁ ἄντρας της, πήδησε γρηγὰ κάτω καὶ τὴν ἄρπαξε ἀπ' τοὺς ὤμους της... Μὲ λαχτάρα στὴ φωνή του, τὴ ρώτησε...

—Ποῦ πᾶς, Νέλλυ; Τί φωτιὰ εἶν' αὐτή, στὸ σπίτι μας;

Ἡ ἀγωνιωμένη φωνή της μὲ δυσκολία ἀκούστηκε:

—Νά, Τόμ... Ἐκεῖ μέσα καίγεται τὸ πτώμα τοῦ Πρίννν... Ἤρθε, μὲ βρῆκε πάνω μου... Μ' ἀγαποῦσε ἀπὸ καιρό... Συχώρεσε με, δὲν στὸ εἶπα ἀπὸ τότε... Φοβόμουν... Ἤρθε... Θέλησε νὰ μοῦ κάνη κακό... Ἔλειπες... Σὲ εἶδε στὸ χωριὸ μόνιαχο σου... Δὲν πρόλαβε νὰ μ' ἀγγίξη... Τὸν σκότωσα, Τόμ!...

Τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ φίλησε, χαϊδεύοντας ἀπαλὰ τὸ κατάψυχρο μουτράκι της... Τὴν ἔγνοιωθε δική του, ὁλοκληρωτικὰ δική του, τὴ γλυκειὰ ἐκείνη κοκκίνισα, τὴ Νέλλυ του, κι' ἔξαφνα μονιμὰς ὅλες τὶς ὑπόλοιπες καὶ τὶς ὑποψίες ποὺ σπάρφαν τὴν καρδιά του, μυστικά, τόσον καιρὸ τώρα... Καὶ — πράγμα παράξενο — ἤταν εὐτυχισμένος αὐτὴ τὴ στιγμὴ, παρὰ τὸ σκοτεινὸ μέλλον ποὺ ἔλαμνοιγόταν μπροστά του...

Τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὴ φίλησε...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ ΚΟΡΑΗ

—Ὑπάρχει παιδεία τῆς κεφαλῆς καὶ παιδεία τῆς καρδίας. Καλὰ καὶ ἀ δύο, ἀλλ' ἡ πρώτη χωρὶς τὴν δεύτερη δὲν ἔφερεν εἰς κανὲν ἔθνος τὴν ἀληθινὴν εὐδαιμονίαν.

—Πρέπει νὰ λαλῆ τὶς ὄχι μόνον σοφῶς, ἀλλὰ καὶ ὡφελίμως.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΟΝΟΡΕ ΝΤΕ ΜΠΑΛΖΑΚ

ΕΓΚΑΤΑΛΕΛΕΙΜΜΕΝΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΕΣΑ στὸ ἀμάξι μὲ περίμενε ὁ κ.ντ Μερσιὲ μαζὺ μὲ τὸν ὑπηρέτη του Ζοζέφ ὁ ὁποῖος θὰ ἔκανε χρέη ἀμαξηλάτου καὶ θὰ μὲ συνώδευε ὥς ἐδῶ. Ὁ κ. ντὲ Μερσιὲ θὰ ἔμενε μερικὲς ἡμέρες ἀκόμα στὸν πύργο γιὰ νὰ μὴν ὑπαριαστῆ ὁ Γαστὼν ὅτι συνήργησε ἢ μὲ βοήθησε ὁπωσδήποτε στὴ φυγή μου...

Θεέ μου!... Δὲν ξέρω γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ ἀνάμνησις τοῦ Γάστονος μ' ἔκανε νὰ αἰσθάνομαι φόβο... Ἕνα φόβο ὅμως ὅμοιο μ' αὐτὸν ποὺ νοιώθει ὁ ἔνοχος ὅταν συλλογίζεται τὸν δικαστή του...

Ὁπωσδήποτε, προσπάθησα νὰ ἐπιβληθῶ στὸν ἑαυτό μου γιὰ νὰ μὴ λιποψυχήσω τὴν τελευταία στιγμή. Ἔδωσα τὸ χέρι μου στὸν κ. ντὲ Μερσιέ, ὁ ὁποῖος μὲ βοήθησε ν' ἀνέβω στὸ ἁμάξι. Κατόπιν, πρὶν μ' ἀποχαιρετήσει, μοῦ εἶπε:

— Ἀκοῦστε, κυρία μου, θὰ μείνετε στὸ σπίτι μου μερικὲς ἡμέρες, ὡσότου νὰ ἔλθω κι' ἐγὼ γιὰ νὰ φροντίσω γιὰ τὴν εἰσαγωγή σας στὸ μοναστῆρι. Στὸ διάστημα ὅμως ποὺ θὰ μείνετε ἐκεῖ, δὲν πρέπει νὰ βγαίνετε καθόλου ἔξω, γιατὶ μπορεῖ νὰ σᾶς ἰδῆ κανεὶς κι' ἔτσι νὰ ματαιωθοῦν ὅλα μας τὰ σχέδια. Εὐτυχῶς, ἔχω ἐκεῖ μιὰ καλὴ βιβλιοθήκη καὶ μπορεῖτε νὰ πρνᾶτε εὐχάριστα τὰς ὥρες σας μὲ τὴ μελέτη. Ἡ γρηὰ κοματιέρα μου Ζιγκὸ θὰ εἶνε στὴ διάθεσί σας καὶ θὰ φροντίζη γιὰ σάς... Ἐγὼ θὰ προσπαθήσω νὰρθῶ ὅσο τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα... Λοιπόν, ὠρεβοὐάρ, ἀγαπητή μου κυρία...

— Ὠρεβοὐάρ, κύριε ντὲ Μερσιέ.

Μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι κ' ἀφοῦ ἔκανε μιὰ ἐλαφρὰ ὑπόκλισι, ἀπσιακρύνθηκε διευθυνόμενος πρὸς τὸν πύργο.

Τὸ ἁμάξι ξεκίνησε ἀμέσως. Ἔννοιωσα τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἕνα σφίξιμο στὴν καρδιά μου... Ἔφευγα ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου γιὰ λίγες στιγμὲς νόμισα πὼς εἶχα γνωρίσει τὸν ἔρωτα καὶ τὴν εὐτυχία.

Ἀλλοίμονο ὅμως... Ἡ ἀλήθεια ἦταν διαφορετική, γιατὶ πίσω ἀπ' αὐτὰ κρυβόταν ἡ ὑποκρισία καὶ τὸ ψέμμα...

Προσπαθοῦσα νὰ μὴ συλλογίζωμαι τίποτε, μὰ παρ' ὀλ' αὐτά, ὑπέφερα, ὑπέφερα βαθειά...

Τὸ ἁμάξι ἐντωμεταξὺ κυλοῦσε στὸν ἔρημο ἐξοχικὸ δρόμο, ποὺ τὸν σκέπαζαν πειά τὰ νυχτερινὰ σκοτάδια. Τὰ τοπία περνοῦσαν κατάπαυρα καὶ καθὼς ἄνοιγα τὰ μάτια μου, ἔβλεπα ἀλλόκοτες σκιὲς ἔξω ἀπὸ τὰ τζάμια... Φοβισμένη τὰ ξανάκλεινα πάλι καὶ προσπαθοῦσα ν' ἀποκοιμηθῶ... Πραγματικά, δὲν ἄργησα νὰ βυθιστῶ σ' ἕνα βαρὺ ὕπνο, γιατὶ ἡ συγκινήσεις κι' ἡ ἀγονία μὲ εἶχαν ἐξαντλήσει...

Μὰ οὔτε καὶ στὸν ὕπνο βρῆκα τὴ γαλήνη μου, γιατὶ ἄσχημα ὄνειρα μὲ βασάνιζαν. Ἐξ ἄλλου, κάθε φορὰ ποὺ τὸ ἁμάξι σκόνταφτε σὲ καμμιὰ πέτρα τοῦ δρόμου καὶ τρανταζόταν, ξυπνοῦσα ἀναπηδώντας.

Ὅταν ξημέρωσε καὶ ἡ πρῶτες ἀχτῖνες τοῦ ἡλίου, χτυπῶντας με μέσ' ἀπ' τὰ τζάμια τοῦ ἁμαξιοῦ, μ' ἔκαναν ν' ἀνοίξω τὰ μάτια μου, τὰ τοπία γύρω μας εἶχαν μεταβληθεῖ ἐντελῶς. Ἀπέραντοι κάμποι ἁπλωνόντουσαν παντοῦ, ποὺ τοὺς ἔκοβαν, μακρυὰ στὸν ὁρίζοντα, μεγάλα δάση καὶ βουνά.

Ἕνας κλειστὸς φάκελλος τράβηξε τὴν προσοχή μου...

Σταθήκαμε σ' ἕνα πανδοχεῖο γιὰ ν' ἀλλάξη ὁ Ζοζὲφ ἄλογα, ἐπειδὴ τὰ ἄλλα εἶχαν ἐξαντληθεῖ πειὰ ἔπειτα ἀπὸ τὸν καλπασμὸ μιᾶς ὁλόκληρης νύχτας.

Ἐγὼ δὲν ἐβγῆκα καθόλου ἔξω στὸ διάστημα αὐτό. Ὁ Ζοζὲφ ὡστόσο φρόντισε καὶ μοῦ ἔφερε μέσα στ' ἁμάξι κάποιο ἐλαφρὸ πρόγευμα, τὸ ὁποῖο μόλις ἄγγιξα. Κατόπιν ξεκινήσαμε μὲ τὸν ἴδιο καλπασμό... Τέλος, κατὰ τὸ μεσημέρι, φτάσαμε ἐδῶ, στὸ ἐξοχικὸ σπίτι τοῦ κ. ντὲ Μερσιέ...

Τὸ σπίτι εἶνε πολὺ ἀπόμερο καὶ περιστοιχίζεται ἀπὸ ἕνα μεγάλο κῆπο φραγμένο μὲ ψηλὸ μανδρότοιχο, ὁ ὁποῖος τοῦ κλείνει ὅλη τὴ θέα καὶ τὸ κάνει πολὺ σκυθρωπό.

Ἔννοωσα ἕνα παράξενο συναίσθημα καθὼς διέσχισα τὴν ἐξώπορτά του, ἕνα αἴσθημα ὅμοιο μ' ἐκεῖνο ποὺ νοιώθει ὁ κατάδικος ὅταν βρίσκεται στὴ φυλακή. Ἡ γρηὰ Ζιγκό, ἡ καμαριέρα τοῦ κ. ντὲ Μερσιέ, μοῦ ἔκανε πολὺ ἄσχημη ἐντύπωσι. Ἔχει παρουσιαστικὸ στριγγλας. Πιθανὸν ὅμως νὰ ἔχη καλὴ καρδιά, γιατὶ τσακίζεται νὰ μὲ περιποιηθῆ.

Μοῦ εἶχαν ἑτοιμάσει ἀπὸ πρὶν ἕνα δωμάτιο στὸ ἐπάνω πάτωμα τῆς κατοικίας, στὸ ὁποῖο καὶ ἀποσύρθηκα ἀμέσως γιὰ νὰ συνέλθω ἀπὸ τὴν κούρασι τοῦ ταξειδιοῦ καὶ γιὰ νὰ σοῦ γράψω τὴν ἐπιστολή μου αὐτή... Θὰ σοῦ γράψω κι' αὔριο πάλι.

Σὲ φιλῶ, Κλάρα.

(Ὁ μαρκήσιος Γαστὼν ντὲ Σατινὶ πρὸς τὸν Ὀκτάβιο ντὲ Παλμιέ).

Παρίσι.

Ἐγύρισα χθές, ἀγαπητέ μου φίλε, στὸ Σατινὶ γεμάτος γλυκειὲς ἐλπίδες καὶ προσδοκία. Δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ περάσω τὴν πόρτα του καὶ νὰ τρέξω κοντὰ στὴν Κλάρα, γιὰ νὰ μοῦ δώση τὴν ἀπάντησί της...

Καλύτερα ὅμως νὰ μὴν εἶχα γυρίσει... Περίμενα νὰ ἰδῶ τὴν Κλάρα νάρθῃ νὰ μὲ προϋπαντήση μαζὺ μὲ τὴν ἀδελφή μου, μά, ἀντὶ αὐτῆς, εἶδα μονάχα τὴν Ἰουλία, νὰ στέκεται στὴν εἴσοδο τοῦ πύργου, σὰν φοβισμένη...

— Μὰ τί ἔχεις λοιπόν, Ἰουλία;... τὴ ρώτησα ἀπλώνοντάς της τὸ χέρι μου. Ποῦ εἶνε ἡ Κλάρα;

Ἡ Ἰουλία χαμήλωσε τὰ μάτια της, σὰν νὰ φοβόταν τὴν ὀργή μου καὶ μοῦ ἀπάντησε τρέμοντας:

— Ἔφυγε...

Τῆς ἔσφιξα τὸ χέρι δυνατὰ καὶ τῆς φώναξα:

— Τί θέλεις νὰ πῆς;... Ἔφυγε;... Ποῦ πῆγε;

Ἡ ἀδελφή μου ὅμως, ἀντὶ νὰ μοῦ ἀπαντήση, ξέσπασε σὲ δυνατὸς λυγμούς. Καταλαβαίνοντας ὅτι δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τῆς ἀποσπάσω περισσότερες ἐξηγήσεις, τὴν ἄφησα καὶ ἔτρεξα μέσα. Σ' ἕνα διάδρομο συνάντησα τὴ μητρυιά μου. Μόλις μὲ εἶδε, μὲ πλησίασε, μὲ χαιρέτησε καὶ μοῦ εἶπε μὲ τόνο προκλητικό:

— Θὰ μάθατε βέβαια τὰ κατορθώματα τῆς ἐξαδέλφης σας;... Ἔφυγε ἀπὸ τὸν πύργο κρυφά, χωρὶς νὰ πῆ τίποτε σὲ κανένα, ἀκολουθοῦντας ποιὸ ξέρει ποιόν...

— Σωπάστε, κυρία! τῆς φώναξα. Σᾶς ἀπαγορεύω νὰ κακολογεῖτε τὴν ἐξαδέλφη μου...

— Ὥστε νομίζετε πὼς πῆν κακολογῶ; ἔκανε ἐκείνη εἰρωνικά. Σᾶς εἶπα ἁπλούστατα τί συνέβη...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη φάνηκε κι' ὁ κ. ντὲ Μερσιέ, ὁ ὁποῖος, παίρνοντάς ὅσο μποροῦσε ἀξιοπρεπέστερο ὕφος, μοῦ ἐπιβεβαίωσε τὴ φυγὴ τῆς ἐξαδέλφης μου — τὴν «ἀπαγωγή», ὅπως τὴν ἤθελε ἡ μητρυιά μου.

— Ἔφυγε ἔτσι, χωρὶς νὰ σᾶς πῆ τίποτε, χωρὶς ν' ἀφήση ἕνα γράμμα;

— Τίποτε... Τίποτε... μοῦ ἀπάντησε ὁ κ. ντὲ Μερσιέ.

Τοὺς ἄφησα τότε καὶ διευθύνθηκα πρὸς τὰ διαιτέρα διαμερισματά μου, μὴ ξέροντας τί νὰ φανταστῶ, τί νὰ ὑποθέσω...

Ὁ πόνος μου ἄλλωστε ἦταν τόσος, ὥστε δὲν μοῦ ἐπέτρεπε νὰ σκεφθῶ.

Μόλις ἄνοιξα τὴν πόρτα κι' ἀντίκρυσα τὸ γνώριμο αὐτὸ περιβάλλον, μέσα στὸ ὁποῖο εἶχα περάσει τόσες στιγμὲς ἐλπίδος κι' εὐτυχίας, ἔνιωσα τὰ πόδια μου νὰ κλονίζονται...

Νά, ἐκεῖ, μπρὸς στὸ τραπέζι στὸ ὁποῖο συνήθιζε νὰ γράφη ἡ Κλάρα ὅταν μὲ βοηθοῦσε στὴν ἐργασία μου, βρισκόταν ἀκόμα ἡ πολυθρόνα της.

Ἔξαφνα ὅμως ἕνας φάκελλος ἐπάνω στὸ τραπέζι τράβηξε τὴν προσοχή μου... Πλησίασα κι ἀμέσως ξεχώρισα στὴν ἐπιγραφὴ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τῆς Κλάρας. Ἀπευθυνόταν σὲ μένα. Μὲ χέρια ποὺ ἔτρεμαν, τὸν ἄρπαξα, τὸν ἔσκισα καὶ διάβασα τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολή:

«Ἐξάδελφέ μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε γι' αὐτὸ ποὺ κάνω. Δυστυχῶς ὅμως δὲν μπορῶ νὰ δεχτῶ νὰ γίνω σύζυγός σας καὶ γι' αὐτὸ ἀναγκάζομαι νὰ ἐγκαταλείψω τὸν πύργο σας. Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴ θερμὴ σας φιλοξενία καὶ τὶς περιποιήσεις ποὺ μοῦ κάνατε τόσον καιρό... Μὴν ἐπιδιώξετε νὰ μὲ ξαναϊδῆτε... Θὰ ζητήσω τὴ γαλήνη μου σ' ἕνα μοναστῆρι.

» Χαίρετε γιὰ πάντα καὶ συγχωρῆστε με.

Ἡ ἐξαδέλφη σας ΚΛΑΡΑ».

Θεέ μου!... Ὥστε ἦταν λοιπὸν ἀλήθεια πὼς ἡ Κλάρα εἶχε φύγει; Μὰ γιατὶ λοιπόν;... Γιατί;... Πρὶν φύγω γιὰ τὸ Παρίσι, μοῦν βέβαιος πὼς μ' ἀγαποῦσε, μοῦ τὸ εἶχε ὁμολογήσει σχεδὸν κ' ἡ Ἰουλία.

Τί εἶχε λοιπὸν μεσολαβήσει, ὥστε ν' ἀλλάξη τόσο ξαφνικὰ αἰσθήματα ἀπέναντί μου;...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ νοῦς μου πῆγε στὴ μητρυιά μου... Μήπως... μήπως... Ὑποψιάζομαι πολλὰ πράγματα, μά, ἐπειδὴ δὲν εἶμαι ἀκόμα βέβαιος σχετικῶς, δὲν σοῦ γράφω τίποτε... Ἀλλοίμονο ὅμως στὴ μητρυιά μου, ἂν ἡ ὑποψίες μου ἀποδειχθοῦν βάσιμες...

Τὸ τρομερὸ πάντως εἶνε ὅτι δὲν ξέρω τί νὰ κάνω, πὼς νὰ ἐνεργήσω, πὼς νὰ ξαναβρῶ τὴν ἐξαδέλφη μου, ἡ ὁποία ποιός ξέρει ποιές σκευωρίας ἔχει πέσει θῦμα... Ἐλπίζω ὡστόσο πὼς ὁ Θεὸς θὰ μὲ βοηθήση....

Σὲ φιλῶ, Γαστὼν.

***

(Ἡ δις Μάρθα Ντελμὸν πρὸς τὸν μαρκήσιον Γάστωνα ντὲ Σατινύ).

Πύργον Σατινὶ.

Κύριε μαρκήσιε,

Ἐδίστασα πολὺ προτοῦ ἀποφασίσω νὰ γράψω αὐτὴ τὴν ἐπιστολή, ἐπειδὴ δὲν ἤξερα ἂν ἔπρεπε νὰ σᾶς τὴ στείλω. Ἕνα μυστικὸ προαίσθημα ὅμως ἐνίκησε τοὺς διστάγμούς μου καὶ μ' ἔπεισε ὅτι γράφοντάς σας, ἐξυπηρετῶ τόσο σᾶς, ὅσο καὶ τὴν ἀγαπητή μου ἐξαδέλφη κ. Κλάρα Λαφορέ, τὴν πιὸ καλή μου φίλη. Ξέρω τὰ πάντα σχετικὰ μὲ τὸ αἴσθημά σας, μὲ τὸν ἔρωτά σας πρὸς αὐτή, ὅπως ξέρω ἐπίσης ὅτι ἡ Κλάρα ἐγκατέλειψε κρυφὰ τὸν πύργο σας πρὶν ἀκόμα ἀποκτήσει στὴν πρότασί σας νὰ γίνη σύζυγός σας. Ἐπειδὴ ὅμως ὑποπτεύθηκα ὅτι ἔπεσε θῦμα καταχθονίας μηχανορραφίας, σᾶς ἐσωκλείω ἐδῶ τὴν τελευταία της ἐπιστολὴ πρὸς ἐμέ, τὴν ὁποία μοῦ ἔστειλε, καθὼς θὰ ἰδῆτε, ἀπὸ τὸ ἐξοχικὸ σπίτι τοῦ κ. ντὲ Μερσιέ στὰ περίχωρα τοῦ Παρισσοῦ, ὅπου καὶ ἔχει καταφύγει. Ἐκτὸς τῆς ἐπιστολῆς της αὐτῆς, δὲν ἔλαβα ἄλλη, μολονότι μοῦ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ μοῦ γράφη κάθε μέρα... Αὐτὸ μεγαλώνει ἀκόμα περισσότερο τὸ ἀνησυχίες μου γιὰ τὴν ἀγαπιά μου...

Δὲν ξέρω τί νὰ ὑποθέσω... Πάντως εἶμαι βεβαία ὅτι πρόκειται γιὰ κατάνικῆς πλεκτάνης, τῆς ὁποίας ἔπεσε θῦμα... Γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ σᾶς γράφω... Θέλω νὰ σᾶς βοηθήσω γιὰ νὰ τὴ σώσετε, ἐπειδὴ ξέρω πὼς τὴν ἀγαπᾶτε...

Μὲ ἐξαιρετικὴ ὑπόληψι

Μάρθα Ντελμόν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΜΟΥΣΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Οἱ ἀεικίνητοι, ἐρχόμενοι καὶ συνταρασσόμενοι μουσικοί. Ἡ ἀπέχθεια τοῦ Λίστ πρὸς τὴ συνήθεια αὐτή. Ἡ ἀκινησία του. Πῶς διηύθυνε τὴν ὀρχήστρα μὲ ἀνεπαίσθητες κινήσεις τῶν δακτύλων. Ἕνα δύσκολο παίξιμο στὸ πιάνο. Ὅπου παίζει μὲ σπασμένο χέρι. Τὸ ρεκὸρ τοῦ κρατήματος τῆς ἀναπνοῆς. Δεκατρεῖς νότες μ' ἕνα χέρι. Τὸ «Καμπανέρο», κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Τὸ «Καμπανέρο».

Ὁ Φράντς Λίστ, ὁ διάσημος μουσουργὸς καὶ πιανίστας τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἦταν ὁ πιὸ «ἀτάραχος» μουσικὸς τῆς ὑφηλίου. Ἡ λέξις «ἀτάραχος» δὲν λέει βέβαια τίποτα, δὲν λέει κυρίως ἐκεῖνο ποὺ πρέπει. Θὰ σᾶς ἐξηγήσουμε ἀμέσως περὶ τίνος πρόκειται.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι οἱ περισσότεροι μουσικοί, ὅταν διευθύνουν ὀρχήστρα ἢ ὅταν παίζουν πιάνο ἢ βιολί, κάνουν διάφορες σπασμωδικὲς κινήσεις, σὰν... δαιμονισμένοι! Τινάζονται δηλαδὴ σύγκορμοι, ἐξακοντίζουν τὰ χέρια τους δεξιὰ κι' ἀριστερά, πάνω καὶ κάτω, κινοῦνε σὰν ἐπιληπτικοὶ τὸ κορμί τους, τοὺς ὤμους, τὶς πλάτες καὶ τὸ κεφάλι τους, τεντώνουν καὶ μαζεύουν ἀδιάκοπα τὸν λαιμό τους καὶ τρέμουν ὁλόκληροι σὰν νὰ ἔπαθαν ντελίριουμ τρέμενς!...

Αἱ, λοιπόν, ὁ Φράντς Λίστ ἀπεχθανόταν ὅσο τίποτε ἄλλο στὸν κόσμο τὴν «ἀεικινησία», τὴ φασαρία αὐτή, ἡ ὁποία κάνει τοὺς μουσικοὺς νὰ φαίνονται ἀστεῖοι στὰ μάτια τοῦ κοινοῦ. Κι' ὅταν ἔβλετε κανένα μουσικὸ νὰ παίζη πιάνο ἢ βιολὶ ἢ καὶ νὰ διευθύνη ὀρχήστρα κάνοντας σπασμωδικὲς κινήσεις καὶ γκριμάτσες, ἔλεγε:

—Αὐτὸς φτιάνει δμελέττα παίζοντας πιάνο!...

Ἡ φράσις αὐτὴ «φτιάνει δμελέττα» ἔμεινε ἔχτοτε κλασσική καὶ παροιμιώδης μεταξὺ τῶν μουσικῶν.

Θέλοντας ν' ἀποφύγη τὸ «ἐλάττωμα» αὐτὸ — πῶς ἀλλοιῶς νὰ τὸ πῆς; — ὁ Λίστ ἔπεσε στὴν ἀνθετη ἀκριβῶς ὑπερβολή. Τὴν «ἀκινησία». Ἀπὸ μικρὸς δηλαδὴ εἶχε συνηθίσει νὰ κάνη ὅσο τὸ δυνατὸν μικρότερες κι' ἀνεπαίσθητες κινήσεις ὅταν ἔπαιζε πιάνο ἢ βιολί. Τὸ πολὺ μάλιστα εἶχε ἐξασκηθῆ σ' αὐτό, ὥστε, ὅταν ἔπαιζε πιάνο, τὰ χέρια του πηγαινοερχόταν ἐπάνω στὸ κλαβιέ, δριμύτατα, χωρὶς νὰ κάνουν τὴν παραμικρὴ κάθετη κίνησι. Ὅταν ἀφήνανε πάλιν ὀρχήστρα, χωρὶς καθόλου νὰ μεταχειρίζεται μπαγκέττα, ἔδινε τὰ συνθήματα στοὺς μουσικοὺς μὲ κινήσεις τῶν δακτύλων τόσο μικρές, τόσο ἀνεπαίσθητες, ὥστε κι' οἱ θεαταὶ ποὺ βρίσκονταν σ' ἐλάχιστη ἀπόστασι ἀπ' αὐτόν, νόμιζαν πὼς ἔμενε ἐνελῶς ἀκίνητος κι' ὅτι ἡ ὀρχήστρα ἔπαιζε μόνη της, χωρὶς νὰ κατευθύνεται ἀπὸ τὸ μαέστρο.

Χαρακτηριστικὸ τῆς ἠρεμίας τοῦ Λίστ κατὰ τὰς περιστάσεις αὐτές, εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς: Συχνά, ὅταν καθόταν νὰ παίξη πιάνο, ἔβαζε τὸ ποτοθεστοῦσαν ἐπάνω στὸ κάθε του χέρι ἀπὸ ἕνα ποτήρι γεμάτο νερό, ὅπως δείχνει καὶ ἡ εἰκόνα μας. Ἔπειτα ἔπαιζε χωρὶς νὰ κουνηθῆ καθόλου σὲ μαεστρία, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ χύνεται οὔτε σταγόν ἀπὸ τὰ ποτήρια μὲ τὸ νερό.

***

Τὸ 1840, ὁ Λίστ ἐπρόκειτο νὰ δώση μιὰ συναυλία στὸ Λονδίνο.

Ἐνῶ ὅμως πήγαινε ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο του στὴν αἴθουσα τῶν συναυλιῶν, τὸ ἁμάξι του ἀναποδογύρισε στὸ δρόμο κι' ὁ Λίστ ἔπεσε καὶ χτύπησε στὸ χέρι του τόσο, ὥστε ἔπαθε ἐξάρθρωσι τοῦ καρποῦ. Οἱ φίλοι του κι' ὁ χειροῦργος ποὺ ἐκλήθη νὰ τοῦ παράσχη τὴ βοήθειά του, τὸν συμβούλευαν ν' ἀναβάλη τὴ συναυλία. Ἀλλὰ ὁ Λίστ δὲν θέλησε νὰ δυσαρεστήση τὸ φιλόμουσο κοινὸν ποὺ εἶχανε κατακλύσει τὴν αἴθουσα. Ἔβαλε νὰ τοῦ τρίψουνε τὸ χέρι κι' ἔπειτα ἐμφανίστηκε στὴ σκηνὴ ἐντελῶς ἥρεμος. Κάθησε στὸ πιάνο κι' ἄρχισε νὰ παίζη. Ἐξετέλεσε δὲ ὅλη τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ «Γουιλιέλμου Τέλλου» χωρὶς νὰ ὑστερήση καθόλου ἀπ' τὴ συνηθισμένη του ἐπιδεξιότητα. Κιὰ τὸ κοινό, ποὺ ἐντωμεταξὺ εἶχε μάθει τὸ ἀτύχημά του, τὸν ἀποθέωσε.

***

Ἡ Ἔβελιν Χαγκάρα, μιὰ Ἱσπανικῆς καταγωγῆς Ἀμερικανίς πριμαντόνα, ποὺ παίζει στὴν Ὄπερα τῆς Νέας Ὑόρκης, κατέχει ἕνα μοναδικὸ ρεκὸρ κρατήματος τῆς ἀναπνοῆς της, τὸ ὁποῖο κανένας ἀπ' τοὺς τενόρους ἢ ἀπ' τὶς πριμαντόνες τῶν αἰώνων δὲν μπόρεσε νὰ φτάση ποτέ.

Ἡ μὰς Χαγκάρα μπορεῖ νὰ τραβήξη τὴν πιὸ ὑψηλὴ κορῶνα ἐπὶ τρία ὁλόκληρα λεπτὰ τῆς ὥρας, δηλαδὴ ἐπὶ ἑκατὸν ὀγδόντα δευτερόλεπτα, χωρὶς νὰ κοντοσταθῆ οὔτε ἕνα πέμπτο δευτερολέπτου γιὰ νὰ πάρη βοηθητικὴ ἀναπνοή.

***

Ἕνα ἄλλο ρεκόρ, μοναδικὸ στὸν κόσμο, κατέχει κάποιος Ἀμερικανὸς πιανίστας, ὁ μίστερ Τζὼν Χόλντερ, ἀπ' τὴν πόλι Ἀλμπέρτα τοῦ Καναδᾶ. Ὁ μουσικὸς αὐτὸς μπορεῖ μὲ τὸ ἕνα χέρι νὰ χτυπᾶ τόσα πλῆκτρα τοῦ πιάνου, ὥστε νὰ βγάζη ταυτοχρόνως δεκατρεῖς νότες!...

***

Ξέρετε ἀπὸ ποιὸ ὄργανο βγῆκε ὁ πρῶτος μουσικὸς ἦχος στὸν κόσμο;

Λοιπόν, τὸ ὄργανο αὐτὸ εἶνε τὸ τόξο. Μάλιστα, τὸ τόξο, μὲ τὸ ὁποῖο ρίχνουν τὰ βέλη. Τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ βέλος ἐξακοντίζεται ἀπ' τὴ χορδὴ τοῦ τόξου, παράγεται ἕνα «τίγκ», ἕνα βοηθὸ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ψιλόηχο.

Κι' ἐπειδὴ συχνὰ ἡ χορδὲς ποὺ εἶχαν διάφορα τόξα δὲν ἦσαν τοῦ ἰδίου πάχους, καὶ οἱ ἦχοι ποὺ βγάνανε ἀπ' αὐτὲς ἦσαν ἀκόμοιοι.

Βλέποντας τὸ παράξενο κι' ἐν ταύτοις φυσικώτατο αὐτὸ φαινόμενο, κάποιος Ἰουδαῖος τῶν προϊστορικῶν χρόνων, εἶχε τὴν ἐμπνευσι νὰ φτιάξη ἕνα τόξο μὲ δυὸ χορδὲς διαφόρου πάχους τὴν καθεμιά. Τὸ τόξο αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο μουσικὸ ὄργανο καὶ παράγαγε δύο ἤχους μόνο. Ἀργότερα ὁ ἴδιος Ἰουδαῖος ἔφτιαξε ἕνα ἄλλο τόξο μὲ ἕξη χορδές, δηλαδὴ ἕνα εἶδος ἅρπας, μὲ πρωτόγονο σχῆμα. Καὶ μὲ τὸν καιρό, τὸ πρωτόγονο αὐτὸ ὄργανο τελειοποιήθηκε καὶ οἱ ἄνθρωποι φτιάξανε ἐπὶ τῆ βάσει αὐτοῦ ἅρπες καὶ λύρες.

Ὁ Λίστ παίζει πιάνο!..

Στὴ Νότιο Ἀμερικὴ βρίσκεται ἕνα πουλὶ ποὺ οἱ ντόπιοι τὸ λένε «Καμπανέρο», δηλαδὴ μικρὴ καμπάνα. Τὸ ἀκριβὲς τοῦ αὐτοῦ εἶνε ἀπολύτως δικαιολογημένο.

Γιατὶ τὸ «Καμπανέρο», ὅταν κελαϊδάει, βγάζει ἀπ' τὸ στόμα του ἕνα ἦχο ὅμοιον μὲ τὸ χτύπημα τῆς καμπάνας καὶ τόσο δυνατόν, ὥστε ἀκούγεται σ' ἀπόστασι πέντε χιλιομέτρων καὶ πλέον. Τὸ πουλὶ αὐτὸ ἔχει σῶμα καὶ φτερὰ ὅμοια μὲ τοῦ περιστεριοῦ. Στὴν κορυφὴ ὅμως τοῦ κεφαλιοῦ του ἔχει ἕνα πολὺ μακρὺ, ψιλὸ καὶ κοῦφο ἐσωτερικὸς κέρατο, τὸ ὁποῖο ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸ λαιμόγγι του. Χάρις στὸ κέρατο αὐτό, παράγεται ὁ ἦχος τῆς καμπάνας, ὅταν τὸ «Καμπανέρο» κελαϊδάει.

Ἡ μὶς Ἔβελιν Χαγκάρα.

ΤΙ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησις των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, δσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς γράφουν ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν τὰς ἐκδόσεις μας καὶ νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ μας, ἀλλὰ δυσκολεύονται εἰς τὴν ἔκδοσιν ἐπιταγῶν. Γιὰ νὰ τοὺς διευκολύνουμε σχετικῶς, τοὺς πληροφοροῦμεν ὅτι δεχόμεθα τὸ ἀντίτιμον τῶν συνδρομῶν, φύλλων, βιβλίων, Ἡμερολογίων κλπ., εἰς γραμματόσημα ἢ κινητὰ χαρτόσημα οἱασδήποτε τιμῆς.

Γιάγκον Δαλέζιον. Οἱ στίχοι σας ὄχι ἐξαιρετικοὶ δυστυχῶς. Πράγματα πολὺ κοινά, χιλιοειπωμένα. Διαβάστε Ἕλληνας ποιητάς. Ἀλ. Μπαμπλῆν, Ἐνταῦθα. Μὴν ἀνησυχεῖτε. Ὅλα θὰ δημοσιευθοῦν. Τὸ νέο ποίημά σας μὲ τὸν τίτλο «Σκέψη», καλούτσικο. Μὰ δὲν φτάνει αὐτό. Τέτοια ποιήματα ἔχει γράψει ἄπειρα ὁ μακαρίτης Πολέμης καὶ πολλοί, πλείστοι ἄλλοι, Ἕλληνες ποιηταί. Θέλουμε κάτι καινοῦργιο, ἀνώτερο, πιὸ σύγχρονο. Ὑποθέτουμε πὼς μᾶς καταλαβαίνετε καλὰ στὴν περίπτωσι αὐτή. Ε. Βαλαούρην, Ναύπλιον. Θερμότατα σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν καλωσύνη σας. Τὸ πεζογράφημα ὄχι κατάλληλο γιὰ τὸ «Μπουκέτο» δυστυχῶς. Λυπούμεθα πολὺ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε. Τὰ χειρόγραφα δὲν φυλάσσονται. Δ. Οἰκονομόπουλον, Καστανιὰ (Σπάρτης). Μᾶς γράφετε στὴν ἐπιστολή σας:

Ἀγαπητό μου «Μπουκέτο»,

Εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος δυστυχισμένος, γιατὶ ὅλη μου τὴ ζωὴ τὴν πέρασα δυστυχισμένα.

Ἐδῶ καὶ ἕνα χρόνο ὅμως κατώρθωσα νὰ μ' ἀγαπήσῃ ἕνα ὄμορφο κορίτσι, πολὺ ὄμορφο, στὴν ἀγάπη τοῦ ὁποίου νόμισα ὁ δυστυχὴς πὼς θὰ ξεχάσω τὰ τόσα βάσανά μου. Ἀλλ' ἀλλοίμονο! Ὅπως ὅλες τους ζητᾶνε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς γλυκειὲς ὧρες τῆς ἀγάπης, ἔτσι κι' αὐτή· ἀφοῦ πρῶτα μ' ἔκανε καὶ τῆς ἔδωσα ὅλη μου τὴν καρδιά, τώρα μοῦ πέταξε τὴν ἀγάπη μου καὶ μοῦ ξέσχισε τὴν καρδιὰ μὲ μιὰ καὶ μόνη λέξι σκληρὴ ἢ ἀσπλαχνη ποὺ δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτέ μου ὅσο ζῶ: «δὲν σ' ἀγαπῶ». Φαντάζεσαι, ἀγαπητό μου «Μπουκέτο» τὴ στενοχώρια μου καὶ τὴν ἀπελπισία μου. Πολλὲς φορές, μὴ ὑποφέροντας τὸν πόνο μου, σκέπτομαι γ' αὐτοκτονήσω, νὰ χαθῶ ἀπὸ τὸν κόσμο, γιὰ νὰ μὴ βλέπω πειὰ τὴν ἄπιστη ποὺ μοῦ κομμάτιασε τὴν καρδιά. Ἀλλὰ πάλιν συγκρατοῦμαι γιὰ νὰ μὴ δείξω τὴν ἀπελπισία μου σ' αὐτή.

Τώρα τελευταῖα ὅμως, γιὰ νὰ ξεχάσω τὸν πόνο μου, ἐπεδόθηκα στὴν ποίησι, στὴν ὁποία καὶ βρίσκω λίγη παρηγοριά, γι' αὐτὸ σοῦ στέλλω κι' ἕνα ἀπὸ τὰ πολλὰ ποιήματά μου καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὸ δημοσιεύσης, γιατὶ εἶνε πολὺ ὡραῖο καὶ νὰ μοῦ εἰπῆς τὴ γνώμη σου. Ἔχω τὸ θάρρος νὰ σοῦ γράψω αὐτά, γιατὶ εἶμαι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καλοὺς ὑποστηρικτάς σου καὶ δὲν βλέπω τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ νὰ σὲ πάρω στὰ χέρια μου, σὰν ἐρωμένη μου, καὶ νὰ σὲ διαβάσω ἀπλησταν.

Γιατί ὦ κόρη ἄσπλαχνη
τοῦ ἔρωτος στολίδι
τῶν λουλουδιῶνε στόλισμα
ἐγὼ σ' ἀγάπησα πιστὰ
καὶ σὺ ὅπως τὸ φεῖδι;
Θυμᾶσαι ὅταν σοῦ ἔλεγα
μὲ μάτια δακρυσμένα
μὲ χείλη φλογισμένα

μὲ πόνο στὴν καρδιά,
ἂν μ'ἀρνηθῆς θὰ σκοτωθῶ,
θὰ πάω μακρυά;
Καὶ σὺ μοῦ ἔλεγες, κακιά,
ποτὲ δὲ θὰ σ' ἀρήσω
μονάχα σένα ἀγαπῶ
μὲ σένανε θὰ ζήσω
καὶ τώρα μ' ἀπαράτησες
σὰν καλαμιὰ στὸν κάμπο
θὰ πέσω νὰ πεθάνω.

Πολὺ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ τὸ δημοσιεύσης, γιὰ νὰ βρῶ λίγη παρηγοριά.

Καὶ πάλι σὲ παρακαλῶ νὰ τὸ δημοσιεύσης, ἀφοῦ εἶμαι καὶ θαυμαστής σου.

Καὶ τώρα ποὺ καὶ τὴν ἐπιστολή καὶ τὸ ποίημά σας ἐδημοσιεύσαμε, σᾶς εὐχόμεθα ὁλοψύχως νὰ κατακτήσετε ἐκ νέου τὸ χαμένο... ἐρωτικό σας Βερντέ! Βέταν Π., Καλὸ ὑπνοδήωτε καὶ τὸ κρατοῦμε γι' ἀργότερα. Τσαβίδαν. Δὲν μποροῦμε νὰ διαβάσουμε ἀπὸ τ' ὀνομά σας παρὰ τὸ μισό, ὅπως βλέπετε. Οἱ στίχοι σας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι παρουσιάζουν σὲ κάθε σχεδὸν λέξι ὀρθογραφικὰ λάθη, εἶνε καὶ κακογραμμένοι. Κατόπιν αὐτοῦ, δὲν μποροῦμε φυσικὰ νὰ μείνουμε ἐνθουσιασμένοι ἀπ' τὰ τραγούδια σας. Εἶνε πολὺ κοινὰ ὡς περιεχόμενο καὶ ὑστερεῖν στὴν ἔκφρασι. Ἰ. Ὀνιον Κοῦμα, Πρέβεζαν. Παρ' ὅλη τὴν πεποίθησι ποὺ ἔχετε γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ ποιήματός σας, ἀναγκαζόμαστε μὲ λύπη μας νὰ σᾶς πληροφορήσουμε ὅτι ἡ προβλεψί σας δὲν βγῆκε ἀληθινή. Δὲν ἀποκλείουμε ὅτι αἰσθανθήκατε ἀληθινὰ αὐτὰ ποὺ στιχουργεῖτε, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἕνα μέχρι τοῦ ἄλλου ὑπάρχει μεγάλη διαφορά. Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται, ἀλλὰ ἐλάγιστοι ἀπ' αὐτοὺς εἶνε ποιηταί, εἶνε ἐηλαδὴ σὲ θέσι νὰ ἐξωτερικεύσουν κατὰ τρόπο καλλιτεχνικὸ τὰ αἰσθήματά τους. Δ. Γιανναδάκην, Βάμον. Γιὰ τὶς πληροφορίες ποὺ ζητᾶτε, πρέπει ν' ἀπευθυνθῆτε σὲ κανένα δικηγόρο. Ποῦ νὰ ἐφαρμοῦμε ἐμεῖς πράγματα τῆς δικαιοδοσίας τῶν νομομαθῶν; Κ. Ε. Φ., Ξάνθη. Τὰ ποιήματά σας, χωρὶς νὰ ἔχουν φτάσει ἀκόμα τὴν ἐπιτυχία, δείχνουν ὅπωσο τί μπορεῖτε νὰ κατορθώσετε, ἄμα περιορίσετε τὴν παραγωγή σας κι' ἐνισχύσετε τὴ μόρφωσί σας μὲ ἐκλεκτὰ ἀναγνώσματα. Μόνον οἱ καλοὶ στίχοι θὰ σᾶς φανερώσουν τὶς ἐλλείψεις ποὺ ἔχετε καὶ τὸ δρόμο ποὺ πρέπει ν' ἀκολουθήσετε. Πιστεύουμε νὰ τὰ καταλάβετε καὶ μόνος σας αὐτὰ καὶ νὰ πιάσουν ἐπιτοι τόπο τὰ λόγια μας. Ἰ. Κ., Λύτο ποὺ μᾶς ζητᾶτε σήμερα εἶνε δύσκολο νὰ γίνη, γιατὶ θὰ μᾶς ἔβαζε σὲ φασαρία. Τὸ σημερινό σας πάντως μυρίζει... Πολέμη, δηλ. περασμένα πράγματα. Ἄναυρον, Σκόπελον. Τὸ πεζοτράγουδό σας εἶνε ἀπὸ τὰ πιὸ συνηθισμένα ποὺ λαβαίνουμε καὶ ποὺ δείχνουν μὲ τὴ πρώτη ματιά πὼς δὲν εἶνε γιὰ δημοσίευσι. Τόσαμε τόσες φορὲς καὶ τὸ λέμε ἀκόμα μιά. Τὸ πεζοτράγουδο δὲν εἶνε εὔκολη δουλειά, χρειάζεται λυρισμὸ καὶ τέχνη, ἔμπνευσι καὶ δούλεμμα, ποιητικὴ φλέβα καὶ λογοτεχνικὴ ἐκτέλεσι. Ὅταν λείπουν ἀπ' αὐτά, τὸ πεζοτράγουδο καταντᾶ μιὰ πεζολογία καὶ εἴποτε παραπάνω. Εὐαγγελίαν Μαυροπούλου, Πειραιά. Σᾶς ἀπευθυνόμαστε γιὰ τὸ τόσο εὐγενικά σας λόγια ποὺ μᾶς ἐνισχύουν ἠθικῶς στὶς προσπάθειές μας. Τὸ ποίημά σας, ἂν καὶ ὄχι ἀπολύτως καλό, τὸ κρατοῦμε ἐν τούτοις γιὰ ἐνθάρρυνσί σας. Τοῦ ἀφαιρέσαμε ὅμως τὸ πρῶτο τετράστιχο, γιὰ νὰ γίνη ἕνα κανονικὸ σονέτο. Ν. Μπιρμπίλην, Ἀίγιον. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ἀποστολὴ τοῦ φύλλου καὶ γιὰ τὴ λεπτομερῆ περιγραφὴ τοῦ βιβλίου σας. Ἀλλ' ἂν ἀρχίσετε νὰ μοιράζετε ἔτσι τὰ φύλλα του, σκεφτήκατε ποῦ θὰ τὸ καταντήσετε; Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ποὺ τὸ ἔχετε, εἶνε ἄχρηστο, ἀφοῦ ἀρχίζει ἀπὸ τὴ σελίδα... 421 καὶ τελειώνει πάλι κουτσουρεμμένο. Πάντως σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν προθυμία σας. Κ. Ρ. Δ., Σύμην. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν τόσο εὐγενικὴ καὶ καλογραμμένη σας ἐπιστολή. Ὅσο γιὰ τὰ ποιήματά σας, ἔχουμε νὰ σᾶς ποῦμε, μὲ τὴ συνηθισμένη μας εἰλικρίνεια, ὅτι, ἂν πρόκειται περὶ πρωτολείων, εἶνε πολὺ καλά, ὄχι ὅμως δημοσιεύσιμα ἀκόμη. Διατηρήνετε στὸ ὄφος σας αὐτὴ τὴν ἀπλότητα ποὺ ἔχετε καὶ μὴν ἀμφιβάλλετε ὅτι μὲ τὸν καιρὸ θὰ τὸ βελτιώσετε πιὸ πολύ. Μ. Ἀττικόν, Ν. Φάληρον. Τὸ τραγουδάκι σας μᾶς φάνηκε κάπως... ὀποπτο. Μήπως τὸ ἐχετε ἀντιγράψει ἀπὸ τὶς γνωστὲς συλλογὲς ποὺ πουλοῦν στὴν ὁδὸν Λέοντος καὶ περιέχουν τὶς τελευταῖες ἐπιτυχίες τῶν θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων;... Γ. Παπανικολάου, Ἐνταῦθα. Ἐξαντλήσαμε κάθε ἐπιείκεια, ὅπως μᾶς ἐζητήσατε, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐβρήκαμε τοὺς «Στοχασμοὺς» σας δημοσιεύσιμους. Εἶνε στίχοι κοινοί, κακομοιάζει σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἀτυχέστερα μέτρα, καὶ δὲν φανερώνουν ἐπὶ τοῦ παρόντος τίποτε τὸ ἐξαιρετικό. Ἂν ἀποτελοῦν τὰ προπύλαιά σας ὅμως, δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεστε. Ψ. Ψ. Ψ. Ἀνυπομονεῖτε πολύ, ἀγαπητέ. Ἀγνοεῖτε, φαίνεται, τὴν πληθώρα τῶν ἐπιστολῶν ποὺ μᾶς κατακλύζουν ἀπὸ παντοῦ καὶ περιμένουν μὲ τὴ σειρά τους ἀπάντησι. Ε. Δ. Παπαδόπουλον, Ἐνταῦθα. Τὰ ἐπιγράμματά σας, τόσο τὸ «Στόν... μεσάζοντα, ὅσο καὶ τὸ δεύτερο, ἀξιοπιτυχῆ. Μ. Ν., Φιλιατρά. Τὰ Ἡμερολόγια σᾶς ἐταχυδρομήθησαν ἐπὶ συστάσει. Ἐπίσης σᾶς ἐγράψαμε καὶ συνδρομητή. Διαβάσαμε καὶ τὸ σονέτο σας καὶ σᾶς ἀπαντοῦμε μὲ εἰλικρίνεια, ὅπως τὸ θέλετε. Ἐνδ λοιπὸν δείχνει ἀρκετὴ γνῶσι τοῦ στίχου καὶ κάποια τριβὴ μὲ τὴν τεχνική, ἐν τούτοις ὀστερεῖ ἀπὸ ἐμπνεύσεις ποὺ περιεχομένου καὶ παρουσιάζεται σὰν κάτι τὸ φτιαστό, ἀπ' τὸ ὁποῖο λείπει ἡ βαθύτερη ἀφέλεια καὶ συγκίνησι. Τζανέτον, Μελίσσια. Διαβάσαμε τὸ συγκινητικὸ γράμμα σας καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὴν ἀγάπη σας. Ἐπίσης καὶ τὸν μπουκετοφίλον γιατρόν σας, ὁ ὁποῖος σᾶς ἀπαγόρευσε νὰ διαβάζετε τὰ ἄλλα ἔντυπα. Νότην Ξάνθην, Ἐνταῦθα. Ὑποσχεθήκαμε νὰ ἀναγγείλουμε τὴν ἐφημερίδα σας καὶ τὴν ἀναγγείλαμε κατ' ἐπανάληψιν εὐφήμως. Κανένα ὅμως ἀπὸ τὰ περιεχόμενά της δὲν εἶνε, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν, ἄξιο δημοσιεύσεως στὸ περιοδικό μας. Ἐξηγημένα πράγματα. Β. Π. Γ. Κέρκυραν. Εὐχαριστοῦμε. Τὴν ἔχουμε. Ἀνθην Σπάρτου, Λευκάσσα. Τὸ πεζογράφημά σας εἶνε γραμμένο κάπως ξερά. Ἴσως σ' αὐτὸ νὰ τὸ ἀδικῆ καὶ τὸ θέμα του, ἀλλὰ ἀποφεύγετε ὁπωσδήποτε τὶς πολλὲς σκέψεις ποὺ ἀφαιροῦν ἀπὸ ἕνα κομμάτι τὴ ὁρισιά καὶ τὸ κάνουν ἀνιαρό. Φάτσο Σκοτδῆν, Ἠλιούπολιν. Οἱ στίχοι ποὺ μᾶς στέλνετε, δὲν ἔχουν καμιὰ δική τους διάθεσι, ἀλλὰ ἀπομιμοῦνται ξένα αἰσθήματα, διατυπωμένα προηγουμένως ἀπ' ἄλλους. Παραθέτουμε ὡς δείγμα καὶ τὸ πρῶτο σας τετράστιχο:

Ἀντίκρυ τὸ βουνὸ τὸ χιονισμένο
κάτω ἡ θάλασσ' ἀφρισμένη
πιὸ πέρα τὸ καϊκι ἀρμενίζει
καὶ σὺ στὸ βράχο πάνω καθισμένη.

Χαρ. Πετρόπουλον, Κωνσταντινούπολιν. Εἴδαμε μὲ λύπη μας τὴ ἀπάντησί σας γιὰ ὅσα σᾶς γράψαμε. Ἀφοῦ δὲν εἴδατε σημασία στὴν κρίσι μας, τότε γιατὶ μᾶς ἐστέλνατε ποιήματά σας; Πάντως σᾶς πληροφοροῦμεν ὅτι ἡ λέξις «δόρυ» δὲν παίρνει ὀξεῖα, αὐτὸ τὸ «δόρυ» δὲν παίρνει ὀξεῖα. Ὅπερ σημαίνει ὅτι πλουτισμὸς ψυλή. Ὅπερ σημαίνει ὅτι πρέπει ν' ἀκοῦτε τὶς συμβουλές μας, τὶς φιλικὲς πάντα, καὶ νὰ συμμορφώνεστε μ' αὐτές. Κάτι ἔρουμε γιὰ ἐμᾶς νὰ διαβάσουμε τὸ ἄρθρο ὑπόρυγμα τῆς κριτικῆς τοῦ «Μπουκέτου». Χ. Ἀγγελῆν, Ἀλεξάνδρειαν. Τὰ λάβαμε ὅλα. Δημοσιεύονται. Πολλὲς εὐχαριστίες. Στέλτε μας τὴ διεύθυνσί σας. Ἐπεγόντως μάλιστα.

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΟΜΑΔΟΣ ΛΟΓΙΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 21—419)

Διαχειριστής: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 150 | Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6.
» Ἑξάμηνος » 80 | Ἀμερικῆς » 6.

καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ Σελίνια 30. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ.

Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 3.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»:

Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 602 w. 137 th Str (Apt. 41) New York city, ἐν Αἰγύπτῳ - Σουδὰν ὁ κ. *Χριστόδουλος Σαράφης*, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. *Γεώργ. Ἀντωνιάδης* B. P. 445 Elisabethville Congo - Belge.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»: NEW YORK NEWS AGENCY, General P. O. Box 497, NEW YORK, CITY, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

ΤΡΕΙΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

Εἶναι τὸ σῆμα ποῦ φέρουν σὴν οὖγια τὰ γνήσια Μελαξωλὰ Ἰῆς!

Ο. Δ. ΠΑΘΑΝΑΗΛ ΚΑΙ ΣΙΑ

Ὁ ἐχθρὸς τῆς παχυσαρκίας τὰ δισμία

KISSINGA

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΑΝΤΙΠΡ. ΤΖΟΥΡΟΣ - ΚΑΡΡΑΣ - ΑΘΗΝΑΙ -

Συστήσαμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΑΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ, Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι. Τηλ. 1-68

Καταστοπία LAXATIVES KISSINGA κατὰ τῆς ΔΥΣΚΟΙΛΙΟΤΗΤΟΣ

Πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα

Ἀντιπρ. Τζοῦρος - Καρρᾶς Ἀθῆναι

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν Κυριῶν καὶ δεσποινίδων, ὅτι ἡ κρέμα

Δ^R BENNI

προσώπου καὶ χειρῶν, πωλεῖται ἀποκλειστικῶς ἐνταῦθα, παρὰ τῷ κ. κ.

Σ. ΔΡΑΚΟΥΛΙΑ

ΣΤΑΔΙΟΥ 10

Ἐν Πειραιεῖ κομμωτήριον "ΜΙΡΟΥΑΡ"

κ. Ν. Ι. ΤΣΑΚΙΡΕΛΛΗ

Σωκράτους ἀρ. 52.

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΜΒΑΣ

Εἰδικὸς Ἰατρὸς

Ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμόζων τὴν ἀνώδυνον δλιγοήμερον ἀποτοξίνωσιν τῶν ἕξεων

ΜΟΡΦΙΝΗΣ ΚΑΙ ΗΡΩΪΝΗΣ

Ἰατρεῖον: ὁδὸς Κάνιγγος 9.

10—12 π.μ. καὶ 5—7 μ.μ.

Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγάλα χαρίσματα τῆς γυναικός, εἶνε τὸ μειδίαμα.

Τὸ μεγαλείτερο θέλγητρο τοῦ μειδιάματος εἶνε τὰ ὄμορφα δόντια. Ἡ ὀδοντόπαστα

GELLE FRERES

τὰ λευκαίνει σὰν ἐλεφαντόδοντο καὶ ἀρωματίζει συγχρόνως τὸ στόμα.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ Μυροπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα.

Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι: ΖΩΓΡΑΦΟΣ, ΒΑΚΗΣ καὶ Σία, Ἀθηνᾶς 27, ΑΘΗΝΑΙ.

ΕΙΣ ΤΟΝ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ
ΟΙΚΟΝ

ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 45

ΠΑΡΕΛΗΦΘΗ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΘΕΡΙΝΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ
ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΗΤΕΡΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ
Πλουσιωτάτη ποικιλία χρωματισμῶν
ΚΡΕΠ ΝΤΕ-ΣΙΝ - ΖΩΡΖΕΤ
ΣΑΤΕΝ - ΜΑΡΟΚΕΝ
Ζωηρό ποιό μοντέρνες αποχρώσεις
ΑΙ ΤΙΜΑΙ ΜΑΣ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΑΙ

Ε. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΕΡΜΟΥ 3

ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΦΕ
ΑΝΤ. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗ
μεταφερθὲν ἐις τὴν ὁ
ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΚΟΥ
Ἀναλαμβάνει παραγγελίας
συγκαταβατικάς.
ΡΑΨΙΜΟ ΜΕ ΓΟΥΣΤ
ΥΛΙΚΑ ΕΞΑΙΡΕΤΑ
Μία ἐπίσκεψις θὰ σὲ πε

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΒΟΜΒΥΞ

ΚΡΕΠ-ΝΤΕ-ΣΙΝ-ΖΩΡΖΕΤΤ-ΦΟΥΛΑΡ
ΚΡΕΠ-ΣΑΤΕΝ-ΚΡΕΠ-ΜΑΡΟΚΕΝ
TOILE DE SOIE

ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΣ & ΚΟΤΡΟΜΠΗΣ
ΕΡΜΟΥ 52Α ΑΘΗΝΑΙ
Εὑρίσκονται εἰς τὰ καλύτερα Καταστήματα

ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΝ;
Νὰ βάφετε μόνη Σας τὰ περσινά Σας φορέματα μὲ Γερμανικὰς βαφὰς μάρκας

ARTI

καὶ θὰ γίνουν ἐντελῶς καινούργια.
Αἱ βαφαὶ ARTI πωλοῦνται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ τὰ Ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 61 μοδέρνους χρωματισμούς.
Γεν. Ἀντιπρόσωπος:
Π. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι, Λέκκα 21 — Θεσσαλονίκη, Ἑρμοῦ 16.

Διοκιά
KISSINGA
κατὰ τῆς
ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ
Πωλοῦν
εἰς τὰ
Φαρμακ
Ἀντιπρ. Τζο
Καρρ
Ἀθήν